

Viața noastră

Revistă cu apariție variabilă de cultură și viață a Asociației Casa de Ajutor Reciproc
a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad • Nr. 49 • Mai 2021

„Fie-vă dragi copiii, purtați-vă cu ei blând,
învățați-i ce e de folos, fiți drepti și-ți vedea
că nu-s sălbatici. Schimbați-le des ocupația,
jucați-vă cu ei, căci între copii trebuie să fii și
tu copil. Nu vă vărsați veninul amărăciunii
voastre în sufletul copiilor, că-i păcat...”

Ion Creangă

Revista „Viața noastră”

Revistă de cultură și viață a Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad

CUPRINS

Livia ANDREI 3 <i>Iunie – luna care desparte primăvara de restul... anului</i>	Florentina Loredana DALIAN 19 <i>Copilăreli din „Epoca de aur”</i>	Tatiana ȘIȘOVA 40 <i>Eroismul și bărbăția în educația băieților</i>	Mioara (Darie) TIMOFTE 83 <i>Dascălii nu mor niciodată!</i>
Mesaje de Ziua Internațională a Copilului și de Ziua Învățătorului 4 <i>Președintele și Consiliul Director al Asociației C.A.R.P. „Elena Cuza”, Dumitru BOROȘ, Gheorghe Chioaru</i>	Lili GOGA 22 <i>Copilărie</i>	Neculai ROTARU 41 <i>Cu matematica pe drumul vieții</i>	Irina NECHIFOR 85 <i>Ia, povestea brodată de mâini pricepute</i>
Emil Cosmin MIHAI 7 <i>Asociația C.A.R. Pensionari „Elena Cuza” Bârlad – SPRIJIN pentru copiii, nepoții și strănepoții noștri</i>	Mioara TIMOFTE 23 <i>Amintiri din copilărie, nu de Ion Creangă, ci de mine</i>	Neculai CURELEA 63 <i>Dulciurile copilăriei</i>	Emil Cosmin MIHAI 88 <i>Legenda bujorului</i>
Andreea NANU 8 <i>Ziua Copilului - semnificație și istoric</i>	Neculai GHEȚĂU 25 <i>De la „copilăria muzicii la muzica copilăriei”</i>	Teodor OANĂ 66 <i>Poezii pentru cei mici</i>	Adrian VOICA 90 <i>Distihuri</i>
Andreia-Elena BRICIU 9 <i>Un zâmbet, o floare, un strop de culoare</i>	Ion DOBRIN 26 <i>Petruș Andrei, dascălul și poetul puieștean cu suflet de copil...</i>	Eugen DEUTSCH 67 <i>Poezii</i>	Kolea KURELIUK 90 <i>Scurtissime</i>
Alina Mihaela ENE 10 <i>Poezii</i>	Andreea Simona MIHAI 28 <i>Urare copiilor, dar și... părinților și bunicilor</i>	Maximilian OPAIȚ, Eugen DEUTSCH 68 <i>Epigrame</i>	Virgiliu GHEORGHE 91 <i>Suplimente recomandate în COVID-19</i>
Carolina BOROȘ 11 <i>Revederea</i>	Cristina PĂVĂLESCU 29 <i>1 Iunie - O zi a tuturor copiilor, mai mari sau mai mici...</i>	Kolea KURELIUC 69 <i>De la Ziua Copilului, la Ziua Învățătorului</i>	Gheorghe NICULESCU 92 <i>Epigrame</i>
Petruș Andrei 12 <i>Poezii</i>	Alexandrina PASCAL 32 <i>Rememorarea copilăriei. Evadare pe un tărâm de poveste</i>	Jenică RUSU 70 <i>5 Iunie – Ziua Învățătorului din România!</i>	Ion DOBRIN 93 <i>Umoristice</i>
Lucia MUNTEANU 13 <i>Toți oamenii mari au fost mai întâi copii</i>	Zânica TĂMĂȘANU 35 <i>Mihai Eminescu - Cărțile din universul copilăriei lui</i>	Ecaterina TELETIN 76 <i>Din însemnările unui cadru didactic</i>	Mihai LIVESCU 94 <i>Problemă de logică</i>
Ghiță CRISTIAN 14 <i>Copilăria - tărâmul fericirii</i>	Cleopatra RAVARU 36 <i>Sărăcia și excluziunea socială - trăsături încă actuale ale României contemporane</i>	Andrei-Nicolaie MIHAI 78 <i>Nu există zâne, dar eu am cunoscut una: doamna mea învățătoare</i>	Eugen Deutsch 95 <i>Epigrame</i>
Marinel GÎLCĂ 17 <i>Să ne iubim copiii!</i>	Tatiana ȘIȘOVA 39 <i>Este nevoie de o educație a feminității</i>	Gabriela GIUȘCĂ 80 <i>Demnitățile de a fi Dascăl</i>	Serghei COLOȘENCO 96 <i>Rebus</i>
		Dumitru ANDREI 81 <i>5 Iunie - Ziua Învățătorului</i>	Florian PRICOP 99 <i>Istoricul Secției de Rugby de la Clubul Sportiv Școlar BÂRLAD</i>

Colectivul de redacție

Coordonatori:

Serghei COLOȘENCO, Petruș ANDREI, Ion DOBRIN

Redactori:

Livia ANDREI, Vasile CHELARU,
Nicolaie MIHAI, Emil Cosmin MIHAI

Foto: Sorin BOCAN

Tehnoredactare: Bogdan ARTENE

Adresa redacției:

ASOCIAȚIA C.A.R. A PENSIONARILOR „Elena Cuza”
Str. Nicolae Iorga nr. 7A, cod 731182, Bârlad, jud. Vaslui,
et. 2, cam. 13, Tel.: 0235 421 340, Fax: 0235-421.341,
0235-425.933, E-mail: revista@carpbarlad.ro,
Web: www.carpbarlad.ro

Tipărit la S.C. IRIMPEX S.R.L. Bârlad
ISSN 2247 – 3580; ISSN-L = 2247 – 3580

Responsabilitatea pentru conținutul textelor aparține autorilor.

Iunie – luna care desparte primăvara de restul... anului

Livia ANDREI

Dar cum începe? Cu ziua copilăriei. Și de cine ne amintește? Bineînțeles, de Ion Creangă: *Hai mai bine despre copilărie să povestim, căci ea este veselă și nevinovată și drept vorbind, acesta-i adevărul și pentru că: Nu știu alți cum sunt, dar eu, când mă gândesc la locul nașterii mele, la casa părintească din Humulești, la stâlpul hornului unde lega mama o șfară cu motocei la capăt, de crăpau mâțele jucându-se cu ei, la prichiciul vetrei cel humuit, de care mă țineam când începusem a merge copăcel, la cuptorul pe care mă ascundeam, când ne jucam noi, băieții, de-a mijoarca, și la alte jocuri și jucării pline de hazul și farmecul copilăresc, parcă-mi saltă și acum inima de bucurie!*

Copiii sunt bucuria vieții, copiii încalecă pe un băț și cred că-l călăresc pe Pegas, ei găsesc o bucurie în orice și, totodată sunt bucuria noastră. Sunt bucuria educatorilor și învățătorilor care au misiunea de a le îndruma primii pași în viață, de a le forma deprinderi.

Nu întâmplător, în această lună Iunie este și ziua dascălilor, căci așa cum spune poetul:

Puilor zglobii de oameni

*Să le dai învățătură,
Pildă, creștere și cinste
Cu asupra de măsură.*

*Dă în sanctuarul școlii
Nu porunci, ci doar povește.
Fii elev întreaga viață,
Să înveți ca ei să-nvețe.*

*Să-i înveți apostolește
Cu răbdare, nu cu zorul,
Precum pasărea învață
Pe pușorii ei zborul.*

Cine dintre noi nu-și amintește chipul drag al învățătoarei sau al

învățătorului care l-a învățat să scrie primele cuvinte: **mamă** și **țară**?

Și dacă tot am pomenit de Țară, îmi vin în minte cuvintele lui Nicolae Iorga: *O națiune care nu-și respectă trecutul și obiceiurile creștine, un popor care-și pierde credința și nu cultivă iubirea față de moșie și strămoșii săi este un popor condamnat la pieire. Strămoșii trăiesc totdeauna: ori ca o dojană, ori ca o binecuvântare.*

Cuvintele lui ne amintesc faptul că pe 24 Iunie este Ziua Universală a Iei Românești și că trebuie să purtăm cu drag portul românesc. Ia este emblemă cultural-identitară a țării noastre

Regina Maria obișnuia să meargă la întâlniri internaționale îmbrăcată în portul românesc. De asemenea, toate doamnele de onoare s-au evidențiat purtând ii. Celebrul cuplu Brătianu - Cantacuzino a impus această ținută ca pe un element de marcă, un element nu atât de pitoresc, nu atât de fastuos cât, mai ales, de emblematic.

De aceea, Dimitrie Cantemir spune în „Descriptio Moldaviae”, în secolele XVII- XVIII că *acest costum este cartea de identitate a românilor, pentru care oamenii se luptă să-l păstreze neschimbat. Dacă îți lepezi limba și portul nu mai reprezintă absolut nimic.* Chiar pentru acele vremuri, cu patru secole în urmă, era o mare rușine, era de-a dreptul eliminator din societate, dacă cineva îndrăznea să nu se poarte „cum e portul” și să nu vorbească „cum e vorba”

Sărbătoarea Iei promovează cămașa din pânză cu broderii impresionante, care amintește de lada cu zestre a bunicii. Bluza tradițională românească este

celebrată de români odată cu Sânzienele și cu Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul.

Pentru a arăta cât de mult prețuiesc portul românesc, oameni din peste 50 de țări din lumea întreagă îmbracă ia în această zi de sărbătoare, ziua Internațională a Iei. Popularitatea Iei românești a crescut atât de mult, încât vedetele internaționale au început să o poarte ca ținută în tendințe.

la o purtăm noi, în România și....

o poartă Oana noastră în Anglia.

Să fim mândri că suntem ROMÂNI, oriunde ne-am afla!

1 Iunie, Ziua Internațională a Copiilor 5 Iunie, Ziua Învățătorului

MESAJE

Dragi copii,

Voi sunteți cei care în fiecare zi ne umpleți inimile de bucurie și ne luminați viața, nouă, celor care vă suntem părinți, bunici, frați și prieteni, trecuți de vârsta copilăriei.

Ziua Internațională a Copiilor este un plăcut prilej de a vă spune cât de mult vă iubim și prețuim, este o zi care ar trebui trăită cu veselie și încredere, dar este și ziua aducătoare de nostalgie și plăcute amintiri, de dor pentru perioada lipsită de griji, a viselor mărețe și speranțelor de bine.

Voi reprezentați bogăția și viitorul națiunii, iar noi conștientizăm că avem datoria de a vă asigura afecțiune și sprijin material pentru a crește sănătoși, pentru a vă dezvolta armonios trupul și gândirea, pentru a dobândi libertatea de a folosi inteligența și creativitatea voastră pentru binele semenilor și al țării, pe care aveți obligația să o iubiți și să o apărați.

Vă dorim multă sănătate, satisfacții și reușite depline în tot ce doriți să îndepliniți, să deveniți buni și înțelepți, să puteți deosebi binele de rău, să fiți harnici și cinștiți!

Manifestați respect pentru bătrâni, ajutați-i pe nevoiași, vărsați o lacrimă pentru cei bolnavi, prețuiți-vă părinții, dascălii din școli și facultăți și nu uitați să fiți recunoscători celor care au trudit, au luptat și murit, pentru tot ce aveți voi în prezent!

Stimați membri ai Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad,

Dragi bărlădeni,

La data de **5 iunie** avem prilejul de a aduce elogii aceluia dintre noi care și-au asumat misiunea de a contribui la viitorul țării, cu pricepere și răbdare, modelând vârstarele națiunii pentru a dăruia la rândul lor lumină și încredere.

Fiecare dintre noi purtăm în amintire chipul învățătorului, vorbele și sfaturile lui, alăturate celor primite de la părinți, fiind de folos pentru a izbuti în viață.

Dascălii noștri au preluat parcă devotamentul, bunătatea și responsabilitatea „Domnului Trandafir”. Prin discreție și profesionalism, dăruire și corectitudine, ei modelează caractere, șlefuiesc personalități, transmit respectul pentru valorile morale, încălzesc mintea și inima elevilor cu zbuliumul ființei lor.

Este greu de exprimat în cuvinte admirația pentru cei care au ales o asemenea profesie și poate nu li s-a recunoscut totdeauna importanța în societatea prezentului. Cu gândul la toți învățătorii și învățătoarele, nemaispunând că printre membrii ASOCIAȚIEI CASA DE AJUTOR RECIPROC A PENSIONARILOR „ELENA CUZA” BÂRLAD sunt mulți dascăli, le transmitem urări de bine, multă sănătate, realizări profesionale, performanțe cu elevii și armonie în familie.

La mulți ani !

**PREȘEDINTE NICOLAIE MIHAI,
CONSILIUL DIRECTOR AL ASOCIAȚIEI CASA DE AJUTOR RECIPROC A PENSIONARILOR “ELENA CUZA” BÂRLAD**

**Veronel
AIONIȚOAIE
Consilier**

**Veruța
TĂNASE
Consilier**

**Nicolaie
MIHAI
Președinte**

**Tincuța
SIBERESCU
Consilier**

**Vasile
CHELARU
Consilier**

„Copilul este constructorul spiritual al omenirii, iar obstacolele în calea dezvoltării sale libere sunt pietrele din zidul în care a fost închis sufletul omului.”

Maria Montessori

Dragii copii,

Se spune că rămânem copii atât timp cât ne trăiesc părinții. M-am întrebat mereu ce vor să spună aceste vorbe din vechime. Gândindu-ne profund, constatăm că ne pierdem echilibrul, ne pierdem punctul de sprijin, trezindu-ne deodată într-un labirint, căutând ieșirea cu înfrigurare. Părinții sunt punctul nostru de sprijin în viață, sunt cei mai buni prieteni pe care îi avem, sunt cei care ne ajută necondiționat și ne iartă toate greșelile.

În labirintul vieții ei sunt cei care ne dăruiesc firul Ariadnei, ne călăuzesc pașii, ne dau sfaturi și ne susțin la bine și la greu.

Dragii copii, pornind pe drumul propriu al vieții să nu uitați niciodată că la ei veți găsi cel mai sigur braț pe care vă puteți sprijini.

Nu vă grăbiți să creșteți! Copilăria este cel mai frumos și pur moment al vieții. Jucați-vă, informați-vă, citiți cât mai mult și asimilați cât mai multe cunoștințe pentru că mai târziu, la maturitate, veți vedea că timpul este din ce în ce mai scurt.

Îmi doresc să rămâneți aici, în orașul în care v-ați născut, să contribuiți la dezvoltarea și înflorirea lui, asigurându-i continuitatea și ducându-i mai departe valorile sociale, culturale și istorice. Ce poate fi mai frumos, ca ajunși la vârsta senectuții, să puteți privi înapoi cu mândrie și să spuneți că ați pus umărul la realizarea lucrurilor frumoase din jurul vostru!

Există o poveste franceză, cu o morală profundă, despre rolul unei persoane în societate: într-o zi, pădurea luă foc și acesta se extinsese pe o suprafață foarte mare. Toate animalele au luat-o la fugă, pentru a se salva. Doar un pițigoi se repezi spre râul din pădure, luă un strop de apă în cioc și o aruncă deasupra locului care ardea. Repetă acest lucru de multe ori, până când un animal îl văzu și îi spuse că nu are rost ce face el, că nu va reuși să stingă focul cu picăturile lui de apă. Pițigoiul îi răspunse că știe că așa este, dar el își face datoria.

Un model de urmat în viață, o morală care ne spune că e bine să facem treabă cu seriozitate și cu speranță.

La mulți ani, să creșteți mari, frumoși sufletește și să realizați lucruri cât mai frumoase în viață, de care să fiți mândri mai târziu!

**Primarul mun. Bârlad,
Dumitru BOROȘ**

1 Iunie

La mulți ani tuturor copiilor și învățătorilor

Ziua Internațională a Copilului este o sărbătoare dedicată tuturor copiilor lumii. În foarte multe țări, este sărbătorită la 20 noiembrie, ziua în care s-a adoptat Declarația Națiunilor Unite pentru Drepturile Copilului, însă în România, Ziua Copilului, este sărbătorită în data de 1 iunie. **Ziua Internațională a Copilului** este o ocazie de a celebra copiii, miracolul nașterii și-al purității, precum și dreptul acestora de a fi protejați. Copiii, spunea un înțelept, au dreptul să râdă și să fie veseli tot timpul. Vor fi triști și vor plânge destul când vor fi mari.

Din păcate multora dintre aceste ființe care ne fac bătrânețile frumoase și senine, le este furată copilăria. Mă uitam zilele trecute cum este sărbătorită în lumea civilizată ziua de 1 iunie. Așa cum trebuie. Cu cadouri, dulciuri, bucurie și chipuri fericite. Așa ar trebui să fie peste tot. În acest timp, în alt colț al lumii unde dăinuiește ignoranța și mizeria, copiii sunt exploatați, injosiți, uciși, înfometați de forțele întinericului reprezentate de om. Potrivit unui raport al Organizației "Salvați Copiii" de acum cinci ani, situația fiind mult mai

gravă acum, peste 700 de milioane de copii din lumea întreagă – și poate pentru multe alte sute de milioane – copilăria s-a sfârșit prea devreme. Sănătatea precară, conflictele, violența extremă, căsătoriile și sarcinile timpurii, malnutriția, excluderea de la educație și exploatarea prin muncă sunt principalele cauze ale acestei stări de fapt care au creat o criză globală a sărăciei.

Cifrele sunt catastrofale, iată numai câteva: 263 de milioane de copii sunt neșcolarizați, 168 de milioane sunt exploatați prin muncă, iar jumătate dintre aceștia (85 de milioane) sunt supuși muncilor periculoase. Aproape opt milioane de băieți și fete cu vârste cuprinse între 0-19 ani mor în fiecare an; 75% dintre ei sunt copii cu vârste sub 5 ani.

Ei reprezintă viitorul, iar dacă viitorul arată așa, nu va fi bine deloc. De noi depinde, de adulți, ce lume le lăsăm moștenire acestor copii.

Fără îndoială, una dintre plăcerile de a fi bunic este de a vedea lumea prin ochii nepoților noștri, trăim prin ei a doua copilărie. Dacă n-am avut timp în tinerețe, în goana nebună după pâinea zilnică, cu neajunsuri și griji să vedem cum ne cresc copiii, să ne bucurăm de fiecare clipă, iată că, acum, la bătrânețe ni se oferă această șansă. Aceea de a iubi, ocroti și ajuta, atât cât mai putem, nepoții. Ei sunt lumina noastră și speranța că n-am trăit degeaba. Bucurați-vă așadar, dragi seniori, de aceste clipe minunate, ireversibile. Și, alături de ei, să nu uităm niciodată copilul din noi, pentru că, așa cum spune marele nostru sculptor Constantin Brâncuși: „**nu trebuie să încetăm niciodată să fim copii, pentru că atunci când o vom face, vom muri**”.

Tot în această lună, mai precis pe **5 iunie se sărbătorește Ziua Învățătorului, care coincide cu data de naștere a dascălului Gheorghe Lazăr, întemeietorul învățământului modern românesc (5 iunie 1779 — 17 septembrie 1823).**

„Când învățătorul reunește în inima sa dragostea de profesie și dragostea de elevi, putem spune că este un învățător desăvârșit” scria Tolstoi. Ei bine, acestor oameni desăvârșiți le datorăm cei dintâi pași în societate, ei ne-au pus cum s-ar spune creionul în mână și ne-au învățat primele noțiuni de educație și cultură. Se spune că primii 7 ani de viață îi ai de acasă, de următorii iată se ocupă învățătorul și mai apoi profesorul. Lor trebuie să le mulțumim și să le fim recunoscători pentru că ne-au format pe noi, pe copiii noștri și acum iată, pe nepoții noștri.

Președintele
Federației Naționale „OMENIA”
a C.A.R.P.-urilor din România,

Inginer
Gheorghe CHIOARU

Asociația C.A.R. Pensionari „Elena Cuza” Bârlad – SPRIJIN pentru copiii, nepoții și strănepoții noștri

Emil Cosmin MIHAI

Începând cu anul 2010, de când a fost aleasă noua conducere a Asociației noastre, Consiliul Director, la inițiativa președintelui său - Nicolaie Mihai, a acordat o deosebită importanță sănătății fizice și psihice a copiilor care, pentru a-și atinge potențialul maxim, au nevoie de dragoste și atașament, atenție, încurajare și stimulare intelectuală.

Insuficiența activității fizice provoacă dereglări funcționale ale sistemelor cardiovascular și locomotor. Astfel, conducerea Asociației a organizat diverse competiții sportive precum: Cupa „Toamnei” la Cros și Tenis de Masă, Cupa „1 Decembrie” la Tenis de Masă și Cros, competiții dedicate Zilei Naționale a României, Cupa „Mărțișorului” la Tenis de Masă și Cros, Competițiile de Cros și Tenis de Masă „Tinere Vârstare”.

În același timp, pentru stimularea intelectuală, s-au organizat și competiții de șah: Cupa „Toamnei”, Cupa 1 Decembrie, Cupa „Mărțișorului” și Competiția „Tinere Vârstare” la Șah.

Ajutoarele sportive dăruite celor **1752** de copii de către Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad în perioada 2010 – 2021 au valorat **66.500** lei.

Nici de 1 Iunie - ziua lor - copiii nu au fost uitați, instituția noastră oferind din 2010 și până în prezent **382** de ajutoare materiale și bănești în valoare de **39.285** lei.

Cu ocazia sărbătorilor de iarnă, am reușit să-i bucurăm, oferindu-le în aceeași perioadă **6900** de ajutoare bănești și

materiale în valoare de **277.146** lei.

Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale – organizate selectiv – constituie un mijloc de a intui și prețui valorile culturale, folclorice și istorice ale poporului nostru. Ele oferă copiilor prilejul de a observa obiectele și fenomenele în starea lor naturală, procesul de producție în desfășurarea sa, operele de artă originale, momentele legate de trecutul istoric local, național, de viața și activitatea unor personalități de seamă ale științei și culturii universale și naționale, relațiile dintre oameni și rezultatele concrete ale muncii lor.

Spectacolele constituie o formă de activitate prin care copilul face cunoștință cu lumea minunată a artei.

Toate acestea stârnesc interes, produc bucurie, facilitează acumularea de cunoștințe, chiar dacă necesită un efort suplimentar. Copiilor li se dezvoltă spiritul practic, operațional, manualitatea, dând posibilitatea fiecăruia să se afirme conform naturii sale.

Astfel, în perioada 2010-2021, pentru activități culturale s-au acordat **15.687** de ajutoare bănești și materiale în valoare de **308.318** lei.

Așa cum John Fitzgerald Kennedy afirma, „copiii sunt cea mai valoroasă resursă a lumii și cea mai mare speranță a ei pentru viitor”. De aceea, Asociația C.A.R. Pensionari „Elena Cuza” din Bârlad, cu ajutorul Bunului Dumnezeu, din anul 2010 până în prezent, a reușit să acorde un număr total de **24.721** de ajutoare bănești și materiale în valoare de **691.249** lei.

Ziua Copilului - semnificație și istoric

Prof. Andreea NANU

*Copilăria – o imensă nevoie de mirare.
Victor Hugo*

Ziua Copilului este o sărbătoare care ne îndeamnă să ne minunăm și să ne bucurăm de fiecare zi și clipă a vieții, precum cei mici. Să sarbătorim alături de copii, nepoții, frații sau vecinii noștri și să ne lasăm inspirați de bucuria lucrurilor simple sau ... să nu uităm de copilul din noi. Așadar, această zi este un bun prilej pentru a uita de toate grijile, de a ne aminti de „cea mai frumoasă iluzie” ... copilăria.

Ziua Copilului, numită și Ziua Internațională a Copilului, este în multe țări o sărbătoare pentru copii. În România se sărbătorește în data de 1 iunie începând cu anul 1950.

A fost menționată prima dată la Geneva, la Conferința Mondială pentru Protejarea și Bunăstarea Copiilor în august 1925, la care 54 de reprezentanți din diferite țări au adoptat Declarația pentru Protecția Copilului. După această conferință, multe guverne au introdus „Ziua Copilului”.

Ziua Internațională a Copilului a fost sarbătorită pentru prima oară în lume în octombrie 1953 și a fost sponsorizată de către Uniunea Internațională pentru Bunăstarea Copilului din Geneva.

Ideea de a avea o zi internațională i-a venit lui Rubab Mansoor, elev în clasa a VIII-a și a fost acceptată și adoptată de către Adunarea Generală a Națiunilor Unite în anul 1954.

În anul 1954, Fondul Internațional pentru Urgențe ale Copiilor al Națiunilor Unite (UNICEF) a emis o recomandare care prevedea faptul ca fiecare stat să dispună de o zi la așa-numita „Ziua Copilului” (*“Universal Children’s Day”*).

Există două date în care gândurile se îndreaptă spre copii, aceștia având 2 zile ale lor: **1 Iunie – Ziua Internațională a Copilului, 20 Noiembrie – Ziua Universală a Copiilor.**

Nu se știe exact de ce ziua de 1 Iunie a fost aleasă ca Ziua Internațională a Copilului, însă există o teorie potrivit căreia, consulul general chinez de la San Francisco a strâns un număr de copii orfani chinezi pentru a sărbători Festivalul Dragonului, care s-a întâmplat să fie chiar pe 1 iunie, dată care a coincis, de asemenea, cu Conferința de la Geneva.

De atunci s-a stabilit ca 1 iunie să fie Ziua Internațională a Copilului, în vest, această zi este sărbătorită în alte zile ale anului, dar nu i se acordă prea mare atenție.

Aproximativ 30 de state au preluat data de 1 iunie, dar nu peste tot în lume Ziua Copilului se sărbătorește pe 1 iunie pentru UNESCO, de exemplu, Ziua Copilului este 20 noiembrie, în Argentina se sărbătorește a doua duminică din luna august, în Australia se sărbătorește în prima duminică din luna iulie, Brazilia sărbătorește în data de 12 octombrie, Cuba sărbătorește în a treia duminică din luna iulie., India în data de 14 noiembrie etc.

Ziua Internațională a Copilului are la bază și promovează schimbul reciproc de idei, dorința de a-i face pe copii să înțeleagă acest concept, precum și inițierea unei acțiuni de a promova bunăstarea copiilor din toată lumea.

Referințe:

„Reading Eagle”, 11 iunie 1917.

www.unicef.org și www.un.org

www.officeholidays.com

Prof. Andreia-Elena BRICIU

Un zâmbet, o floare, un strop de culoare

Motto:

*„Să facem ca izvoarele să cânte,
Să facem mugurii să râdă iar,
Să-i facem vieții clipele plăcute
Și-n suflete să punem primăvară!”*

În lumea culorilor, copilul este apa vie. Să nu-i secăm izvorul! Să credem în el și în bucuria lui de fiecare zi! Atunci, tinerețea va fi fără bătrânețe și viața fără de moarte, deoarece lumea culorilor copilului e infinită. Iată de ce dascălii, trebuie să ajute mugurii speranței -copiii- să se desfacă, dirijându-le pașii în abecedarul vieții, deschizându-le drumul spre toate formele de cunoaștere, de înțelegere și de interpretare a lumii înconjurătoare. Copiii au astfel posibilitatea de a-și manifesta curiozitatea, sensibilitatea, afectivitatea, dinamismul și spontaneitatea, de a-și exersa imaginația.

Calea cea mai sigură pentru a cultiva simțul frumosului este intrarea în contact direct cu frumusețile autentice din toate domeniile. Pictura, sculptura, poezia, literatura, muzica, dansul, teatrul și filmul îi dezvoltă copilului sensibilitatea, îl învață să prețuiască binele și îi imprimă un anumit colorit vieții psihice. Frumosul devine astfel o parte integrantă a existenței lui, un adevărat mod de viață care îi luminează sufletul și îl face mai bun și mai frumos.

Bucuria copiilor de a fi în mijlocul naturii este imensă. Zâmbetele lor redau plăcerea descoperirii frumuseților din jur. Dacă sunt îndrumați corect, copiilor li se formează în mod rațional gustul estetic. Educația relativă la mediu își propune să-i conducă pe copii spre formarea unui punct de vedere obiectiv asupra realității, să-i incite la participare, să devină conștienți de viitor, de faptul că viața generațiilor viitoare, calitatea ei, depinde într-o mare măsură și de opțiunile lor.

Educația estetică este un factor care influențează în mod deosebit conturarea personalității copiilor, contribuind prin formele sale specifice, la dezvoltarea receptivității față de actul de cultură, la formarea și cultivarea gustului pentru frumos și adevăr, realizând, în același timp, atât completarea culturii generale a copilului, cât și cunoașterea caracteristicilor artei.

Pentru a da randament ansamblului de activități pe care le desfășoară, cadrul didactic trebuie să-i ofere elevului posibilitatea de a percepe în mod adecvat imaginile reale. Folosind metode și procedee adecvate, mijloace didactice incitante, dascălul va conduce elevii

către dezvoltarea capacității creatoare și descoperirea elementelor estetice, necesare în conturarea personalității fiecăruia. Dacă sunt îndrumați corect, copiilor li se formează în mod rațional gustul estetic, vor înțelege semnificațiile adânci ale sculpturilor lui Constantin Brâncuși, vor asculta

înfiorați muzica lui Ciprian Porumbescu și George Enescu și vor simți frumusețea nepieritoare a versurilor lui Eminescu.

Arta exercită o influență profundă asupra copilului, iar creația artistică îl înobilează și îi trezește emoții și sentimente foarte variate care-l îndeamnă la acțiune. Ne amintim cu toții cu plăcere de clipele în care nu puteam sta locului, săream, țopăiam, cântam, dansam, ieșeam cu vecinii în stradă și ne jucam cu mingea. Când suntem copii zâmbim fără motiv, dansăm de bucurie sau ne jucăm ca și cum e singurul lucru pe care îl putem face. Copilăria este o lume fermecată, duioasă, este vârsta la care suntem cel mai aproape de Dumnezeu. Ea ne pregătește pentru următoarele etape ale vieții ce trebuie parcurse cu mult curaj.

Ziua copilului este un bun prilej de a sărbători copilăria, de a oferi sprijin copiilor, de a inspira comunitatea și familia noastră, de a aprecia și iubi copiii și de ce nu, de a-i pregăti pentru un viitor sănătos,

fericit și plin de succese. **1 Iunie**, prima zi din cireșar, oferă an de an bucuria întâlnirii celor mari cu cei mici, la diverse acțiuni și evenimente inedite, atractive pentru copii și aducătoare de amintiri și nostalgii pentru cei mari, care mai păstrează un crâmpei din sufletul lor de copil.

Copilăria este cea mai frumoasă parte a vieții unei persoane. Este perioada în care cel mai mult ne îngrijorăm când nu ne găsim jucăria preferată și când certurile cu prietenii durează doar câteva ore, sau cel mult o zi. Iubim acest moment al vieții, când nu avem motive de îngrijorare în legătură cu ziua de mâine și putem visa la orice. Visele copilăriei nu mor niciodată, și oricare dintre noi este un copil undeva în sufletul lui. Copilăria e ca un tărâm magic unde putem fi eroi sau prințese și putem experimenta lucruri care mai târziu nu se mai pot întâmpla.

Ai plecat copilărie

Ai plecat copilărie
Și-ai lăsat în urma ta
O dulce, caldă melancolie
Și amintiri ce nu le pot uita.

Aș vrea pentru o clipă doar
Din nou copil să fiu,
Să mai alerg pe trotuar
După un fluture zglobiu.

Aș vrea să nu simt greutatea
Ce-apasă acum sufletul meu,
Aș vrea să am iar libertatea
De-a mă juca și-a râde cât vreau eu.

Dar gândul că într-o bună zi
În cer cu toți copiii vom deveni
Îi dă sufletului meu aripi de-a zbura
Și de a zâmbi chiar de-i crucea grea.

Copilăria mea

Copilăria mea-i un vis,
Este floare de cais
Este rază desprinsă din soare
Este cea mai albă floare.

Sunt cel mai norocos copil
Căci am sufletul senin
Am un tată, am o mamă
Și o surioară dragă.

Eu lui Doamne Îi mulțumesc
Căci m-a ajutat să cresc
Printre oameni minunați,
Că am părinți, surori și frați.

Că am profesori devotați
Și colegii mi-s ca frați
Și recunosc că n-ar fi fost așa
Fără învățătoarea mea.

Voi crește încet, câte un pic,
Voi crește mare și voinic,
Dar în suflet voi păstra
Eternă, copilăria mea.

Alina Mihaela ENE

Revederea

Prof. **Carolina BOROȘ**

Soarele strălucea pe cerul azuriu, trimițând către noi razele sale calde, mângâietoare și purtătoare de viață. Natura reînvia discret și blând, readucând speranța și bunătatea în sufletele celor care o admiră.

Pașii Laurei o purtau pe aleile însozite, căutând parcă ceva în jur. Nu reușea să găsească alea parcului, motiv pentru care se simțea asemenea unei nave în derivă. Neliniștea puse stăpânire pe ea, dar un glas interior îi șoptea să fie calmă, să se lase purtată de instinct.

Deodată, pe malul lacului, Laura zări o băncuță de culoarea ierbii, adăpostită de o salcie pletoasă ce abia își deschidea mugurii. Pe ea stătea ghemuită o fetiță îmbrăcată într-o rochiță de culoarea cerului, presărată cu floricele galbene de floarea-soarelui. Părul lung, șaten, îi cădea pe umerii fragezi, unduindu-se ușor în adierea vântului. Când întoarse capul, îi zări ochii de culoarea alunei, zâmbitori și calzi ca ai unei câprioare.

Laura tresări puternic. Fetița îi zâmbi înțelegătoare și îi făcu semn să se așeze lângă ea.

- Ia loc, Laura! A venit momentul să ne întâlnim. Ce faci?

Amețită și emoționată, în același timp, Laura se așeză cu sfială lângă fetița de pe bancă.

- Visez? Și începu să se atingă pentru a vedea dacă e real.

- Nu, draga mea, nu visezi! Sunt TU, copilul ce ai fost cândva. Trebuie să stăm de vorbă deoarece au trecut mulți ani și ai uitat de mine.

- Ai dreptate, anii au trecut în zbor și, asemenea celor mai mulți dintre noi, am uitat de tine.

- Îți voi pune o întrebare simplă, dar, te rog mult, fi sinceră când vei răspunde: Care e cel mai mare regret din viața ta?

- O, asta numești tu întrebare simplă? Regrete? Sunt multe, dar dacă ar fi să mă întorc în timp aș spune că regret că nu am fost mai hotărâtă în deciziile pe care ar fi trebuit să le iau, deși instinctul îmi dicta altceva. Parcă doream să-l înfrunt, să-i arăt că se înșeală și că eu am putere asupra

vieții mele. Am primit lecții nenumărate din pricina acestei încăpățănări de a vrea să mă împotrivesc instinctului. Spuneam mereu că sunt mai tare decât destinul, că pot să stabilesc eu ce urmează să se întâmple. Însă, viața bate filmul, cum se spune, și mi-a arătat că nu e chiar așa.

- Îți amintești când erai EU ce mult îți doreai să crești?

- Da, cred că orice copil visează acest lucru. Parcă mă văd pe scaun privind piciorușele suspendate legănându-se ca o pendulă și gândindu-mă ce fericită am să fiu când voi atinge pământul cu ele!

Așa e omul, niciodată nu se bucură de momentul prezent, visează la viitor sau, și mai trist, la trecut. Nu mi-a plăcut niciodată să vorbesc despre trecut, doar în măsura în care am avut ceva de învățat de acolo. Se spune că din greșeli învățăm. Este foarte adevărat! Trebuie, însă, să avem puterea de a recunoaște că am greșit și atunci putem îndrepta lucrurile.

Din păcate, multe persoane nu recunosc greșelile pe care le fac și atunci persistă în a le face. Știi, auzeam mereu despre comunicare și cât de

importantă este în relațiile interumane. Nu

prea i-am acordat atenție acestui fapt, așa că nu au întârziat să apară consecințele. Prin natura meseriei

pe care mi-am ales-o, am înțeles că este esențială în viață. Fără comunicare suntem ca frunza în vânt, nu putem să ne atașăm de lucruri și ființe, devenim invidioși, introvertiți și răutăcioși. Dar, atenție, draga mea, nu mă refer la bârfă. Acea nu e comunicare, aceea e răutate gratuită, e urmarea unor traume din copilărie (mare dreptate avea Freud, când spunea despre efectele relațiilor din timpul copilăriei în viața omului matur!). A bârfi pe cineva este cel mai urât lucru din lume. Dar, privind mai profund lucrurile, ne dăm seama că acea persoană o face pentru că nu poate fi ea însăși ceea ce își dorește: un om cu suflet bun, cald, iubitor, sincer și dedicat unei familii. Este o persoană suferindă sufletește!

- Mama spunea întotdeauna să îmi văd de treabă, să nu râd de nimeni, pentru că în viață nu știi niciodată ce se întâmplă!

- Da, așa este! Mama... mi-aș fi dorit să o am alături

de mine tot timpul! Dacă tot vorbim despre regrete... mi-aș fi dorit să fim mai apropiate, să ne spunem orice, să mi se plângă atunci când suferea, mai ales atunci când au apărut primele semne de boală. Dar, nu. A preferat să sufere în tăcere pentru a nu ne abate noi de la drumul pe care porniserăm. Câteva luni au făcut diferența dintre viață și moarte.

Lacrimile porniră pe obrazii Laurei, moment în care copila de pe bancă întinse mânuța ei diafană și îi șterse ușor pomeții.

- Nu plânge, știi că de acolo, din lumea ei, veghează și te protejează. Viața ți-a demonstrat acest lucru.

- Da, știu. Îi văd chipul luminos și zâmbitor și știu că mâna ei este și va fi scutul ce va sta deasupra mea. Deși, știi bine, copilăria mi-a fost una zbuciumată, cu multe neajunsuri, ea a fost cea care a făcut să nu le simt prea

tare, m-a educat să nu disper și să stau mereu dreaptă în fața necazurilor, să trec mereu cu un zâmbet pe față prin greutatea, să le sfidez, făcându-le în ciudă.

Un zâmbet apără pe fața copilei.

- Așa te vreau! Cred că sfaturile primite și-au atins scopul! Mama e mândră de tine. Voi pleca acum, promit că ne vom revedea curând, vom depăna amintiri și visuri împlinite și neîmplinite.

Fetița cu părul șaten se ridică ușor de pe bancă, o privi pe Laura cu ochii ei catifelati și blânzi, zâmbi și porni pe cărarea din spatele băncii. Privind-o cum se îndepărta, tânăra se gândi: "Ce repede se face târziu în viață..." și realiză faptul că renunțase de mult timp să dirijeze lucrurile, că înțelesese că viața își va urma cursul, indiferent de voința ei.

Doi năzdrăvani

Șerban și Tudor, doi copii
Ce sunt ai Sânzienii fii
Și Feți-Frumoșii lui Cosmin
Mai fini ca lujerii de crini
Vin în vacanțe la bunici
Să crească-n raiul de aici
Cu-atât de multe jucării
Ei fac numai năzdrăvănii.

Că au mașini și avioane
Și turnuri nalte cu balcoane
Cu mintea lor cea inventivă
Fac tren și-i pun locomotivă
Încât stai în expectativă.

Au unicorn sau ducipal
Și stetoscop ca la spital
Doar că la dâșii un consult
Nu mai durează așa mult.

Drept pacienți au o furnică,
Pe ursulețul Maronică
Și un bunic și o bunică.
Aceștia spun câte-o poveste
Ca să-i înalțe-n vis pe creste
Când vine-un înger ca să-i culce
În casa lor de turtă dulce.

Copilărie

Surâsul tău copilărie,
Și farmecul pe care-l ai
Mi-aduc în suflet bucurie
De parcă-aș fi și eu în rai.

Și ochii tăi senini ca cerul
Și glasul tău cel argintiu
Îmi fac mai lămurit misterul
De ce vreau iar copil să fiu.

Să zburd cu alți copii de-o seamă,
Să alergăm perechi – perechi
Sus, pe a dealului sprânceană,
Purtând cireșe la urechi.

Se-apropie vacanța mare,
E larmă mare-n cuiburi mici,
Și-așteaptă-n prag de nerăbdare
Duoase inimi de buni.

Petruș ANDREI

Toți oamenii mari au fost mai întâi copii

Prof. Lucia MUNTEANU

Orice copil născut este, sau ar trebui să fie, un simbol al iubirii dintre cei care l-au conceput.

De-a lungul timpului, întemeierea unei familii presupunea și apariția unuia sau mai multor copii, în familiile de oameni simpli, câți le dădea Dumnezeu. Părinții își asumau responsabilitatea pentru fiecare dintre copiii veniți pe lume în casa lor și-i creșteau cu dragoste, educându-i în spiritul tradițional: respect pentru părinți, pentru lumea din jur, respect pentru muncă, respect pentru omul cu carte, respect pentru animale. Încă de mic, orice copil avea anumite obligații, îndatoriri, pentru viața de familie. Totul decurgea firesc, fără obiecții, fără reproșuri, fără unele răzvrătiri.

Din astfel de familii, de obicei numeroase, s-au ridicat oameni mari, doctori, ingineri, profesori, uneori chiar genii: Eminescu, Creangă, Rebreanu, Preda, N. Grigorescu, C-tin Brăncuși.

Toți aceștia și mulți alții au cunoscut de mici viața ca un proces guvernat de muncă, așa încât, când au ajuns la o oarecare vârstă, știau că orice vis ar avea se poate împlini prin muncă. Viitorul se făurește din prezent, în prezent, ca un arbore, ram după ram, până va crește în toată frumusețea sa.

Dacă ne gândim la doi copii, Nicolae Moromete și la Nicolae Grigorescu, înțelegem cât temei putem pune pe noi și pe munca noastră. Primul avea o dorință arzătoare de a învăța carte; mergea rar la școală, pentru că avea în grijă turma de oi a familiei, dar la sfârșitul anului școlar îl face mândru pe tatăl său, primind premiul întâi cu cunună. Nicolae Grigorescu rămâne orfan de tată la o vârstă fragedă și fiind cel mai mare dintre copii, pictează iconițe, din banii obținuți contribuind la întreținerea familiei numeroase.

Exemplele pot continua, dar mă voi opri acum asupra situației actuale, când familiile sunt mai puțin numeroase, unul sau doi copii. Cuplurile de astăzi își planifică numărul de copii și, rareori întâlnim familii cu trei copii, cel puțin în mediul urban.

Părinții, fie dintr-o concepție greșită, fie din lipsă de timp, acordă prea puțin timp educației adevărate odraslelor lor. De cele mai multe ori le oferă mai mult decât strictul necesar, motivând că „destul nu am avut noi, părinții, ce ne-am dorit”. Ce li se cere în schimb copiilor? Nimic sau aproape nimic. „Să învețe, că la altceva nu-l pun”. Iar copilul nici măcar de această îndatorire nu se achită. Nici vorbă de un ajutor în treburile casei.

Dacă li se refuză anumite capricii, se ajunge la scene complet nedorite într-o familie echilibrată, uneori la manifestări rebele care pun în încurcătură pe părinți și pe educatori, aceștia cedând în fața copiilor din anumite temeri.

Dacă mă gândesc la titlul pe care l-am dat acestor gânduri, „Copilul – prezent și viitor”, vine firesc întrebarea

„Ce viitor va avea o societate în care copiii de astăzi au numai drepturi, nu și îndatoriri?”... O societate în care banul nemuncit are valoare nu poate să evolueze. Cei mai mulți copii, adolescenți, visează la mașini scumpe, haine de firmă, case impunătoare.

De aceea, cred că familia, în primul rând, trebuie să acorde atenția cuvenită în educarea copiilor lor pentru prețuirea adevăratelor valori, iar școala să întărească, prin procesul instructiv-educativ, convingerile sădite în familie. În școală ar trebui pus mai mult accentul pe formarea viitorilor oameni ai societății, și mai puțin pe acumularea de cunoștințe. Desigur că sunt necesare cunoștințele din diferite domenii, dar dacă se limitează doar la aspectul teoretic, fără a avea în vedere aplicabilitatea acestora în viață, efectul este departe de cel dorit.

Degeaba oferim copiilor tot ce-și doresc, dacă nu îi facem să înțeleagă cum pot obține ceva în viață. Trebuie să-i învățăm pe copii că fericirea se dobândește, nu se primește de-a gata, că un lucru obținut prin efort propriu are o valoare mult mai mare decât un lucru primit fără niciun de efort.

Copiii de astăzi sunt foarte inteligenți, lipsiți de orice inhibiție, spirite libere. Tocmai aceste însușiri trebuie valorificate în așa fel, încât ideile lor îndrăznețe să capete contur și viață, să le dovedească lor și celor din jurul lor că sunt capabili să-și trăiască viața în mod concret, nu virtual.

Ei au toate condițiile de a-și împlini propriile idealuri, dar și idealurile părinților care își împlinesc viața prin copiii lor.

Marele romancier Honoré de Balzac spunea: „Un copil nu este oare imaginea a două ființe, rodul a două sentimente liber contopite? Pentru părinți, copilul trebuie să fie o miniatură încântătoare, în care se regăsește poemul celor două vieți duse în taină de ei – viețile lor; el trebuie să le ofere un izvor de emoții rodnice, să fie în același timp întregul lor trecut și *întregul lor viitor*”.

Un copil trebuie să fie motivat în tot ce face, să i se cultive convingeri pe baza cărora să-și trăiască frumos viața, pentru bucuria lui și a părinților.

„Vreau să fiu adevărat pentru cei ce cred în mine;
Vreau să fiu curat pentru cei care țin la mine;
Vreau să fiu puternic, pentru a putea să rabd;
Vreau să fiu curajos pentru a putea să îndrăznesc;
Vreau să fiu prieten cu – toți – fie că sunt străini sau dușmani;
Vreau să dăruiesc și să uit că am dăruit;
Vreau să fiu umil, pentru că îmi cunosc slăbiciunile;
Vreau să privesc în sus – să râd – să iubesc – să mă exprim!”

Howard Arnold Walter

Ghiță CRISTIAN

COPILĂRIA - TĂRÂMUL FERICIRII

„Când nu mai ești copil, ai murit demult”

Constantin Brâncuși

În concepția noastră, ontogeneza – dezvoltarea individuală a organismelor vegetale și animale de la stadiul de embrion până la sfârșitul existenței lui – repetă filogeneza – proces de dezvoltare a vieții pe pământ, proces pe care omenirea l-a parcurs în evoluția sa de la apariție, fie conform teoriei evoluționiste sau creaționiste, într-o spirală ascendentă.

Copilăria omenirii, asemenea copilăriei individului, s-a manifestat prin empatie și bună înțelegere, satisfacerea necesităților vitale, de hrană, adăpost, îmbrăcăminte, într-un mediu mai mult sau mai puțin ostil, cu o frică ancestrală de animale sau fenomene naturale. Culegători și vânători, pescari și mai târziu agricultori și păstori, acumularea de bunuri materiale, a dus la conflicte care s-au perpetuat până în zilele noastre, în forme aberante capabile să distrugă întreaga planetă, leagănul civilizației umane.

Simplă, complexă sau fără precizări, copilăria umană ca și a altor specii de mamifere din regnul animal e un tărâm al fericirii. Nevinovată, pură și nealterată de influențe nocive, copilăria rămâne, în memoria afectivă a fiecăruia dintre noi, cea mai frumoasă, cea mai fericită și mai plină de bucurii și plăceri ale simțurilor, ale imaginației și bunătății.

Nimic nu se compară cu copilăria, etapă a vieții oricărei viețuitoare, când fără griji, fără probleme, gânduri negre, obsesii sau obligații serioase, trăiești la maximum fiecare zi, fiecare oră, fiecare clipă lăsându-te în voia instinctelor primare, foamea, setea, somnul cu vise plăcute.

Și la orice vârstă, adolescență, maturitate, bătrânețe ne amintim cu drag de copilărie, de clipele fericite care nu se mai întorc niciodată și facem trimiteri și referiri la acea perioadă în care nimic nu era greu, nu era imposibil căci imaginația era liberă și totul era frumos și nu știam ce va urma, nu aveam grija zilei de mâine și a viitorului ce va să vină.

Nemuritoare vor rămâne *Aminitiile din copilărie* ale lui Ion Creangă, în care ne regăsim și noi, căci așa cum afirma George Călinescu „...Creangă povestește copilăria copilului universal...” (Ion Creangă, *Viața și opera*).

„...Nu știu alții cum sunt, dar eu, când mă gândesc la locul nașterii mele, la casa părintească din Humulești, la stâlpul hornului unde lega mama o șfară cu motocei la capăt, de crăpau mâțele jucându-se cu ei, la prichiciul vetrei cel humuit, de care mă țineam când începusem a merge copăcel, la cuptorul pe care mă ascundeam, când ne jucam

noi băieții de-a mijoarca și la alte jocuri și jucării pline de hazul și farmecul copilăresc, parcă-mi saltă și acum inima de bucurie... Și eu eram vesel ca vremea cea bună și sturlubatic și copilăros ca vântul în tulburarea sa... Ce-i pasă copilului, când mama și tata se gândesc la neajunsurile vieții, la ce poate să le aducă ziua de mâine, sau că-i frământă alte gânduri pline de îngrijorare. Copilul încălecat pe bățul său gândește că se află călare pe un cal de cei mai strașnici, pe care aleargă cu voie bună, și-l bate cu biciul, și-l strunește crede că l-a trântit calul, și pe băț își descarcă mânia în toată puterea cuvântului... Așa eram eu la vârsta cea fericită, și așa cred că au fost toți copiii, decând îi lumea asta și pământul, măcar să zică cine ce-a zice...”

Afirmația lui Creangă, este justificată și de Lucian Blaga în poezia sa *Trei fețe: Copilul râde: „Înțelepciunea și iubirea mea e jocul”*

Tânărul cântă: „Jocul și înțelepciunea mea e iubirea”

Bătrânul tace: „Iubirea și jocul meu e înțelepciunea”

Tudor Pamfile (1883-1921) publică în 1907, *„Jocuri de copii”* adunate din satul Țepu, județul Tecuciu, unele din acestea s-au păstrat până astăzi și în ciuda tehnologizării agresive care a cuprins și societatea noastră contemporană, copiii mai joacă: *De-a v-ați ascunselea, Băza, Șotronul, Baba oarba, Lapte gras...* Acum mai bine de 100 de ani, de când a murit, Pamfile a identificat peste 20 de jocuri ale copiilor practicate în satul său natal.

A existat și cred că mai există și astăzi, deși internetul, calculatorul, tableta, telefoanele mobile, gadgeturile de tot felul, au invadat și pervertit mintea fragedă a copiilor, o literatură pentru copii scrisă de mai toți scriitorii clasici români și străini care ne-au fermecat copilăria noastră și a multor generații.

Mihai Eminescu: *„Fiind băiet păduri cutreeram*

Și mă culcam ades lângă izvor

Iar brațul drept sub cap eu mi-l puneam

S-aud cum apa sună încetișor...”

(*Fiind băiat păduri cutreeram*)

Mai târziu, la maturitate, va constata, cu regret, în poezia: *Trect-au anii...*

„...Trect-au anii ca nori lungi pe șesuri

Și niciodată n-or să vie iară

Căci nu mă-ncântă azi cum mă-ncântară

Păduri și doine, ghicitori, eresuri,

Ce fruntea-mi de copil o înseninară

Abia –nțelese, pline de înțelesuri...”, pentru ca în poezia *O rămâi să constate și să se întrebe retoric ...*

...Astăzi chiar de m-aș întoarce
A înțelege n-o mai pot
Unde ești, copilărie
Cu pădurea ta cu tot?..."

Ne-au încântat și le-am memorat și alte poezii:
Somnoroase păsărele; Crăiasa din povești; Înger de pază; La mijloc de codru, Lacul și multe altele.

Elena Farago (născută la Bârlad în 29 martie 1878 și decedată la Craiova la 4 ianuarie 1954) ne-a lăsat poezii de suflet: *Cățelușul șchiop, De ziua mamei, Gândăcelul, Cloșca, Motanul pedepsit, Sfatul degetelor, Doi frați cuminți*, și un îndemn pentru oamenii mari la sărbătorile de iarnă:

„...Și mai ales în iarna asta, lăsați copiii să colinde,
Să nu se-nchidă nici o poartă în preajma lor, și nici un semn

Să nu-i oprească din curatul și sfântul datinii îndemn.
O, mai ales în iarna asta, lăsați copiii să colinde!..."

*Când argintiile lor glasuri vor îngâna „Florile dalbe”,
Gândiți-vă, că nu e dată închipuirii omenesci
O mai aleasă întrupare de sol al vrerilor cerești
Ca argintiile lor glasuri, când vor cânta „Florile dalbe”!*

Grigore Vieru (n.14 februarie 1935 – d.18 ianuarie 2009) un mare prieten al copiilor căroră le-a dedicat numeroase poezii și un român adevărat, care a militat pentru limba română și unirea Basarabiei cu Țara mamă, România. A scris poezii despre natură, mamă, tată, sat, bunici dar și poezii patriotice: *1 iunie, Băiețașul din ochii mamei, Bunica, Eminescu...*

George Coșbuc – poetul țăranimii și al satului românesc - *Mama, Nunta Zamfirei, Vara, Iarna pe uliță, La oglindă*, poezii rămase în patrimoniul literaturii române și în memoria iubitorilor de poezie.

Nicolae Labiș, pierdut în floarea tinereții, genial prin *Moartea căprioarei, Mama, Dacă toate acestea fi-vor învățate...* „Cât sunt încă fragezi, mame, învățați-i/ Să iubească floarea pură din livezi/ Să iubească-ntinsa mare și Carpații/ Ce-și înalță în ceruri fruntea de zăpezi... Să iubească țara, pentru ea să sară/ La nevoie în ape, la nevoie în foc./ Învățați-i mame dragostea de țară,/ Ea cuprinde toate acestea la un loc.”

Și tot despre viață, școală și copii, o poezie de suflet a lui Duiliu Zamfirescu (1858-1922)

„Sosesc, sosesc, cocoarele sosesc,/ De după deal de țintirim,/ Iar anii trec, copiii cresc,/ Se schimbă tot ce-i omenesc,/ Și noi îmbătrânim.

Mi-aduc aminte ca acum/ Când alergam cu capul gol/ Prin prăfăria de pe drum/ Și când ardeam cărțile scrum/ Și Școalei dam ocol.

Și mai târziu, când am plecat/ Ce veselie în trăsură!.../ Cum nici n-am plans, nici m-am mirat/ pe când plânge un biet argat,/ C-un deget dus la gură.

Și vreme lungă mai târziu,/ Când m-am întors cu dor de bine,/ Nehotărât, fără să știu/ Ce pot să fac și ce am să fiu/ În lupta mea cu mine.

Și-n fine astăzi, când gândesc/ La ce ne este dat să fim,/ Cum anii trec, copii cresc,/ Bătrânii cum se odihnesc/ În deal la țintirim,

Mă simt nepriceput și mic/ În gloata de zădărnicii,/ Și nu mai pot zice nimic,/ Ci numai ochii îi ridic/ Și caut spre copiii”

Vasile Alecsandri, *acel rege al poeziei, vecinic tânăr și fericite*, pe lângă nemuritoare pasteluri despre frumusețea anotimpurilor și a patriei, piese de teatru, poezii patriotice, ne-a lăsat și amintiri despre *Vasile Porojan*, un țigan, tovarăș de joacă în copilărie, de bun simț care lipsește astăzi etniei lui ce sfidează orice normă de comportare socială.

Alexandru Vlahuță: *Mama, iubire.*

Otilia Cazimir: *Fetița alintată, Baba iarna intră în sat, Cântec de leagăn.*

George Topârceanu: *Balada unui greier mic, Fata tristă, Acceleratul, Primăvara, Rapsodii de primăvară.*

Octavian Goga: *Copiilor.*

Tudor Arghezi: *Zdreanță, Mâța, Tâlharul pedepsit, Inimă de câine.*

Ștefan Octavian Iosif: *Cântec de leagăn – Corinei, Artiștii.*

Copilăria nu poate fi concepută fără aportul bunicilor, fericiti cei care îi au sau i-au avut. *Bunica* lui Șt. O. Iosif :

„Cu părul nins, cu ochii mici/ Și calzi de duioșie,/ Aieve parc-o văd aici/ Icoana firavei bunici/ Din frageda-mi pruncie.

Torcea, torcea, fus după fus,/ Din zori și până-n seară;/ Cu furca.n brâu, cu gândul dus,/ Era frumoasă de nespus/ În portu-i de la țară...

Căta la noi așa de bland,/ Senină și tăcută;/ Doar suspina din când în când/ La amintirea vreunui gând/ Din viața ei trecută.

De câte ori priveam la ea,/ Cu dor mi-aduc aminte/ Sfiala ce mă cuprindea,/ Asemuind-o-n mintea mea/ Duminicii prafinte”.

Barbu Ștefănescu Delavrancea ne-a lăsat două povestiri despre *Bunica* și *Bunicul* dar și despre *Domnul Vucea*, când „...Lecțiile mergeau strună. Nu învăța nimeni nimic...”

Mihail Sadoveanu: *Dumbrava minunată*, cu Lizuca și Patrocle.

Ionel Teodoreanu: *La Medeleni.*

Constantin Chiriță (absolvent al Colegiului Național „Gheorghe Roșca Codreanu”: *Cireșarii*, ecranizat ca și *Dumbrava minunată, Veronica, Pistruiatul, Amintiri din copilărie, Toate pânzele sus, Maria Mirabela, Fram.*

Și să nu uităm nici dascălii care ne-au pus creionul în mână și ne-au ajutat să descifrăm taina literelor din *Abecedar* care astăzi nu se mai cheamă așa: un Bădița Vasile a lui Creangă, Domnul Trandafir al lui Mihail Sadoveanu, Domnul Vucea al lui Delavrancea. Bazil Drăgoșescu, învățătorul lui Caragiale și mulți alții ca ei, ceasornice vii, care indiferent de vreme și vremuri au fost prezenți la datorie, pentru noi și alte generații. Și un mini poem de ocazie: *MIE ÎNSUMI – „Că te-ai născut/ Pe acest pământ/ Frumos și bun și sfânt,/ Tu, mamei tale mulțumește-i/ Și tatălui să-i mulțumești/ Și proniei cerești,/ Că fericită-ți fu copilăria./ Necazuri n-ai avut, doar bucuria/ Că dascălul dintâi te-a învățat a scrie/ Întâiul A să-l desenezi,/ Taina literelor s-o descifrezi,/ Cuvântul sfânt – ȚARĂ – să-l dezlegi./ Te-a învățat/ Ca-n viață calea singur să-ți alegi./ Tu, lor,*

celor ce-au fost copii ca tine și-au suferit/ De foame și de frig,/ Sau au căzut la datorie,/ Apărând cu viața sfânta glie,/ Încetători că va veni o zi,/ Când, tu, prin tine, vei învinge/ Zăgazul urii adunate/ Al luptelor prin ani purtate,/ Al dorului de libertate,/ De adevăr, lumină, carte/ Și de a duce mai departe,/ Ce ne-au lăsat părinții din părinți,/ Eroii neștiuți și sfinți:/ Pământul, limba, țara și mândria/ De a fi ROMÂN în ROMÂNIA !"

Marii scriitori ai lumii au scris pentru copii opere nemuritoare care ne-au încântat copilăria.

Mark Twain: *Aventurile lui Tom Sawyer, Aventurile lui Huckleberry Finn, Prinț și cerșetor.*

Hector Malot: *Singur pe lume.*

Edmondo De Amicis: *Cuore, inimă de copil.*

Jules Verne: *Copiii căpitanului Grant.*

Frații Grimm: *Basme.*

Jonathan Swift: *Călătoriile lui Gulliver.*

Daniel Defoe: *Robinson Crusoe.*

Mirajul copilăriei s-a reflectat și în pictură și muzică, Marii noștri artiști și copozitori au dedicat copiilor și copilăriei operele lor, în care se reflectă frumusețea și ingenuitatea vârstei.

Nicolae Grigorescu: *Fetița cu basma roșie, Fete lucrând la poartă, Fata hangiului, Fată cu zestrea ei, Fată cu basma galbenă, Țărăncuță, Profil de fată, Ciobănași.*

Ion Andreescu: *Țărancă cu traistă, Țărancă cu broboadă verde, Țărancă din profil.*

Ștefan Luchian: *Lorica, Lăutul.*

Nicolae N. Tonitza: *Irina, Catiușa lipoveanca, Fetița pădurarului, Cap de fetiță, Frații.*

Camil Ressu: *Portret de fată.*

Corneliu Baba: *Fată citind, Portret de copil, Portret de tânără, Copil cu bonetă roșie.*

Dan Hatmanu: *Joc de copii.*

Copilăria nu poate fi concepută fără muzică, fără cântecul de leagăn al mamei: *Nani, nani pușor...*, sau cel de joacă al copiilor: *Ala, Bala, Portocala...*, *Melc, melc, codobelc/ u coarne bourești/ Și te du la baltă/ Și bea apă caldă/ Și te suie pe buștean/ Și mănâncă leuștean...* sau ... *Avion cu motor/ Iamă și pe mine-n zbor/ Și mă du până sus în nor...* și celebrele poezii: ...*Cățeluș cu părul creț/ fură rața din coteț/ El se jură că nu fură/ și l-am prins cu rața în gură...* și ... *Pisicuță, pis, pis/ Te-am visat azi noapte în vis/ Te spălam, te pieptănam,/ Fundă roșie-ți puneam ...*

Sabin Pautza: *Ofrandă copiilor lumii, Jocuri...*

Ori de câte ori ne e greu sau ușor să ne reîntoarcem la copilul din noi, neprihănit și nespurcat de răutățile lumii mature, să ne reîntoarcem la copilărie, la tărâmul fericirii!

Ar trebui să rămânem optimiști și nostalgici dar contextul actual ne obligă să fim realiști și să spunem că în societatea de astăzi se petrec lucruri care ne pun pe gânduri iar mai marii lumii sunt preocupați de crearea de noi conflicte, de acumulări materiale și cum să moștenească pământul, uitând că totu-i trecător și că existența umană e egală cu zero dacă nu ai contribuit cu nimic la patrimoniul familial, local, zonal și universal. Organizarea socială de la noi și de aiurea nu corespunde idealului uman de muncă, pace și bunăstare pentru copii și maturi, nici dictatura, și

nici așa zisa democrație care duce la anarhie, nu rezolvă problemele sociale și umanitare în care copii sunt barometrul cel mai sensibil pentru familie și societate și suferă cel mai mult, toată viața.

Se practică traficul de copii, circa 3000 sunt dați dispăruți fără urmă, 20 de milioane de avorturi după 1990, copii cu copii de la 12-13 ani, foarte mulți copii bolnavi de boli incurabile ca urmare a substanțelor radioactive, modificărilor genetice ale plantelor, introducerii eurilor în alimente, poluării fizice, chimice și psihice, supraîncălzirii atmosferei, în care omul este cel mai vinovat, cel mai periculos animal de pe planetă care își distruge propriul habitat.

Nu ne rămâne decât să ne conformăm dictonului latin: *Carpe diem – Bucură-te de ziua de azi!, căci Panta rei – Totul curge!.*

TE DUCI COPILĂRIE

de Radu Pietreanu

*Zburdam prin curtea plină de rațe și găini
Trăiau pe atunci părinți și rude și vecini
Mi le-ai luat pe toate și-o lacrimă îmi storci
Te duci copilărie și nu te mai întorci*

*Nu mai există basme nici eu nu mai exist
Balaurul e șmecher, iar Făt Frumos e trist,
S-au inventat claxoane, adio zurgalăi,
Te duci copilărie cu toți eroii tăi.*

*Un prof ce ne-nvățase cum să plantăm stejari
A defrișat pădurea, vânzând-o pe dolari.
Cu cât urcăm în vârstă ne suntem mai străini,
Te duci copilărie și devenim haini.*

*Bunica și bunicul ce mă-nveleau cântând
Sunt două cruci de piatră și tac pe sub pământ,
Și mai era și crângul, si-un râu și niște tei
Te duci copilărie pe toate mi le iei.*

*Din tinda casei când mama îmi vorbea
Fugeau din boltă norii și soarele zâmbea.
Iar tata orice teamă din vis mi-o spulbera
Te duci copilărie cu fericirea mea.*

*Făceam pe atunci războaie cu săbii mici de nuc
Iar după bătălie mergeam să bem un suc
Azi ne omorâm pe bune, prin diferite căi
Te duci copilărie și devenim mai răi.*

*Mă zgâriam pe brațe urcând în corcoduș,
Iar cel mai bun prieten era un cățeluș,
Eram atât de veseli fugind prin porumbiști,
Te duci copilărie și devenim mai triști.*

*Pe atunci orice ninsoare mă bucura nespus,
Iar ploile de vară păreau să cadă-n sus,
Acum la doctori mergem plecându-ne umili,
Te duci copilărie și devenim fragili.*

Marinel GÎLCĂ

Să ne iubim copiii !

„Copilăria este şuvoiul de apă care izvorăşte limpede şi curat din adâncurile fiinţei şi la care omenirea aleargă fără încetare să-şi potolească setea idealurilor sale de dragoste, de bunătate, de frumuseţe de perfecţiune.”

Francesco Orestano

Copilăria. Lumea mirifică a inocenţei, a nebănuitelor descoperiri, a veşnicilor mirări, este lumea fascinantă a poveştilor în care Făt-Frumos mereu îi învinge pe balauri, pe zmei şi vrăjitoare, şi o salvează pe aleasa inimii lui, pe Ileana Cosânzeana, dar şi a inevitabilelor întrebări despre tot ceea ce mişcă, şi nu numai, despre lumea înconjurătoare şi existenţă. Rememorând vârsta de aur a copilăriei, singurul paradis pierdut, să-l parafrazez pe Valeriu Butulescu, sunt puţin descumpănit, aproape neîncrezător, fiindcă nu ştiu dacă aş putea să redau în cuvinte toate acele trăiri, sentimente, imagini, care, redeşptate, ar reliefa cât de cât condensat, însă cu destulă precizie şi subtilitate, universul său inefabil. Gândindu-mă la copilărie, ea mi-a trezit melancolii, dar şi o stare tonifiantă, o bună dispoziţie trăită aievea cândva într-un spaţiu temporal parcă vrăjit, iar acum doar visată: este bine de precizat că ea, copilăria, nu este doar o perioadă istorică, strict cronologică, în viaţa noastră, ci poate fi catalogată ca fiind şi suma tuturor impresiilor, a întâmplărilor, cât şi a bucuriilor, a tristeţilor, dorurilor, cu referire la acel timp ş.a. Copilăria este lumea tihnei, a sfialei, fiorul purităţii unui suflet omenesc ce de abia înmugureşte la viaţă, este starea de spirit divină, acea stare de graţie în care încolţesc cele mai mari speranţe ale omenirii cu referire la evoluţia, transformarea şi progresul ei. Observând cu ochii mari de admiraţie un nou-născut ce de abia scânceşte, venind pentru prima oară în contact cu aerul pământesc, cu lumina şi căldura soarelui, cu respiraţia şi miasele acestui tărâm binecuvântat, gândul te duce la ipostaza epocală că tu, privitorule, ai putea fi martorul apariţiei unui viitor mare conducător politic, al unui viitor geniu al ştiinţelor sau al unui creator de arte, al unui viitor mare profesor, medic, arhitect, inginer, jurist etc. Spiritul copilăriei, a bucuriei veşnice de a te mira, a te juca, de a descoperi şi inova, a-ţi pune întrebări şi a avea îndoieli, dar şi de a spera câte-n lună şi stele, este de-a dreptul fabulos dacă ne însoţeşte cât mai mult în viaţă. Marele sculptor român Constantin Brâncuşi, spunea atât de frumos şi cuprinzător: „În clipa în care am încetat a mai fi copii, vom fi morţi deja.”

Ei, copiii, reprezintă speranţa devenirii noastre. Poate că, acum, în acest timp actual, trăim cu nostalgii, cu autoreproşuri, că dacă la momentul oportun urmam un sfat mai bun, eram mai harnici, mai perseverenţi şi înţelegători, şi, de ce nu, mai atenţi cu noi, cu contextul istoric, am fi avut un viitor mai bun. Copilul de lângă tine, poate fiul sau fiica ta, ori nepoţii tăi, vor face altcumva şi-ţi vor urma visurile şi tu, într-un final, te vei realiza prin ei...fiindcă şansa fizică şi spirituală există. Copiii, cu dragălaşenia lor, cu voioşiile, gingăşia şi sinceritatea lor înăscută, vor duce mai departe făclia continuităţii noastre ca popor, cu limba, tradiţiile şi obiceiurile noastre, cu tot ceea ce incumbă noţiunea largă de

neam, ţară şi spiritul strămoşesc. De cele mai multe ori, noi adulţii, fie bunici, taţi, dar şi mame, îi considerăm pe copiii noştri prea mici pentru a înţelege problemele cu care ne confruntăm. Dintr-o inerţie ce vine din vremuri imemorabile (aproape neînţeleasă în timpurile moderne pe care le trăim) unii dintre noi încercăm să nu dăm explicaţii amănunţite copilului, acreditând ideea peremptorie că ei nu pot înţelege, pentru că încă nu au capacitatea cognitivă necesară. Ei, bine, surprinzător, unii dintre copii pot să ne ofere chiar sfaturi utile în cele mai dificile situaţii. Minţile lor absorb ca un burete noianul de informaţii, spiritul lor este liber, curat şi dezinhibant, nefiind alterat de impostură sau de minciună, de acel cameleonism detestabil din panoplia unor maturi, şi ei, copiii, aceste fiinţe plâpânde, realizează conexiuni pe care nici tu, adult, nu le bănuiai. Este bine ca din fragedă pruncie noi, adulţii, să le inoculăm copiilor empatia. Contrar opiniei unor specialişti, eu sunt de părere că noi, oamenii, ne naştem empatici. Amintiţi-vă un simplu episod: dacă bebeluşul nostru auzea un alt bebeluş plângând la fel făcea şi el. Se spune că până la vârsta de opt ani copilul este oglinda fidelă a părinţilor săi. Nu-i putem schimba temperamentul care este înăscut, însă, cu atenţie, cu răbdare şi căldură, îi vom putea schimba modul în care va comunica, modul în care va acţiona şi îşi va trata în viitor semenii. Pentru reuşita deplină în viaţă a copilului nostru să avem în permanenţă în minte sintagma „cei şapte ani de acasă” pe care am auzit-o de la ascendenţii noştri şi care, în timp, mereu, şi-a demonstrat eficienţa şi valabilitatea. Copilului trebuie să-i încurajăm în permanenţă interacţiunea cu natura, cu lumina şi căldura soarelui, dar nu numai, în general, cu mişcarea în aer liber (mişcarea înseamnă viaţă, sportul înseamnă sănătate, nu numai fizică, ci şi mentală) fiindcă, în definitiv, cu toţii suntem legaţi de natură. Suntem dependenţi de natură, de acolo ne tragem cu toţii puterea, seva, existenţa noastră nu ar fi posibilă fără cele patru elemente primordiale care stau la baza universului; apa, aerul, focul şi pământul. Dragi părinţi şi bunici, fiţi blânzi şi înţelegători: lăsaţi copiii să se joace în nisip, să alerge desculţi prin iarba înrourată pentru a realiza acel transfer energetic cu mama natură, lăsaţi-i în pace să descopere singuri, ca într-un miracol, găse, insecte, apoi să admire şi să se joace cu păsările şi animalele domestice, să-şi culeagă singuri fructe şi legume, şi iarna să facă oameni de zăpadă sau să alunece pe derdeluş cu sania. Întorceţi-vă în tunelul timpului şi aduceţi-vă aminte de acea bucuria indescriptibilă a copilăriei voastre, la misterul şi parfumul ei de altădată, şi pe care acum, ca un schimb de ştafetă, ar trebui să le transferaţi şi micilor voştri urmaşi.

Trebuie reamintit adulţilor, dar şi adolescenţilor, inclusiv celor mici din clasele primare şi gimnaziale, faptul că, până la

apariția unei zile calendaristice de sărbătorire a copilului (ea diferă de la stat la stat, la noi, ca și-n alte țări din blocul estic-fost comunist, Ziua Internațională a Copilului se celebrează anual la 1 iunie) în decursul istoriei zbuciumate a lumii (sunt cunoscute perioade întunecate în evoluția societăților umane cum au fost molimele, catastrofele naturale, războaiele, deportările, etc) unii dintre cei de vârstă fragedă au trecut prin momente cumplite, chiar de extincție. Din nefericire, chiar în zilele noastre, pe anumite meridiane ale globului unii copii nu au drepturi, sunt exploatați, traficați, ori sunt victimele abuzurilor exercitate atât de cei apropiați, chiar din familie, dar și din exterior, cu predilecție de rețelele de crimă organizată, în timp ce alții îngroașă ca autori statisticile privind delincvența juvenilă.

Fiind o sărbătoare, o zi a bucuriei, a buneii dispoziții, nu mi-am propus să scot în evidență aspectele negative, descurajante, umbrele unor copilării nefericite (din păcate și din varii motive, uneori prezente și pe meleagurile mioritice) și care influențează major destine umane, cu impact familial, moral, social, gândindu-mă că noi toți, începând de la familii, continuând cu statul, reprezentat de autorități, de școală, biserică, dar și de societatea civilă, trebuie să facem mult mai mult pentru copii, adolescenți, fiindcă ei reprezintă continuitatea și viitorul națiunii noastre.

Stimați cititori, cu permisiunea dumneavoastră, pe lângă urările numai de bine și frumos adresate celor mici de ziua lor, v-aș cere îngăduința să-i transmitem cele mai alese gânduri și remarcabilului și generosului profesor Petruș Andrei, inimosului dascăl care a educat și format generații numeroase de elevi, talentatului poet, o voce literară de excepție în arealul culturii noastre contemporane, și cel care a mai prins-- chiar pe 1 iunie-- un trandafir în bogatul buchet al vieții domniei sale. La mulți ani copii de pretutindeni! La mulți ani rodnici distinsului poet Petruș Andrei!

Redau în finalul scurtului meu articol poezia „Un copil (Doar trei?) scrisă de sărbătoritul nostru, tocmai pentru a marca însemnătatea acestei zile și a ne delecta spiritul cu muzicalitatea, gingășia aparte a versurilor, care încântă cu semnificațiile, cu simplitatea lor curată, aidoma susurului unei ape limpede sau a trilurilor unei privighetori. Este bine de știut că poezii, cu lira lor vrăjită, ne vor ajuta mereu să ne amintim de copilăria vie din noi, de acea lume ireală, fantastică, dar ce pare durabilă și permanentă și care ne tresaltă inima și ne umezește ochii. Iată poezia, în care Poetul își exprimă părerea așa de plastic despre un copil, miezul Universului, speranța în dănuirea noastră perpetuă...

„Un copil e-o mângâiere,
E o rază-n asfințit,
E credința-n Înviere
E un dor de infinit.

Un copil e o vioară,
E o muzică de vis,
Un copil e-o căprioară,
Un zbor alb pe-un cer deschis.

Un copil e-o bucurie,
E o oază-ntr-un pustiu,
Un izvor de apă vie,
E un boț de aur viu.

Într-o lume rezervată,
Un copil e numai dor,
Numai dragoste curată,
Un copil e-un mărțișor.

Un copil e-o primăvară
E un cântec veșnic nou,
Un copil e-o floare rară
Răsărită-ntr-un landou.

Un copil e-o minune,
E un mugur de aprilie,
E-ntr-un schit, o rugăciune.
Un copil e... un copil.

Îngeraș crescut în poală
Patul măsură pe brânci,
Ba mai cade, ba se scoală
Mai că-ți vine să-l mănânci.

Și când vorbele îngână
Puiul dulce și sprințar,
Limba noastră cea română
O-nvățăm iară și iar.”

Minunat poem! Felicitări și mulțumim, Magistre !!!

Dragi cititori ai revistei „Viața noastră”, stimați bărlădeni,

Cu speranța în satisfacția lucrului bine făcut, cu dorința manifestă de a vă bucura spiritele, redeșteptându-vă stări de nostalgice aduceri aminte, poate doruri, poate o lacrimă, și, de ce nu, poate zâmbete, înobilindu-le prin actul sacru al creației, semnatarul acestui articol - acum și în calitate de autor - cu modestie, vă anunță apariția recentă, la prestigioasa editură „Timpul” din Iași, în condiții grafice de excepție, a două cărți:

„Visul”- un volum de proză scurtă

„Surăsul magnoliei”- roman

Vă aștept, cu deferență și multă bucurie la lansare, și apoi să ne întâlnim în paginile celor două creații literare.

Copilăreli din „Epoca de aur”

Florentina Loredana DALIAN

Participarea la proiectul „Zâmbete din epoca de aur” mi-a adus în memorie și amărăciunile acelei epoci. Așa cum le-am trăit, cu bune, cu rele. Dar cu un anume gen de solidaritate, pe care, acum, tot mai rar o găsești. Ca orice orânduire, a avut parfumul ei, culoarea ei (fie și cenușiu închis), iar amintirile și senzațiile se amestecă în creuzetul bagajului emoțional. Oricum ar fi, oricum ar fi fost, de copilărie și tinerețe îți amintești cu drag. Nici orânduirile, nici dictaturile nu pot distruge complet candoarea unui suflet tânăr. Atâta doar că, uneori, pe suflet se mai pun niște riduri.

Cel mai mare ștab

Întrebare, în clasa I, adresată bobocilor de tovarășa învățătoare: „Copii, voi știți cine este tovarășul Nicolae Ceaușescu?” Clasa - bătă. Eu n-am suportat să fiu bătă; mi-a plăcut să știu și să arăt că știu. Mâna pe sus. „Spune, Loredana!” „Tovarășul Nicolae Ceaușescu e cel mai mare ștab.” Învățătoarea schițează un zâmbet, apoi ne explică ce-i ăla un conducător iubit. Noi pricepem tot. Când se întâlnește cu mama, îi spune, amuzată, răspunsul meu. Auzisem cuvântul și îl asociasem cumva. Nu știam ce-i ăla ștab, dar știam că Tovarășul e cel mai mare. Bine că n-am zis: „cel mai mare știulete”.

Omul-clorofilă.

Tot ca să mă dau deșteaptă, adică enervată de faptul că nimeni nu răspundea, am sărit cu răspunsul inteligent și-n clasa a cincea, când profesoara ne-a predat despre clorofilă. După ce ne-a explicat de-a durut-o în gât despre clorofilă și procesul de fotosinteză, în loc să-și pilească o unghie, s-a trezit cu întrebarea indiscretă: „Așadar, copii, omul are clorofilă?” Păi nu erau decât două variante - da, sau nu - ce întrebare ușoară! Am ales varianta perdantă, spre indignarea profei: „Aaaaaa, Loredana, mă vezi pe mine verdeeeee?” Puțin a lipsit să zic iarăși „da”. Culmea coincidenței, era îmbrăcată într-o rochie verde de sus până jos. Și la față se cam înverzise, după ce mi-a auzit răspunsul. Dar, deși tovarășa era ambalată în verde crud, am reținut o dată pentru totdeauna că nu, omul n-are clorofilă. Chit că, la vremea aceea, n-ar fi stricat să te poți hrăni prin fotosinteză.

Sanitarii pricepuți

Într-o optă, nedreptatea doctorului, în cârdășie cu directoarea, care au scos echipa ei pe primul loc, făcând echipei mele o nedreptate flagrantă. M-a luat rezervă, împreună cu echipa câștigătoare, la următoarea etapă (cea județeană). M-am și bucurat, văzând cum se încurcau îngrămăditele, dar fierbeam pe margine când vedeam că știu răspunsurile. La un moment dat, a vrut să facă o schimbare, înlocuind pe una din ele cu mine. M-am înțepenit mai ceva decât catărul pe picioarele dinapoi și-am zis tare și apăsător: „Nu mă duc!”, asumându-mi toate represaliile. Când a încercat să mă forțeze,

recurgând la amenințări, m-am uitat în ochii ei și i-am spus cu dicție: „Tovarășa directoare, mă puteți obliga să intru, dar nu mă puteți obliga și să dau răspunsurile corecte.”, dându-i de înțeles că aș fi răspuns exact de-a-ndoaselea. Nu și-a asumat riscul. Ceea ce m-a bucurat. Nu m-ar fi lăsat inima să spun prostii. E, asta-nseamnă să fii profesor și să nu cunoști psihologia elevului!

Scăunelul

Eram sanitar priceput, în plus, elanul meu de a face bine, mă îndemna să mă fac doctoriță, dacă s-ar fi putut, și de oameni, și de animale. Noroc că mi-am dat seama la timp că nu-i de mine. Într-o atare profesie, mila trebuie atent dozată, ori la mine e cam prea în exces. E drept că mă străduiesc s-o maschez, uneori sub aspectul unei durități care, pe cei mai superficiali sau care nu mă cunosc destul, i-ar putea face să creadă că n-am inimă. În realitate, nu sunt în stare să scot *colții-babei* din pernuța unui câțel din haita pe care ne-a dat-o Dumnezeu la serviciu, de teamă că s-ar putea să-l doară când trag. Când vine câte unul șchiopătând la mine, cu lăbuța întinsă, să-l ajut, strig cât mă ține gura: „Gheorghităăăă, vino să scoți ghimpii câinelui!” Da, la intermediere mă pricep de minune.

Prin clasa a zecea, la internat, țipetele de durere ale unei colege de cameră ne-au trezit în toiul nopții. Urla că o doare în zona pieptului și a stomacului și că nu se poate mișca. Cu toate că-mi venea să-i trag una să n-o mai aud, în timp ce majoritatea colegelor își astupaseră urechile cu perna, eu am încercat să fac ceva. Așa cum nu suport să tac, nu suport nici să nu fac. M-am dus repede la ușa camerei pedagogiei și am bătut, la început mai încet, apoi din ce în ce mai tare, cu pumnii, cu picioarele, am strigat. Până am înțeles că tovarășa pedagogă nu dormea în cămin, așa cum prevedea fișa postului, ci, după ce ne dădea nouă stingerea, își făcea somnul de frumusețe în patul ei de acasă. Sau, mă rog... Întorcându-mă în cameră, am constatat că bolnava nu era deplasabilă pe propriile-i picioare, așa că nu aveam decât o variantă: s-o transportăm noi, cum om putea. Cum însă, atât eu, cât și colega de cameră care se arătase dispusă să meargă la spital în toiul nopții, eram două sfrijite, am înțeles că trebuia să cer ajutor. M-am prăvălit apoi pe scări, de la etajul I, până în hol, unde se afla paznicul. I-am spus problema, mi-a zis că nu are cu ce să mă ajute (ce telefoane, ce taxiuri, ce salvări?!), nici din post nu putea pleca, și atunci l-am rugat (ba, cred că mai degrabă i-am ordonat), să meargă pe palierul băieților (unde noi, fetele, nu aveam voie și nici prin cap nu ne-ar fi dat că am putea să călcăm), să-l trezească pe Nicu Stanciu, un elev cu un an mai mare, de la mine, din Munteni, să-l pună să ne aștepte în hol, că plecăm la spital. Ne-am echipat ca la armată, pe colega bolnavă n-am mai îmbrăcat-o, doar i-am aruncat un palton peste pijama și am plecat cu ea la spital. Am dus-o cu „scăunelul”, adică forma aceea de împletire a mâinilor a doi oameni, care ei îi permitea să stea așezată, ținându-se de

gâtul celor care o cărau. De la liceu până la spital, o distanță destul de mare, care atunci mi s-a părut interminabilă, prin ger, în toiul nopții, pe întuneric (de unde becuri?), cu nici țipenie de om pe stradă, am cărat-o numai astfel. Nicu, dacă îl făcuse Dumnezeu bărbat, a stat scăunel în permanență, iar eu și colega ne schimbam la intervale regulate de timp. Nu știu cum ne-am descurcat, niște copii de la țară (nici nu știu dacă mai făcusem drumul până la spital), cum am dat de „Urgențe”, cum i-am băgat pe medicii de gardă în alertă (oricum, dacă tupeu n-am prea avut, pe voce m-am bazat întotdeauna), cert e că acea colegă a și fost dusă de urgență pe masa de operație. Mai știu doar că un medic a venit la noi, în timp ce moțaiam pe o bancă, să ne spună să ne întoarcem la cămin, că acum colega noastră e în afară de orice pericol. Și n-a uitat să adauge: „Foarte bine ați făcut că ați adus-o, dacă o lăsați până dimineață, nu se știe ce s-ar fi putut întâmpla.” Făcuse peritonită.

„Cântarea României”

Chiar dacă scopul principal al acestei manifestări culturale a fost poate cântarea Tovarășului și a mărețelor sale realizări, chiar dacă pe alocuri era o altă față a ipocriziei comuniste, un alt mod de valorificare a limbajului de lemn, într-un „educarea” maselor în spiritul întrecerii socialiste, totuși, „Cântarea României” (altfel, ce frumos sună și ce frumos ar fi să ne mai amintim din când în când să ne cântăm frumoasa patrie!) a fost și un soi de pepinieră pentru mulți artiști în devenire. Dar cel mai important rol al său, pe care eu l-am perceput în mod pozitiv, a fost acela că ne permitea nouă, copiilor, să ne manifestăm latura sensibilității și a eventualelor talente artistice, care le-aveau, câte erau.

Oricât am zice noi că e la voia întâmplării evoluția noastră în viață sau preumblarea pe oarece cărări, vrem, nu vrem, uneori constatăm că, de fapt, încă din copilărie există semne și indicii. Mă gândesc și la faptul că nu e întâmplător că „am cotit” și eu din ingineriască îndeletnicire către una literară care musai o include și pe cea teatrală. Teatrul m-a fascinat dintotdeauna, încă de copil.

Primul contact cu această minunată artă l-am avut până să merg la școală, când, împreună cu bunicii mei, ascultam „teatru radiofonic”. Bunicii mei, oameni simpli, fără prea multă carte (4 și, respectiv, 5 clase), după osteneala unei zile în care alergau pe la numeroasele treburi, după ce hrăneau și închideau animalele, se spălau și se „băgau în casă”, simțeau nevoia să-și hrănească sufletul, așa cum puteau, cu mijloacele – nu multe – pe care le aveau la îndemână. Mi-i amintesc citind cărți sau reviste (bunica, pe lângă colecția de reviste pe care le avea orice gospodină care știa să citească, gen *Femeia* sau cele cu modele de croșetat sau cu rețete, avea o întreagă colecție din revista „Pentru Patrie”, publicația Armatei, la care își făcuse abonament și pe care o citea din scoarță-n scoarță, cu mândria unei veritabile mame de ofițer). În seara când se difuza „teatru radiofonic”, nici musca nu mai avea voie să bâzâie. Uneori, transmisia fiind slabă și aparatul la care ascultau învechit, își lipeau urechile de o parte și de alta a aparatului rusesc de radio. Suportau pozițiile acelea chircite, chinuite, numai pentru a-și lua doza de știință, de bucurie, ori poate numai de iluzie a unei altfel de vieți. Vrând, nevrând, auzeam și eu pe lângă ei piesele unor mari dramaturgi, montate și jucate de mari regizori, respectiv actori. Pricepând sau mai mult nu, mă simțeam, totuși, învăluită de-o anume magie.

După ce s-a născut sora mea, când a început să dea semne de inteligență umană, îi făceam teatru de păpuși, inventând personaje, replici, costume.

Mai apoi, de la școală, ca orice copil am jucat în piesele de

teatru montate cu ocazia serbărilor. Am fost Albă ca Zăpada (visul oricărei mici „actrițe”), dar am jucat și-n travesti, rolul lui Boticel în piesa „Boticel învață matematică” (Boticel ăsta nu cred că vine de la Botticelli, ci numai de la botic). Cu asta, a fost o întreagă poveste. În clasa a V-a, diriginta noastră se ocupa foarte mult de latura aceasta artistică: dansuri populare, montaj literar-artist etc. Doar că, după clasa a V-a, s-a tot dus tovarășa noastră și nici c-am mai văzut-o de-atunci. A plecat de la noi, ea știe unde. Am trecut prin toate stările omului părăsit: tristețe, furie, ură asupra celui plecat, ulterior duioșie, mângâiată de pana ușoară a amintirii. Dar nu era numai asta, noul diriginte nu dădea nici un semn c-ar continua preocupările artistice cu noi, ceea ce pe mine mă bulversase de-a dreptul.

Eram șefa clasei (mă rog, se chema comandant de...), așa am fost eu – vorba cuiva – născută să fiu șef. Mai bine zis lider, că nu mi-am asumat niciodată șefia ca pe ceva aducător de foloase, ba încă dimpotrivă. Am luat-o pe cocoșă, nu atât pentru prostiile făcute de mine, cât pentru cele făcute de „subalterni”. Cel mai rău am luat-o în școala generală, eram a VII-a sau a VIII-a, de la tovarășa directoare, un zbir bătauș, care bătea la noi ca la fasole, cred c-ar fi fost în stare să-i bată și pe profesori. Și de ce mă „omenise” tovarășa cu un băț din acela de-l foloseau profesorii de sport la măsurarea săriturii în lungime, lăsându-mi vreo șapte vergi pe picioare? Fiindcă ai mei colegi de clasă (unii dintre ei) spărseseră semințe, puseseră cojile în bancă sau pe jos (eu nu făcusem asta, se înțelege), iar eu mi-am permis luxul să nu-i părăsc la dumneaei. Și pentru că, în continuare mă încăpățânam să nu dau nume, mie mi-a tras cel mai mult, cei vinovați alegându-se cu unul, două, maximum trei bețe, în timp ce pe mine hartă mă făcuse, cu munți, dealuri, râuri și văi. Am strâns din dinți, n-am crâcnit nici un pic, iar colegilor mei nu le-am reproșat niciodată că o luasem pentru ei. Mi se părea ceva firesc, ca și cum ar fi făcut parte din „fișa postului”. Și acum, după atâția ani, gândesc la fel: cel care e în fruntea unui grup, cât de mare sau cât de mic, e cel care trebuie să se facă ascultat, dar și cel care, la o adică, își asumă toate belelele. Iar bătaia tovarășei directoare n-a reușit să mă convingă să mă transform într-o pârâcioasă ordinară, deși văd că fauna asta e tot mai la mare căutare, așa cum a fost dintotdeauna, indiferent de vremi și de vremuri.

Așadar, eram șefa clasei, serbarea de sfârșit de an se apropia, iar tovarășul diriginte abia aștepta vacanța. Mi s-a părut absolut firesc să mă înfățișez la dumnealui și, privindu-l cu capul mult dat pe spate, căci se înșira pe parcursul a vreo doi metri pe verticală, să-l întreb: „Noi ce pregătim pentru serbare?”. Răspunsul m-a cam năucit („Nu știu, mie nu-mi plac chestiile astea, dar, dacă vreți, voi faceți cum credeți, nu mă opun”), după care am descoperit avantajele noii situații, că, până la urmă, nu-i de acolo să faci ce vrei, fără să-ți impună alții. Și astăzi admir, cum am admirat dintotdeauna, pe cei care, chiar dacă nu se pricep, ori dacă nu le place, decât să-ți strice rosturile, mai bine „nu se bagă”, stau de o parte, nici nu te ajută, dar nici nu te ncurcă. Din păcate, fauna celor care nu se pricep dar se bagă, a celor care vor să strice cu orice preț, e din ce în ce mai numeroasă și mai vizibilă, chiar și (sau mai ales) în spațiul public. Revin. Încă o dată mi-am asumat acea fișă a postului din capul meu și m-am pus pe treabă. Am mers la bibliotecă, unde tovarășa profesoară care făcea și pe bibliotecărea mi-a dat, la solicitarea mea, o carte de piese de teatru pentru copii. Eram, deci, clasa a VI-a, trebuia să aleg ceva potrivit. Am citit toată cartea și m-am oprit la „Boticel învață matematică”. Nu-i nevoie cred să mai spun că, precum Sergiu Nicolaescu: eu regia, eu distribuția, eu costumele, eu personajul principal. Piesa a avut un succes

răsunător, acolo, sub nucul imens din curtea școlii. Iar pe tovarș' diriginte l-am văzut zâmbind fericit, cu lacrimi în ochi și i-am făcut un semn complice când ceilalți colegi ai săi l-au felicitat. Ceea ce mi se pare surprinzător acum, după atâția ani (căci la vremea aceea mi se părea absolut firesc) e faptul că mă făceam ascultată de colegii mei. N-a cârâit unul că nu-i convine rolul, că nu vrea să stea la repetiție (rămâneam după ore), că nu vrea să facă așa cum îi spun etc. Poate copiii au un mod mai cinstit de a-și asuma liderii. În fond, aveam asupra lor ascendentul intelectual (n-o spuneam eu, ci rezultatele la învățătură, care nu fuseseră obținute nici cu pile, nici cu strachina cu prune), pe cel al corectitudinii față de ei și al implicării. Sau poate asta se întâmpla numai pentru că, la vremea respectivă, valorile încă mai erau respectate (astăzi, elevilor care învață bine li se arată disprețul prin peiorativul „tocilar”, uitând că, de fapt, termenul se referă la cei care stau cam degeaba cu nasul în cărți, învățând mecanic, fără a pătrunde esența).

Revin de unde-am plecat: Celebra „Cântarea României”. Cred că eram în clasa a XI-a sau a XII-a (niciodată memoria mea n-a păstrat cu exactitate datele, e drept că nici nu m-am străduit). Era un grup satiric pe care-l alcătuisem la inițiativa doamnei profesoare de engleză Janette Lupu, căreia îi păstrez o amintire frumoasă, în ciuda faptului că ne cam jigneau, pentru că a fost unul dintre profesorii care s-au străduit să ne învețe și altceva decât ne învăța, în mod obișnuit, școala. Mi-aduc aminte că doamna Lupu a fost cea care ne-a pus pentru prima dată să ascultăm muzică simfonică în cămin. (Mai ascultasem la școala generală, la ora de muzică, dar bietul absolvent de *Conservator* își luase repede tălpășița, după ce a consumat toată creta și toate caietele aruncând cu ele în noi.) Janette a venit o dată la internat, ne-a adunat într-o sală de clasă și, după ce ne-a făcut o scurtă teorie și ne-a învățat cum se ascultă muzica simfonică (atât cât puteam pricepe noi, niște informaticieni, însă dornici de altceva, adeseori), ne-a pus la un pick-up piesa „Vltava” de Bedrich Smetana. Am uitat foarte multe întâmplări din tinerețe, dar pe aceasta o am vie în memorie și acum, fie poate și numai pentru că muzica aceea m-a impresionat, că m-a dus într-o altă dimensiune decât muzica obișnuită.

La grupul satiric eram șase: 3 fete din clasa mea și trei băieți din trei clase diferite, altele decât a noastră. Ce păcat că n-am păstrat textele! Erau texte pe care ni le compuseserăm noi, punând fiecare câte-o idee, ștergând, modificând, adăugând. Doamna Janette ne studia și ne îndruma numai în ce privește interpretarea. Știu că unul dintre texte era o parodie după Meșterul Manole, adaptată preocupărilor școlare, în care autorii ajunseseră la concluzia că, pentru a le rezista nu știu ce construcție, era musai să zidească un profesor (pe post de Ană). După ce-am terminat una dintre reprezentații, domnul profesor de română Ion Voicu ne-a întrebat: „Așa-i că profesorul acela zidit eram eu?” Cum îl simpatizam, ca mai toți colegii mei, mă reped să-l liniștesc, să nu creadă cumva că l-am zidit, folosindu-mă, în argumentația mea, de text: „Nuuu, nici vorbă, cum să fiți dumneavoastră, că acela din text era tânăr!” Bietul domn Voicu, care nu cred să fi avut mai mult de 40 de ani pe atunci, cred c-ar fi preferat să rămână neliniștit, cu impresia că tocmai ce fusese prins între ziduri, decât să-i fi dat eu, atenta și eleganta – cu măciuca bătrâneții în cap. Ei, dar cine nu-și amintește de faptul că, la 16-17 ani, cei de 35 îți par bătrâni! Când ajungi pe la 50, îți mai revizuiești (ți-o revizuiești bine!) atitudinea.

Insigne, șnurulețe și alte deșertăciuni

Da, am trăit și eu vremea când ne mândream cu ceea

ce eram învățați să ne mândrim. Am fost pe rând pionieră, comandantă de detașament, comandantă de unitate... Când am devenit ființă rațională, am înțeles că acelea nu valorează mai nimic. Dar pe durata școlii generale, altfel stăteau lucrurile. Mă bucuram să-mi văd agățate de umărul stâng șnurul galben, apoi cel albastru. Dar mai ales mă bucuram să port insigne. Insignele erau un semn al distincției, nu oricine le avea sau le merita. Cea mai râvnită era medalia „Meritul pionieresc”. Prin clasa a V-a, văzusem una în sertarul vară-mii și tare mi-aș fi dorit-o și eu pe a mea. Până la urmă, aceste păcăleli se acordau celor mai buni la învățătură, iar noi așa le priveam, ca pe distincții binemeritate.

În vacanța dinspre clasa a VII-a, gata să-mi văd visul cu ochii. Eram în tabăra pionierească de la Amara. Fusesem trecută pe lista celor care urmau să primească medalia „Meritul pionieresc”. Când mi s-au cerut datele de identificare, mi s-a spus și pentru ce. Zburdam de bucurie! Apoi, în prețuia înmănării cu tam-tam, am fost chemată de o elevă mai mare, a Liceului Pedagogic, iar o *tovarășă* profesoară care probabil răspundea de corectitudinea acordării nestematelor pionierești, mi-a pus o întrebare care m-a blocat: dacă mama e membră de partid. Neștiind ce înseamnă să fii membru de partid, cu atât mai mult dacă mama e și ea, nu prea știam ce să răspund. Am pățit ca ăla

din banc: Gheorghe îl întreabă pe Ion: „Mă loane, tu ai sifilis?” Ion, neștiind ce-i ăla, se gândea: „Dacă-i spun că n-am, zice că sunt zgârcit și nu vreau să-i dau și lui. Dacă-i spun că am, îmi cere să-i dau.” Și atunci răspunde: „Mă, am, da numa' oleacă pe fund.” Cum, însă, eu nu puteam să spun că mama e numa' nițel membră de partid, acolo, pe fund, cum nu știam nici să mint, răspunsul a fost: „Nu știu, nu cred...” Și uite-așa mi-a zburat insigna de sub nas cât ai zice pește. Că nu se puteau premia elementele neîncolonate în rând. Acuma, culmea oficii ar fi fost să aflu că mama e membră de partid, iar eu, moaca, să fi ratat ditamai distincția de tablă, din cauză că n-am fost informată la timp. Așa că prima grijă când am ajuns acasă a fost să o întreb pe mama dacă e și ea în rând cu lumea a bună. Am răsuflat ușurată când am aflat răspunsul negativ, măcar n-aveam motiv să mă oftic.

Am primit insigna cu pricina în clasa a VII-a, la serbarea de sfârșit de an, de la școala unde învățam, că pe ăia nu-i interesau apartenențele de partid, știau că acolo, la mine-n sat, în generația mea, nu mă „bătea” nimeni la carte. Dar, ca oricând am așteptat un lucru, iar el a venit prea târziu, mai ales după ce-mi fusese o dată suflat de sub nas, evident că nu m-am mai putut bucura. Am suportat-o atârnată de cămașă până s-a sfârșit serbarea, apoi, odată ajunsă acasă, am trântit-o cu năduf

într-o casetă cu alte inutilități. O mai fi și-acum pe undeva.

De la aceeași serbare, mai am o amintire. Profesoara responsabilă cu pionierii mi-a dat la sfârșitul premiei niște insigne oarecare pe care mi-a spus să le dau eu cui vreau dintre elevii mai mici aliniați pe scenă, care fuseseră premiați. Printre aceștia, se afla și sora mea care terminase clasa a II-a și luase premiul I. Am început să pun insignele la rând, iar când am ajuns în dreptul Alinei, am ocolit-o, continuând să pun insignele de la următorul. Am făcut aceasta fără ca nimeni să-mi spună sau să mi-o ceară, gândind că nu se cade ca eu să-mi „premiezi” propria soră. Când mă gândesc la nepotisme de-acum și dintotdeauna, îmi vine să râd de naivitatea mea. E unul din puținele momente în care, dacă aș da timpul înapoi, aș acționa diferit, dar asta gândind cu mintea de-acum. Pentru că atunci un copil a plâns și a fost nedreptățit. Degeaba i-am explicat eu acasă că nu se făcea ca ea să primească din mână mea o insignă, că n-ar fi fost corect etc. „Le-ai dat la toți proștii, numai mie nu!” a fost argumentul surorii mele, care chiar avea dreptate. Degeaba am încercat s-o înduplec, oferindu-i insignele mele, ea o ținea pe a ei (și iar avea dreptate): o voia pe aceea pe care *nu i-am dat-o*, deși o merita. Dar și eu am ținut-o pe-a mea: că așa era corect! Să râzi sau să plângi?

Agude coapte

N-am mai prădat demult un pom fructifer. Acum, fructele cresc pe tarabe, în mega-magazine, pardon! mall-uri. Eu, în mall, mă simt ca un copil lăsat în gară. În schimb astăzi, în timp

ce rupeam câteva duche coapte dintr-un pom al nimănui, de pe alea care duce de la stadion la mănăstire, m-am simțit precum copilul înainte de vacanța mare. Nimic nu-mi aduce mai bine în simțuri copilăria decât mirosul crinilor și gustul agudelor coapte. Pe acestea două le asociez cu perioada dinaintea vacanței mari, poate cea mai frumoasă perioadă a copilăriei. Dudul e pomul care mi-a adus mereu vacanța mare. Pe vremea când vacanța mare era chiar mare. Pentru asta, l-am iertat pentru alte neajunsuri pe care mi le-a pricinuit de-a lungul școlii generale, când trebuia să adun frunze pentru nehalitii viermi de mătase pe care-i creșteam în școală. Uitasem de mușețel! Și el avea iz de vacanță, chiar dacă mă cam chinuia norma pe care o aveam de făcut la cules.

Așa că azi, cinci minute, am așteptat să vină vacanța. Gustul agudei albe strivite de cerul gurii m-a încredințat că ea chiar va veni. Chiar dacă nu... pentru mine. Am crescut atât de mult... încât mă uitam cu jind la ducele coapte căzute jos (întotdeauna, în pom rămân cele verzi). Altădată, le-aș fi adunat fără să-mi pese. Acum, deh! Gesturi mărunte pe care altădată le făceam firesc, iar acum refuzăm, din varii motive, să le facem, dau măsura gradului în care a plecat din noi copilăria. Nu mai mănânc fructele nespălate de pe jos, nu mai pup câinii pe botic, nu-mi mai julesc genunchii... Sunt mai sănătoasă, mai fericită? Aiurea! Sunt doar mai bătrână cu niște anotimpuri. Și totuși astăzi, pentru câteva clipe, ducele copilăriei mele, ca o poțiune fermecată, m-au transformat din nou în copil. În copilul așteptând vacanța mare, de care uneori mi se face dor.

La mulți ani, dragi copii!

Lili GOGA

COPILĂRIE

Cum sunt, de când mă știu, o cucuvea de grădină, în timp ce trebăluiesc zburând greoi din loc în alt loc, din spatele umbrei ascult glasurile copilărești ce răzbat ghiduș până la mine.

Vis-à-vis, locuiește o familie cu mulți băieți, patru. Sunt curați toți, îngrijiți și nu fac mai multă gălăgie decât dacă ar fi fost doar doi; de cele mai multe ori şușotesc, ei știu ce vor fi şușotind, iar apoi obligatoriu - încep să chicotească plini de vioiciune.

„*uistule!”, aud deodată. Și cuvântul are ecou multe, multe ore, atâtea ore câtă răbdare au ei să bată mingea pe asfaltul străzii sau de porțile caselor, să se împuște cu bile sau cu ce le mai trece prin minte. Mă simt obligată să intervin, drept care - îmi vine-a plânge - în următoarele zile registrul se schimbă în favoarea lui „handicapatule!”. Astăzi însă nu ajunge până la mine decât zgomotul pe care vocile lor îl fac în surdină, ca și cum cel mic ar mai dormi, iar ei nu vor încă să-l trezească.

Liniștea se spulberă atunci când prietenul din vecini se ivește la gardul lor, chiar în dreptul ferestrei - de acolo

se poate face auzit mai bine - și începe să strige răbdător și cu metodă: „Alexandru, Marcello, Florentin, Angelo, Vaa-siii!” Asta îmi dă de înțeles că e la fel de prieten cu toți cei chemați, că vrea să se joace cu toți sau măcar cu cel ce l-ar auzi, de l-ar auzi odată! Ca un corolar al numelor invocate, adaugă silabisit-legănat: „Bă-ie-eei!” Dacă băieții răspund e bine, dacă nu, reia refrenul lui naiv de ostaș căruia-i lipsește armata și pe care vrea să și-o adune cu orice preț. „Mă doare capul!” îi răspunde un alt refren, al mamei sătule de chemarea milogită, aducând cu vorbele cântate ale cerșetorilor ce apar din când în când, în zile de sărbătoare sau, uneori, fără motiv, poate doar din pricina sărăciei, în zile obișnuite, pe la porțile zăvorâte.

Ziua mea este brusc inundată de o altă lumină: „Dar tu câte ouri mănânci?”, „M-a trimis rândunica/ ca să-mi umpli putunica”, „Cine nu e gata/ îl iau cu lopata” și altele asemenea. Rămân cu privirea suspendată într-un gol care are sens numai în acea clipă și numai pentru mine, până când simt că peretele s-a răcit, deși soarele arde, arde.

AMINTIRI DIN COPILĂRIE nu de Ion Creangă, ci de mine

Mioara TIMOFTE

*„Locul copilăriei este acolo unde cerul sărută
pământul.”*

Aurel Rapa

„Ia, am fost și eu, în lumea asta, un boț cu ochi, o bucată de humă însuflețită din Humulești, care nici frumos până la douăzeci de ani, nici cuminte până la treizeci și nici bogat până la patruzeci nu m-am făcut. Dar și sărac așa ca în anul acesta, ca în anul trecut și ca de când sunt, niciodată n-am fost!” (Ion Creanga - Amintiri din copilărie)

Nu știu român pe lumea asta care să fi putut rezista la năzdrăvăniile făcute de către Nică a lui Ștefan al Petrei și să nu se fi regăsit măcar într-una dintre ele sau chiar în mai multe, în variantă modernizată, bineînțeles!

Fiecare dintre noi am putea să scriem tomuri întregi despre copilăria noastră, dar, magistral, cum a făcut-o cel mai mare povestitor român, îmi este greu să cred că ar mai putea să o facă mulți oameni.

Totuși, talentul românilor la spus povestiri de viață este infinit! Observ acest lucru peste tot, mereu, în jurul meu.

Acum, însă, cu inima tremurândă, îl rog pe Dumnezeu să mă binecuvânteze și pe mine cu o fărâmbă din talentul nemuritorului nostru povestitor, Ion Creangă și să pot purcede, la așternut măcar o poveste, acolo, că doar îs și eu „tot o bucată de humă însuflețită”, tot pe meleaguri moldovenești. Măcar și pentru acest singur motiv, îmi doresc din suflet ca filonul talentului fabulosului meu strămoș să nu se fi diminuat foarte tare.

Cu mâna pe inimă spun că eu sunt unul dintre privilegiații sorții pentru că am fost crescută și educată de bunica maternă și, în măsura posibilităților, de către mama și tata.

Din fericire pentru mine, bunica și mama, pe de o parte și tatăl meu, pe de altă parte, au reușit să găsească armonia în educația mea pentru ca să creeze omul care sunt astăzi.

Bunica și mama au fost adeptele unei educații spartane, a respectării regulilor de bune maniere la o asemenea profunzime, încât, cu certitudine, aș fi făcut familia mândră în orice situație.

De la cinci ani am învățat să scriu, să citesc, să

întâmpin musafirii! Mai mult decât atât, încă de la aceea vârstă au plantat în mintea mea încrederea de a vorbi în public cu dezinvoltură.

Tata, pe de altă parte, mi-a oferit perspectiva libertății depline. Datorită lui am învățat să trag cu arma și multe alte lucruri, mai degrabă pentru băieți decât pentru fete, dar această atitudine a întărit în mine convingerea că totul este posibil!

Fără să știe mama și bunica mea, înainte de împlinirea vârstei de șapte ani, m-a dus la judo.

Îmi amintesc de parcă s-a întâmplat ieri. Era o zi foarte călduroasă de primăvară, în Postul Paștelui, când, amândoi, de mână, am intrat de poarta Întreprinderii de Rulmenți, unde lucra pe vremea aceea și unde era un astfel de club sportiv.

Timp de nouă ani, de cinci ori pe săptămână, am frecventat acel loc. Experiența aceea a creat în mine încrederea că puterea mea fizică este nelimitată.

Acest lucru a fost atât de puternic asimilat de subconștientul meu, încât și acum, la jumătate de veac de viață, continui să îmi depășesc limitele fizice.

Copilăria și adolescența mea, datorită celor care m-au crescut și m-au educat, au fost cele mai importante lecții de viață pe care le aplic astăzi.

Am nenumărate povești fantastice din copilărie. Cu năzdrăvăanii demne de povestit.

Cea care exemplifică, însă, cel mai puternic TOT ce am primit de la bunicii și părinții mei s-a întâmplat când aveam 14 ani, pe peronul unei gări, în vacanța de vară.

Eram în tranzit către o tabără de Pregătirea Tinerilor pentru Apărarea Patriei (PTAP – o, Doamne, ce vremuri)!

O femeie a încercat să urce într-un tren care pornise deja! A alunecat și a căzut între terasament și linia de cale ferată, cu capul către sensul de mers al trenului.

A apărut-o Dumnezeu în asemenea măsură, încât ținea capul plecat la trecerea fiecărui vagon și îl ridica doar în spațiul liber dintre acestea.

Totul s-a petrecut exact în fața ochilor mei. Oamenii au început să țipe, manifestare instinctivă și justificată.

După ce a trecut trenul doar eu m-am apropiat de ea, am ridicat-o, am așezat-o pe o bancă, am început să vorbesc calm cu ea să îi spun că este bine.

Puterea de a acționa astfel își are rădăcinile în armonia dintre cele două tipuri de educație care par diametral opuse, dar care, din fericire pentru mine, s-au armonizat în cel mai fericit mod cu putință.

Ador cuvintele lui Marin Preda, care a spus: „Copilăria este locul de refugiu al problemelor insolubile.”

În condițiile în care am avea conștientizarea să privim provocările pe care le avem ca adulți, din perspectiva minții inocente de copil, sunt convinsă

că ne-am face viața mai trăibilă, mai suportabilă, mai frumoasă.

Întreaga mea copilărie poate fi rezumată în cuvintele lui Petre Sălcudeanu, care a afirmat: „Copilăria e o stare fără vârstă, ea ține de infinit, este singură felie care topește întregul univers înconjurător, vârstă în care nu spaimile de moarte îl macină pe om, ci spaimile de care se înfioară și găzele, parte și ele din acest întreg fabulos numit natură. Copilăria este seismograful care anunță cutremurele intime de mai târziu; în funcție de ea, omul se comportă într-un anumit fel când e matur, și nu altfel.”

Din perspectiva adultului care a avut o copilărie, cu adevărat idilică, aproape greu de imaginat, dar eu am trăit-o, cu mâna pe inimă recunosc că sunt, încă acel copil extrem de educat și, în exact aceeași măsură, extrem de rebel.

Puteți, justificat, bineînțeles, să vă întrebați: „De unde este acest om, aproape imaginar?”

Antoine de Saint-Exupéry răspunde perfect la această întrebare: „De unde sunt eu? Sunt din copilăria mea. Sunt din copilăria mea că dintr-o țară”.

Veșnic copil asumat,
Mioara

Adevărați prieteni

Alina Mihaela Ene

Adevărați prieteni cine-ți sunt,
Când prietena e precum o rază de lumină
Ce te-ncălzește, dar care, când se lasă seara
Și-ntunerul încet-încet apare
Ea fuge grăbită, dispare;
Și când prietenul e ca o stea
Ce de pe cer se desprinde ușor
Devenind un trubador meteor
Nemaisimțind al cerului dor?

Dar un meteor ce cade în zbor
Cu cerul prieten rămâne
Luminându-l ori de câte ori
Coboară pe Pământ printre Sori.
Și-o rază de Soare ce seara dispare,
Luminează încă Pământul prin Lună
Ca o prietenă spunând tuturor: „Noapte bună!”

Prietenii, oameni fiind,
Uită de tot și de toate
Și totuși tot omul rămâne
Cea ma de preț vîetate.
Uită de cei ce bine cândva le-au făcut,
Uită că viața e numai una

Și-odată ești om pe Pământ!...
Uită ce-nseamnă „iubesc”
Când pe alții în jur ei găsesc.

Soarele și Luna nicicând nu se întâlnesc,
Ei niciodată un cuvânt nu-și șoptesc
Și totuși, amândoi împreună crează
Imagini ce o lume întreagă fascinează.

Prietenii... Oamenii doar ură cunosc
Și uită de tot și de toate;
Te vorbesc neîncetat pe la spate
Și răul ți-l vor mai presus de toate.
În final Prieten nu-ți rămâne
Decât Cartea ce în mână mai mereu tu o ai
Ea nu-ți vorbește, ci tace continuu
Și rece îți pare mereu
Dar ea-ți oferă sfaturi neîncetat
Doar tu să ai grijă la al ei citat.

Natura întreagă, Pământ și Cer laolaltă
Prietenii îți sunt negreșit
Știu să certe și să ierte deodată
De ei cu adevărat fiind iubit!

Prof. **Neculai GHEȚĂU**

De la „copilăria muzicii la muzica copilăriei”

MOTTO:

„COPILE! FUG NORII TOȚI ÎN/ JURUL TĂU

COPIILĂRIE! DE TINE/ MI-AMINTESC MEREU!”

(MUZAKIS – COMPOZITOR GREC)

Copilăria... cel mai dulce leagăn al omului...

Copilăria... cea mai suavă floare a celor care își amintesc cu dragoste și nostalgie de ea...

Copilăria... mijloc de inspirație pentru scriitori: Ion Creangă, Elena Farago, George Coșbuc; pentru pictori: Nicolae Tonitza, Octavian Băncilă, Nicolae Grigorescu; dar și pentru muzicieni. Pentru a vorbi însă despre muzica copiilor, să parcurgem mai întâi o etapă importantă privind folclorul muzical al copiilor. Astfel: Răspunzând unor împrejurări multiple, folclorul muzical al copiilor s-a cristalizat în diferite forme și genuri cu distincție precisă: Copilul încă din leagăn, însoțit de cântecele mamei: „Nani, nani, puiul mamei/culcă-mi-te mititel/ și te scoală măricel” sau: „Vin-o pește de mi-l crește/și tu rață de-l răsfăț/ și tu știucă de mi-l culcă/și tu somn de mi-l adormi”, își formează mai târziu universul său sonor, compus din: jocuri, numărători, diferite formule pentru „fermecarea” melcului, fluturelui, cântece despre lună, albină, pisică, arici, câine, cocoș, pădăie, etc.

De multe ori, copiii, se ajută în creațiile lor muzicale de „instrumente” confecționate de ei ca: fluier, frunze, hârtie, coji de nucă, ghindă, nasturi, pieptene etc.

Elocventă în acest sens este „activitatea muzicală” a copilului JURJAC – cum era alintat în familie GEORGE ENESCU – care, ascuns în porumbiștea din grădina familiei își făcea propria „orchestră”, cântând la diferite „instrumente” confecționate de el.

În continuare să trecem în revistă activitatea unor compozitori români, dar și străini care au zugrăvit în creațiile lor anii frumoși ai copilăriei.

GEORGE ENESCU – creatorul școlii naționale de muzică românească, prin cele două Rapsodii scrise în 1901-1902 și executate în primă audiție la București la 23 februarie 1903 - în al patrulea deceniu a creat lucrările străbătute de eoul viorilor și al fluierelor românești, între care: *Suita sătească* și *Impresii din copilărie*. Prima dintre ele redă cinci părți intitulate: *Reînviere câmpenească*, *Joc de copii*, *Casa copilăriei cu evocarea „păsărilor călătoare în amurg”*, *Pârâul sub lună* și *Dans rustic*. A doua – *Impresii din copilărie* – este un fel de basm al copilăriei compozitorului, în care el și-a adus aminte, cu duioșie, de imaginile dragi, de momentele ce le trăise cândva prin satele Moldovei. Cele 10 părți ale lucrării sunt: *Lăutarul satului*, *Bătrânul cerșetor*, *Pârâiașul din fundul grădinii*, *Pasărea din colivie și cucul de pe zid*, *Cântecul de leagăn*, *Greierul*, *Luna străbătând prin fereastră*, *Vântul suflă în vatră*, *Furtună în noapte* și *Răsărit*

de soare. Fiecare din aceste părți își avea povestea ei în amintirile lui Enescu, de fiecare se lega o emoție, un gând care nu l-a părăsit niciodată.

ALEXANDRU PAȘCANU, prin culegerea de cântece pentru copii *„Celor mai curate glasuri”*, se adresează celor mici prin cântecele: *„Șade rața pe butoi”*, *„Ah, ce bucurie”* și *„Cântecul iubirii adresat părinților”*: „Mama mea și tatăl meu/ sunt în inimă mereu”.

TIMOTEI POPOVICI, zugrăvește prin glasurile limpezi ale copiilor, natura și frumusețile patriei. Să ne amintim de *„Înfloresc grădinile”*, *„Vine vara”* ș.a. Mulți compozitori au creat lucrări muzicale intitulate *„Din lumea copiilor”*. Astfel:

– D.G. KIRIAC compune cântecele: *„Nuntă-n lucă”*, *„Morarul”*, *„Mamei noastre”* ș.a.

– VASILE SPĂTĂRELU se adresează în special bebelușilor prin: *„Culcă-mi-te mititel”*, *„Cântec de leagăn”* etc.

Alții au creat lucrări inspirate din folclorul copiilor. Cităm pe: Sabin Drăgoi cu *„Ciobănașul”* și *„Măi ciobane, măi”*.

Nu-l vom uita pe Gheorghe Cucu care compune muzică pentru colinde: *„Măine anul se-noiește”*, *„Sângerelul soarelui”*, *„Trandafir frumos”* ș.a.

O contribuție de seamă la crearea muzicii pentru copii au avut-o și unii compozitori străini. Astfel: compozitorul german ROBERT SCHUMANN compune un ciclu de miniaturi pentru pian intitulat *„Scene din lumea copiilor”*, iar compozitorul grec MUZAKIS a compus frumoasa piesă corală *„Copilăria”*.

Deopotrivă, însă, atât compozitorii români cât și cei străini au zugrăvit în lucrările lor frumoși și neuitații ani ai COPILĂRIEI – ani care ne însoțesc și pe noi, cei de vârsta a treia.

*„Copilăria e cadoul pe
care ni-l face viața
pentru ce vom avea
de îndurat.”*

Horățiu Mălăe

PETRUȘ ANDREI,

dascălul și poetul puieștean cu suflet de copil,
exponentul ironiei fine, sensibilității și patriotismului

Prof. Ion DOBRIN

Ziua de 1 iunie nu este doar ziua tuturor copiilor, ci este și ziua de naștere a unui important om de litere de pe meleagurile noastre, poetul Petruș Andrei, un scriitor care împletește mierea din trestii de cuvinte cu râsul amar al sufletului neamului românesc. Mi-aș dori ca această prezentare să fie un omagiu față de poet, un cadou de ziua domniei sale și un imbold cititorilor revistei în a-l cunoaște mai bine, și, cum opera sa este cea mai bună carte de vizită și treaptă spre profilul lăuntric al său, vă voi prezenta, ca o provocare, câteva considerații:

Petruș Andrei s-a născut la 1 iunie 1946 în satul Bărc, comuna Români, județul Neamț într-o familie de țărani harnici, gospodari, cu frică de Dumnezeu care și-a îndrumat copiii spre muncă și respect față de semenii, Ion Andrei și Maria Ionașcu. A urmat cursurile Școlii Generale din comuna Români din 1952 până în 1959 când a intrat la Colegiul Tehnic „Ioan Borcea” din Buhuși unde a învățat doar un an și până în 1963 a urmat cursurile Colegiului Național „Petru Rareș” din Piatra Neamț, iar din 1965 până în 1970 umează cursurile Facultății de Filologie din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași.

De pe băncile facultății a poposit ca profesor de Limba și literatura română la liceul din comuna Puiești, județul Vaslui, unde a profesat din 1970 până în 2010 cu rezultate remarcabile, gradul didactic I, distincția „Gheorghe Lazăr” clasa I și Diploma de excelență. De asemenea, a fost directorul acestei instituții din 1976 până în 1982, funcție pe care și-a îndeplinit-o cu ambiție și profesionalism, făcând tot posibilul ca liceul să fie dotat cu utilaje diverse și ateliere corespunzătoare profilului.

Poetul Petruș Andrei este un om sensibil, un îndrăgostit, un romantic ce nutrește sentimente nobile pentru tot ce este frumos în juru-i: familia, prietenii, cunoscuții, lumea școlii, unde și-a dedicat aproape jumătate de veac din viață, grădina cu zarzavaturi și flori, într-un cuvânt, toată natura, la care omul modern nu mai are vreme să privească, să admire, să se emoționeze de farmecul, frumusețea și simplitatea acestor lucruri extraordinare. De asemenea, moravurile oamenilor, fie simpli sau prin diverse funcții,

au reprezentat și reprezintă o sursă de inspirație pentru poezia satirică a lui Petruș Andrei, care cu îngăduință și simpatie, menține acele limite ale umorului.

Din punctul meu de vedere, ca simplu profesor de Limba și literatura română și cititor al operei poetului, pot spune că opera lui Petruș Andrei este un fel de contracurent care încearcă să mențină estetica poetică, regulile de

prozodie, limbajul sensibil, astfel încât cititorul să simtă în interiorul său că, cineva îi amintește de cântecele străbunilor, de bunătatea lor, de hărnicia și statornicia înaintașilor, astfel încât poezia să curgă limpede, firesc, să-i încălzească sufletul, să-l îmbuneze și să-i mențină trează apartenența la pământul originar. (vol. Nemărginita iubire - *Balada lui Gheorghe Andrei*).

Fiind un maestru al ritmurilor sugestive, Petruș Andrei, cu degajare și pricepere în acest mod de comunicare poetică, din pana sa ieșind poezii de o înaltă valoare artistică, sentimentalul și moralistul poet, pătruns până în miezul ființei sale artistice de esențele adevărilor

spirituale pe care le dezvăluie cu afectivitatea sa creativă, ne dăruie cu generozitate, în volumele sale, poezia adevărilor fundamentale exprimată cu profundă emoție artistică și clară sugestivitate lirică.

În acest sens, amintim poemul „Cinci fericiri” în care pot fi identificabile fine tonalități ce personalizează statura artistică a poetului. Cele cinci fericiri la care, în general, oamenii pot avea acces sunt: o bună judecată, simțire, sănătate, onoare și binecuvântare. Dar, sentimentalul poet ține să ne amintească faptul că, „Degeaba-ți dobândești un bun renume/Zadarnic ai tot aurul din lume/De n-ai pe cineva să te iubească”.

„Și vremea nu mă vremuește...” este o imagine de o mare acuratețe a menirii creației poetului, care ne sugerează faptul că poezia își va continua cu vigurozitate trăirea în conștiința cititorilor, justificând pe deplin drama existenței sale artistice, dar aluzionând și ideea că, dacă vremea nu ne vremuește, poezia „o face” cu certitudine.

Nicolae Dabija spunea în „Literatura și arta” că „Petruș Andrei e prietenul nostru din Bârlad, unul dintre

poeziei importanți ai limbii române. Cărțile sale „Floarea de jar”, „Poeme târzii”, „Crepusculul de miere”, „Și vremea nu mă vremuiește”, nu transmit, nu explică, nu comentează, ele propovăduiesc binele, frumosul, adevărul, viața. El mitizează cotidianul, mitologizează omenescul, face din banalul existenței un sinaxar. Sonetele lui mută peisajul în mit. Poetul se aseamănă cu un mag, care cântă și vrăjește, dar care și descântă („Descânțete de inimă rea”) și dezvrăjește.

Petruș Andrei este unul dintre cei mai importanți sonetiști, un poet cu o viziune modernă a lumii, un creator pentru care viața și cântecul se interferează, două sfere de lumină care se văd și care pot exista numai când și atât cât sunt împreună”.

Tributar creației lui Nicolae Labiș, ca întemeiere poetică dar și ca substanță, poetul știe rostul poeziei, știe să construiască în vers clasic, cu multă artă, o lume de simboluri pe care le poartă cu sine din fragedă pruncie, cu toate emoțiile pe coala de hârtie. El descrie menirea ursitoarelor, acea direcție ancestrală cu care era însoțit fiecare copil la naștere, astfel: „De multe ori va fi la ananghie/ Iar neprietenii va avea cu carul/ Și va mai da și câte-o liturghie/ Când va-neca în lacrimă-i amarul/ Va fi o viață ghem de contradicții: păgânul sfânt și pătimăș ascetului/ Va crede în minuni și superstiții.../ Și-n clipa-aceea se nascu POETUL”. Este o adevărată fișă de identitate această poezie cu care se deschide discursul liric.

Poetul le cere oamenilor de cultură și de bună credință din țara noastră și nu numai să facă din cultură adevărate „pietre de hotar” „În coroana lumii fiți mărgăritar/ Și urmați întocmai legile divine/Faceți din cultură piatră de hotar/ Până și dușmanii să vi se închine”. În „Poeme târzii” vom vedea și auzi cum izvorăște un Râu de Munte, cum se-nvolbură printre stânci și se prăvălește în cascade, cum ajunge molcom și împăcat la Marea cea Amară. Avem convingerea că nu în zadar s-a rugat autorul cu ardoare Divinității să-l metamorfozeze într-un râu: „Doamne, fă-mă râu de munte/ să adape căprioare,/ Să adune doruri multe/ De la plânsele fecioare”. Nu este întâmplătoare această dorință a poetului de a fi râu, deoarece se știe că, numai ele, râurile, pot muta pietrele din loc, oricât de mari, șlefându-le și, mai ales, punându-le pe fiecare la locul potrivit.

Râul izvorăște din Eu, Tu și alte părți de vorbire, întâlnite într-un vis curat. Simțindu-se vinovat de propria apariție, el cere iertare acelui vis curat înainte de a porni la drum murmurând: „Mă simt atât de vinovat și de proscris/ De parcă te-am ucis”. Și Râul de Munte pornește vijelios în lume la 1 iunie 1946 „frumos, plăcut și bun de gură, răcoros, temerar și drăgăstos, dornic să colinde-n lung și-n lat pământul: „În Univers se naște Armonia/ Iar melodia simplă și solară/Alungă pentru-un timp melancolia/ și veșnicește clipa solitară./ E clipa-n care-apar pe lume zeii/ iar sufletu-i gătit de sărbătoare”.

Decorul pentru poetul Petruș Andrei, în care se derulează spectacolul liric, rămâne mereu unul regal, chiar și „pe stânca netezită de furtunii”. Metamorfozele pe care le aduce în poemele sale sunt proaspete, mustind

de sinceritate, de o sinceritate aproape frustă, crudă și virginală, în dulcele stil în care câmpiile, dealurile, munții, datinile și obiceiurile satelor, stelele cerului sunt evocate prin cânturi lirice, cu o bucurie sinceră, nedisimulată, fără asperități lingvistice.

Multe dintre poeziile sale au ca izvor de inspirație pe îngerul păzitor care îmbracă haine și chipuri diferite, după vârstă și după starea sufletească a poetului din clipa respectivă a somnului sau a treziei. De exemplu, în „101 sonete” întâlnim trăiri ideatice și afective precum și o supremă armonie a expresiei artistice, ce formează o imagine generală a creației poetului asemeni măruntelor flori și arbuștilor care adaugă farmec pădurilor maiestuoase.

Universul copilăriei celui crescut la țară este mai larg, plin de lipsuri și de greutate dar și de poezie. Redesteaptă în noi dorul de satul natal, de întâmplările copilăriei și obiceiurile pământului: „Am adorat pe maica-nvățătoare/ De cum am întâlnit-o-ntâi în clasă,/ Părea-n altar icoană luminoasă/ Că-n ochi îi străluceau raze de soare./ Ea a venit spre mine ca o zână/ Și, după ce mi-a pus creionu-n mână,/ M-a învățat să scriu cuvântul „Mamă” (Am adorat). „Ningea în raiul din copilărie/ Cu fulgi din înghețatele de vată/ Cum pe la bălciuri, se făceau odată/ Cât un cârlan de oaie brumărie/ (Ningea în raiul...). „ Deși pe-atunci erai o copilă, / Eu în est timp mi te-am crezut zeiță/ Neînduplecată și ispititoare. (*Păstrează pentru mine*). „Și re trăiesc magnifica plăcere/ Când noi primeam în traistă nuci și mere/ Iar când îl văd, aud din nou colindul” (*I-am dat unui copil*) „ De mic visam să întâlnesc haiducii/ Năpăstuiți cu viață exemplară/ Ce pentru alți năpăstuiți luptară/ În numele iubirii și al crucii”.(*De mic visam...*) „Eu am plecat luând cu mine satul/ Și Bistrița cea iute cu toți munții/ Și-i port cu mine îndărătul frunții/ Cum face obicei înstrăinatul.” (*Eu am plecat*)

Este cunoscută permanența naturii ca temă artistică a liricii tuturor timpurilor. Este de asemenea știut că romanticii au trăit din plin sentimentul Edenului nostru. Poetul Petruș Andrei vibrează cu emoție în fața strălucirii și grandorii naturii. El și-a asimilat natura, astfel încât aceasta i-a devenit stare sufletească, balsam al rănilor interioare, refugiu al regăsirii și refacerii.

În lirica peisagistică aduce toate elementele terestre și cosmice într-o proiecție exterioară a ceea ce era un univers interior. De câte ori creează un tablou din natură, Petruș Andrei combină aceleași motive, împletind planul eului vibrând emoțional în consonanță cu planul naturii ideale: „Din stepa-ntinsă iar un crivăț bate/ Și soba din odaie zgribulește/ Ferestrele în alb le primenește/ Să-și zugrăvească florile-nghețate...” (*Din stepa-ntinsă...*)

„Veniți la sânul mamei iubitoare/ Și-mbrățișați de munte sau de mare/ În irizările crepusculare/ Voi veți uita tot ceea ce vă doare/ Nu o cinstiți, ci o tratați cu ură/ Dar se va răzbuna mama natură/ de n-o iubiți așa cum vă iubește.” (*Fugiți*).

La mulți ani, maestre!

Andreea Simona MIHAI

Urare copiilor, dar și... părinților și bunicilor

Copii, viitorul e al vostru. Și totul în mâna lui Dumnezeu. Așa cum ne raportăm la Dânsul, așa va fi toată viața noastră: bună sau rea, curată sau murdară, tristă sau fericită.

Câteodată noi nu vă înțelegem, pentru că am uitat cum e să fii copil, iar voi nu ne înțelegeți pentru că nu știți încă cum e să fii adult. Ce paradox: așa cum astăzi viitorul vostru stă în mâinile noastre, tot astfel mâine, al nostru – al celor care astăzi vă creștem și vă formăm – va sta în mâinile voastre. Cum ne așternem, așa vom dormi sau „ce seamănă omul, aceea va și secera”: și părinți sau bunici, și copii – asemenea. Toți am fost copii, toți vom și fi bătrâni. Ce suntem noi astăzi, veți fi și voi mâine. Lumea pe care astăzi noi v-o dăruim, în aceea va fi ori bucuria, ori suferința noastră. Dar și a voastră. A noastră, a tuturor.

Un singur cuvânt, dar pentru toți: „Un bătrân plâpând a mers să locuiască cu fiul său, nora sa și nepotul său, în vârstă de patru ani.

Mâinile bătrânului erau tremurânde, vederea îi era slăbită și pasul șovăitor.

Familia mânca împreună la masă, dar mâinile tremurânde ale bunicul și lipsa vederii făceau acest gest firesc să devină dificil. Mazărea i-a sărit din lingură pe podea. Când a apucat paharul, laptele s-a vărsat pe fața de masă.

Fiul și nora au devenit iritați de mizerie. „Trebuie să facem ceva cu tata”, a spus fiul. „Destul cu laptele vărsat, mâncatul zgomotos și bucăți de mâncare pe jos.”

Așa că, soțul și soția au decis să pună o masă mică într-un colț. Acolo, bunicul mânca singur în timp ce restul familiei se bucura de cină. Deoarece bunicul spărsese una sau două farfurii, hrana îi era servită într-o strachină din lemn!

Atunci când familia se uita în direcția bunicului, câteodată el avea câte o lacrimă în ochi, așa cum ședea singur. Totuși, singurele cuvinte pe care cuplul le-a avut pentru el au fost mustări ascuțite, atunci când scăpa cate o furculiță sau vărsa mâncarea.

Băiețelul de patru ani se uita la el mahnit, în tăcere.

Într-o seară înainte de cină, tatăl a observat că fiul său se joacă cu niște resturi de lemn pe podea. El l-a întrebat mioros pe copil, „Ce faci?” La fel de dulce, băiatul i-a răspuns, „Oh, fac un castron mic pentru tine și mama din care să vă mâncați mâncarea atunci când eu am să cresc.”

Micuțul de patru ani a zâmbit și s-a întors la treaba lui. Cuvintele i-au lovit atât de tare pe părinți, încât aceștia

au rămas muti. Apoi au început să le curgă lacrimi șiroaie pe obraji. Deși nu și-au spus niciun cuvânt, amândoi știau ce trebuia făcut.

În acea seară, bărbatul a luat mâna bunicului și ușor, l-a adus înapoi la masa familiei.

Pentru restul zilelor sale, el a mâncat de fiecare dată cu familia sa. Și din anumite motive, se părea ca nici soțului și nici soției nu le mai păsa atât de mult, atunci când o furculiță era scăpată pe jos, laptele vărsat sau fața de masă murdară.”

* „Pilda străchinii din lemn”, din înțelepciunea poporului.

Să n-ai pic de răutate

Să n-ai pic de răutate
La a lumii rele fapte,
Să te rogi neîncetat,
Să ierți cum El te-a iertat!

Deși lumea este rea
Domnul ne învață așa:
La rău să plătim cu bine
Să iubim pe orișicine!

Doamne Doamne, Doamne Sfinte
Ascultă această rugămintă:
Pe toți Doamne sa ne ierți
Și pe nimeni să nu cerți!

Nu e om să nu greșască
Doar Tu ești fără de păcat,
Ai grijă de făptura omenească
Căci pentru oameni Cruce ai îndurat!

Alina Mihaela ENE

1 Iunie - O zi a tuturor copiilor, mai mari sau mai mici...

Prof. **Cristina PĂVĂLESCU**

1 Iunie este ziua în care se celebrează miracolul nașterii, al purității, dar și întoarcerea la inocență și este sărbătorită anual pe data de 1 iunie, atât în România, cât și în alte 50 de țări de pe întreg globul pământesc. Chiar dacă este una dintre sărbătorile dedicate celor mici, pe 1 iunie,

fiecare dintre noi poate să se simtă din nou copil, să lase grijile deoparte și să redescopere bucuria jocului, puritatea unor vremi trecute.

Sărbătorirea unei zile dedicate copilului a fost propusă în 1925, la Conferința mondială pentru bunăstarea copiilor de la Geneva. Decizia instituirii unei zile pentru protecția copiilor a fost adoptată de către Federația Democratică Internațională a Femeilor, în cadrul unei sesiuni speciale din noiembrie 1949, desfășurată la Moscova.

La 14 decembrie 1954, Adunarea Generală a ONU a adoptat Rezoluția nr. 836 pentru a proclama o Zi mondială a copilului. Pornind de la convingerea că trebuie acordată o atenție deosebită copiilor, care reprezintă generația de mâine, Adunarea a recomandat, cu acest prilej, ca începând din 1956, în toate țările să fie instituită o Zi mondială a copilului, pentru ca ea să fie marcată „ca o zi a fraternității și înțelegerii între copiii de pretutindeni, a activităților dedicate promovării idealurilor și obiectivelor Cartei și bunăstării copiilor din toată lumea, pentru întărirea și largirea eforturilor pe care Națiunile Unite le fac în favoarea copiilor din întreaga lume.

Ziua Internațională a Copilului are

la bază și promovează schimbul reciproc de idei, dorința de a-i face pe copii să înțeleagă acest concept, precum și inițierea unei acțiuni de a promova bunăstarea copiilor din toată lumea.

Copiii nu trebuie să fie neglijați nicicând, căci ei sunt cei care ne fac de multe ori ziua mai bună și pentru care ajungem la un moment dat să trăim. De ziua lor aceștia merită o atenție deosebită pentru a ști că au anumite drepturi, că sunt importanți.

1 iunie, Ziua Copilului, în România

Obiceiurile legate de Ziua Copilului sunt multe și variază de la o țară la alta și chiar de la o familie la alta. În România, de Ziua Copilului sunt oferite copiilor de toate vârstele bomboane, jucării, ursuleți de pluș, baloane colorate, hăinuțe și alte lucruri pe care ei și le doresc.

De asemenea, de Ziua Copilului sunt organizate, de obicei, petreceri-surpriză, evenimente artistice și ateliere dedicate copiilor, dansuri tradiționale, manifestări sportive, excursii. Însă, cel mai important lucru pentru un copil este jocul, atenția părinților și timpul petrecut împreună cu aceștia.

Așadar, Ziua Copilului este un prilej în plus pentru ca părinții să petreacă mai mult timp împreună cu copiii lor și să le ofere dragostea și afecțiunea de care aceștia au nevoie pentru a fi sănătoși din punct de vedere emoțional.

Când se sărbătorește Ziua Copilului în lume ?

Ziua Copilului este sărbătorită în peste 100 de state din lumea întreagă. Multe dintre state sărbătoresc Ziua Copilului pe 1 iunie și pe 20 noiembrie, însă copilăria este celebrată și la alte date .

Cele mai multe dintre aceste țări, 47 la număr, celebrează Ziua Copilului pe data de 1 iunie, alături de România.

Majoritatea țărilor au căzut de acord asupra zilei de 1 iunie, prima zi de vară, însă nu toate statele sărbătoresc Ziua Copilului acum, 22 noiembrie fiind o dată populară în țări precum Canada, Marea Britanie, Suedia, Spania, Olanda, Franța, Grecia sau Islanda.

Nu se știe exact de ce ziua de 1 Iunie a fost aleasă ca

Ziua Internațională a Copilului, însă există o teorie potrivit căreia, consulul general chinez de la San Francisco a strâns un număr de copii orfani chinezi pentru a sărbători Festivalul Dragonului, care s-a întâmplat să fie chiar pe 1 iunie, dată care a coincis, de asemenea, cu Conferința de la Geneva.

Nu există limite de vârstă când vine vorba de a sărbători Ziua Copilului. Oricare dintre noi, copil sau adult, are voie să se simtă copil și chiar este necesar ca macăr o dată pe an să lăsăm în urmă problemele de zi cu zi.

CE ESTE COPILĂRIA?

Copilăria e dulceața vieții.
E roua pură-a dimineții.
E pasăre liberă sub soare,
E limpezime, e candoare.

E grija mamei, fără margini,
Gânduri dragi, pe multe pagini.
Prinți, prințese, Feți-Frumoși
Pentru noi, cei curioși.

E- o poveste nesfârșită....
An de an mai primenită.
E cântec, joc și voie bună
Prinse într-o mândră cunună!

Fericiți suntem cu toții
Și bunicii, și nepoții.
S-o trăim în liniște și pace!
Copilăria nu se mai întoarce!

Pavel Ștefania, cls. a VI-a
Școala Gimnazială "Dimitrie Negruțiu" Pogonești

COPILĂRIE

Copilărie....
Cuvânt ce curge dintr-o pană de „poet”
Pe un chip de înger, suav și inocent.

Pe mare-albastră, pe o floare și pe stea.
Cântec de leagăn ce adoarme vântul,
Furtuna aprigă, focul și chiar pământul.
Culori magice ce picură din curcubeu
Prin zborul înalt al unui mândru zmeu.
Vise, zâne de rouă și fluturi de mister
Înșirate de noapte într-un tainic colier.
Jocul hoinar, desculț pe ulița prăfuită,
Păpușa ce zâmbește din oglinda vrăjită.
Litere și cifre, scânteii de aurită toamnă,
Învățătoarea, generoasa noastră doamnă.
Plânsul și frica îmbrățișate de mamă,
Ochii și zâmbetul bunicii puse în ramă.

Copilărie.... poezie scăldată-n univers
Rămâi totdeauna primul nostru vers!

Podoleanu Georgiana, cls. a VIII-a
Școala Gimnazială "Dimitrie Negruțiu" Pogonești

COPILĂRIA DIN OCHII MEI

Privesc oglinda. Ea ce mi-arată?
O mare infinită, adâncă, zbuciumată.
Până mai ieri îmi arăta o apă mică,
Zglobie, limpede, ce n-avea frică.
Azi valul se înalță spre creste,

E neînțeleș și tremură la astă veste.

Privesc adânc și-mi caut visarea,
Știu c-a ascuns-o tainic marea.
O regăsesc. Nu a putut s-o fure timpul,
Nici ploaia rea și nici chiar vântul.
O strig, dar ea... se-ndepărtează.
Rămân doar umbre, ce mă-ngenunchează.

Râpă Daniel, cls. a VII-a
Școala Gimnazială "Dimitrie Negruțiu" Pogonești

COPILĂRIE

Copilărie, dulce primăvară!
Ești mereu de toți râvnită
Și sub aripa-ți ocrotitoare
Viața noastră e înfloritoare.

Cu jocuri, cântece și glume
Iubire cât cuprinde-o lume
Noi astăzi te trăim din plin.
Copilărie, cer senin!

Stoian Diana, cls. a V-a
Școala Gimnazială „Dimitrie Negruțiu” Pogonești

CREION

Fă-te, suflete, copil
Și strecoară-te tiptil
Prin porumb cu moț și ciucuri,
Ca să poți să te mai bucuri.

Strânge slove, cărți și pană.
Dă-le toate de pomană.
Unui nou învățăcel,
Să se chinuie și el.

Gândul n-o să te mai fure
Prin zăvoaie și pădure,
Cu ecoul de cuvinte

Care-ngână și te minte.
Când tristețile te dor,
Uită tot și tâlcul lor.

Tudor Arghezi

Ana, nepoata familiei Romete

Rememorarea copilăriei. Evadare pe un tărâm de poveste

Prof. **Alexandrina PASCAL**

Memoria este seiful care depozitează toate amintirile vieții noastre. Unele nu mai revin niciodată, altele se trezesc și ne invadează sufletul făcând posibil miracolul de a re trăi în universul emoțiilor din alte vremuri. Vin nechemate și ne copleșesc, sunt momentele când se zice că „visăm cu ochii deschiși” și trăim, spiritual, ceea ce nu poate fi uitat niciodată.

Pe măsură ce înaintăm în vârstă dorul de copilărie revine tot mai des și se materializează, fără voia noastră, în amintiri. Cei care au harul de a ști să le exprime în limbaj artistic ne-au oferit opere literare, adevărate icoane. Aproape că nu există scriitor în literatura română care să nu fi abordat tema copilăriei, fie în opere de sine stătătoare, fie fragmentar. Și nota caracteristică a acestor scrieri este duioșia pentru sfânta naivitate a vârstei de aur.

Rememorarea copilăriei spre care se întoarce omul matur poate fi interpretată și ca un refugiu din universul încercărilor dure la care ne supune viața, spre lumea inocenței și a purității, într-un univers lipsit de griji. Cuvintele, atunci când amintirile copilăriei, cuibărite adânc în suflet revin și se cer povestite, sunt duioase. Dacă ar fi să cităm toți scriitorii care au scris despre copilărie am realiza o adevărată antologie, subiectul este aproape inepuizabil, totuși, ne vom întoarce spre copilărie, privită prin oglinda amintirilor, și vom înțelege că omul adult are rațiunea vârstei, dar și momente de reverie când sufletul călătorește într-un univers de care îi este dor. Și atunci, fără voie, gândurile se întorc spre locurile natale, spre părinți și bunici, unii fiind deja plecați în lumea umbrelor.

Scrierile tip amintire au, ca importanță, o triplă valoare. Mai întâi o valoare sentimentală, fiind trăirile celui care povestește, apoi o valoare literară, ca operă în sine și o valoare de document datorită faptului că reconstituie epoca la care se referă din punct de vedere social, moral și etnografic. Înțelegem foarte bine acest aspect lecturând povestirile lui Ion Creangă care pe lângă emoțiile personale transmite și autenticitatea satului românesc.

„Nu știu alții cum sânt, dar eu, când mă gândesc la locul nașterii mele, la casa părintească din Humulești, la stâlpul hornului... la prichiciul cel humuit de care mă țineam când începusem a merge copăcel... și la alte jocuri și jucării pline de hazul și farmecul copilăriei, parcă-mi saltă și acum inima de bucurie... Și eu eram vesel ca vremea cea bună și sturlubatic și copilăros ca vântul în tulburarea sa”.

Fericirea îi era deplină fiindcă copilăria îi era vegheată de mama cea „plină de minunății”, iar el în naivitatea vârstei considera că „așa au fost toți copiii de când îi lumea și

pământul”. Nu-l impresiona amenințarea mamei: „acuș ieu varga din coardă și vă croiesc de vă merg peticele”, fiindcă avea și tata replica lui: „dacă-i copil să se joace; dacă-i cal, să tragă; și dacă-i popă să citească”... Este firesc ca băiețelul plin de năzdrăvănii, crescut într-o casă de oameni gospodari, cu camera plină și fără grija zilei de mâine, înconjurat de frați și admirând zilnic un peisaj binecuvântat de Dumnezeu cu frumusețe, să-și amintească copilăria ca pe o poveste. O poveste și mai frumoasă dacă ne gândim la tradiții și la datinile satului, mai ales la șezătorile cu fete și hramurile cu plăcinte și colaci. Sufletește, Nică a rămas toată viața ancorat în Humulești.

Dar copilăria rămâne copilărie și indiferent de mediul social în care ai trăit-o tot cu duioșie și-o amintești, iar cei în jurul cărora se încheagă amintirea rămân aceeași: mama și tata. Și chiar dacă ți-a fost dat să fii în viață un om ales, un nume de referință, amintirea copilăriei nu ți se șterge din suflet și la maturitate totul capătă semnificația care copilul n-o putea înțelege. Ion Creangă, scriitorul „poporal” își rememorează copilăria numindu-și scrierile „amintiri”, în timp ce Lucian Blaga – poet, filozof și eseist – om de vastă cultură, își intitulează lucrarea despre anii inocenței cu un titlu care denotă mult rafinament stilistic: „Hronicul și cântecul vârstelor”. Lucrarea are caracter memorialistic, altul este mediul social și spațiul geografic prezentat dar sentimentele se concentrează asupra acelorași personaje, îngerii păzitori ai copilăriei sale: preotul Isidor, tatăl și Ana, mama „...o ființă primară – fără multă școală, cu instincte materne și feminine preistorice.” Amintirile legate de tată construiesc o imagine impresionantă a unui om cu forță, spirit și inițiativă „...preot, mare iubitor de carte, priceput, îndemânat, harnic și gospodar. El, cel dintâi, s-a gândit să aducă în regiune mașini... o greblă mecanică... o mașină de treierat...” Iar despre satul natal, „Lancrăm” spune că poartă în el semnul de jale, lacrima, nu-i satul moldovenilor mereu puși pe petrecere, este satul ardelenilor asupriți de stăpânirea habsburgică. Plaiul românesc, „spațiul mioritic” în concepția blagiană, este loc binecuvântat și „veșnicia s-a născut la sat” nu este o afirmație fără temei, majoritatea valorilor care ne-au înveșnicit numele la sat s-au născut și satul îl evocă când pomenește fericirea copilăriei. Fiindcă copilăria, pură și nevinovată nu cunoaște bariere sociale și ranguri, dar acest adevăr îl înțelegem mai târziu, cu judecata maturității, așa cum l-a înțeles „regele poeziei”, Vasile Alecsandri, în 1880. Traversase șase decenii de viață când o întâmplare l-a făcut să se întoarcă spre copilărie și copleșit de amintiri s-a confesat unui prieten într-o

scrisoare cu valoare de amintire. Este povestirea despre Vasile Porojan, care începe nostalgic: „Am pierdut un tovarăș din copilărie cu nume de șatră, nu de salon, un țigan lingurar cu care m-am încălzit la soarele Moldovei... Am pierdut pe Vasile Porojan, pe cel din urmă martor al începutului vieții mele, rivalul meu la jocul de arșice și la azvârlirea de pietre deasupra bisericii Sf. Ilie din Iași vecină cu casa părintească. Valurile lumii și treptele sociale ne-au despărțit de mult unul de altul, eu înălțându-mă pe scară mai până în vârful ei și el rămânând jos fără a putea pune piciorul nici măcar pe întâia treaptă; însă acum 50 de ani eram amândoi egali dinaintea soarelui, fiind deopotrivă părliți de dânsul și formam o pereche nedespărțită. Singura deosebire ce exista între noi doi consta într-aceea că pentru fărâdelegile noastre copilărești numai Porojan era pedepsit!

Sărmanul... Mult l-a costat onorul de a fi tovarășul de nebunii al cuconășului”.

Oare nu-i și acesta un scenariu de viață? Despărțirea de copilărie, instinctiv, ne dă sentimentul că pierdem ceva drag, iar locul natal este leagănul copilăriei și întotdeauna își va păstra farmecul. Vasile Alecsandri se extazia în fața peisajului mirific al luncii din Mircești, numindu-l „rai frumos al țării mele” și atunci când este nevoit să-l părăsească, fiind trimis la studii înțelege și oftează trist: „Adio nepăsare a copilăriei, adio libertate! Adio fericire”.

Fiecare vede locul copilăriei, spre care deseori visează, așa cum îl poartă în suflet. Pentru Ion Creangă Humulești era „sat mare și vesel, cu gospodari tot unul și unul”, Vasile Alecsandri numește „rai frumos” Mirceștii iar Ionel Teodoreanu este cuprins de o adevărată euforie, face un poem, țese o poveste despre Medeleni, numele moșiei părintești unde a copilărit, loc în care gândul poposește ori de câte ori sufletul are nevoie de alinare, tărâm de poveste fermecat: „Te întrebi: e numele firesc al unui clopot florentin? Al unui șipot de munte? Al unei cantilene? În amurg, când se întorc cirezile de la pășune, tălângile destramă un vaier plângător prin care lămuresc silabă cu silabă: Medeleni, ... Medeleni... Medeleni...”

Vârsta copilăriei trece, viața își deapănă firul, dar ceva din inocența ei tot ne rămâne în suflet și orice povestire cu copii, sau despre copilărie, îmblânzește asprimea cuvântului și se transformă în duioșie.

Tudor Arghezi, poetul cu un registru tematic atât de variat și un limbaj uneori trivial, când abordează lumea copilăriei, acea „poezie a boabei și a fărâmei”, limbajul devine duios:

„Doamne, fă-i bordei în soare
Într-un colț de țară veche

Nu mai nalt decât o floare
Și îngust cât o ureche...

Și când totul va fi gata
S-o muta în el și tata”

– este lumea de basm, universul gingaș din „Cântec de adormit Mitzura”.

Refugiul gândurilor, involuntar, spre copilărie, este

de fapt dorința nemărturisită a sufletului de a evoca clipe petrecute alături de făpturi dragi, părinți și bunici, cei care „au fost odată”, cei care cu înțelepciunea vârstei ne-au iubit, ne-au ocrotit și ne-au sădit în suflet valori spirituale. „Bunicul” și „Bunica”, eroii din povestirile cu același nume a lui Barbu Ștefănescu Delavrancea sunt de fapt portretele tuturor bunicilor care își răsfăță nepoții. Iar mama, așa cum și-o amintește George Coșbuc în „Afară ninge liniștit” capătă aureola din tabloul Sfintei Familii:

„Afară ninge liniștit,
Și-n casă arde focul,
Iar noi, pe lângă mama stând,
Demult uitarăm jocul!

E noapte. Patul e făcut.
Dar cine să se culce?
Când mama spune de isus,
Cu glasul blând și dulce...”

Asta înseamnă copilărie fericită!...

Dar fiecare din noi plătește tribut timpului, treptele vârstei se succed și ne trezim, fără voia noastră, în altă etapă a vieții, dominată de alte priorități. Și experiența valurilor vieții ne face să conștientizăm și să dezlegăm misterul celor „Trei fețe” care le traversăm existențial:

„Copilul râde: „Înțelepciunea și iubirea mea e jocul”!

Tânărul cântă: Jocul și-nțelepciunea mea-i iubirea”!

Bătrânul tace: Iubirea și jocul meu e-nțelepciunea”!

(Lucian Blaga – Trei fețe)

Adânc prilej de meditație și totodată un rezumat al vieții: copilărie, tinerețe, maturitate...

P.S. ȘI EU AM FOST COPIL, CÂNDVA...

Și fiindcă „post scriptum” înseamnă a mai adăuga ceva la cele spuse, ceva de care ți-ai adus aminte, cer îngăduința cititorilor de a zăbovi cu lectura și asupra unor amintiri ale copilăriei mele... Cer scuze și pentru faptul că povestirea mea se alătură unor nume ilustre, dar este un îndemn pentru dumneavoastră de a privi înapoi, spre propria copilărie.

Nu cred că „tărâm de poveste” este chiar o figură de stil, dacă amintirile mă poartă spre copilăria mea, fiindcă am avut norocul de a veni pe lume într-un loc consemnat documentar, comuna Solești, județul Vaslui, în căsuța modestă a bunicii mele. Și o spun, cu o undă de mândrie, că sunt fericită fiindcă Solești este și satul natal al Doamnei Elena Cuza, născută Rosetti.

Casa bătrânească a bunicii, locul unde destinul a hotărât să fie locul nașterii mele, se afla pe partea stângă a șoselei dinspre Vaslui spre Iași, imediat ce intrai în sat, iar pe partea dreaptă, sus în deal, era castelul. Nu-i fabulația amintirilor, este adevărul pur. Era un castel ridicat pe o colină, impunător și magic, înconjurat de un zid de cetate și nu cred că zidul acela era pentru apărare, nu era cazul, era mai mult pentru a demonstra rangul social al proprietarilor. Era așa de lat, ziceau sătenii, că puteai merge

pe el cu carul. Eu n-aș putea afirma, dar nici nu contrazic spusele lor, fiindcă eram copil și pentru mine „castelul lui conașu” însemna chiar o lume de poveste. La poalele zidului se așternea până jos, în vale, „grădina boierească”, așa se numea o nucărie imensă, cu arbori probabil seculari, fiindcă erau uriași, cu coroane bogate care se împleteau între ele încât nu se vedea cerul dacă poposeai lângă trunchi. Umbla vorba prin sat că trebuie să te ferești, nu cumva să te fure somnul în pădure fiindcă acela este „somn de moarte”. Explicația stă, bineînțeles, în faptul că esența de nuc așa de concentrată dădea somnolență, dar nepriceperea țăranilor în explicarea adevărului îi făcea să dea fenomenului o interpretare fabuloasă. Iar pentru mine, copilul de atunci, teama de a nu adormi în grădina boierească când mergeam cu bunicuța la cules de urzici și ghiociei, primăvara, căpăta o dimensiune fantastică. Ba chiar speram ca trunchiul unui copac să se deschidă și să-mi apară în fața ochilor o zână sau, Doamne ferește, cine știe ce duh al pădurii. Când plecam din grădina boierească eram ușor dezamăgită că nu s-a întâmplat așa ceva, doar eram „la Castel”, locul despre care se spuneau atâtea povești. În povești totdeauna există un prinț și o prințesă, iar prințul face fapte nemaipomenite, de care toți se minunează... Ei bine, și la castelul din grădina boierească a familiei Rosetti, din Solești, a trăit un prinț și o prințesă, dar este adevăr, nu poveste. Iar prințul, Alexandru Ioan Cuza, a înfăptuit cea mai mare minune a neamului românesc: Unirea Principatelor Române. Soleștenii venerau pe Alexandru Ioan Cuza și pe Elena Doamna. În casa bunicii mele, și a fiecărui țăran din sat, existau două tablouri mari – cam 1,20/80 – care îi înfățișau pe cei doi suverani. Eleganța doamnei în costum de epocă și a domnului, impunător, în uniformă și cu sabie, îmi atrăgea mereu privirea și îmi întărea convingerea că aceștia erau eroii din poveste și nimic nu m-ar fi convins că grădina boierească nu este țara din povești.

Aceasta a fost o vreme de „extaz”, dar dată fiind perioada istorică în care mi-a fost dat să-mi duc existența, am trăit, după extaz, ceea ce s-ar numi „agonie”, agonia istoriei care își scria o pagină, cu totul diferită de cea de până atunci.

La cei șase ani care îi aveam nu puteam înțelege prefacerile sociale, dar viața continua să-mi arate alte „miracole”, le zic așa pentru că ceea ce vedeam era departe de a înțelege, dar era tot un fel de poveste. Nu știam că lumea mirifică de la palat s-a prăbușit, că țărâmul de poveste nu mai exista și că într-adevăr era „țara în pradă”. Spun asta fiindcă sub motivația „luptei de clasă” s-a pătruns samavolnic în castel și s-au prădat bunuri care erau adevărate valori naționale, care și-ar fi găsit locul în muzee.

Păstrez încă amintirea unui copil de 6-7 ani, vârsta la care nu ai discernământul de a înțelege și de a judeca jocurile istoriei. Nu știam ce este un pian sau un fotoliu de catifea, le-am văzut pentru prima dată când mergeam pe jos, spre Vaslui, de mână bunicii. Eram în fața unor bordeie, afară, fiindcă înăuntru nu încăpeau, aduse de cei care profitând de vremurile tulburi au vandalizat castelul. Nu

înțelegeam de ce bunica plângea și am simțit și eu că-mi vine să plâng. Oare de ce? Fiindcă mintea mea de copil înțelegea că obiectele acelea minunate, care le vedeam pentru prima oară, mai ales pianul care scotea niște sunete fermecate, fiindcă pe clapele lui se plimbau niște găini, sunt de la castel... Deci castelul și lumea de poveste nu mai exista, farmecul dispăruse și generației din care fac parte i-a fost dat să trăiască mai mult în lumea reală, decât în cea de poveste. Și asta a însemnat război, secetă, foamete, prefaceri sociale, seism, inundații și mai recent... pandemie.

Dar undeva, în adâncul sufletului păstrăm amintirile copilăriei, icoane care în clipele de răgaz, uneori, revin stoluri... stoluri să ne mângâie sau să ne tulbure. Și facem o călătorie în timp, sufletește, redevenim copilul care ascultă povești în poala bunicii și visează zâne și feți frumoși. Pentru mine aceste momente de reverie – rare, dar tot există – înseamnă tihnă sufletească, înseamnă chipul blând al bunicii, înseamnă amintirea jucăriilor, niște păpuși de cârpă meșterite de bunica. Observați, oricum întorc cuvântul, tot bunica este prezentă în amintirile mele fiindcă ea m-a crescut până m-au luat părinții „la oraș” pentru a fi dată la școală.

Și mi-o mai amintesc pe bunica cum seara stătea pe prispă, torcea și cânta:

„Bătrânețe, haine grele,

Ce n-aș da, să scap de ele...”

Din curiozitate de copil, seara, la culcare, când se dezbrăca, îi luam hainele, le cântăream în mâini și chiar nu mai înțelegeam nimic, fiindcă nu erau grele deloc! Atunci n-am priceput...dar cât de bine înțeleg acum!...

Când nostalgia amintirilor îmi umple sufletul revăd pe cei plecați pe drumul fără întoarcere, revăd raiul din grădina boierească și asemenea poetului, mă întreb:

„Unde ești copilărie, cu pădurea ta cu tot!”...fiindcă intensitatea emoțiilor, este mai profundă în clipa amintirii, comparativ cu momentele când cele povestite au fost trăite, fiindcă acum avem înțelepciune și le pricepem tâlcul.

Mihai Eminescu - Cărțile din universul copilăriei lui

Prof. Zânica TĂMĂȘANU

Iunie, prima lună de vară, este luna care debutează cu Ziua Internațională a Copilului, dar și lună care ne amintește, pentru cei trecuți printr-o școală sau liceu de cultură generală, de marele Mihai Eminescu – Poetul nostru Național, de cei 132 de ani de la plecarea lui către aștri: „Porni luceafărul. Creșteau/ În cer a lui aripe...”

Clipe fericite ale copilăriei sunt surprinse de poet în versurile:

„Copii eram noi amândoi/ Frate-meu și cu mine/ Din coji de nucă car cu boi/ Făceam și înhămam la el/ Culbeci bătrâni cu coarne...” sau „Fiind băiet, păduri cutreieram/ Și mă culcam adesea lângă izvor...”

Dar să vedem în ce mediu s-a format viitorul poet.

Cărțile pe care copilul Mihai le va fi aflat în biblioteca părintelui său Gheorghe Eminovici, au contribuit la *formarea unei deprinderi, lectura, și la descoperirea unei lumi, teatrul.*

Gheorghe Eminovici sau Iminovici, cum îi pronunțau numele unii contemporani, s-a născut la 10 februarie 1812 și a învățat *scrisul și cititul* în cei trei ani de școală făcuți la Suceava. Era dotat cu o *inteligență, cu o memorie uimitoare*, memorie pe care o vor avea și unii din cei 11 copii ai săi, mai ales Mihai.

Apropierea de mari familii boierești, în special de familia Balș, apropiere impusă prin atribuțiile de serviciu, îl ajută să învețe *franțuzește*.

Gheorghe Eminovici vorbea și *limba germană*, având și o scriere frumoasă cu litere gotice, știa bine *leșește* (poloneza), *rutenește* (ucraineană), știa *rusește și ovreiește*, cu accent, cum își va aminti Matei Eminovici, cel mai longeviv fiu al său.

Folosea un stil clar și concis. Avea un caracter ferm, nelingușitor, rezolvând cu promptitudine problemele funcției sale.

Avea *plăcerea lecturii, cumpăra cărți*, le aranja în dulapuri înscriindu-le într-un catastih (unde o fi oare acum?). Era cunoscut ca *un om cu cărți*.

Costache Balș, care avea la moșia sa de la Dumbrăveni peste 3000 de volume în limbile *română, greacă, latină, franceză, engleză și rusă* lua cu *împrumut cărți* de la Gheorghe Eminovici.

În lista tomurilor împrumutate de boierul Balș de la Gheorghe Eminovici apar în special piese de teatru de Voltaire, Alexandru Dumas – tatăl, Molière, în traducerea românească a cunoscuților literați: Grigore Alexandrescu, George Sion, Ion Heliade Rădulescu, Alexandru Hrisoverghi și alții.

Augustin Z. N. Pop în „Contribuții documentare la biografia lui Mihai Eminescu” arată că este greu de precizat izvorul acestor informații privind cărțile din biblioteca lui Gheorghe Eminovici. Totuși, alți cercetători printre care

D. Șt. Petruțiu, în „Tribuna”, nr. 3, 1959, p. 6-7 au descoperit pe unele liste cu numele „prenumeranților” (abonaților) la diverse tipografii și edituri și numele lui Gheorghe Eminovici, numele cărții cumpărate și rangul boieresc – căminar, rang dobândit în 1841 – 12 mai, la vârsta de 29 de ani.

Apare menționat că a achitat costul unui volum cu piesa de teatru „Hans beukner Oder die lebendig Begrabene” la Botoșani, piesă cu mare, răsunet printre cumpărători mai fiind menționați Spătarul Mihalache Holban, comisul Ienachi Cristea, D. Miculescu, D. Ralet – președinte de tribunal, medici, profesori, constructori, arhitecți... atât din principatul Valahiei cât și al Moldovei.

Un alt volum unde apare numele lui Gheorghe Eminovici în calitate de cumpărător este „Venețiana sau călăul secretu din Veneția”, dramă în 5 acte și 3 tablouri scrisă de Aniset Burjoa și tradusă de Alecu Vasiliu. Piesa a fost reprezentată pe scena Teatrului Național din Iași în 25 noiembrie 1852, cartea fiind tipărită la Tipografia Buciumului.

Între cei aproape 500 de abonați ai cărții cu această piesă se află nume sonore din cultura românească cum ar fi: postelnicul Costache Negruzzi, comisul Matei Millo, Maiorul Mihail Kogălniceanu, aga Lascăr Catargiu și alții, iar la Botoșani, cap de listă, între cei 5 abonați este Gheorghe Eminovici.

De cele mai multe ori, pe aceste liste se găseau foarte multe informații privind numele, prenumele, rangul, locația sau chiar porecla acestora,

Prin preocupările sale pentru cărți în general și pentru literatura teatrală, în special, Gheorghe Eminovici s-a dovedit a fi un *om modern al timpului său*, deși, George Călinescu afirma despre el, într-unul din studiile sale „că Gheorghe Eminovici era un om de modă veche”.

Nu! A fost un om modern al timpului său, preocupat de tot ce era nou, influențând excepționalele *haruri* ale fiului său Mihai.

Ajuns matur, Mihai Eminescu afirma că: „Pentru crearea unui om mare trebuie conlucrarea a doi factori: unul este acela al împrejurărilor, al doilea este caracterul și inteligența persoanei istorice”.

BIBLIOGRAFIE:

George Călinescu, *Viața lui Mihai Eminescu*, ed. Minerva, București, 1983

Augustin Z. N. Pop, *Contribuții documentare la bibliografia lui Mihai Eminescu*, ed. Academiei, București, 1969

Ion C. Rogoianu, *O informație inedită privind biblioteca lui Gheorghe Eminovici, Cărțile din universul copilăriei, Clopotul (supliment literar)*, 15 iunie 1989 – Centenar Eminescu

SĂRĂCIA ȘI EXCLUZIUNEA SOCIALĂ – TRĂSĂTURI ÎNCĂ ACTUALE ALE ROMÂNIEI CONTEMPORANE

Psihoped. Cleopatra RAVARU

Rezumat:

Din anul 1990, România a început drumul dificil spre democrație, spre respectarea drepturilor omului, încercând să recupereze ceea ce a neglijat - și chiar a pierdut – în anii comunismului. Parcursul este problematic, deoarece sărăcia lăsată „moștenire”, precum și scăderea ulterioară continuă a nivelului de trai, în ciuda unor progrese economice, au dus la conștientizarea necesității acute de raliere la valorile vest-europene, la analiza situației și la identificarea posibilităților de îmbunătățire a calității vieții personale și sociale. Politicile s-au schimbat, însă o serie de probleme își păstrează caracteristici aparent insurmontabile. Absența unei viziuni ample, holistice, asupra sistemului social și/sau abilitatea diminuată a statului de a fi coerent în acțiuni își spun cuvântul. În domeniul Asistenței Sociale, corelarea acesteia cu toate segmentele organismului statal devine prioritară și indispensabilă.

Societatea românească, parte a celei globale, se află în profundă schimbare – este o societate în care problemele sociale se modifică cu rapiditate, obligând adaptarea continuă a politicilor publice privind asistența și serviciile sociale la noile provocări ridicate de cerințele și nevoile persoanelor aflate în situație de risc, excluziune, vulnerabilitate. Începând cu anul 1990, de exemplu, dispozițiile legale care au fost adoptate au avut drept scop îmbunătățirea sistemului de protecție a copilului prin intermediul ameliorării instrumentelor de lucru, asigurând, concomitent, respectarea drepturilor copilului, această politică urmărind trei direcții principale (5, p. 1):

1. Creșterea calității serviciilor oferite copiilor instituționalizați;

2. Realizarea de parteneriate între instituțiile publice din domeniul protecției copilului și O.N.G.-uri;

3. Dezinstituționalizarea (în prezent foarte accentuată), prin găsirea de servicii și soluții alternative (inclusiv dezvoltarea rețelelor de asistenți maternali).

Statul, care îndeplinește funcția de reglementare, oferă (prin politicile adoptate) cadrul de producere/furnizare a serviciilor sociale, urmând ca organizațiile societății civile să ofere (la rândul lor) instrumentele de creștere a calității acestor servicii. Iată ce afirma în legătură cu această temă, în 2014, Codrin Scutaru (Secretar de Stat în Departamentul Politici de Familie și Asistență Socială din cadrul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice), în *Cuvântul înainte* al *Ghidului*

juridic privind promovarea și respectarea drepturilor copilului, publicat de Organizația Salvați Copiii (1):

„Asumarea protecției și promovării depline a drepturilor copilului reprezintă un obiectiv asumat de autoritățile române o dată cu semnarea Convenției ONU cu privire la drepturile copilului. Cu toate acestea, reușita acestui demers nu poate fi realizată în lipsa cunoașterii prevederilor legale în această materie de către copii, în primul rând, ca beneficiari ai acestor drepturi, dar și de către părinți, factori de decizie sau societate civilă.

În cadrul acestui efort comun, parteneriatul cu organizațiile non-guvernamentale reprezintă una dintre cele mai eficiente modalități de asigurare a unei informări reale și adecvate a tuturor actorilor sociali relevanți cu privire la drepturile fundamentale ale fiecărui copil și responsabilitatea care ne revine, nouă tuturor, în ceea ce privește garantarea respectării acestora.”

Parteneriatul public-privat devine tot mai important la nivel internațional pentru rezolvarea unei game largi de probleme (educație, sănătate, asistență socială, discriminare, migrare, trafic de persoane, abandonul copiilor, sărăcie, incluziune/excluziune, egalitate de șanse, deprinderi de viață independentă, violență, părăsirea sistemului de protecție la vârsta de 18 ani, familii monoparentale etc.). Acest parteneriat este esențial tocmai pentru faptul că societatea civilă este cea mai aproape de oameni, le cunoaște cel mai bine nevoile, aspirațiile, dificultățile cu care se confruntă și este, deci, cea mai în măsură ca, în limitele cadrului stabilit de stat (dar având și posibilitatea îmbunătățirii acestui cadru) să propună cele mai adecvate soluții (5).

Dar practica este, dintotdeauna, mult mai complicată decât teoria.

E nevoie să fie adresate problemele cele mai dificile, care fac obiectul politicilor sociale în domeniul Asistenței și Pedagogiei Sociale și care sunt centrale în gândirea strategiilor pe termen mediu și lung, precum și în implementarea planurilor de acțiune menite să transleze în practică bogăția de idei teoretice. Iată doar câteva axe de interes deosebit:

1. Prin strategia de combatere a sărăciei, statul urmărește, implicit, ca toate categoriile vulnerabile să beneficieze de drepturi fundamentale (acces la educație, asistență socială și medicală, locuință și locuri de muncă etc.), dar urmărește, totodată, instituirea de măsuri de sprijin conforme nevoilor particulare ale respectivelor

persoane în nevoie (copii, femei, vârstnici, dizabili ș.a.m.d.) (5). În cadrul mecanismului național pentru promovarea incluziunii sociale, mecanism ce presupune parteneriatul dintre autoritățile publice (centrale și locale) și organizații ale societății civile, se realizează corelarea, armonizarea politicilor destinate cunoașterii, prevenirii și combaterii factorilor/situațiilor ce conduc la sărăcie și, consecutiv, la excluziune socială. Această strategie trebuie, deci, elaborată în strânsă legătură cu cea a creșterii nivelului de trai, a dezvoltării sectoarelor economice (industrie, agricultură, comerț etc.) prin investiții de amploare, prin creșterea numărului locurilor de muncă care să aducă siguranță financiară și independență față de ajutorul social de la stat (ca să menționăm doar aceste două efecte pozitive). În chestiuni legate de fondul problematicei sărăciei, este absolut necesar să se aibă mereu în atenție că orice economie dificilă (marcă a unei societăți care se confruntă cu fenomene de criminalitate, corupție, dezorganizare familială, individualism extrem și inhibare a spiritului civic) menține restricții severe în lansarea/relansarea de programe ce presează în mod continuu asupra unui buget național limitat, ale cărui venituri provin mai mult din import decât din producția proprie. Este perfect valabil și în prezent că „sărăcia s-a agravat prin convertire în excluziune socială persistentă, deficitului de consum asociindu-se deficitul de capacități, fapt care, la rândul său, cronicizează sărăcia” (6, p. 91). Sărăcia și excluziunea socială merg în tandem, derivă una din alta (în cerc vicios) și se susțin reciproc.

2. Problema cea mai dureroasă, poate, cu care se confruntă România contemporană este cea a copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate. Situația acestora este dramatică, având consecințe negative asupra formării personalității lor și pentru integrarea normală în societate. Chiar dacă, pentru respectivii copii, se desfășoară programe personalizate de consiliere și suport, prin Primării și D.G.A.S.P.C.-uri, acestea nu sunt, nici pe departe, suficiente, în absența unor politici clare de stopare a fenomenului migrației în scop lucrativ. Cazurile în care părinții își iau cu ei copiii în noua locație sunt cazuri fericite, cu toate că intervin, și acolo, aspecte legate de adaptare/integrare. Vorbim, însă, de cazurile în care abandonul copiilor de către părinți pe o perioadă lungă de timp (chiar dacă sunt lăsați în grija bunicilor – a nu se uita, totuși, că aceștia sunt bătrâni, adesea bolnavi și adesea au venituri mici) conduce la o ruptură afectivă, la suferințe, traume ce nu vor fi depășite decât foarte greu (ori niciodată), conduce, chiar, la apariția de manifestări discomportamentale, anti-sociale, sau la sinucideri în situațiile extreme. Fie că vorbim de anomie (care, în definiția lui Emile Durkheim, reprezintă starea obiectivă a mediului social caracterizată prin dereglarea normelor sociale, registru în care se înscrie și plecarea părinților la muncă peste hotarele țării, act ce suspendă, temporar, funcționalitatea normelor de bază în modul de funcționare a familiei), fie vorbim de carențele afective rezultate din discontinuitatea relațiilor cu părinții (teoria atașamentului, a lui J. Bowlby și M. Ainsworth) (2, pp. 12-15), rezultatul este mereu același: zâmbetul

confiscat copilăriei devine catastrofal!

3. Categoriile defavorizate, vulnerabile, sunt și femeile, persoanele cu dizabilități, membrii comunităților etnice minoritare (cu accent pe problematica romilor) etc.. Egalitatea de șanse, inclusiv egalitatea în accesarea oportunităților, constituie un țel mereu deziderabil, niciodată atins în proporția dorită. Să luăm, de pildă, cazul familiilor monoparentale. Dacă părintele nu lucrează, dependența familiei de serviciile și ajutoarele oferite de stat este absolută; resursele financiar-materiale sunt foarte reduse, ceea ce afectează accesul la educație, la asistența medicală, la obținerea de locuri de muncă pentru copiii ce vor deveni adulți; repercusiunile sărăciei și excluziunii sunt dramatice, augmentând riscul apariției comportamentelor condamnabile social (cerșetorie, prostituție, furt, tâlhărie, crimă). Dacă părintele lucrează, venitul familiei este, oricum, insuficient asigurării unui trai decent, neeradicând total posibilitatea ivirii consecințelor menționate anterior; timpul petrecut de părinte în compania copiilor, pentru îngrijire, creștere și educare, este foarte diminuat; dependența de ajutorul instituțiilor statului rămâne permanentă; șansele de integrare socială, în prezent și viitor, ale copiilor din familia respectivă sunt aproape nule.

4. Categoria persoanelor vârstnice din România continuă să rămână, în mare măsură, la fel de vulnerabilă în fața provocărilor lumii contemporane: pe lângă veniturile mici și bolile specifice bătrâneții, aceste persoane se confruntă și cu o schimbare de mentalitate întâlnită la scară mare în spațiul european: reducerea familiilor extinse pe mai multe generații, în care cei mai tineri se îngrijesc de bătrânii lor. Nu puține sunt cazurile în care, la fel ca și copiii, bătrânii sunt despărțiți de fiii/fiicele lor datorită plecării la muncă în străinătate sau datorită nucleizării tot mai accentuate a familiilor tradiționale. Pe lângă astfel de mutații în plan social, vârstnicii se confruntă și cu alte dificultăți: carențele sistemului de sănătate, în care compensarea medicamentelor este prea mică și oferirea asistenței medicale complexe este prea scumpă; spitalele, azilele și centrele recuperatorii sau pentru îngrijirea paleativă sunt insuficiente, prea puțini bătrâni putând să-și trăiască cu demnitate ultimii ani din viață; în număr redus sunt și alte servicii alternative cum ar fi: cantine sociale, adăposturi, servicii de îngrijire la domiciliu, cluburi de recreere; lipsa unor programe unitare, la nivel național, care să țină cont de nevoile individuale ale persoanelor în vârstă.

Acestea sunt doar câteva dintre exemplele urmărite aici cu scopul ilustrării necesității aplicării unor politici, strategii și planuri de acțiune în acord cu cele internaționale, dar adaptate realităților românești în contextul specific dat de nivelul dezvoltării economice prezente și de perspectivă. Se resimte din ce în ce mai acut nevoia de combatere a sărăciei – cauză primă a inechității sociale – și a derivatului său, excluziunea (cu tot ce presupune aceasta: inegalitate, deformare caracterială, individualism și lipsă de empatie, rasism, corupție, violență, mercantilism, stimă de sine scăzută, analfabetism, neîmplinire personală, cu

abandonarea idealurilor, tristețe iremediabilă și viitor sumbru, cu siguranță problematic).

Misiunea lucrătorului din câmpul Asistenței Sociale este fundamentată pe politicile statului, de aceea gândirea unor strategii holistice care să încadreze, pe diverse paliere, toate sectoarele sociale în modalități echilibrate și armonioase, este esențială! În plus, nu trebuie uitat că – așa cum, atât de realist, definea Vasile Miftode, în cartea sa din 1999 (3, p. 6) - „lucrătorul social este **reprezentantul societății**, dar apără necondiționat drepturile și interesele clientului, inclusiv și mai ales în fața statului, a instituțiilor și a organizațiilor sociale”, așa că orice lucrător social trebuie, obligatoriu, să se implice în gândirea și aplicarea celor mai bune și potrivite soluții la problemele cu care se confruntă în practicarea profesiei sale.

Referințe bibliografice:

1. Alexandrescu G., Bibac L. (coord.) - *Ghid juridic*

privind promovarea și respectarea drepturilor copilului, Ed. CONPHYS, Râmnicu Vâlcea, 2014;

2. Luca, C., Gulei, A.-S. (coord.) – *METODOLOGIE asistența socială, psihologică și juridică a copiilor rămași singuri acasă ca urmare a plecării părinților la muncă în străinătate*, Ed. Terra Nostra, 2007 (Asociația Alternative Sociale);

3. Miftode Vasile – *Fundamente ale Asistenței Sociale*, Ed. Eminescu, București, 1999;

4. POLITICI SOCIALE IN DOMENIUL PROTECTIEI FAMILIEI SI COPILULUI (rasfoiesc.com)

5. Politici publice privind serviciile sociale, asistența socială și incluziunea – ASOCIAȚIA PENTRU IMPLICARE SOCIALĂ, EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ (wordpress.com)

6. *Revista de Asistență Socială, nr. 3/2002 – Planul Național Anti-Sărăcie și Promovare a Incluziunii Sociale*, București, 2002;

FLORARULUI

Să fii o floare înseamnă nu doar să dăruiești culoare și parfum
Când știi că-n toamnă frumusețea-ți se va sublima în fum,
Nu-nseamnă doar ce-i despre tine aruncat pe-o pagina de carte,
Ci e și despre cei ce-n suflet vor parfumurile-ți să le poarte.

Să fii o floare-nseamnă colțul la lumină-n geruri cu speranță să ivești,
Chiar când răceala dușmănoasă îți împrăștie în seve înghețate vești;
Înseamnă să nu rămâi în urmă, nici semn să dai că-ți este rău,
Esențe neștiute să reverși și-apoi să mergi în drumul tău;

Să nu te temi că înecată vei fi de gânduri, și de ploi și brumă
Când bate crivățul subțire, tăios, și, sub zăpadă, glasul ți-l sugrumă;
Să nu îți stea-n petală să-nșeli când crud vrei adevărul să îl spui cuiva,
Să nu te abați pe calea vieții, că-i verde sau uscată, de la rădăcina ta.

Mai poate să însemne ca fluturii, albinele să te iubească blând,
Să-ți simți duiosia și ultimul suspin rămas nespus în adieri de gând
Ca, după secetă, și mai mirositoare în singurătate să te nalți,
Ofrandă nimicniciei și pustietății să te-aduci în sufletele celorlalți,

Și-ngemănându-te cu frumusețea, frumosu-n jur să-l rânduiești
S-alini ce rece trăiește-n veșnicie, fără-a cunoaște patimi omenești
Să freacă de nostalgia fructelor de raze încă nenăscute coapte,
Să strălucești și-apoi să fii judecătorul săvârșitelor de zi și noapte.

Să nu suspini după iubire ca după o podoabă lucitoare, nouă,
Când universul îți trimite-n fiecare dimineață giuvaiere mici de rouă;
Și avântându-te departe de ce-i rău, să semeni tot ce-i bine,
Nu doar cuvântul visătorului să fii, ci chiar povestea-n sine!

Să fii o floare-nseamnă mlădie să te legeni în meandrele furtunilor,
Phoenix, reînviind din pulberi, sărutând cu dragoste omătul mieilor...
Mă-ntreb ce mi-ar fi fost de mi-ar fi apărut doar frunze într-o zi oricare,
Iar pe cărarea mea ar fi umblat, fără-a se plânge, o inimă de floare?!...

Lili GOGA

Este nevoie de o educație a feminității

Psihoterapeut **Tatiana ȘIȘOVA**

Secolul al XX-lea a deschis în fața femeilor posibilități nemaivăzute, dar le-a și însărcinat cu povara unei mari responsabilități. Primind drepturi egale cu bărbații, femeile au putut să studieze, să lucreze, să facă politică, să-și hotărască soarta independent. Și toate păreau să meargă bine, doar că familia a început să scârțâie. Femeile aveau timp pentru orice, numai pentru copii și soț nu. Schimbarea modului de viață și a psihologiei a dus la divorțuri. Divorțurile au stricat viitorul copiilor. Copiii, crescând, i-au imitat pe părinți și astfel, o generație după alta, s-a intrat într-un cerc vicios...

În zilele noastre, femeile visează des la o carieră, fiind necăjite în adâncul sufletului că trebuie să irosească timp pentru educarea copilului lor! Dar, numai să i se întâmple ceva acestuia și se dovedește că nimic nu mai contează pentru ele, decât să fie copilul viu și sănătos.

„Am fost în deplasări toată copilăria lui Valea – atât de mult îmi plăcea profesia de geolog! Visam să devin doctor în științe, aveam în față un viitor strălucit. Valea rămânea cu părinții mei. Lui îi era dor, plângea, mă ruga: «Mamă, nu pleca!». Apoi, a crescut și parcă s-a obișnuit. Mai târziu, la 13 ani, brusc a devenit parca străin, închis, a început să intre în conflict cu colegii, cu profesorii. Eu m-am alarmat, străduindu-mă să stau mai mult pe acasă, apoi chiar am renunțat la serviciu ca să mă ocup de copil. Dar, era târziu. Acum el nu mai este (băiatul s-a sinucis – n.a.), și eu înțeleg că nu am nevoie nici de diplomă, nici de funcția de manager, nici de plecări peste hotare...”

Câte mame se regăsesc în această tristă mărturisire a doamnei necunoscute, care s-a apropiat odată de mine, după discursul pe care l-am ținut într-o bibliotecă! Desigur, nu toate povestirile sfârșesc atât de tragic, dar înțelesul rămâne neschimbat: construind cariera în dauna educației copiilor, femeia pierde, în consecință, pe ambele terenuri.

După mine, problema principală în educația fetelor din zilele noastre o constituie educația feminității. Pare un fleac: de ce să educi ceva ce este sădit în însăși natura lor?

Dar, s-a întâmplat ceva paradoxal: în lupta pentru drepturi egale, femeile au ieșit victorioase, iar ca rezultat au

început să joace pe un teren străin, abandonând pozițiile lor și pierzând astfel **blândețea feminină, puritatea și delicatețea, care îi impresionează pe bărbații puternici.**

Stilul contemporan este energetic, agresiv, îndrăzneț. Adolescencele fac tot posibilul să nu rămână în urma băieților: înjură, fumează, beau, „schimbă partenerii”, intră tot mai des în bande. Multora, feminitatea li se pare neimportantă, fiind percepută ca manifestare a slăbiciunii. La mare cinste sunt prietenele lui He-Man, capabile să-l nimicească pe adversar. Este dificil să ni le închipuim ca pe niște mame gingașe, grijulii, dar nici nu este nevoie, întrucât ele nu urmăresc să fie astfel.

Dar, uitați-vă la jucării! Oare înainte li se propunea fetițelor să se joace de-a culturistele, încărcate cu cele mai diverse arme? Vă

amintesc că fermecătoarele păpuși cu fețele de porțelan se găsesc, de asemenea, pe rafturi. Dar, în primul rând, ele nu sunt pentru buzunarul oricui, iar, în al doilea rând, acestea reprezintă ziua de ieri, stilul retro.

Femeile aveau de-a lungul mileniilor rolul diametral opus – rolul păstrătoarelor căminului familial! Înseamnă că au avut loc anumite modificări dramatice în psihologia și în caracterul femeii, dacă instituția familiei a început să se dărâme, îngropându-i pe toți sub ruinele sale: și bărbații, și copiii, și, desigur, femeile însele.

(din Tatiana L. ȘIȘOVA, *Probleme și dificultăți în educarea copiilor: îndrumar pentru părinți*, Editura Sophia, București, 2012, p. 215-217)

Eroismul și bărbăția în educația băieților

Psihoterapeut **Tatiana ȘIȘOVA**

Discutând despre educarea bărbăției, nu putem să trecem cu vederea întrebarea despre eroism. Ce-i de făcut? Educația băieților a fost dintotdeauna nu pur și simplu bărbătească, ci cu adevărat eroică. Aceasta și din cauză că a trebuit adeseori să luptăm.

Amintirea despre eroismul strămoșilor noștri se transmitea din generație în generație. Și fiecare generație lăsa în istorie urma sa de eroism. Se schimbau timpurile, unele pagini din trecut se rescriau, dar eroismul rămânea același. Câte poezii au fost scrise despre eroi, câte filme s-au turnat! S-au creat, s-au introdus, s-au susținut eroi și culte eroice.

De ce era nevoie de acestea? În primul rând, familiarizarea copiilor cu actele de vitejie ale strămoșilor trecea în ei involuntar respectul față de cei în vârstă. Acest lucru ușura semnificativ munca educatorilor, căci baza pedagogiei este autoritatea celor maturi. Putem dota clasele cu computere de primă generație, putem elabora cele mai științifice și cele mai eficiente metode, dar dacă elevii nu respectă profesorii, acestea nu vor avea nici un efect – fapt de care s-au convins în ultimii ani mulți părinți.

În al doilea rând, este imposibil să crești un bărbat adevărat, dacă în copilărie și în adolescență nu i se prezintă modele de eroism. Priviți la picii de 5-6 ani, cum li se aprind ochii la auzul expresiei „faptă eroică”! Cât de fericiți sunt ei dacă îi numim neînfricați. De unde vine asta?

Acum eroismul nu mai este apreciat. În prezent, a-ți risca viața în numele marilor idealuri sună ca ceva irațional. Tocmai în astfel de situații se activează mecanismele subconștientului. În sufletul fiecărui băiat viază chipul nedeslușit al bărbatului adevărat. Acest lucru este firesc și, pentru o dezvoltare normală, băieții au nevoie ca acest chip să se transforme treptat în realitate, găsindu-l întrupat în persoane concrete.

Este important ca eroii să fie apropiații lor, ușor de recunoscut. Atunci băieților le este mai ușor să se raporteze la ei, să se compare cu ei, să asimileze exemplul lor. Și, iată, în premieră, crește o generație care nu cunoaște aproape deloc eroii trecutului și nu are nici o imagine despre eroii contemporani. Nu pentru că ei nu există, ci pentru că, pur și simplu, adulții au hotărât dintr-odată că eroismul este

depășit și au încercat să se descurce fără el.

Acum culegem primele roade și, cu toate că rodul nu este încă prea copt, avem la ce să medităm.

În urmă cu câțiva ani, am elaborat un chestionar pentru adolescenți pe tema eroismului. Întrebările erau simple, dar foarte reprezentative. De exemplu: „Oare avem nevoie de eroi?”, „Ți-ai dori să semeni cu unul dintre eroi? Dacă da, atunci cu care?”, „Ai visat vreodată să săvârșești o faptă eroică?” Până nu demult, majoritatea băieților răspundea afirmativ. Acum tot mai des scriu „nu”.

În ultimul grup de adolescenți cu care am lucrat, șapte băieți din nouă (!) au afirmat că nu este nevoie de eroi, că nu vor să semene cu eroii și nu visează la fapte eroice. Iar fetele au răspuns la toate trei întrebările: „Da.” O elevă din școala secundară chiar a scris că, dacă lumea va rămâne fără eroi, atunci nu va mai fi nimeni care să salveze oamenii. Iată că la fete totul a fost normal în ceea ce privește prezentarea despre eroism, dar aceasta este o mângâiere ne semnificativă.

Ne-a impresionat îndeosebi răspunsul la ultima întrebare. Dacă vă amintiți, la începutul anilor '90, în Marea Baltică s-a scufundat un pod plutitor. În timpul catastrofei un băiat de 15 ani l-a salvat pe tatăl său. S-a scris mult despre aceasta și un ziar pentru tineri a adresat băiatului un apel: ei doreau să-i ofere un premiu. Ideea primirii premiului pentru salvarea propriului tată ni s-a părut atât de sălbatică și de imorală, încât nu am putut să nu reacționăm. Și am introdus în chestionar întrebarea despre justetea premierii omului pentru salvarea tatălui. Până în urmă cu câțiva ani, aproape toți tinerii scriau că, desigur, nu este nevoie de nici un premiu. Iar mulți explicau: „Cel mai mare premiu este acela că tatăl a rămas în viață.”

În prezent părerile sunt împărțite. În grupul de adolescenți menționat, fetele, din nou, au răspuns normal, iar băieții au cerut să fie premiați. Cum vi se par astfel de apărători ai familiei și patriei?

(din Tatiana L. ȘIȘOVA, *Probleme și dificultăți în educarea copiilor: îndrumar pentru părinți*, Editura Sophia, București, 2012, p. 215-217)

Cu matematica pe drumul vieții

Gl.bg.(r) **Neculai ROTARU**

„Matematica este limba cu care Dumnezeu a scris universul.”
Galileo Galilei

Ideea de a scrie și publica acest material în paginile revistei „Viața noastră” se datorează unor întâmplări, mai puțin plăcute, legate de disciplina matematică și anume: în mai multe rânduri, mi-a fost dat să aud de la unii elevi și chiar de la unii maturi (părinți, rude etc.) aprecieri de genul că matematica predată în școală este prea stufoasă sau că, în viața de zi cu zi, nu prea ne-ar fi de folos.

Așa se face că am întâlnit unii elevi (sper să fie puțini la număr) care făceau comentarii de genul: „La ce îmi va folosi mie, după ce termin școala, teorema lui Thales ?!” sau „Unde o să aplic eu, ulterior, teorema bisectoarei sau a medianei?!” sau „De ce trebuie să cunosc formula tangentei dacă, astăzi, calculatorul îmi dă orice îi cer?!” și multe altele!

Tuturor celor care gândesc în acest mod le-aș spune că sunt într-o mare eroare, iar o astfel de atitudine nu este decât rezultatul lipsei de preocupare pentru a descoperi ce este și cum este matematica și cât de benefică (dacă o stăpânești !) îți va fi la un moment dat.

Atunci când nu te-ai străduit să o înveți profund, când ai lăsat neînsușite lecții întregi, când ai dedicat prea puțin timp de la tine pentru multiple și diverse exerciții și probleme pe care să le rezolvi, este evident că ai pierdut startul cu matematica și, la un moment dat, ajungi să o respingi și să faci comentarii negative ca cele de mai sus!

Viața însă îți va dovedi că ai greșit, că ai pierdut o șansă să cunoști lucruri care, la un moment dat, îți puteau fi de mare folos în rezolvarea unor situații problemă pe care această ți le va crea. Este imposibil ca, în viața de zi cu zi, mai ales atunci când ești nevoit să rezolvi unele probleme de ordin practic, să nu constăți că dacă aveai anumite cunoștințe de geometrie, trigonometrie, algebră sau chiar analiză puteai rezolva respectivele probleme ușor dacă aveai acele cunoștințe de matematică, câștigând astfel timp dar și precizie. Regretul care survine la acel moment este evident tardiv, iar posibilitatea de a recupera ceva se pare că va fi foarte greu sau că nu mai există.

Matematica nu poate fi decât disciplina cu aplicații multiple în practică, furnizoare de soluții pentru diverse operațiuni desfășurate în teren, în laborator și chiar pe calculator și niciodată nu poate fi apreciată ca fiind ceva de genul „artă pentru artă”.

Îmi vine în minte un exemplu care, pentru mine, constituie demonstrația cea mai evidentă că așa stau lucrurile și nu cum comentează negativ unii sau alții, ca cei de mai sus. Pe scurt, atunci când am ieșit ofițer am stat inițial în gazdă, în Bacău, la familia Knabe, capul familiei, domnul Knabe, fiind maestru constructor de baraje de acumulare. Este cel care ca maestru principal constructor s-a ocupat și a răspuns de construirea structurii de rezistență a barajului de la Bicaz.

Nu am cum să uit că domnul Knabe avea un caiet studențesc, plin cu calcule matematice pe care le făcuse cu scopul de a se verifica dacă lucrările efectuate corespundeau cu ceea ce prevedeau proiectele primite.

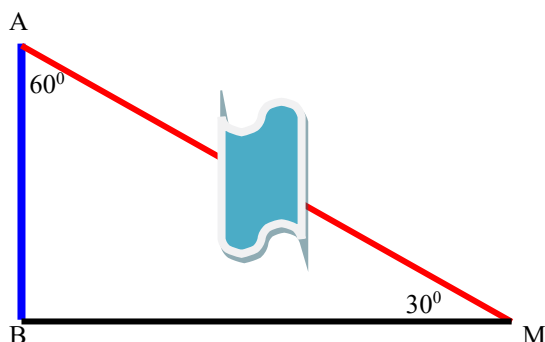
Așa, de exemplu, mi-a arătat cum a calculat direcțiile și mărimile vectorilor determinați de viiturile de aducțiune din lateralul lacului și rezultanta acestora pentru a vedea dacă, prin lucrările executate, asigura barajului rezistența la masa de apă acumulată sau, cum s-a străduit să studieze curbura barajului în același scop și cum a descoperit că partea stângă a barajului, datorită orientării vectorului dat de masa de apă trebuia să fie mai groasă cu 137 cm decât partea dreaptă. Spunea domnul Knabe: „Dacă stai pe baraj, o să vezi în beton o tablă rotundă argintie, care de fapt, este capătul unui fier mai gros plantat în beton și dacă unești acel punct cu capetele din stânga și dreapta ale barajului, triunghiul care se formează are unghiul din vârful din dreapta cu 3 grade și jumătate mai mic decât cel din stânga și asta datorită faptului că partea stângă a barajului este cu 137 cm mai groasă”.

Iată un om care a iubit matematica, și-a însușit-o cu dragoste, dar și cu străduință și a beneficiat din plin de roadele ei în activitatea sa practică.

Ca fost artilerist, pot să declar cu toată convingerea, dar și cu satisfacție că, fără cunoștințe de matematică, ofițerul de artilerie nu se poate descurca în multitudinea de activități practice pe care le desfășoară. De la măsurarea în teren a distanțelor, unghiurilor, suprafețelor etc., până la calculul împrăstierii loviturilor trase cu tehnica din dotare, pentru a rezolva problemele care apar, acesta trebuie să stăpânească solide cunoștințe de geometrie, trigonometrie, algebra, teoria erorilor etc.

Iată un simplu exemplu: „Pentru calculul distanței dintre două puncte A și M, între care există un obstacol natural care nu permite acest lucru în mod practic, putem apela la proprietatea unui triunghi dreptunghic particular și anume cel care are un unghi ascuțit egal cu 30° (sau la alte figuri geometrice ca triunghiul dreptunghic isoscel sau triunghiul echilateral etc.)”

Se știe că un triunghi dreptunghic particular, în care un unghi ascuțit are măsura egală cu 30° , are proprietatea că unghiului de 30° i se opune cateta egală cu jumătate din ipotenuză.

Ce ne împiedică ca, în punctual A, cu un aparat care măsoară unghiuri orizontale, față de direcția AM, să trasăm o direcție AB la 60° iar pe direcția AB, să ne oprim în punctual B în care măsura unghiului ABM să fie de 90° . Am construit astfel un triunghi dreptunghic particular în care cateta AB este egală cu jumătate din ipotenuza AM. Masurând distanța AB, rezultă evident că

$AM = 2AB$ fără a mai apela la diverse alte calcule.

Aș dori să prezint și alte cazuri de triunghiuri dreptunghice particulare care, odată descoperite, mi-au servit drept soluții rapide pentru rezolvarea multor lucrări practice în teren.

Se știe că, pentru determinarea valorilor diferitelor mărimi (distanțe, unghiuri, suprafețe, greutate etc.), matematica ne pune la dispoziție metodele aproximării, respectiv aproximarea prin lipsă și aproximarea prin adaos. Ca de exemplu $\sqrt{2} = 1,41421356...$ poate fi aproximat, prin lipsă, respectiv

$\sqrt{2} \cong 1,4$; $\sqrt{2} \cong 1,41$; $\sqrt{2} \cong 1,414$; $\sqrt{2} \cong 1,4142$; $\sqrt{2} \cong 1,41421$ etc. iar prin adaos, respectiv

$\sqrt{2} \cong 1,5$; $\sqrt{2} \cong 1,42$; $\sqrt{2} \cong 1,415$; $\sqrt{2} \cong 1,4143$; $\sqrt{2} \cong 1,41422$ etc.

Desigur, prin aproximare, noi producem o eroare, adică o abatere de la valoarea reală a mărimii respective, ca de exemplu:

- dacă $\sqrt{2} \cong 1,4$, atunci eroarea comisă este $a = 1,4 - \sqrt{2} = 1,4 - 1,41421356... = -0,01421356...$;

pentru $\sqrt{2} \cong 1,41$, eroarea comisă este $a = 1,41 - \sqrt{2} = 1,41 - 1,41421356... = -0,00421356...$; pentru $\sqrt{2} \cong 1,414$ eroarea comisă este $a = 1,414 - \sqrt{2} = 1,414 - 1,41421356... = -0,00021356...$ etc.

- analog, dacă $\sqrt{2} \cong 1,5$, atunci eroarea comisă este $a = 1,5 - \sqrt{2} = 1,5 - 1,41421356... = +0,0857864...$; pentru $\sqrt{2} \cong 1,42$, eroarea comisă este $a = 1,42 - \sqrt{2} = 1,42 - 1,41421356... = +0,0057864...$; pentru $\sqrt{2} \cong 1,415$, eroarea comisă este $a = 1,415 - \sqrt{2} = 1,415 - 1,41421356... = +0,0007864...$ etc.

Evident, cu cât această eroarea (abatere) comisă este mai mică, cu atât precizia lucrului este mai mare (Gauss a demonstrat că, din punct de vedere practic, precizia este acceptabilă atunci când abaterea nu depășește $\pm$ patru erori medii, descoperind astfel curba lui Gauss în care găsim și probabilitățile de producere a unei erori medii, a două erori medii, trei și respectiv a patru erori medii).

Experiența, ca ofițer de artilerie, m-a pus adesea în situații în care, pentru a scurta baremul de lucru și a asigura și o precizie convenabilă, să fiu nevoit să folosesc aceste rezultate ale aproximării, puse la dispoziție de disciplina matematică, Bazându-mă pe metoda aproximării, iată câteva exemple de triunghiuri particulare pe care le-am folosit în practică și care m-au scutit de calcule laborioase,

Exemplul nr. 1

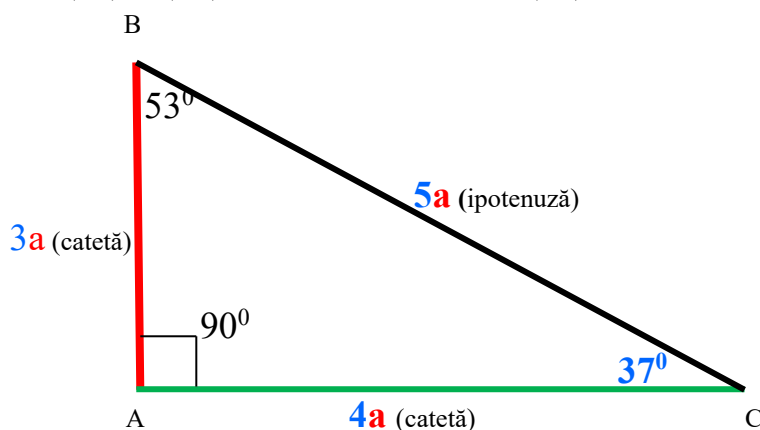
Triunghiul dreptunghic cu un unghi ascuțit de 37° pe care l-am denumit **Tr.dr.37°**

Folosind valorile funcției sinus, din tabelele cu valorile funcțiilor trigonometrice, putem face următoarele aproximări

$$\begin{cases} \sin 37^\circ = 0,6018234.... \\ 0,6 = \frac{3}{5} \end{cases} \Rightarrow \sin 37^\circ = 0,6018234.... \cong 0,6 = \frac{3a}{5a}, a \in R_+^* \text{ și respectiv pentru complementul său}$$

$$\text{avem } \begin{cases} \sin 53^\circ = 0,7986152.... \\ 0,8 = \frac{4}{5} \end{cases} \Rightarrow \sin 53^\circ = 0,7986152.... \cong 0,8 = \frac{4a}{5a}, a \in R_+^*.$$

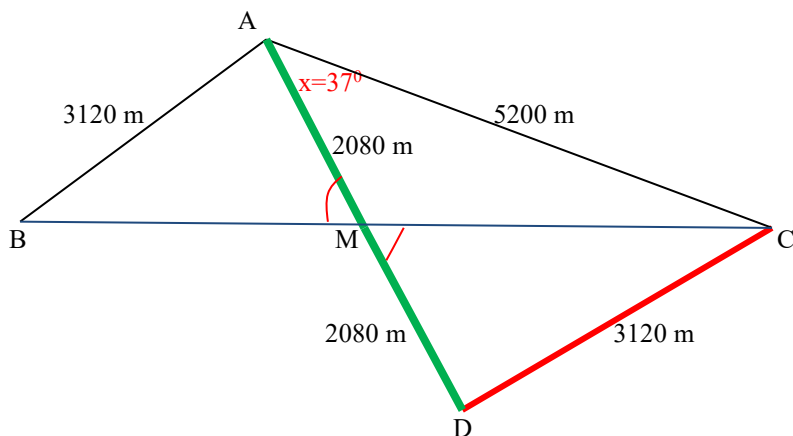
Rezultă astfel un triunghi dreptunghic ABC în care ipotenuza BC este egală cu $5a$, $a \in R_+^*$, o catetă este egală cu $4a$, $a \in R_+^*$, cealaltă catetă este egală cu $3a$, $a \in R_+^*$ iar unghiurile ascuțite sunt egale cu 37° și respectiv 53° .
De asemenea rezultă că laturile triunghiului ABC, verifică teorema lui Pitagora, respectiv

$$AB^2 + AC^2 = BC^2 \Leftrightarrow (3a)^2 + (4a)^2 = 9a^2 + 16a^2 = 25a^2 = (5a)^2$$

Aplicație: Pentru o ridicare topogeodezică, se folosesc în teren punctele: A – turla bisericii din satul ..., de coordonate cunoscute; B – Cota 301,5 de coordonate cunoscute și cota C 324,3 de coordonate cunoscute. Pe baza coordonatelor cunoscute se determină distanțele: $AB = 3120$ m, $AC = 5200$ m. Dacă ne situăm în punctul M, mijlocul lui BC și $AM = 2080$ m și ne trebuie să determinăm unghiul format, în vârful A, între direcțiile AM și AC, neavând posibilitatea staționării în punctul A. Analizând datele cunoscute, soluția cea mai rapidă este să apelăm la tipul de triunghi **Tr.dr.37**, cu ajutorul căruia găsim imediat că măsura unghiului CAM este egală cu 37° .

Pentru aceasta procedăm astfel:

- Notăm cu $x = m\angle CAM$
- Observăm că $AC = 5200 = 5 \cdot 1040$; $AM = 2080 = 2 \cdot 1040 \Rightarrow 2AM = 4160 = 4 \cdot 1040$ și atunci ne gândim să verificăm o soluție cu un triunghi dreptunghic particular de tipul **Tr.dr.37**, în care ipotenuza să fie AC iar o catetă dublul lui AM. Rezultă astfel cea de a doua catetă egală cu $\sqrt{AC^2 - (2AM)^2} = \sqrt{(5 \cdot 1040)^2 - (4 \cdot 1040)^2} = 1040 \cdot \sqrt{5^2 - 4^2} = 3 \cdot 1040 = 3120$ și atunci unghiul opus catetei de 3120 m este egal cu 37° ; așadar, fără calcule, dar cu o anumită construcție imaginară sau chiar pe hârtie, rezultă $x = m\angle CAM = 37^\circ$.

Justificarea soluției:

- Prelungim pe AM cu segmentul MD astfel încât $MD = AM$.
- Din $\angle AMB \equiv \angle CMD$ (opuse la vârf) $\Rightarrow \triangle AMB \equiv \triangle CMD \Rightarrow [CD] \equiv [AB] \Leftrightarrow CD = AB = 3120$
- Analizând triunghiul ACD rezultă: $CD = 3120 = 3 \cdot 1040$ m; $AD = 4160 = 4 \cdot 1040$ m; $AC = 5200 = 5 \cdot 1040$ m
- Așadar triunghiul ACD este de tipul **Tr.dr.37** și atunci, avem $m\angle CAD = 37^\circ$; $m\angle ACD = 53^\circ$
deci $x = m\angle CAM = 37^\circ$

Exemplul nr. 2

Triunghiul dreptunghic cu un unghi ascuțit de 16° pe care l-am denumit **Tr.dr.16.**

Folosind valorile funcției sinus, din tabelele cu valorile funcțiilor trigonometrice, putem face următoarele aproximări

$$\begin{cases} \sin 16^\circ = 0,2756412.... \\ \frac{7}{25} = 0,28 \end{cases} \Rightarrow \sin 16^\circ = 0,2756412.... \cong 0,28 = \frac{7a}{25a}, a \in R_+^* \text{ și respectiv pentru complementul său}$$

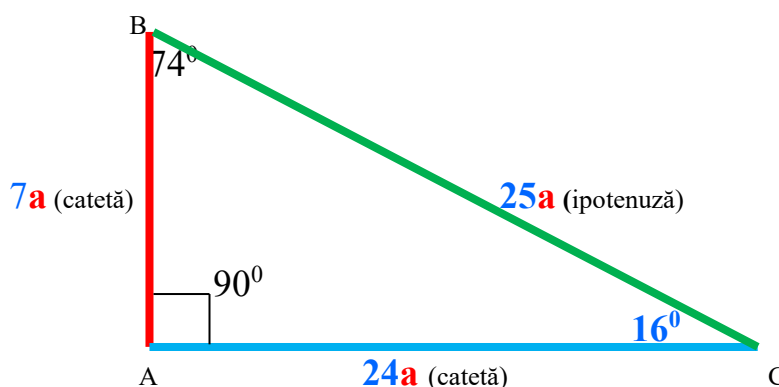
$$\text{avem } \begin{cases} \sin 74^\circ = 0,9614223.... \\ \frac{24}{25} = 0,96 \end{cases} \Rightarrow \sin 74^\circ = 0,9614223.... \cong 0,96 = \frac{24a}{25a}, a \in R_+^*.$$

Rezultă astfel, un triunghi dreptunghic ABC în care, ipotenuza BC este egală cu $25a, a \in R_+^*$, o catetă este egală cu

$7a, a \in R_+^*$, cealaltă catetă este egală cu $24a, a \in R_+^*$ iar unghiurile ascuțite sunt egale cu 16° și respectiv 74° -

De asemenea rezultă că laturile triunghiului ABC, verifică teorema lui Pitagora, respectiv

$$AB^2 + AC^2 = BC^2 \Leftrightarrow (7a)^2 + (24a)^2 = 49a^2 + 576a^2 = 625a^2 = (25a)^2$$

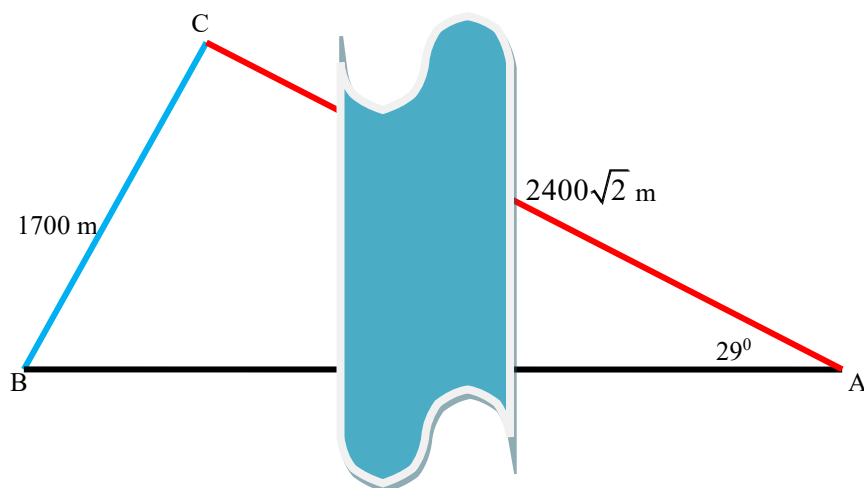
Aplicație: Pentru o lucrare topo staționăm în punctual A și folosim punctele B și C situate față de A dincolo de râul Conform coordonatelor punctelor cunoaștem distanțele $BC = 1700$ m și $AC = 3394,11$ m. Din punctual A măsurăm unghiul dintre direcțiile AB și AC și găsim 29° . Ne interesează să determinăm măsura unghiului ABC.

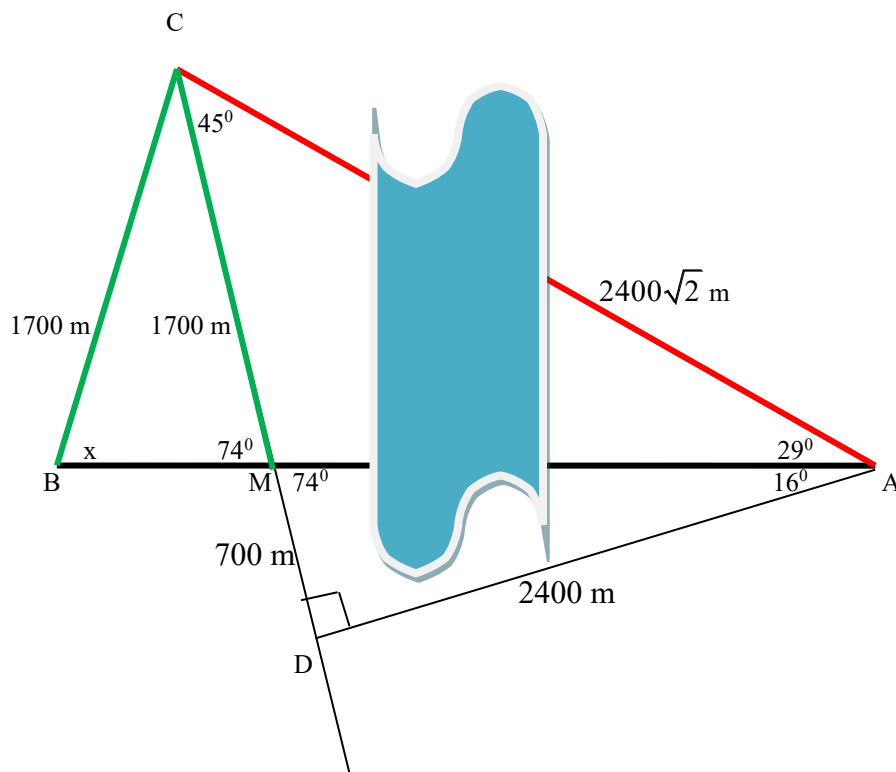
Neavând posibilitatea staționării în punctual B, soluția cea mai rapidă este să apelăm la tipul de triunghi **Tr.dr.16°**, astfel:

- Observăm că $3394,11 = 2400 \cdot \sqrt{2}$ deoarece $3394,11 : 2400 = 1,4142125 \cong \sqrt{2}$
- Observăm că $29^\circ + 16^\circ = 45^\circ$ și atunci intuiția ne conduce să apelăm la construirea unui triunghi dreptunghic isoscel și a unui triunghi dreptunghic particular de tipul **Tr.dr.16°**. Pentru aceasta, în vârful A, construim o dreaptă care face cu AB un unghi de 16° și din punctul C o perpendiculară pe această dreaptă. Se obține astfel, analizând succesiv cele două triunghiuri, cu măsura unghiului ABC egală cu 74° .

Justificarea soluției:

- Notăm cu $x = m\angle B$ și succesiv, avem:
- Construim în punctul A, dreapta care face cu AB un unghi de 16° și respectiv perpendiculara din C pe această dreaptă; fie D punctul lor de intersecție
- Fie $\{M\} = AB \cap d$

- Rezultă $m\angle CAD = 29^\circ + 16^\circ = 45^\circ$ și atunci $m\angle ACD = 90^\circ - 45^\circ = 45^\circ$, deci $\triangle ACD$ este dreptunghic isoscel, de unde obținem $CD = AD = \frac{AC}{\sqrt{2}} = \frac{2400\sqrt{2}}{\sqrt{2}} = 2400 \text{ m}$
- Din triunghiul dreptunghic $\triangle ADM$ rezultă $AD = 2400 \text{ m}$, $m\angle MAD = 16^\circ$ și atunci $m\angle AMD = 90^\circ - 16^\circ = 74^\circ$ deci triunghiul AMD este de tipul **Tr.dr.16°** motiv pentru care avem $AD = 2400 = 24 \cdot 100$; $MD = 7 \cdot 100 = 700 \text{ m}$
- Din $m\angle AMD = 74^\circ \Rightarrow m\angle BMC = 74^\circ$ (opuse la vârf)
- Din $\begin{cases} CD = 2400 \\ MD = 700 \end{cases} \Rightarrow CM = 2400 - 700 = 1700 \Rightarrow BC = CM = 1700 \Rightarrow \triangle CBM$ este isoscel cu $m\angle CMB = m\angle CBM = 74^\circ \Rightarrow x = m\angle B = 74^\circ$

Exemplul nr. 3

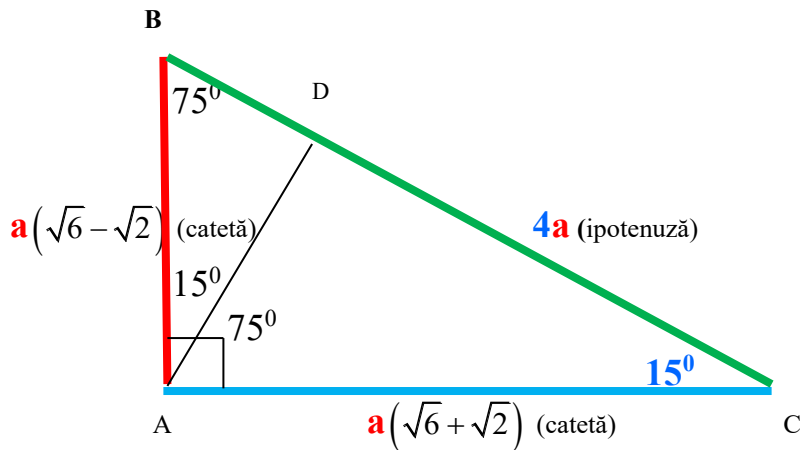
Triunghiul dreptunghic cu un unghi ascuțit de 15° pe care l-am denumit **Tr.dr.15°**.

Un triunghi dreptunghic cu multe aplicații practice este acela în care un unghi ascuțit are măsura egală cu 15° iar complementul său are măsura de 75° .

Se știe că $\sin 15^\circ = \frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{4}$ iar $\sin 75^\circ = \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{4}$ și atunci rezultă că aceste relații pot fi scrise sub forma

$$\sin 15^\circ = \frac{(\sqrt{6} - \sqrt{2})a}{4a}, a \in R_+^* \text{ și respectiv } \sin 75^\circ = \frac{(\sqrt{6} + \sqrt{2})a}{4a}, a \in R_+^* \text{ de unde, respectând formula funcției}$$

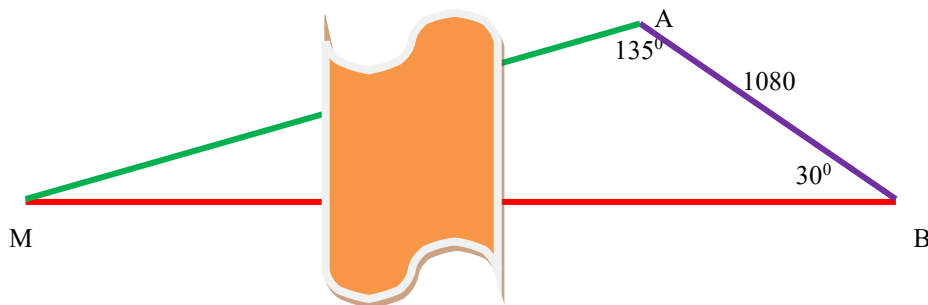
sinus, rezultă concluzia că acest triunghi dreptunghic are ipotenuza de forma $4a, a \in R_+^*$ și respectiv catetele de forma $(\sqrt{6} - \sqrt{2})a, a \in R_+^*$ și $(\sqrt{6} + \sqrt{2})a, a \in R_+^*$

Aplicație: Pentru o lucrare topogeodezică în teren, se staționează în punctele A și B, aflate la o distanță de 1080 m unul față de celălalt, din care se măsoară către un punct M (despărțit de direcția AB de un obstacol natural) unghiurile ABM și respectiv BAM, rezultând $m(\angle ABM) = 30^\circ$ și respectiv $m(\angle BAM) = 135^\circ$.

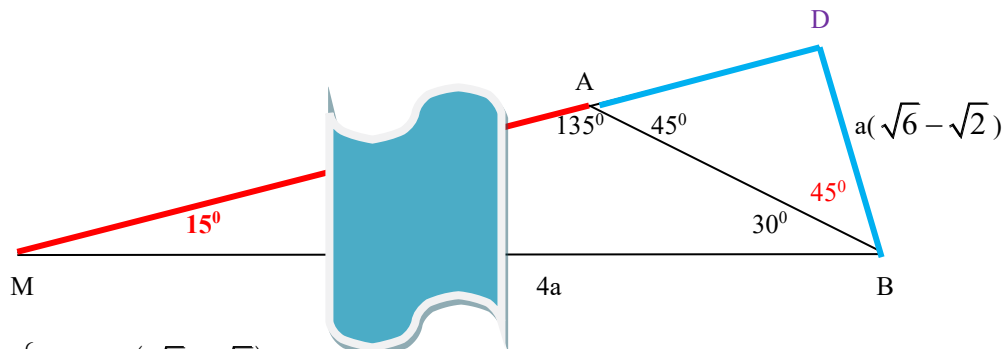
Se cere să se determine distanțele de la punctele A și B la punctul M.

Soluția rapidă ne-o dă triunghiul particular **Tr.dr.15°**, deoarece ne ajută unghiul de 15° și atunci, analizând poziția punctelor în teren, obținem direct că $BM = 5 \cdot 648 \cdot \sqrt{2} = 3240\sqrt{2} \cong 3240 \cdot 1,4142 = 4582$ m și respectiv $AM = 3672$ m.

Justificarea soluției:

- Construim perpendiculara din B pe prelungirea lui AM, respectiv $BD \perp AM$, $D \in AM$.
- Atunci $m(\angle BAD) = 180^\circ - 135^\circ = 45^\circ$ de unde rezultă $m(\angle ABD) = 90^\circ - 45^\circ = 45^\circ$
- Atunci triunghiul ABD este dreptunghic isoscel, de unde obținem $AD = BD = AB \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} = 1080 \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} = 540 \cdot \sqrt{2}$ m
- Din triunghiul ABM rezultă $m(\angle AMB) = 180^\circ - (135^\circ + 30^\circ) = 15^\circ$ și cum $m(\angle MBD) = 30^\circ + 45^\circ = 75^\circ$ rezultă că triunghiul dreptunghic MBD este de tipul **Tr.dr.15°** și atunci laturile acestuia pot fi approximate astfel:
 $BM = 4a$; $BD = a(\sqrt{6} - \sqrt{2})$; $MD = a(\sqrt{6} + \sqrt{2})$

- Din $\begin{cases} BD = a(\sqrt{6} - \sqrt{2}) \\ BD = 540\sqrt{2} \end{cases} \Rightarrow a(\sqrt{6} - \sqrt{2}) = 540\sqrt{2} \Leftrightarrow a(\sqrt{3} - 1) = 540 \Rightarrow a = \frac{540}{\sqrt{3} - 1} = 270(\sqrt{3} + 1)$

- Pentru $a = 270(\sqrt{3} - 1)$, obținem

$$BM = 4a = 4 \cdot 270(\sqrt{3} - 1) = 1080(\sqrt{3} - 1) \cong 1080 \cdot (1,73205 - 1) = 790,61 \text{ m și respectiv}$$

$$AM = MD - AD = a(\sqrt{6} + \sqrt{2}) - a(\sqrt{6} - \sqrt{2}) = 2a\sqrt{2} = 2 \cdot 270\sqrt{2} \cdot (\sqrt{3} - 1) =$$

$$= 540 \cdot (\sqrt{6} - \sqrt{2}) \cong 540 \cdot 1,03527 = 559,05 \text{ m}$$

Exemplul nr. 4

Triunghiul dreptunghic cu un unghi ascuțit de 8° pe care l-am denumit **Tr.dr. 8° .**

Folosind valorile funcției sinus, din tabelele cu valorile funcțiilor trigonometrice, putem face următoarele aproximări

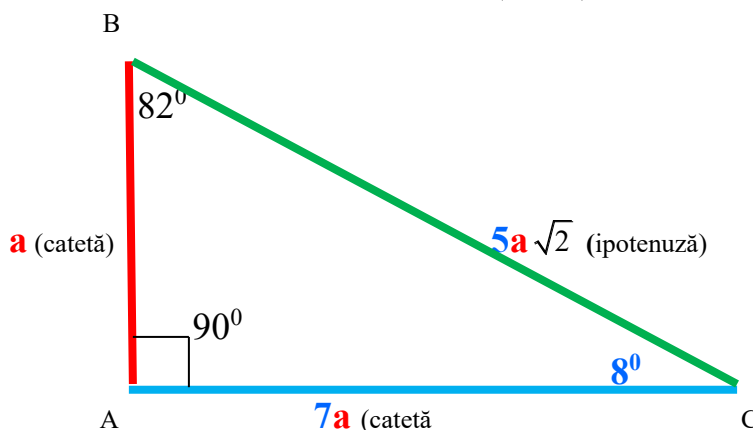
$$\begin{cases} \sin 8^\circ = 0,141435... \\ \frac{1}{5\sqrt{2}} = 0,1414... \end{cases} \Rightarrow \sin 8^\circ = 0,141435... \cong \frac{1}{5\sqrt{2}} = \frac{a}{5a\sqrt{2}}, a \in R_+^* \text{ și respectiv pentru complementul său}$$

$$\text{avem } \begin{cases} \sin 82^\circ = 0,990125... \\ \frac{7}{5\sqrt{2}} = 0,9899... \end{cases} \Rightarrow \sin 82^\circ = 0,990125... \cong \frac{7}{5\sqrt{2}} = \frac{7a}{5a\sqrt{2}}, a \in R_+^*.$$

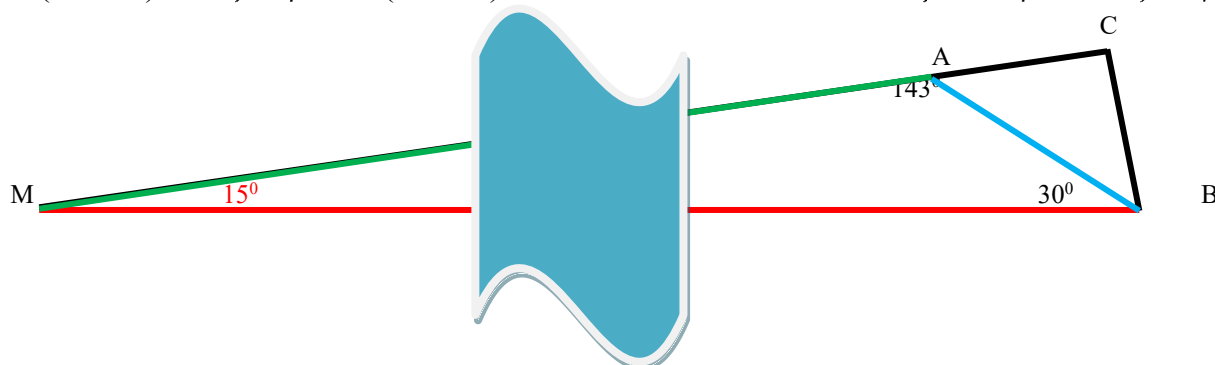
Rezultă astfel un triunghi dreptunghic ABC în care ipotenuza BC este egală cu $5a\sqrt{2}$, $a \in R_+^*$, o catetă este egală cu $7a$, $a \in R_+^*$ cealaltă catetă este egală cu a , $a \in R_+^*$ iar unghiurile ascuțite sunt egale cu 8° și respectiv 82° .

Laturile acestui triunghi verifică și teorema lui Pitagora, respectiv

$$AB^2 + AC^2 = BC^2 \Leftrightarrow (a)^2 + (7a)^2 = a^2 + 49a^2 = 50a^2 = (5a\sqrt{2})^2$$

Aplicație: Pentru o lucrare topogeodezică în teren, se staționează în punctele A și B, aflate la o distanță de 1080 m din care se măsoară către un punct M (despărțit de direcția AB de un obstacol natural) unghiurile ABM și respectiv BAM, rezultând $m(\sphericalangle ABM) = 29^\circ$ și respectiv $m(\sphericalangle BAM) = 143^\circ$. Se cere să se determine distanțele de la punctele A și B la punctul M.

Soluția rapidă ne-o dă triunghiul particular **Tr.dr. 8°** , deoarece ne ajută unghiul de 29° care însumat cu 53° ne dă 82° unghi care are ca și complement unghiul de 8° . Astfel, obținem direct

$$BM = 5b\sqrt{2} = 5 \cdot 648 \cdot \sqrt{2} = 3240\sqrt{2} \cong 3240 \cdot 1,4142 = 4582 \text{ m și atunci, analizând poziția punctelor în teren,}$$

obținem direct că $BM = 4a = 4 \cdot 270(\sqrt{3} - 1) \cong 790,61$ și respectiv $AM = 4536 - 864 = 3672$ m fără alte calcule laborioase.

Justificarea soluției:

- Din triunghiul ABM , rezultă $m(\sphericalangle AMB) = 180^\circ - (143^\circ + 29^\circ) = 8^\circ$
- Construim din B perpendiculara pe MA , respectiv $BC \perp MA, C \in MA$
- Atunci rezultă $m(\sphericalangle MBC) = 90^\circ - 8^\circ = 82^\circ$
- Din $\begin{cases} m(\sphericalangle MBC) = 82^\circ \\ m(\sphericalangle BMC) = 8^\circ \end{cases} \Rightarrow \triangle MBC \text{ este triunghi dreptunghic particular de tipul Tr.dr.8}^\circ \text{ pentru care laturile acestuia}$
sunt de forma : ipotenuza $BM = 5b\sqrt{2}, b \in R_+^*$; cateta $BC = b, b \in R_+^*$ iar cateta $MC = 7b, b \in R_+^*$
- Din $\begin{cases} m(\sphericalangle MBC) = 82^\circ \\ m(\sphericalangle MBA) = 29^\circ \end{cases} \Rightarrow m(\sphericalangle ABC) = 82^\circ - 29^\circ = 53^\circ$
- Din $m(\sphericalangle MAB) = 143^\circ \Rightarrow m(\sphericalangle BAC) = 180^\circ - 143^\circ = 37^\circ$
- Din $\begin{cases} m(\sphericalangle ABC) = 53^\circ \\ m(\sphericalangle BAC) = 37^\circ \end{cases} \Rightarrow \triangle ABC \text{ este un triunghi dreptunghic particular de tipul Tr.dr.37}^\circ \text{ pentru care laturile}$
acestui sunt de forma : ipotenuza $AB = 5a, a \in R_+^*$; cateta $BC = 3a, a \in R_+^*$ iar cateta $AC = 4a, a \in R_+^*$
- Din $\begin{cases} AB = 1080 \\ AB = 5a, a \in R_+^* \end{cases} \Rightarrow 5a = 1080 \Rightarrow a = 216$ și atunci avem $BC = 3a = 3 \cdot 216 = 648$ m
; $AC = 4a = 4 \cdot 216 = 864$ m
- Pentru triunghiul MBC , particular de tipul **Tr.dr.8**^o, avem $BC = b = 648$ m; $MC = 7b = 7 \cdot 648 = 4536$ m și
atunci $AM = AC - MC = 4536 - 864 = 3672$ m, respectiv
 $BM = 5b\sqrt{2} = 5 \cdot 648 \cdot \sqrt{2} = 3240\sqrt{2} \cong 3240 \cdot 1,4142 = 4582$ m

Exemplul nr. 5

Triunghiul dreptunghic cu un unghi ascuțit de $63^\circ 30'$ pe care l-am denumit **Tr.dr.63^o30'.**

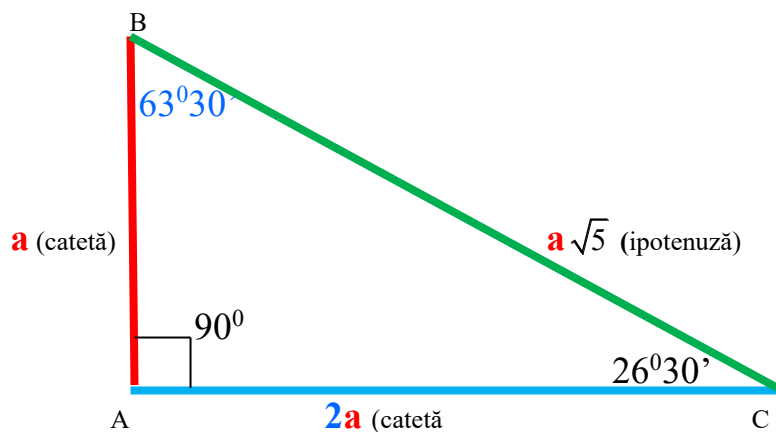
Folosind valorile funcției sinus, din tabelele cu valorile funcțiilor trigonometrice, putem face următoarele aproximări

$$\begin{cases} \sin 63^\circ 30' = 0,89394... \\ \frac{2}{\sqrt{5}} = 0,894427... \end{cases} \Rightarrow \sin 63^\circ 30' = 0,89394... \cong \frac{2}{\sqrt{5}} = \frac{2a}{a\sqrt{5}}, a \in R_+^* \text{ și respectiv pentru complementul său}$$

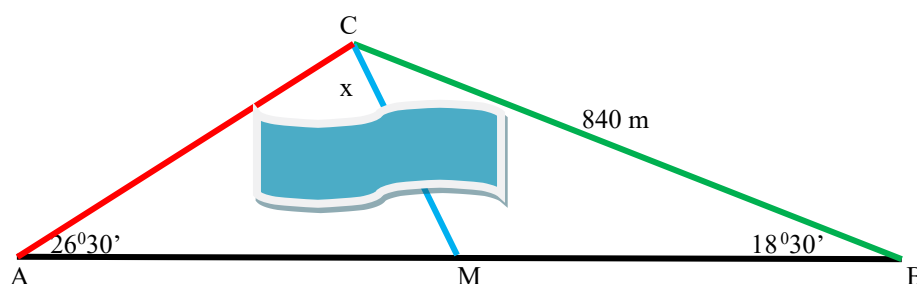
$$\text{avem } \begin{cases} \sin 26^\circ 30' = 0,446232... \\ \frac{1}{\sqrt{5}} = 0,447213... \end{cases} \Rightarrow \sin 26^\circ 30' = 0,446232... \cong \frac{1}{\sqrt{5}} = \frac{a}{a\sqrt{5}}, a \in R_+^*.$$

Rezultă astfel un triunghi dreptunghic ABC în care ipotenuza BC este egală cu $a\sqrt{5}, a \in R_+^*$, o catetă este egală cu $a, a \in R_+^*$, cealaltă catetă este egală cu $2a, a \in R_+^*$, iar unghiurile ascuțite sunt egale cu $63^\circ 30'$ și respectiv $26^\circ 30'$.
Laturile acestui triunghi verifică și teorema lui Pitagora, respectiv

$$AB^2 + AC^2 = BC^2 \Leftrightarrow (a)^2 + (2a)^2 = a^2 + 4a^2 = 5a^2 = (a\sqrt{5})^2$$

Aplicație: Pentru o lucrare topogeodezică în teren, se staționează în punctul M, mijlocul lui AB, punctele A și B fiind punctele din care s-au măsurat către un punct C unghiurile orizontale ABC și BAC, rezultând $m\angle BAC = 26^\circ 30'$ și respectiv $m\angle ABC = 18^\circ 30'$. Dacă distanța dintre B și C este egală cu 840 m se cere să se determine distanța de la punctul M la punctul C, separate între ele de un obstacol natural.

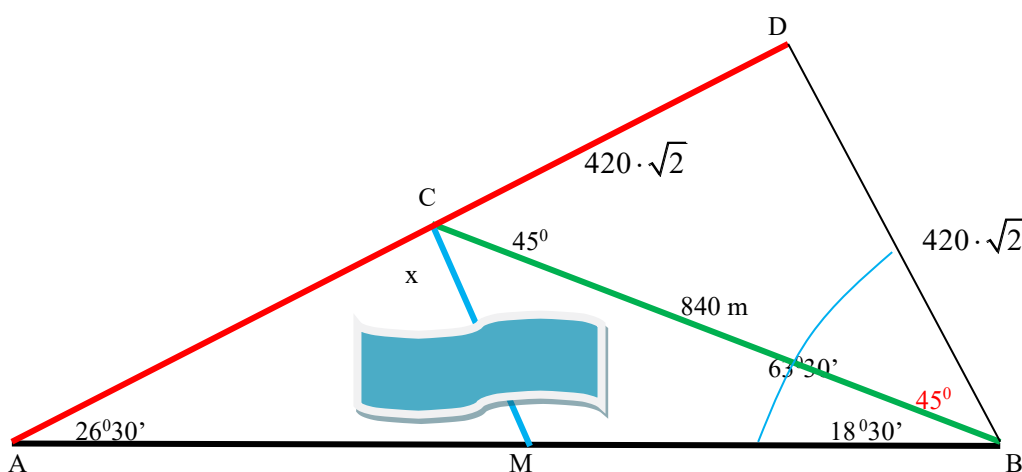

Soluția rapidă ne-o dă triunghiul particular **Tr.dr.63°30'**, deoarece ne ajută unghiul de $26^\circ 30'$ pentru a construi imaginar acest triunghi. Astfel, fără alte calcule laborioase obținem

$$CM = \frac{AC}{2} = \frac{420\sqrt{2}}{2} = 210\sqrt{2} \cong 210 \cdot 1,41421... = 298,98 \text{ m}$$

Justificarea soluției:

- Deoarece al doilea unghi ascuțit al triunghiului particular **Tr.dr.63°30'** este egal cu $26^\circ 30'$, atunci în punctul B construim o dreaptă care face cu BA acest unghi și fie D punctul de intersecție al acestei drepte cu prelungirea lui AC

- Notăm cu $x = m\angle ACM$
- Din $\begin{cases} m\angle ABD = 63^\circ 30' \\ m\angle ABC = 18^\circ 30' \end{cases} \Rightarrow m\angle CBD = 63^\circ 30' - 18^\circ 30' = 45^\circ$
- Unghiul BCD este unghi exterior triunghiului ABC și atunci avem $m\angle BCD = 26^\circ 30' + 18^\circ 30' = 45^\circ$

- Din $\begin{cases} m\angle BCD = 45^\circ \\ m\angle CBD = 45^\circ \end{cases} \Rightarrow \triangle BCD \text{ este triunghi dreptunghic isoscel și atunci avem}$

$$BD = CD = BC \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} = 840 \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} = 420 \cdot \sqrt{2} \text{ m}$$
- Folosind triunghiul particular ABD, de tipul **Tr.dr.63°30'**, laturile acestuia pot fi approximate astfel : ipotenuza $AB = a\sqrt{5}$; cateta $BD = a$ iar cateta $AD = 2a, a \in R_+^*$
- Din $\begin{cases} BD = 420\sqrt{2} \\ BD = a \end{cases} \Rightarrow a = 420\sqrt{2}$ și atunci obținem $AB = a\sqrt{5} = 420\sqrt{2} \cdot \sqrt{5} = 420 \cdot \sqrt{10} \text{ m}$, respectiv

$$AM = \frac{AB}{2} = \frac{420\sqrt{10}}{2} = 210\sqrt{10} \text{ m iar } AC = AD - CD = 2a - CD = 2 \cdot 420\sqrt{2} - 420\sqrt{2} = 420\sqrt{2} \text{ m}$$
- Din $\begin{cases} AC = CD = 420\sqrt{2} \\ AM = MB \end{cases} \Rightarrow CM \text{ este linie mijlocie în triunghiul ABD și atunci avem}$

$$CM = \frac{BD}{2} = \frac{AC}{2} = \frac{420\sqrt{2}}{2} = 210\sqrt{2} \cong 210 \cdot 1,41421... = 298,98 \text{ m}$$

Exemplul nr. 6

Triunghiul dreptunghic cu un unghi ascuțit de $18^\circ 30'$ pe care l-am denumit **Tr.dr.18°30'.**

Folosind valorile funcției sinus, din tabelele cu valorile funcțiilor trigonometrice, putem face următoarele aproximări

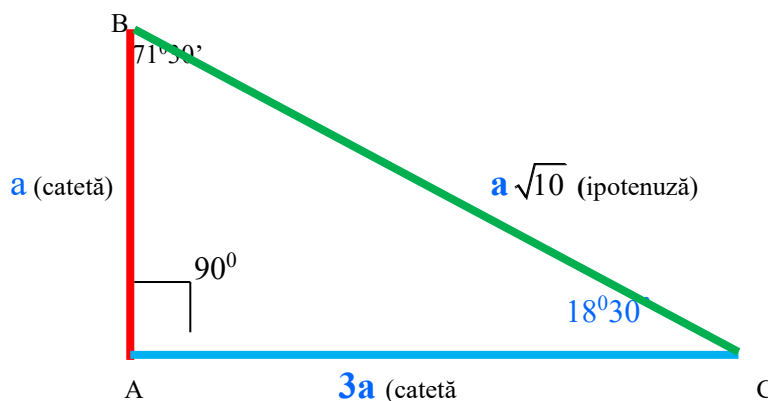
$$\begin{cases} \sin 18^\circ 30' = 0,317324... \\ \frac{1}{\sqrt{10}} = 0,3162277... \end{cases} \Rightarrow \sin 18^\circ 30' = 0,317324... \cong \frac{1}{\sqrt{10}} = \frac{a}{a\sqrt{10}}, a \in R_+^* \text{ și respectiv pentru complementul său}$$

$$\text{avem } \begin{cases} \sin 71^\circ 30' = 0,94834241... \\ \frac{3}{\sqrt{10}} = 0,948683... \end{cases} \Rightarrow \sin 71^\circ 30' = 0,94834241... \cong \frac{3}{\sqrt{10}} = \frac{3a}{a\sqrt{10}}, a \in R_+^*.$$

Rezultă astfel un triunghi dreptunghic ABC în care ipotenuza BC este egală cu $a\sqrt{10}, a \in R_+^*$, o catetă este egală cu $a, a \in R_+^*$, cealaltă catetă este egală cu $3a, a \in R_+^*$, iar unghiurile ascuțite sunt egale cu $71^\circ 30'$ și respectiv $18^\circ 30'$.

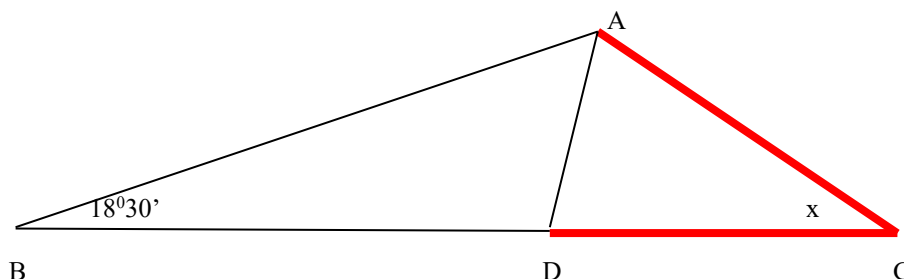
Laturile acestui triunghi verifică și teorema lui Pitagora, respectiv

$$AB^2 + AC^2 = BC^2 \Leftrightarrow (a)^2 + (3a)^2 = a^2 + 9a^2 = 10a^2 = (a\sqrt{10})^2$$

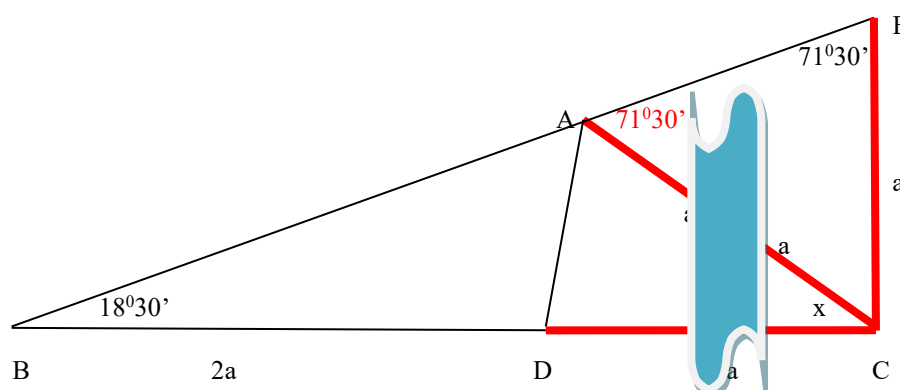
Aplicație: Pentru o lucrare topogeodezică în teren, se staționează pe direcția cotelor C201,3 (notată cu A) și C 204,5 (notată cu B) în punctul D, aflat la aceeași distanță față de punctul B ca și cota C211,4 (notată cu C). Pe direcția BC, de lungime 3600 m, distanța de la B la D este egală cu dublul distanței de la C la D. Știind că un obstacol natural, situat între punctul B și punctele C și D, nu permite măsurarea din C a unghiului ACB, se cere măsura acestui unghi și distanța de la A la B știind că, din punctul B, distanța dintre A și D se vede sub un unghi de $18^\circ 30'$.

Soluția rapidă ne-o dă triunghiul particular **Tr.dr.18°30'**, deoarece ne ajută unghiul de $18^\circ 30'$ pentru a construi imaginar acest triunghi. Astfel, fără alte calcule laborioase obținem $m(\angle ACB) = 53^\circ$.

Justificarea soluției:

- Deoarece al doilea unghi ascuțit al triunghiului particular **Tr.dr.18°30'** este egal cu 71°30', atunci în punctul C construim o perpendiculară pe BC care intersectează prelungirea lui BA în E; rezultă astfel $m(\angle BEC) = 90^\circ - 18^\circ 30' = 71^\circ 30'$
- Rezultă astfel că triunghiul BCE este de tipul triunghiului particular **Tr.dr.18°30'** ale cărui laturi pot fi approximate astfel: ipotenuza $BE = a\sqrt{10}$; cateta $CE = a$ iar cateta $BC = 3a$
- Din $BC = 3600 = 3a \Rightarrow a = 1200$ și atunci avem $BE = a\sqrt{10} = 1200\sqrt{10}$ m și respectiv $CE = CA = CD = 1200$ m iar $BD = 2400$ m

- Din $CE = CA \Rightarrow \triangle ACE$ este isoscel, cu $\angle CAE \equiv \angle CEA \Rightarrow m(\angle CAE) = m(\angle CEA) = 71^\circ 30'$
- Unghiul CAE este unghi exterior triunghiului ABC și atunci avem
 $m\angle CAE = m\angle ACB + m\angle ABC \Leftrightarrow 71^\circ 30' = x + 18^\circ 30' \Rightarrow x = 53^\circ$,
 deci $m\angle ACB = 53^\circ$ (unghi particular pentru care avem $\sin 53^\circ \cong 0,8 = \frac{4}{5}$)
- Dacă dorim și măsura laturii AB, atunci din triunghiul ABC, conform teoremei sinusului, avem

$$\frac{AC}{\sin B} = \frac{AB}{\sin ACB} \Leftrightarrow \frac{1200}{\sin 18^\circ 30'} = \frac{AB}{\sin 53^\circ} \Leftrightarrow \frac{1200}{\frac{1}{\sqrt{10}}} = \frac{AB}{\frac{4}{5}} \Rightarrow AB = \frac{4800\sqrt{10}}{5} = 960\sqrt{10} \cong 3035,78 \text{ m}$$

Multe și diverse sunt situațiile, în viața de zi cu zi, în care cunoștințele de matematică te pot salva, chiar și cele în care trebuie să apelezi la cunoștințe de analiză matematică.

Iată un exemplu des întâlnit în amenajarea parcurilor și grădinilor publice.

Într-un parc, pentru amenajarea unui spațiu delimitat de pătratul ABCD, cu latura de 80 m, pentru realizarea unui design mai deosebit, s-a stabilit plantarea de flori în spațiul curbiliniu delimitat de cercul cu centrul în A și rază AB, semicercul cu centrul în O_1 (mijlocul lui CD) și rază O_1C și semicercul cu centrul în O_2 (mijlocul lui AD) și rază O_2A iar, în restul pătratului, se fie semănat gazon verde. Se cere să se determine suprafața ocupată cu flori și suprafața ocupată cu gazon.

Soluție geometrică

Construim desenul, conform datelor din enunț și rezultă că spațiul ocupat de flori este cel din zona hașurată (Fig. 1)

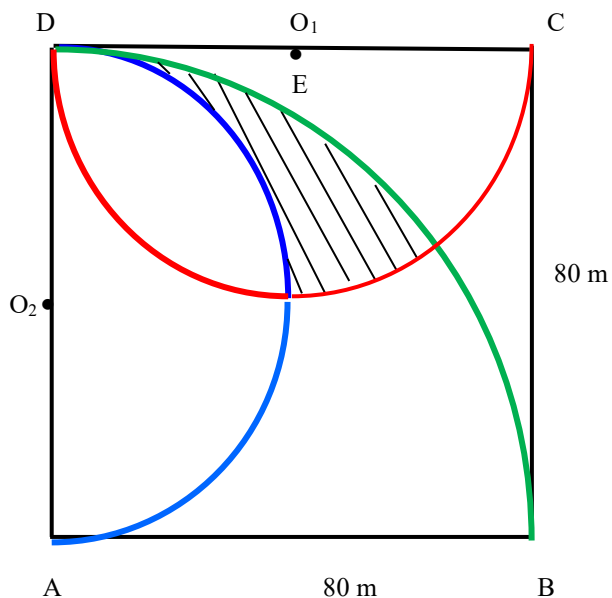

Fig. 1

- Fie O_1 centrul cercului de diametru CD și O_2 centrul cercului de diametru AD
- Fie M, intersecția semicercului cu centrul în O_1 cu semicercul cu centrul în O_2 ; N intersecția semicercului cu centrul în O_1 cu cercul cu centrul în A; P mijlocul arcului de cerc DM , aparținând cercului de diametru CD; Q mijlocul arcului de cerc DM , aparținând cercului de diametru AD și E mijlocul arcului de cerc DN , aparținând cercului de centru A (Fig. 2)

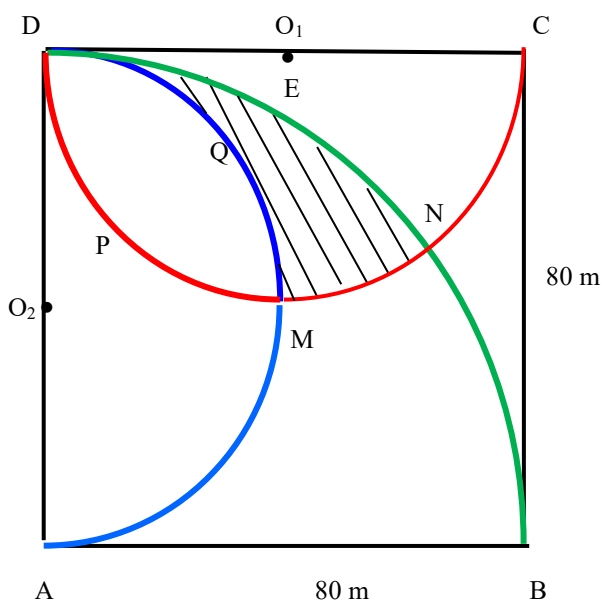

Fig. 2

- Notăm cu x suprafața hașurată, adică $x = S_{DQMNE}$ și rezultă $x = S_{DQMNE} = S_{DPMNE} - S_{DPMQ}$ - v. Fig 3

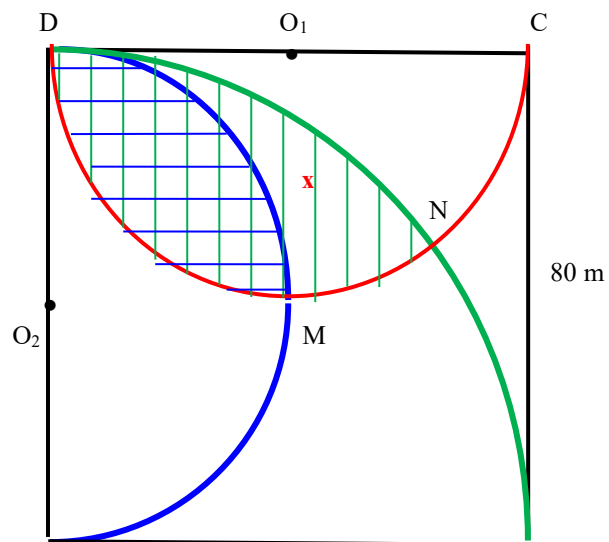

Fig. 3

- Unim O_1 și O_2 cu M și rezultă $S_{DO_1MO_2} = 40^2 = 1600 \text{ m}^2$ – v. Fig. 4

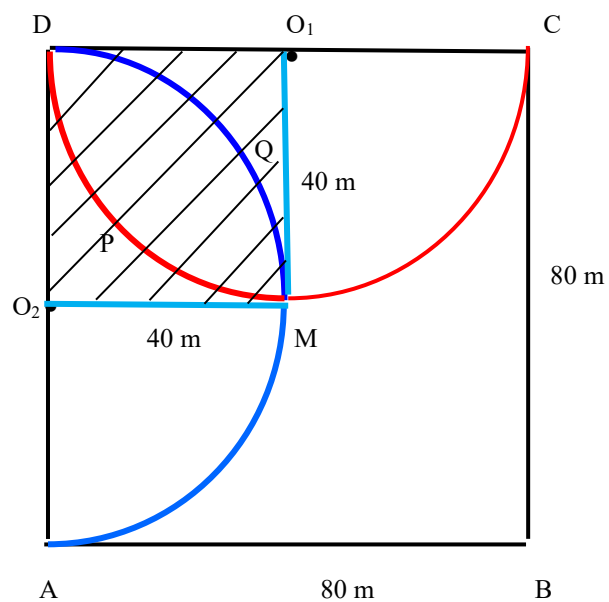

Fig. 4

- Unim D cu M și atunci rezultă (Fig. 5, 6 și 7):

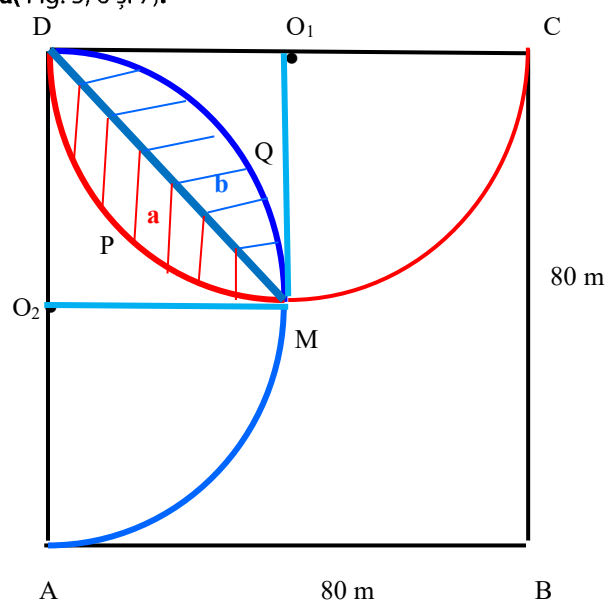

Fig. 5

1) În cercul de centru O_1 obținem segmentul de cerc delimitat de coarda DM și arcul de cerc DPM ; notăm suprafața acestui segment de cerc cu $a = S_{DPM}$ - v. Fig. 6

- Determinăm suprafața sectorului circular DO_1MP , respectiv $S_{sectorDO_1MP} = \frac{\pi r^2}{4} = \frac{\pi \cdot 40^2}{4} = 400 \cdot \pi$
- Determinăm suprafața segmentului de cerc, notată cu $a = S_{DPM}$ și rezultă

$$a = S_{segmentDPM} = S_{sectorDO_1MP} - S_{\triangle DO_1M} = 400\pi - \frac{r^2 \cdot \sin n^\circ}{2} = 400\pi - \frac{r^2 \cdot \sin n(rad)}{2} =$$

$$= 400\pi - \frac{40^2 \cdot \sin \frac{\pi}{2}}{2} = 400\pi - 800$$

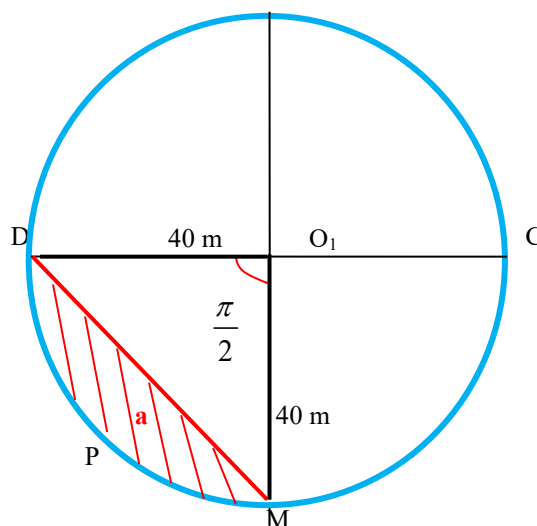

Fig. 6

2) În cercul de centru O_1 obținem segmentul de cerc delimitat de coarda DM și arcul de cerc DPM ; notăm suprafața acestui segment de cerc cu $b = S_{DQM}$ - v. Fig. 7

- Determinăm suprafața sectorului circular DO_1MP , respectiv $S_{sectorDO_1MP} = \frac{\pi r^2}{4} = \frac{\pi \cdot 40^2}{4} = 400 \cdot \pi$
- Determinăm suprafața segmentului de cerc, notată cu $b = S_{DQM}$ și rezultă

$$b = S_{segmentDQM} = S_{sectorDO_2MQ} - S_{\triangle DO_2M} = 400\pi - \frac{r^2 \cdot \sin n^\circ}{2} = 400\pi - \frac{r^2 \cdot \sin n(rad)}{2} =$$

$$= 400\pi - \frac{40^2 \cdot \sin \frac{\pi}{2}}{2} = 400\pi - 800$$

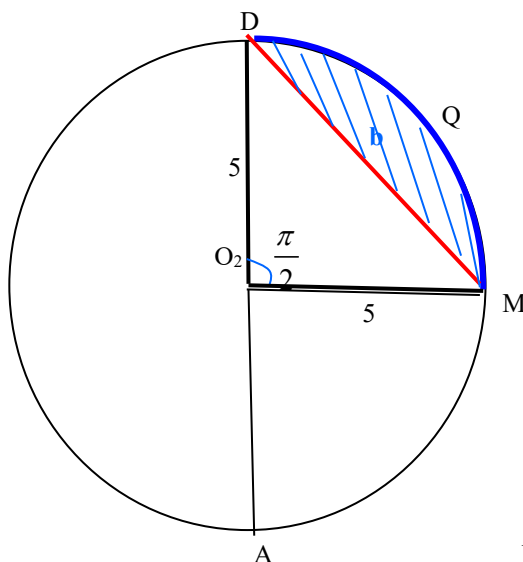

Fig. 7

3) Determinăm suprafața $S_{DPMQ} = a + b = 400\pi - 800 + 400\pi - 800 = 800\pi - 1600$ - v. Fig 8

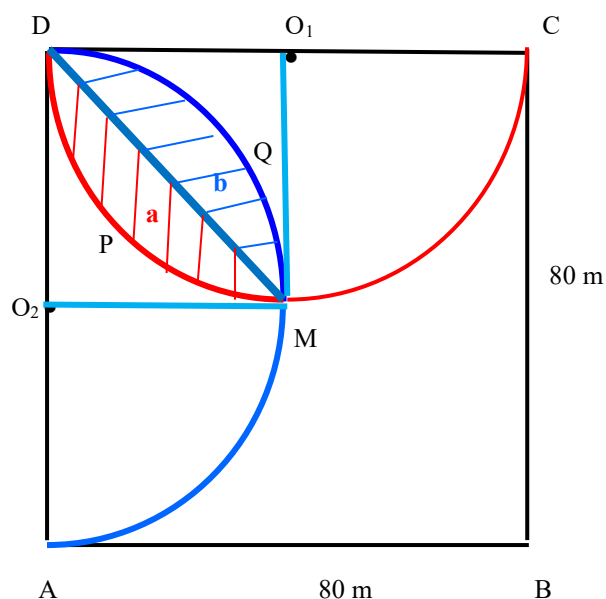

Fig. 8

- Unim D cu N și O₁ cu N (Fig. 9) și avem succesiv :

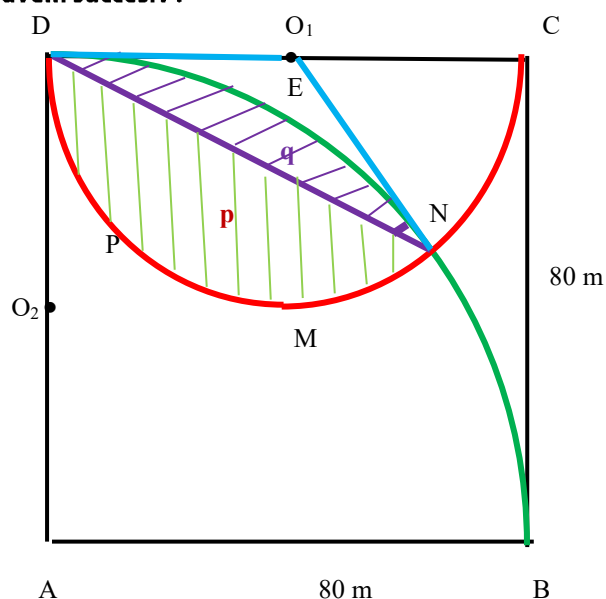

Fig. 9

1) În cercul de centru O₁ obținem segmentul de cerc delimitat de coarda DN și arc de cerc $DPMN$; notăm suprafața acestui segment de cerc cu $p = S_{DPMN}$ - v. Fig. 10

- Unim A cu O₁ și A cu N; din $O_1D = O_1N \Rightarrow \triangle O_1DN$ - este isoscel cu $\angle O_1DN \equiv \angle O_1ND$
- Din N situat pe cercul cu centrul în A, rezultă $AN = AB = 40$ m
- Fie $\alpha = m(\angle O_1DN) = m(\angle O_1ND)$; atunci rezultă $m(\angle DO_1N) = \pi - 2\alpha$

- Din $\begin{cases} O_1D \perp AD \\ AD = AN \\ O_1D = O_1N \\ AO_1 - \text{comuna} \end{cases} \Rightarrow \triangle ADO_1 \text{ și } \triangle ANO_1 \text{ sunt triunghiuri dreptunghice congruente, deci rezultă}$

$AN \perp O_1N$ și atunci obținem $AO_1 \perp DN$

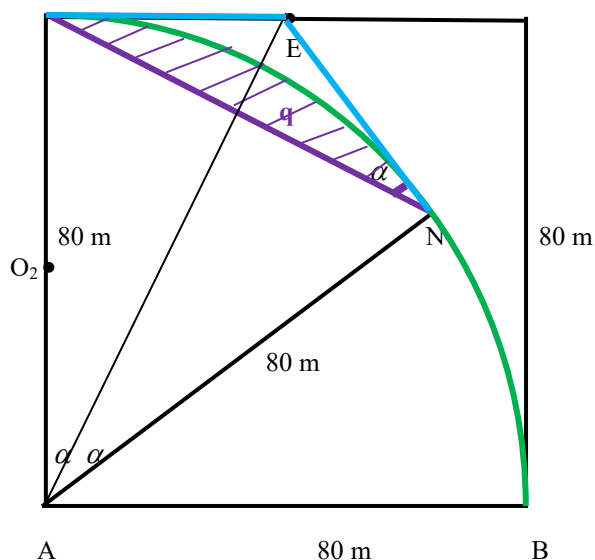

Fig. 11

- Folosind aceste rezultate, obținem $q = S_{DEN} = S_{\text{sector}ADNE} - S_{\triangle DAN} = 6400 \cdot \alpha - 2560$
- Din Fig. 9, rezultă $S_{DPMNE} = p + q = 800\pi - 1600 \cdot \alpha - 640 + 6400 \cdot \alpha - 2560 = 800\pi + 4800\alpha - 3200$
- În final rezultă suprafața destinată plantării de flori

$$x = S_{DQMNE} = S_{DPMNE} - S_{DPMQ} = 800\pi + 4800\alpha - 3200 - 800\pi + 1600 = 4800\alpha - 1600$$
- Din $\alpha = \text{atctg} \frac{1}{2} \Rightarrow \alpha \cong 26^\circ 33' 36'' \cong 0,1475\pi$ și atunci, obținem :

$$x = S_{DQMNE} = 4800\alpha - 1600 \cong 4800 \cdot 0,1475 \cdot 3,14159 - 1600 = 2224,25 - 1600 = 624,25 \text{ m}^2$$
- Atunci suprafața destinată gazonului verde, va fi

$$S_{\text{gazon}} = 80^2 - x = 6400 - 624,25 = 5775,75 \text{ m}^2$$

Soluție analitică

Construim desenul, conform datelor din enunț și rezultă că spațiul ocupat de flori este cel din zona hașurată (Fig. 12)

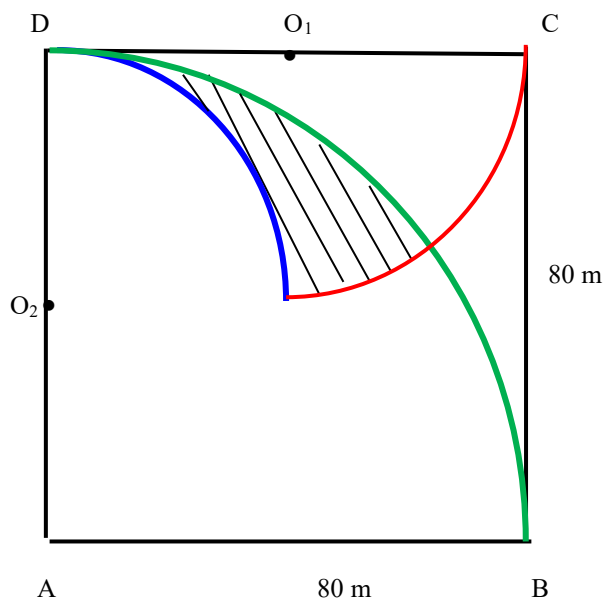

Fig. 12

- Fie M punctul de intersecție dintre cercul cu centrul în O_1 și cercul cu centrul în O_2 și respectiv N, punctul de intersecție dintre cercul cu centrul în O_1 și cercul cu centrul în A; fie P mijlocul arcului DM , aparținând cercului

de centru O_1 și respectiv Q mijlocul arcului DM , aparținând cercului de centru O_2 ; fie E mijlocul arcului de cerc DN , aparținând cercului de centru A (Fig. 13)

- Considerăm reperul cartezian cu centrul în punctul O_2 și atunci rezultă următoarele coordonate ale punctelor din plan: $O_2(0,0)$, $A(0,-40)$, $B(80,-40)$, $C(80,40)$, $D(0,40)$, $O_1(40,40)$, $M(40,0)$ de unde rezultă raza cercului cu centru în O_1 , respectiv $r = O_1C = 40$ m; raza cercului cu centrul în O_2 , respectiv $r = O_2A = 40$ m și raza cercului cu centrul în A , respectiv $R = AB = 80$ m (Fig.2)

- Din ecuația cercului cu centrul în O_2 , rezultă succesiv $x^2 + y^2 = r^2 \Leftrightarrow x^2 + y^2 = 1600 \Rightarrow y = \sqrt{1600 - x^2}$ care este ecuația arcului de cerc DQM (vezi curba DQM - convexă); notăm cu $g(x) = \sqrt{1600 - x^2}$ funcția care definește această curbă

- Din ecuația cercului cu centrul în O_1 , rezultă succesiv

$$(x - x_{O_1})^2 + (y - y_{O_1})^2 = r^2 \Leftrightarrow (x - 40)^2 + (y - 40)^2 = 1600 \Rightarrow \sqrt{(y - 40)^2} = \sqrt{1600 - (x - 40)^2} \Leftrightarrow y - 40 = -\sqrt{1600 - (x - 40)^2} \Rightarrow y = 40 - \sqrt{1600 - (x - 40)^2}$$

care este ecuația arcului de cerc DPM (vezi curba DPM - concavă); notăm cu $h(x) = 40 - \sqrt{1600 - (x - 40)^2}$ funcția care definește această curbă

- Din ecuația cercului cu centrul în A , rezultă succesiv

$$(x - x_A)^2 + (y - y_A)^2 = R^2 \Leftrightarrow x^2 + (y + 40)^2 = 6400 \Leftrightarrow (y + 40)^2 = 6400 - x^2 \Rightarrow y + 40 = \sqrt{6400 - x^2} \Rightarrow y = \sqrt{6400 - x^2} - 40$$

care este ecuația arcului de cerc DNB (vezi curba DNB - convexă); notăm cu $f(x) = \sqrt{6400 - x^2} - 40$ funcția care definește această curbă

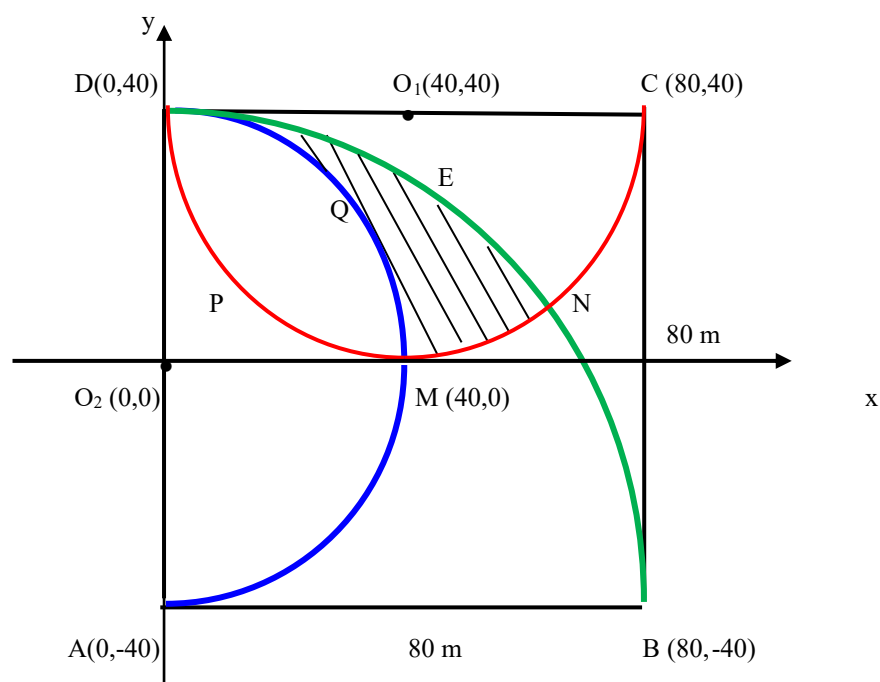

Fig. 13

- Suprafața curbilinie de determinat (suprafața hașurată) se obține scăzând din suprafața determinată de curba definită de $f(x)$, dreapta absciselor O_2x și dreptele verticale $x = 0$ și $x = x_N$, respectiv suprafețele determinate de curba $g(x)$, dreapta absciselor O_2x și dreptele verticale $x = 0$ și $x = x_M$ și de curba $h(x)$, dreapta absciselor O_2x și dreptele verticale $x = x_M$ și $x = x_N$, adică avem (Fig. 14)

$$S_{DQMNE} = \int_0^{x_N} f(x)dx - \int_0^{x_M} g(x)dx - \int_{x_M}^{x_N} h(x)dx \quad (1)$$

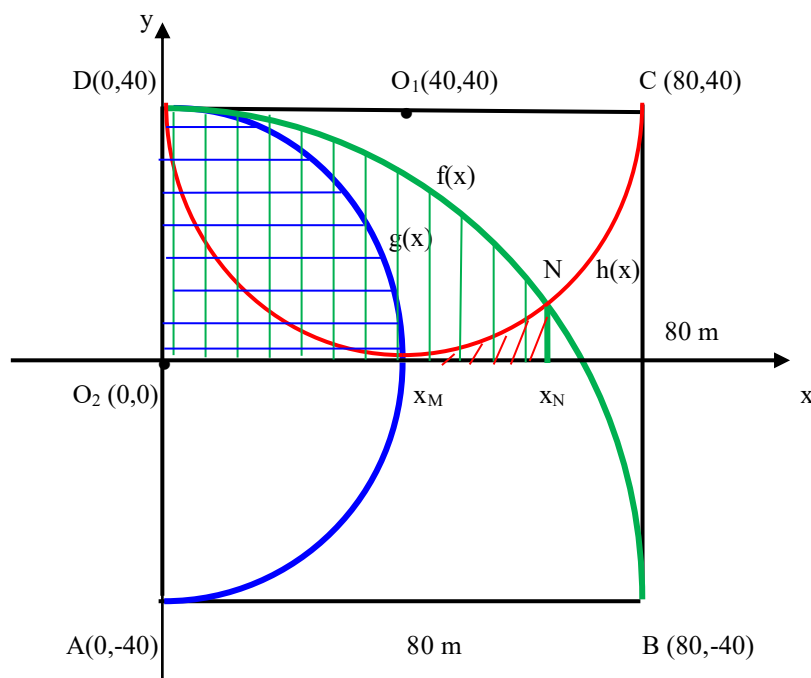

Fig. 14

- Determinăm coordonatele lui N, punctul de intersecție al curbei $f(x) = \sqrt{6400 - x^2} - 40$ cu curba

$h(x) = 40 - \sqrt{1600 - (x - 40)^2}$ și avem succesiv

$$\begin{cases} f(x) = \sqrt{6400 - x^2} - 40 \\ h(x) = 40 - \sqrt{1600 - (x - 40)^2} \end{cases} \Rightarrow \sqrt{6400 - x^2} - 40 = 40 - \sqrt{1600 - (x - 40)^2} \Leftrightarrow \sqrt{6400 - x^2} = 80 - \sqrt{1600 - (x - 40)^2} \Rightarrow$$

$$\sqrt{6400 - x^2} = 80 - \sqrt{1600 - (x - 40)^2} \Leftrightarrow \sqrt{6400 - x^2} + \sqrt{1600 - (x - 40)^2} = 80$$

$$160\sqrt{1600 - (x - 40)^2} = 1600 + x^2 - x^2 + 80x - 1600 \Leftrightarrow 160\sqrt{1600 - (x - 40)^2} = 80x \Leftrightarrow$$

$$2\sqrt{1600 - (x - 40)^2} = x \Leftrightarrow 4[1600 - (x - 40)^2] = x^2 \Rightarrow 6400 - 4x^2 + 320x - 6400 = x^2 \Leftrightarrow$$

$$5x^2 - 320x = 0 \Leftrightarrow x^2 - 64x = 0 \Rightarrow x_N = 64 \text{ și atunci}$$

$$\text{obținem } y_N = \sqrt{6400 - x_N^2} - 40 = \sqrt{6400 - 64^2} - 40 = \sqrt{2304} - 40 = 48 - 40 = 8, \text{ deci rezultă } N(64, 8).$$

- Astfel relația (1), devine

$$S_{DQMN} = \int_0^{64} (\sqrt{6400 - x^2} - 40) dx - \int_0^{40} \sqrt{1600 - x^2} dx - \int_{40}^{64} (40 - \sqrt{1600 - (x - 40)^2}) dx = I_1 - I_2 - I_3 \quad (2)$$

- Rezolvăm, pe rând, cele trei integrale și avem succesiv:

- 1) Pentru integrala $I_2 = \int_0^{40} \sqrt{1600 - x^2} dx$ observăm că reprezintă suprafața unui sfert de cerc din cercul de

$$\text{centru } O_2 \text{ și rază } r = 40 \text{ m, de unde rezultă direct că } I_2 = \int_0^{40} \sqrt{1600 - x^2} dx = \frac{\pi r^2}{4} = \frac{40^2 \pi}{4} = 400\pi \text{ m}^2$$

- 2) Pentru integrala $I_1 = \int_0^{64} (\sqrt{6400 - x^2} - 40) dx = \int_0^{64} \sqrt{6400 - x^2} dx - 40 \int_0^{64} dx = I_4 - 40x \Big|_0^{64} = I_4 - 2560$

$$\text{unde } I_4 = \int_0^{64} \sqrt{6400 - x^2} dx, \text{ avem succesiv:}$$

2.1) În integrala $I_4 = \int_0^{64} \sqrt{6400 - x^2} dx$ facem schimbarea de variabilă $x = 80 \cdot \sin t$ și rezultă

$$dx = 80 \cdot \cos t \cdot dt \text{ și } 6400 - x^2 = 6400 - 6400 \cdot \sin^2 t = 6400(1 - \sin^2 t) = 6400 \cdot \cos^2 t$$

2.2) Pentru $x = 0 \Rightarrow \sin t = 0 \Rightarrow t = 0$ iar pentru

$$x = 64 \Rightarrow 80 \sin t = 64 \Rightarrow \sin t = \frac{64}{80} = \frac{4}{5} \Rightarrow t = \arcsin \frac{4}{5} \text{ și atunci integrala devine}$$

$$\begin{aligned} I_4 &= \int_0^{64} \sqrt{6400 - x^2} dx = \int_0^{\arcsin \frac{4}{5}} 80 \cdot \cos t \cdot 80 \cdot \cos t \cdot dt = 6400 \cdot \int_0^{\arcsin \frac{4}{5}} \cos^2 t \cdot dt = 6400 \cdot \int_0^{\arcsin \frac{4}{5}} \frac{1 + \cos 2t}{2} \cdot dt = \\ &= 3200 \cdot \int_0^{\arcsin \frac{4}{5}} dt + 3200 \cdot \int_0^{\arcsin \frac{4}{5}} \cos 2t \cdot dt = 3200 \cdot t \Big|_0^{\arcsin \frac{4}{5}} + 1600 \cdot \int_0^{\arcsin \frac{4}{5}} 2 \cdot \cos 2t \cdot dt = \end{aligned}$$

$$= 3200 \cdot \arcsin \frac{4}{5} + 1600 \cdot \sin 2t \Big|_0^{\arcsin \frac{4}{5}} = 3200 \cdot \arcsin \frac{4}{5} + 1600 \cdot \sin 2 \left(\arcsin \frac{4}{5} \right)$$

$$2.3) \text{ Din } \sin t = \frac{4}{5} \Rightarrow \cos t = \sqrt{1 - \left(\frac{4}{5}\right)^2} = \frac{3}{5} \text{ deoarece } 0 < t < \arcsin \frac{4}{5}$$

2.4) Atunci obținem

$$\begin{aligned} I_4 &= 3200 \cdot \arcsin \frac{4}{5} + 1600 \cdot \sin 2 \left(\arcsin \frac{4}{5} \right) = 3200 \cdot \arcsin \frac{4}{5} + 1600 \cdot 2 \sin \left(\arcsin \frac{4}{5} \right) \cdot \cos \left(\arcsin \frac{4}{5} \right) = \\ &= 3200 \cdot \arcsin \frac{4}{5} + \cancel{3200}_{128} \cdot \frac{4}{5} \cdot \frac{3}{5} = 3200 \cdot \arcsin \frac{4}{5} + 1536 \end{aligned}$$

$$2.5) \text{ Integrala } I_1 \text{ devine } I_1 = I_4 - 2560 = 3200 \cdot \arcsin \frac{4}{5} + 1536 - 2560 = 3200 \cdot \arcsin \frac{4}{5} - 1024$$

3) Pentru integrala

$$I_3 = \int_{40}^{64} \left(40 - \sqrt{1600 - (x - 40)^2} \right) dx = 40 \cdot \int_{40}^{64} dx - \int_{40}^{64} \sqrt{1600 - (x - 40)^2} dx = 40x \Big|_{40}^{64} - I_5 = 960 - I_5$$

unde $I_5 = \int_{40}^{64} \sqrt{1600 - (x - 40)^2} dx$ avem succesiv:

3.1) În integrala $I_5 = \int_{40}^{64} \sqrt{1600 - (x - 40)^2} dx$ facem schimbarea de variabilă $x - 40 = t$ și rezultă

$$dx = dt \text{ și } (x - 40)^2 = t^2$$

2.2) Pentru $x = 40 \Rightarrow t = 40 - 40 = 0$ iar pentru $x = 64 \Rightarrow t = 64 - 40 = 24$ și atunci integrala devine

$$I_5 = \int_{40}^{64} \sqrt{1600 - (x - 40)^2} dx = \int_0^{24} \sqrt{1600 - t^2} dt$$

2.3) În integrala $I_5 = \int_0^{24} \sqrt{1600 - t^2} dt$ facem schimbarea de variabilă $t = 40 \cdot \sin u$ și atunci rezultă

$$dt = 40 \cdot \cos u \text{ și respectiv } 1600 - t^2 = 1600 - 1600 \cdot \sin^2 u = 1600 \cdot \cos^2 u$$

2.4) Pentru $t = 0 \Rightarrow \sin u = 0 \Rightarrow u = 0$ iar pentru

$$t = 24 \Rightarrow 40 \cdot \sin u = 24 \Rightarrow \sin u = \frac{24}{40} = \frac{3}{5} \Rightarrow u = \arcsin \frac{3}{5}$$

$$\begin{aligned}
2.5) \text{ Integrala } I_5 \text{ devine } I_5 &= \int_0^{24} \sqrt{1600 - t^2} dt = \int_0^{\arcsin \frac{3}{5}} 40 \cdot \cos u \cdot 40 \cdot \cos u \cdot du = 1600 \cdot \int_0^{\arcsin \frac{3}{5}} \cos^2 u \cdot du = \\
&= 1600 \cdot \int_0^{\arcsin \frac{3}{5}} \frac{1 + \cos 2u}{2} \cdot du = 800 \cdot \int_0^{\arcsin \frac{3}{5}} du + 800 \cdot \int_0^{\arcsin \frac{3}{5}} \cos 2u \cdot du = \\
&= 800 \cdot u \Big|_0^{\arcsin \frac{3}{5}} + 400 \cdot \sin 2u \Big|_0^{\arcsin \frac{3}{5}} = 800 \cdot \arcsin \frac{3}{5} + 400 \cdot \sin \left(2 \arcsin \frac{3}{5} \right)
\end{aligned}$$

$$2.6) \text{ Din } \sin u = \frac{3}{5} \Rightarrow \cos t = \sqrt{1 - \left(\frac{3}{5}\right)^2} = \frac{4}{5} \text{ deoarece } 0 < u < \arcsin \frac{3}{5}$$

2.7) Atunci obținem

$$\begin{aligned}
I_5 &= 800 \cdot \arcsin \frac{3}{5} + 400 \cdot \sin \left(2 \arcsin \frac{3}{5} \right) = 800 \cdot \arcsin \frac{3}{5} + 400 \cdot 2 \sin \left(\arcsin \frac{3}{5} \right) \cdot \left(\arccos \frac{3}{5} \right) = \\
&= 800 \cdot \arcsin \frac{3}{5} + \cancel{400}_{16} \cdot 2 \cdot \frac{3}{5} \cdot \frac{4}{5} = 800 \cdot \arcsin \frac{3}{5} + 384
\end{aligned}$$

2.8) Înlocuind rezultatele în I_3 , obținem:

$$I_3 = 960 - I_5 = 960 - 800 \cdot \arcsin \frac{3}{5} - 384 = 576 - 800 \cdot \arcsin \frac{3}{5}$$

- În final, înlocuind rezultatele în (2), rezultă

$$\begin{aligned}
S_{DQMNE} &= I_1 - I_2 - I_3 = 3200 \cdot \arcsin \frac{4}{5} - 1024 - 400\pi - 576 + 800 \cdot \arcsin \frac{3}{5} = \\
&= 3200 \cdot \arcsin \frac{4}{5} + 800 \cdot \arcsin \frac{3}{5} - 400\pi - 1600
\end{aligned}$$

- Din $\arcsin \frac{4}{5} + \arcsin \frac{3}{5} = \frac{\pi}{2}$, rezultă

$$\begin{aligned}
S_{DQMNE} &= 800 \cdot \left(\arcsin \frac{4}{5} + \arcsin \frac{3}{5} \right) + 2400 \cdot \arcsin \frac{4}{5} - 400\pi - 1600 = \\
&= \cancel{400\pi} + 2400 \cdot \arcsin \frac{4}{5} - \cancel{400\pi} - 1600 = 2400 \arcsin \frac{4}{5} - 1600
\end{aligned}$$

- Din $\alpha = \arcsin \frac{4}{5} \Rightarrow \alpha \cong 0,2951\pi$ rezultă suprafața acoperită cu flori, respectiv

$$S_{DQMNE} = 2400 \arcsin \frac{4}{5} - 1600 \cong 2400 \cdot 0,2951\pi - 1600 = 625 \text{ m}^2 \text{ iar suprafața gazonată va fi}$$

$$S_{\text{gazon}} = S_{ABCD} - S_{DQMNE} = 80^2 - 625 = 5775 \text{ m}^2$$

Iată deci doar câteva exemple care vin și demonstrează că matematica te poate salva în diverse situații în care ești pus să rezolvi probleme practice cu care te intersecți la un moment dat.

Să nu uităm că, din punct de vedere istoric, ramurile diverse ale matematicii au derivat din necesități practice (nevoia de a face calcule comerciale, de a măsura terenuri cu scopuri agricole etc) iar aceste necesități nu au dispărut astăzi din practica noastră.

Rămân la ideea că majoritatea dintre noi este convinsă de acest lucru, doar că o recunosc doar cei care stăpânesc bine și foarte bine cunoștințele acestei discipline.

Chiar dacă în activitatea ta zilnică, matematica nu este o constantă, așa cum este în activitatea altora dintre noi, ea rămâne totuși un punct de sprijin în diverse situații.

Matematica se învață cu multă dragoste și implicare pentru această disciplină. Implicându-te apare și dragostea pentru această disciplină. Dragostea pentru matematică nu vine ușor decât dacă ea vine din inimă, evitând gândul că este grea sau la cât de mult timp îți trebuie să capeți anumite abilități. Crede în faptul că și tu poți, că și tu știi, că și tu vei ajunge să nu ai teamă de exerciții și

probleme de matematică. Motivează-te și nimic nu te va împiedica să uzezi lejer cu termeni, definiții, teoreme sau formule de matematică spre satisfacția ta proprie. Cât timp ești elev obiectul matematică trebuie să fie considerat un obiect deosebit de folositor pentru viață și atunci acordă-i atenția cuvenită. Nu de geabă se spune că matematica este „regina științelor”.

Voi, cei care astăzi sunteți pe băncile școlii, să nu uitați aceste adevăruri și conștientizați faptul că matematica este o disciplină deosebit de importantă pentru viitor, indiferent profesia pe care o veți alege și atunci:

„Doriți să aveți o gândire analitică? - implicați-vă în studierea aprofundată a matematicii!”;

„Doriți să aveți o raționament logic și să reușiți o concentrare mai bună? - studiați cu atenție matematica!”;

„Doriți să aveți rezultate bune în activitățile practice, să fiți mai atenți la detalii? - studiați cu dragoste matematica!”.

Desigur, un rol important în această direcție îl au dascălii, cei care trebuie să de dovadă de dibăcie și pricepere didactică pentru a-i stimula pe elevi în însușirea matematicii și nu în ultimul rând trebuie să de dovadă și de empatie pentru elevii săi pentru a realiza acest deziderat.

Fără aceste calități, apar pierderile inerente. Cine pierde? Pierde în primul rând elevul și încă pe termen lung dar pierde și dascălul sub aspectul profesionalismului său, sub aspectul imaginii pe care și-o crează în rândul elevilor. Ca părinte de copil, care am trăit experiența anilor de școală, nu voi fi niciodată de acord cu unele aspect triste (e drept puține la număr!) de genul celor în care profesorul lucrează cu 4-5 elevi care sunt mai buni la matematică, aproape abandonând restul clasei. Dacă mai adăugăm la acesta și refrene de genul „Nu ați învățat nimic și nu lucrați deloc!”, „Eu știu că v-am predat, de ce nu știți?”, „Nu o să luați bacalaureatul!” etc. înseamnă că totul este pierdut.

Un dascăl remarcabil și cu empatie pentru clasa sa, îi poate determina pe elevi să învețe nu de frică, nu de teama amenințărilor ci de teama de a nu pierde vreo explicație sau vreun truc matematic care le vor servi la rezolvarea temelor primite. Pentru aceasta trebuie pasiune pentru transmiterea matematicii, predarea unei lecții trebuie să fie riguroasă, însoțită permanent de găsirea unei rețete perfecte de îmbinare a cantității de noțiuni teoretice transmise cu exercițiile și problemele practice.

Nu voi uita niciodată pe profesorul meu de matematică din liceu, Constantin Săndulache (Dumnezeu să-l ierte!) care, atunci când predă o lecție, parcă se metamorfoza, trăia într-un mediu special pentru el, parcă pica în transă, definițiile, observațiile, teoremele și aplicațiile aferente erau probleme „vitale” pentru dânsul și, nu după mult timp, așa au fost și pentru noi elevii săi. Rezultatul a fost că din cei 27 de elevi, un număr de 23 sunt absolvenți de studii superioare.

Pentru a se ajunge la așa ceva trebuie dragoste de disciplina ta și de cei care și-o însușesc, trebuie răbdare și dibăcie pentru a crea o anumită determinare în rândul elevilor, deci trebuie implicare pentru a-l ține pe elev prezent și activ la ore. Dragostea pentru matematică nu vine ușor, nu vine de la sine, cu atât mai mult cu cât aceasta are un anumit grad de dificultate. Ea vine din inimă, evitând gândul că este grea pentru unii și accesibilă doar pentru alții.

Ca să creezi determinare în rândul elevilor, trebuie talent și dibăcie didactică, trebuie răbdare și atenție pentru a-l implica pe elev în ceea ce dorește să creeze dascălul la disciplina sa. . Să nu uităm ce spunea Confucius – *„Spune-mi și voi uita, arată-mi și poate îmi voi aduce aminte, implică-mă și voi înțelege!”*.

prof. **Neculai CURELEA**

Dulciurile copilăriei

I. Prezentare generală

„Copilăria este inima tuturor vârstelor” (Lucian Blaga), este locul unde fiecare dintre noi ne-am reîntoarce, doar pentru a mai gusta din cozonacii calzi ai bunicii sau pentru a simți mirosul dulce al plăcintei cum pătrunde în casă și în suflete.

Orice perioadă a vieții are un aspect ce o definește, iar în cazul copilăriei, acesta se referă la dulciuri. Fiecare dintre noi, când era copil, mânca pe furie sau nu tot felul de bucate dulci. Ele, însă, variază de la generație la generație, întrucât lumea este într-o permanentă nevoie de schimbare: bătrânii noștri preferau dulciurile de casă, cum ar fi poalele-n brâu, plăcintele, învârtita și gogoșile. În acea perioadă, nu se comercializau atât de multe produse pe piață, așa că oamenii găteau acasă mâncăruri tradiționale.

Cu timpul, în magazine au apărut diverse dulciuri ale căror mărci și denumiri ne fac astăzi să devenim nostalgici. *Guma Turbo*, înghețata *Polar* și ciocolata *Bucegi* erau cele mai faimoase pe vremea părinților noștri. Napolitanele *Koukou Roukou* sau bomboanele *Topi-Top* sunt iarăși dulciuri ce au o putere extraordinară de a ne trimite cu gândul la copilărie. Unele dulciuri din acea perioadă, cum ar fi ouăle *Kinder*, sunt foarte căutate și consumate și în prezent. Deși rafturile magazinelor erau pline cu dulciuri diversificate, oamenii nu au renunțat de tot la dulciurile tradiționale: savarina, eclerul, amandina sau crema de zahăr ars, care aduceau zâmbetul pe fața oricărui copil. Astăzi, noi putem găsi în comerț tot ce ne dorim: de la cele mai tradiționale dulciuri, cum ar fi cozonacul, până la chips-uri, sucuri acidulate și drajeuri.

Mirosul și gustul deserturilor din copilărie trezesc, în inima oricărui om, amintiri legate de această vârstă. Fie că este vorba de plăcinta bunicii sau dropsurile mentolate de la magazinul din colțul străzii, dulciurile, în copilărie, nu sunt doar simple alimente, ci adevărate motive de fericire care, cu trecerea timpului, devin moduri de a ne reîntoarce, chiar și pentru câteva momente, la copilul din noi. Ele stabilesc cea mai reală conexiune între prezent și vârsta de aur.

Pe vremea comuniștilor, nu prea se găseau dulciuri prin magazine. Și dacă erau, nu ajungeau la noi. Atunci se dădeau pe sub mână. Multă lume nu le-ar fi cumpărat pentru că le făceau acasă. De sărbători, munceau gospodinele zile și nopți la prăjituri și alte bunătăți.

II. Cele mai iubite dulciuri ale copilăriei, făcute în casă

Mirosul și gustul deserturilor din copilărie încă ne trezesc cele mai plăcute și intense amintiri legate de familie și prieteni. Cu siguranță, fiecare dintre noi are o amintire specială legată de un desert preferat, fie că este vorba despre prăjiturile făcute în casă sau despre înghețata la cornet de la dozatorul din colțul străzii. Mulți dintre noi încă se bucură de ele și în prezent cu aceeași poftă, ba chiar le și pregătesc alături de copiii lor. Acum, pentru că se apropie 1 iunie, este un prilej bun de a ne aminti cu drag de dulciurile pe care le savuram cu atâta poftă în copilărie.

Ciocolata de casă

Un desert care ne amintește de clipele petrecute în casa bunicii și de întâlnirile cu prietenii, de data aceasta mai sofisticat, însă cu un gust coplesitor de bun. Denumită și *batonul copilăriei*, ciocolata de casă presupunea un timp de preparare mai îndelungat, față de toate celelalte deserturi. Din lista de ingrediente nu trebuia să lipsească laptele praf, iar în pasta omogenă puteau fi adăugate alunele sau nucile. Astăzi, acest desert se bucură de o întreagă evoluție, fiind îndrăgit de toată lumea. *Batonul copilăriei* conține acum merișoare, fulgi de cocos sau fulgi

de ciocolată albă.

Salamul de biscuiți

Este desertul pe care îl iubim cu toții. *Salamul de biscuiți* face parte din categoria simplu și bun. Se prepară cu ușurință și nu este nevoie să apelăm la cuptor. Rețeta perfectă de salam de biscuiți, atunci când eram copii, conținea biscuiți cu miere, lapte, cacao, stafide, alune, rahat și neaparat nelipsita nucă de cocos. În mod cert, acest desert putea fi adaptat în funcție de preferințele fiecăruia. Exista și varianta de a topi ciocolată amăruie și de a o pune peste rulou, dar și cea de a pune stafide sau cireșe confiate în compoziție.

Poale-n brâu

Poalele-n brâu sau brânzoaicele, desert tipic moldovenesc, au marcat copilăria multora dintre noi. Plăcintele erau gătite în mare parte de sărbători, la cuptorul pe vatră. Rețeta tradițională presupunea un aluat pufos și o umplutură cremoasă. Aceasta era alcătuită din cremă de brânză, asezonată de cele mai multe ori cu stafide. Brânza de vaci pentru această plăcintă era dulce, grasă și bine scursă de zer, iar secretul aluatului era coaja rasă de lămâie și aroma de vanilie. Proaspăt scoasă din cuptor și bine rumenită, plăcinta cu brânză a fost și va rămâne un desert ce stărnește în fiecare din noi *gustul dulce al copilăriei*.

Negresa

La fel ca toate celelalte deserturi pe care le-am prezentat, și negresa este una dintre cele mai simple rețete, atunci când vine vorba de copilărie. Desertul era gătit fie cu glazură de ciocolată, fie cu nuci sau nucă de cocos, fie cu gem de prune în compoziție. Varianta de post a acesteia excludea laptele și ouăle, însă gustul rămânea același: dulce, cu o notă subtilă de nuci. Cea mai bună variantă de consumare a acestui desert era alături de un pahar de lapte fierbinte sau de o cană generoasă de ceai.

Prăjitura Albă - ca - Zăpada

Cunoscută și sub numele de *Lămâița*, mulți dintre noi o asociază și astăzi cu zilele de sărbătoare, căci, în mare parte, mamele noastre pregăteau această prăjitură de Crăciun sau de Paște. Prăjitura Albă-ca-Zăpada este unul dintre cele mai cunoscute deserturi din România și presupune o îmbinare de gust dulce-acrișor. Blatul era făcut din foi pufoase și dulci, iar crema era acrișoară, de vanilie, cu o notă subtilă de lămâie. Această prăjitură ar putea fi descrisă în trei cuvinte: economică, simplă și gustoasă.

Orezul sau grișul cu lapte

Din listă nu putea să lipsească acest desert cremos și fin. *Orezul sau grișul cu lapte* era tipul de desert căruia cu greu îi rezistai. Rețeta era una extrem de simplă, însă gustul era nemaipomenit. Putea fi mâncat simplu sau cu topping (cel mai adesea de scorțișoară sau dulceață de vișine), rece sau cald, în funcție de preferințe. Pe lângă gustul deosebit, această rețetă putea ține loc, fără doar și poate, micului dejun sau poate chiar și prânzului, alături de o felie de pâine prăjită cu unt și o cană fierbinte de ceai.

Clătitele

Un desert pe cât de simplu, pe atât de bun! Umplute cu dulceață, miere, gem, sau cremă de ciocolată, clătitele

au fost mereu printre preferatele copiilor. Secretul acestui desert era, cu siguranță, combinarea laptelui și a apei minerale. Prin adăugarea acestor două ingrediente, consistența clătitelor devenea mult mai pufoasă decât a celor simple. Renumitul desert avea și o variantă de post, în care laptele era înlocuit de suc sau apă minerală. Acum, clătitele se bucură de numeroase reinterpretări, printre cele mai populare numărându-se *clătitele americane* cu unt și sirop de arțar.

Crema de zahăr ars

Printre deserturile preferate de pe vremea când eram copii se numără, fără îndoială, crema de zahăr ars. Cu gustul dulce-amărui și consistența de budincă, acest preparat poate fi o bucurie pentru orice copil, dar și pentru adulți.

Găluște cu prune

Nu de puține ori ne rugam de mamele sau bunicile noastre să ne facă *găluște cu prune*. Din păcate, acest desert apare tot mai rar pe mesele românilor. Ele au un gust delicios de pesmet cu zahăr, de aluat cu cartofi și de prune suculente. Pe vremea când nu ne preocupa silueta, eram în stare să devorăm un lighean cu găluște cu prune.

Laptele de pasăre

Laptele de pasăre nu părea niciodată să fie de ajuns și mereu parcă se termina prea repede. Zeama din lapte vanilat și deliciosă alături de norișorii din albuș făceau ca acest desert să fie printre preferatele noastre.

Prăjitura cartof

Asemănătoare cu salamul de biscuiți, această prăjitură este mai veche, fiind foarte familiară persoanelor de vârstă a doua sau a treia. A fost o vreme când era printre cele mai cumpărate dulciuri și pe bună dreptate: gustul inconfundabil și-a pus amprenta pe copilăria multora.

Faguri

Cornulețe

Pandișpan

Fursecuri

Rafaello (fără foc)

Sărățele de toate neamurile

Papanași

Chec

Gogoși

Cozonac

Plăcintă cu mere

Plăcintă cu brânză

III. Dulciurile copilăriei, din comerț

Înghețata Polar

Câți dintre noi nu ne băteam părinții la cap să ne cumpere înghețata Polar? Ambalată ca un pachet de unt, gustul ei delicios ne făcea să așteptăm cu nerăbdare zilele călduroase de vară. Vestea bună este că s-a relansat pe piață, așa că avem ocazia de a savura din nou măcar o parte din dulciurile copilăriei.

Guma Turbo

Multe gânduri nostalgice se îndreaptă către îndrăgita gumă Turbo, care a fost un adevărat brand al anilor '90. Ea

a fost foarte populară și pentru că a fost printre primele dulciuri apărute în România după Revoluție. În plus, bucuria era dublată de surprizele pe care le găseam în ambalaj.

Ciocolata Kiss

Ce ne mai bucuram când savuram un baton de ciocolată Kiss. Aceste dulciuri minunate ale copilăriei se găseau cu aromă de căpșune și banane și reprezentau un adevărat răsfăț, numărându-se și ele printre primele dulciuri apărute după '89. La vremea respectivă, copiii se bucurau de orice produs de acest gen, pentru că încă nu existau sutele de opțiuni pe care le găsim astăzi în magazine.

Napolitane Koukou Roukou

„Koukou Roukou, bun și dulce, multe bucurii ne-aduce!” Așa suna reclama la aceste napolitane iubite de toți copiii, datorită gustului delicios, dar și pentru că aveau surprize sub forma abțibildurilor. Înainte să apară toate brandurile pe care le găsim în ziua de azi, aceste dulciuri ne-au marcat copilăria.

Caramele cumpărate la kilogram

Mulți copii recurgeau la șantaj sentimental și se rugau de bunicii lor să le cumpere caramele de la alimentară. Și, deși erau foarte dure și se lipeau de dinți cu insistență, noi tot le adorăm și le mestecam cu cea mai mare plăcere de fiecare dată când aveam ocazia.

Gluciza

Cico banana – sau bănănuțe cum le numeau copiii, deși adevărata ciocolătică delicioasă era ciocolata Kiss

Inimioarele Finetti - încă le mai găsim împreună cu mini – lingurițele

Ciocolata Poiana

Oul Kinder

Ciocolata Rom

Ursulețul Papi

Eugenia

Pernițele Viva și pernițele Olla

Caramele Sugus

Jeleurile copilăriei

Guma colorată

Zahărul pocnitor

Ciocolata Africana

Ciocolata Cipiripi

Sucul Rio

Șerbetul de căpșune

Cornul cu ciocolată Chipicao

Napolitana Dănuț

Ciocolătică cu Scufița Roșie

Deși vremurile s-au schimbat și, în momentul de față, piața este plină de sute sau chiar mii de branduri de bunătați, **dulciurile copilăriei** vor rămâne mereu la loc de onoare în sufletul nostru, pentru că, la vremea respectivă, ne-au îndulcit frumoasele clipe ale copilăriei și tinereții.

Teodor OANĂ

Poezii pentru cei mici

Lecție de înot

Dida a pornit să-nvețe
Boboceii să înoate
Și fiindcă n-are baltă
Se descurcă cu ce poate.

la ligheanul, pune apă,
Nici prea rece, nici prea caldă,
Ca să le priască bine
Bobocilor la scaldă.

Apoi ia în mână unul,
Îl mângâie, îl privește
Și îi spune c-o să-nvețe
Numai cât ai zice pește.

Pus apoi pe luciul apei
Cu o grijă măsurată,
Bobocelul se trezește
Că înoată dintr-odată.

Ia te uită, zice Dida,
Eu credeam că se preface,
Ăsta a-nvățat să-noate
De pe când era-n găoace.

Și-acum zburdă făcând valuri
În lighean, minune mare,
O să-l duc la baltă mâine
Să arate ce-i în stare.

Lăstunii

O pereche de lăstuni
Hărnicește ca să facă
Din lut galben și cu apă
Cuibul într-o zi de luni.

Până miercuri e-mplinit.
Lăstunuța, n-casă nouă,
Poate-ncepe să se ouă
Și pe urmă de clocit.

Dar cum vremea-i cu răbdare
Și minunea prinde viață,

Trei făpturi cu ciocul mare
Pe de-a-ntregul se răsfăț.

Duși în zbor lăstunii prind
Gâze, muște, fluturi mici
Și le duc la cuib pe rând
Ca mâncare la voinici.

În costum de pene cresc,
Aripile-s evantai,
Chiar și cuibul pentru ei
Seamănă a colț de rai.

Guguștiucul

Guguștiuc! Eu nu sunt cuc!
Eu în cuib am puii mei
Și mă îngrijesc de ei
Până-i văd că se tot duc.

Ei au mamă și tătuc
Câtă vreme-s mititei.
Guguștiuc! Eu nu sunt cuc!
Eu în cuib am puii mei.

În oraș sau în sătuc
Trăim ca de obicei,
Anii buni și anii grei
Trec cu ger sau cu zăpuc.
Guguștiuc! Eu nu sunt cuc!

Cioara

Luată-n răs că prea e neagră
Cioara nici nu vrea s-audă,
Multe-i trec pe dinainte,
Știe că viața-i crudă.

Alungată-i din tot locul,
Și din pomi și din grădină,
Ea își vede de-ale sale
Negăsindu-și nicio vină.

Are pui și ca o mamă
Numai grija lor o are,

Două ciocuri o așteaptă
Să le-aducă de mâncare.

Bucuria e cât pomul
Când ea vine la copii,
Căci ei știu că totdeauna
Numai mamă să nu fii.

Mieluța

E mieluța mea frumoasă
Cum nu s-a văzut în sat,
Însă mama nu mă lasă
Ca să dorm cu ea în pat.

Când o piepten stă cuminte
Și se uită-n ochii mei,
Dar am grijă mai-nainte
S-o mângâi ca de-obicei.

Este o bijuterie
Când mă duc cu ea-n poiană,
Semne dă că o să fie
O oiță năzdrăvană.

Când o fi ceva mai mare
O să-i pun la gât fundiță
Și-o să mergem împreună
În parc și la grădiniță.

Veverița

Coadă lungă și stufoasă
Ronțăie de zor alune.
Pentru ea e slăbiciune,
Nu e masă mai gustoasă.

Și fiindcă-i pofticioasă
Alunișul e-o minune.
Coadă lungă și stufoasă
Ronțăie de zor alune.

Numai vremea-i păcătoasă,
Norii sunt ca de tăciune
Și-atunci cu amărăciune
Fuge-n scorbură fricoasă
Coadă lungă și stufoasă.

Eugen DEUTSCH

Poezii

Amintiri din grădiniță

Ajungând la grădiniță,
Mă jucam cu o fetiță,
Blondă, suplă, cu cosiță
Și-o simpatcă bluziță.

O trăgeam (des!) de codiță,
Uneori și de fustiță,
Când, ajuns la grădiniță,
Mă jucam cu-acea fetiță.

Ea, fiind o ștregăriță,
Nu făcea deloc vreo fiță,
Nu scotea o vorbuliță,
Ba-mi dădea chiar și-o guriță,

Când eram la grădiniță.

Lecții de citire

Eram întâiul la citit,
Ca unul bine pregătit,
Precum se pare iscusit
Și...nu trăgeam deloc la fit!

Colegii nu mi-am păcălit,
Când le spuneam că-s fericit,

Fiind întâiul la citit,
Ca unul bine pregătit.

Pe urmă însă-a trebuit
La o serbare să recit;
Timid fiind, m-am fâstăcit,
De toți credeau că-s bâlbăit...

Doar nu puteam să fi citit!

Învățând să scriu

La prima lecție de scris,
Un dascăl inventiv mi-a zis:
„De-nveți – dar fără compromis –
Te poți simți ca-n Paradis”.

„Plăcerea e de nedescris
De-nveți, căci eu voi fi concis
La prima lecție de scris,”
Un dascăl inventiv mi-a zis.

Așa că eu m-am și decis
S-ajung pe un tărâm de vis,
Sărimd oricare-adânc abis,
Ca un fantastic manuscris...

Din prima lecție de scris.

Învățând să desenăm

Închipuiam din liniuțe,
Ce nu erau deloc grosuțe,
Căței lățoși și pisicuțe,
Măgari, oițe, ori văcuțe.

Găini moțate, vrăbiuțe,
Rățuște, găște mai grăsuțe,
Închipuiam din liniuțe,
Ce nu erau deloc grosuțe.

Topind zăpada, omătuțe,
Apoi, în straturi, panseluțe,
Mici copăcei sau părăluțe,
Ba, uneori chiar și broscuțe,
Închipuiam din liniuțe.

EPIGRAME DE SEZON

Maximilian OPAIȚ

ȘCOALA ALTFEL

Azi, paradigma s-a schimbat.
Numai la școală, dacă știi,
Părintele este blamat,
Iar profu-ascultă de copii!

DE TOATE PENTRU TOȚI

Copiii se hrănesc la piept;
Dar mari, de la părinți, puțin,
„Sug” ce se poate...și m-aștept
Să sug și eu...cupa de vin!

POLITICĂ FĂRĂ MASCĂ

Ajunsă-n Parlament C-O PILĂ,
A fost curtată de-un partid;
Ședințele erau la ...vilă
Unde a luat și ea ...COVID!

STRUGURII SUNT ...ACRI!

Mă duc în parc, că am nepoți,
Să se mai joace, că sunt mici,
Dar ce-am văzut, nu-i pentru toți,
În primul rând, pentru... bunici!

ISPITA

Ca un copil, șoptea în taină
O jună, când stăteau la masă;
Dragă, îmi este cald, sub haină!
N-ai vrea să merg la tine-acasă?

DISTANȚARE ...SOCIALĂ

Copiii, azi, s-au transformat;
Vor carduri și mașini hibrid
Știu site-uri de „agățat”;
Și-au agățat mai mulți... covid!

STRATEGIE

În partid, intrat mai nou,
Stau ca un copil cuminte,
Nu vreau să ajung erou,
Poate... numai președinte!

EMPATIE

Nu sunt copil, o știți prea bine;
Dar câteodată, îmi dau seama,
Că unii mă socot pe mine
Copil, și îmi „vorbesc” de... mama!

UNUI CUPLU CU PROBLEME

Cu divorț amenințată,
Liniște n-avea deloc;
Câteodată, consolată
Un etaj mai sus la... bloc!

ȘAH LA „REGE”

Regele e după mine,
Într-o „schemă” cel mai mare;
Nu „coroana”-n șah îl ține,
Ci, problemele ce are!

CREAȚIE

În Țara Vrancei, într-o cramă.
Pe-un colț de masă scriu povești,
Sau cochetez c-o epigramă
Ș-o... GALBENĂ DE ODOBEȘTI!

CONCURS DE FRUMUSEȚE ÎN PANDEMIE

Zicea juratul că ar vrea,
Ca un profesionist serios,
Să fie drept, dar se părea
Că n-are gust!... Numai... miros!

ÎNGRIJORAREA PENSIONARILOR DIN PARC

A început o isterie!
La toate-ar fi ceva de spus:
Cu atâta nebunie,
Poate fi șahul interzis?...

ȘCOALA VIEȚII

Chiar de muncește plin de tact
Elevul cel mai învățat e,
Nu cel ce a „tocit” tratate
Ci cel ce-i autodidact.

LA ȘCOALA VIEȚII

O urmă, dar neatenți,
Iar când lecția n-o știm
Din păcate n-o să fim
...repetenți!

SCRISUL ȘI CITITUL...

Înveți, însă ce ai omis
Din lecția lungă și grea
E faptul că ce ți s-a scris
E opera...„altcuiva”!

EU ȘI ...ȘCOALA VIEȚII

Am frecventat-o, cu elan
Și-am promovat-o an de an;
Dar premianți la școala vieții
Sunt azi (nu rar!) ... analfabeții!

ȘCOALA ON-LINE

De-nveți on-line, e evident -
Deși e cert pe caz de boală -
Tu vei rămâne permanent
Îndepărtat complet de școală.

ABECEDARUL

De-l știi, fără de omitere,
Putând, chiar lesne, să citești,
Cu fală poți să spui că ești
Brav absolvent de litere.

Eugen DEUTSCH

De la Ziua Copilului, la Ziua Învățătorului

Kolea KURELIUC

În copilăria mea desculță, n-am auzit de Ziua Copilului...

De ce zic „copilărie desculță”? Păi dacă în timpul anului școlar, în perioadele primăverii-verii și toamna, umblam la școală desculți! În rest purtam încălțăminte cu talpă de lemn „fabricate” de vecinul meu, poreclit „Bostănel”.

În clasele I-IV, era simplu, deoarece școala era la a doua casă de mine. Când a fost vorba de clasele V-VIII, umblam la școala din satul Măriței, aflată la peste doi kilometri, nu era prea bine.

Am umblat cu vitele la păscut, în lunca râului Suceava, aflată tot la peste 2 km. La cules de ciuperci și fragi, era la fel, tot desculț.

Așadar, mult mai târziu am aflat despre Ziua Copilului, după ce am fost pionier și chiar utecist!

Eram deja cadru didactic, la Școala gimnazială Părâuți, județul Suceava, când mă bucuram de 1 iunie, împreună cu elevii.

M-am bucurat, mai târziu, și de „Ziua Învățătorului”, adică pe 30 iunie. Acum această zi s-a mutat mai spre toamnă, adică pe 5 octombrie, Ziua Educației Naționale.

Îmi aduc aminte, cu nostalgie, cum de Ziua Învățătorului, la școala de centru Todirești, dl. director coordonator, prof. Mihai Bocancea, ne premia cu două-trei „Bălcești”!

Au mai trecut nisaiva ani, adică erau deja niște ani de după Revoluție, pe când eram „șeful” culturii din comuna Dărmănești – Suceava, de 1 iunie, la căminul cultural, se organizau serbări închinute copiilor. Recitări, cântece, dansuri etc.

Au trecut și acele vremuri, cu durere în suflet, trăiesc doar rememorând niște vremuri minunate. Mai au, în aceste vremuri, copiii o copilărie? Parcă m-aș îndoi. Ustensilele ultramoderne umbresc copilăria, acum când, după cum spun statisticile, peste 40% sunt analfabeți funcționali! Vom asista la o nouă alfabetizare? Ar fi dureros...

Copii, oriunde v-ați afla, trăiți-vă copilăria!

Viața noastră

Alina Smocot - Măriței, Suceava

Jenică RUSU

5 Iunie – Ziua Învățătorului din România!

Printre personalitățile care au marcat în bine istoria poporului român se înscrie, în opinia mea, cu litere de aur, și Gheorghe Lazăr, pedagog, teolog, traducător, inginer, implicat în răspândirea culturii și științei în limba poporului român, considerat de toți oamenii vremii lui, dar și de cei care i-au urmat ca fiind fondatorul modern al învățământului cu predare în limba română cu scopul final de a educa nu numai câteva persoane, ci de a educa un întreg popor după un plan bine pus la punct și care să fie implementat la nivelul întregului popor, indiferent din ce mediu ar fi provenit un elev.

Nicolae Iorga afirma despre Gheorghe Lazăr că „a avut misiunea cea mai importantă din perioada contemporană”, „învierea sufletelor noastre”, „el a fost soarele ce a răsărit după un șir de ani întunecați”, „apostolul ideii de românitate”, „marele reformator al întregii vieți naționale”, „însuși drapelul național român”.

Gheorghe Lazăr a fost recunoscut ca personalitate și de UNESCO care în anul 1973 a comemorat 150 de ani de la moartea dascălului din Avrig, aducându-se în prim plan activitatea, viața și opera unuia dintre cei mai prestigioși îndrumători ai culturii române.

În România, în anul 2007 un grup de 70 de parlamentari au inițiat o propunere legislativă cu privire la o lege care să ateste și în România Ziua Învățătorului argumentând în expunerea de motive a propunerii legislative că „drumul României în Europa trece, invariabil, prin școală”, „se impune ca învățământul să primească atenția cuvenită, acesta fiind unul dintre domeniile care „ne mai reprezintă cu onoare în exterior”, „această zi se dorește a fi un moment bun de reflecție asupra școlii și a slujitorilor ei, o ocazie pentru a ne manifesta recunoștința față de dascăli”, 5 iunie fiind aleasă ca data reprezentativă întrucât este data nașterii întemeietorului învățământului modern din România, Gheorghe Lazăr, (n. 5 iun. 1779 - m. 17 sept. 1823) un om cu o viață scurtă, doar de 44 ani, dar cu o vastă implicare în domeniul învățământului, și nu numai, respectiv al cultivării unor valori patriotice

autentice.

Patriotismul lui Gheorghe Lazăr a fost insuflat de-a lungul timpului tuturor celor care l-au cunoscut, fie copii, fie adulți, iar exemplul lui a avut ecouri chiar și în viața copiilor celor care l-au cunoscut, iar în acest sens dau exemplul familiei Tell.

Generalul Alexandru Tell (n. 18 noiembrie 1846 – d. ianuarie 1925) al cărui nume îl poartă Regimentul 52 Artilerie Mixtă „General Alexandru Tell” Bârlad este fiul generalului Christian Tell (ns. 12.01.1808 – 4/16 februarie 1884) care și-a făcut studiile la Colegiul Sfântul Sava din București, unde l-a avut ca profesor pe Gheorghe Lazăr.

Christian Tell, tatăl lui Alexandru Tell, în timpul Revoluției lui Tudor Vladimirescu din 1821, era elev al lui Gheorghe Lazăr care animat de valori naționale profunde trece cu toți elevii lui, inclusiv Christian Tell, de partea lui Tudor Vladimirescu și va face parte umăr la umăr cu adulții în Armata lui Tudor Vladimirescu, indubitabil acest exemplu al lui Gheorghe Lazăr din anul 1821 împingându-l pe Christian Tell spre cariera militară.

Devine mai mult decât evident că Alexandru Tell a fost inspirat de patriotismul practic al lui Gheorghe Lazăr, patriotism care se va concretiza în a ajunge general de armată, patriotism pe care l-a transmis mai departe copiilor săi, inclusiv lui Alexandru Tell care ajunge la rândul lui general, iar numele acestuia este purtat cu demnitate de Regimentul 52 Artilerie Mixtă „General Alexandru Tell” Bârlad.

Legătura dintre dascălul Gheorghe Lazăr și conducătorul răscoalei de la 1821, Tudor Vladimirescu, este confirmată inclusiv de corespondența dintre Ion Heliade Rădulescu și George Barițiu din Ardeal, precum și de mulți alți cercetători, unii considerându-l pe Gheorghe Lazăr ideologul Revoluției de la 1821. Ion Heliade Rădulescu, elev și ulterior coleg de catedră, în biografia dedicată lui Gheorghe Lazăr consemna:

„Lazăr a fost profesor la Sfântul Sava patru ani cu mare râvnă. El slujba sa niciodată nu și-a socotit-o drept o profesie, ci o chemare, o misioană. Avea vreo douăzeci

de școlari regulați; dar când făcea lecție de filosofie, sala gemea de auditori, în capul cărora era răposatul [Tell], tatăl ofițerilor Tel [Tell].”

De asemenea, generalul Christian Tell, fost elev al lui Lazăr, scriind lui George Barițiu, sublinia că „El (Lazăr) cu Tudor se cunoșteau foarte bine și foarte adesea era chemat în sus, la mănăstirea Cotroceni”. Mai departe, Tell scria că Gheorghe Lazăr învăța pe oamenii lui Tudor „cum să facă afeturile și cum să dea cu tunul”. - *Gheorghe Nistor, Cristian Onu, Gabriel Săndulache 200 de ani de la înființarea Școlii Superioare de Inginerie – Hotărnicie în limba națională din Țara Românească (1818-2018). Remember: Gheorghe Lazăr*

Petrache Poenaru, unul din elevii lui Lazăr, care a fost implicat aproape și de Tudor Vladimirescu, fiind omul de încredere al lui Tudor și ales secretar al acestuia, scria „...o voce răsună din adâncul suspinelor poporului, ce gemea de mult timp sub jugul despotismului, este vocea înfocată a gloriosului bărbat Tudor Vladimirescu”. La apelul lui Tudor Vladimirescu poporul întreg, „scuturându-se din amorțire” răspundea cu entuziasm; atunci și elevii lui Lazăr, care învățaseră de la el a cunoaște vocea Patriei, aleargă la chemarea ei; - *V.A. Urechia, Istoria românilor, vol. XA, p. 410 – 415.*

Catedra lui Lazăr de la Sf. Sava devenise indubitabil o catedră de educație patriotică, ce simboliza drapelul naționalității române. - *G. Potra, Petrache Poenaru, ctitor al învățământului în școala noastră, p. 67 – 70.*

În privința patriotismului practic de care a dat dovadă Gheorghe Lazăr trebuie precizat că acesta nu s-a dat înapoi de a-l adăposti pe Tudor Vladimirescu în vremuri de prigoană, ocazie în care a avut și următorul dialog:

„**Tudor Vladimirescu:** - Îți mulțumim, dascăle Gheorghe Lazăr

Gheorghe Lazăr: - Am venit aici, în Țara Românească, fiindcă avem o datorie... O mare datorie... slugere Tudor

Tudor Vladimirescu: - Ce datorie, dascăle? întreabă curios Tudor.

Gheorghe Lazăr: - Neamul acesta al nostru pare a fi uitat că are o origine-naltă. Că dacii cei viteji și romanii cei înțelepți și puternici îi sunt vrednici strămoși și că menirea lui este de-a viețui aici, lângă Dunăre, în toată libertatea.

Tudor Vladimirescu: - Așa e, ai deplină dreptate, dascăle.

Gheorghe Lazăr: - Într-o epocă de înaintare, cum e aceasta pe care o trăim, limba română este disprețuită de boierii cei mari. Și nu numai de fanarioți, ci și de cei români! Boierii, în sindrofii, nu se maimuțăresc decât pe grecește și chiar când vorbesc românește, stâlcesc sărmana limbă de n-o mai înțelegi... Neamul acesta al nostru, ca toate celelalte, trebuie să aibă și el dreptul să meargă pe calea progresului. Pentru aceasta are însă nevoie de o conștiință puternică. Conștiința se luminează prin cultură. Dar numai prin cultură în limba strămoșească, înțelegi slugere Tudor?

Tudor Vladimirescu: - Înțeleg, dascăle Lazăr - răspunde Tudor.

Gheorghe Lazăr: - Dealtfel, visul cel mai drag al tuturor românilor a fost dintotdeauna în afară de libertate și dreptate, înflorirea graiului curat și fără neghină, a limbii românești... Înflorirea gândirii noastre proprii...

Tudor Vladimirescu: - În ce ogor, cârturarule Lazăr, întreabă Tudor?

Gheorghe Lazăr: - În ogorul său cel mai spornic, slugere Tudor, școala...

Tudor Vladimirescu: - Numai că eu știu încă una mai mult, dascăle Lazăr. Cartea este bună, nu spun. Și limba la fel. Dar ceea ce apasă pe cei de jos, în primul rând, e asuprirea boierilor români, greci și de toate neamurile, și a domniei fanariote, în slujba turcilor. Eu cred că numai azvârlindu-i pe toți aceștia de pe umeri, vom răsufla noi liberi.

Gheorghe Lazăr: - Una fără de alta nu este cu putință.

Tudor Vladimirescu: - Lupta domniei tale o deschide pe a noastră... sau oricum o ajută!

Gheorghe Lazăr: - Pământul acesta a fost năpădit de buruieni netrebnice și măracini păgubitori, iar noi amândoi, fiecare cu uneltele lui va trebui să-l curățăm.

Tudor Vladimirescu: - De cum te întâlnești, mărturisește el, simții că-mi vei fi frate, învățătorule!

Gheorghe Lazăr: - Și eu mi-am dat seama că-mi vei fi ca un frate, chiar înainte de-a te-ntâlni... ..

Tudor Vladimirescu: - Îți mulțumesc din inimă, dascăle, însă acuma va trebui să plecăm! Până nu se face ziuă... Tare aș dori să te mai întâlnesc, dascăle, și să mai stăm de vorbă.

Gheorghe Lazăr: - Aceeași dorință o am și eu, ... Mergi sănătos și cu izbândă, slugere Tudor... ”

- *Tribuna, Dascălul Gheorghe Lazăr (1779-1823), alături de răscoala (revoluția) condusă de Tudor Vladimirescu, Petru MAREȘ, Nocrich*

Cei care sunt învățători și au copii proveniend din familii umile ar trebui să își amintească că Gheorghe Lazăr s-a născut la data de 5 iunie 1779 în localitatea Avrig, situată la 25 km de Sibiu, localitate atestată documentar încă din 1364, într-o familie de țărani români ortodocși, patru băieți și două fete, el fiind ultimul copil (al șaselea) al lui Gheorghe și Maria Lazăroaie, ceilalți cinci copii au fost în ordinea vârstei: Ion (Onu), Vasile (Silea), Luca, Zenovia (decedată de tânără) și Ana.

În Avrig, a început școala târziu, la vârsta de nouă ani, între anii 1791 și 1798, fiind elevul „școlii normalicești” din satul natal, avându-l ca dascăl normalicesc pe Ioan Barac.

Localitatea în care s-a născut aparținea la vremea respectivă baronului Samuel von Brukenthal care l-a remarcat din anii școlari, acesta având capacitatea de a acumula cât mai multe cunoștințe, Gheorghe Lazăr fiind luat de mic în casa baronului Samuel von Brukenthal, care a fost un alt exemplu în privința încurajării din partea celor mai avuți de a susține pe copiii provenind din familii modeste dar cu dorința și capacitatea de a învăța.

În anul 1799, sub îndrumarea cumnatului său Ioan Racotă, preot în Avrig, căsătorit cu sora lui, Ana, și ajutat

material de acesta și familie, susținut moral de dascălul Ioan Barac, Gheorghe Lazăr, având și sprijinul baronului Samuel von Brukenthal, merge mai departe de Avrig ca să studieze la instituțiile școlare din Sibiu, Cluj, Viena, unde a urmat studii superioare de filozofie, istorie, științe fizico-matematice, teologice.

„Adolescentul din Avrig obține – cu excepția primului semestru, în care efortul de adaptare îl costă unicul *bine* din viața de student – numai calificativul *eminent*, la pretențiosul Lyceum din Cluj. Lazăr urmează unul din anii liceali la filiala sibiană a instituției, probabil pentru că familiei îi era mai ușor să-l susțină aici, decât la Cluj, iar ceilalți – în capitala Transilvaniei.

Eminența lui Lazăr se manifestă la toate disciplinele, prefigurând virtuțile enciclopediste de mai târziu, care acopereau istoria biblică și artileria, mineralogia și matematicile, geografia și teologia dogmatică; în plus, eminența filologică, prin stăpânirea perfectă a latinei (în care își lua notițe la mai multe cursuri), germanei și maghiarei; de asemenea, prin capacitatea de a citi și scrie în franceză și greacă.

Studiile lui Lazăr erau, în terminologia epocii, teologice, juridice și filozofice, dar acopereau și matematica pură și aplicată, științele naturii – fizica, chimia, mineralogia –, geodezia, geografia, istoria, arhitectura.

În ultimii doi ani – cei de nivel universitar – în care studiază dreptul, Lazăr acoperă dreptul natural, dreptul public, dreptul civil (în primul an) și praxa judiciară (dreptul procedural), dreptul penal, științele politico-camerale, contabilitate (în al doilea) – pe care le trece cu *prima eminens*. ” - „Gheorghe Lazăr: prețul frângerii” - Victor Barsan

Gheorghe Lazăr „s-a manifestat ca organizator și conducător de școală, autor a mai multor manuale, inginer practician, orator, moralist și scriitor. A beneficiat de o pregătire enciclopedică, studiind, mai întâi la Cluj, apoi la Viena, limbi străine, teologie, drept, filosofie, științe, pedagogie, literatură, matematică, inginerie, științe militare, medicină, fiind influențat de curentul iluminist, potrivit volumului „Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900” (București, Editura Academiei, 1979).

„...Lazăr deschide providențiala școală” în aproximativ trei ani de la venirea în București lucru afirmat și de Aron Densușianu în lucrarea „Istoria limbii și literaturii române”

În opinia mea, Lazăr Gheorghe este cel care a convins mai mulți boieri-efori de necesitatea unei astfel de școli pentru binele public cu predare a științelor în limba română și cred că acest demers a fost dezbătut de Gheorghe Lazăr întâi cu Grigore Ghica, care în 1822 va urca în scaunul de domnitor al Țării Românești, având în vedere că a fost învățător la copiii surorii banului, cu această familie, în anul 1816, trecând granița în Țara Românească, astfel că prin intermediul sorei l-a cunoscut pe viitorul domnitor Gheorghe Ghica.

Demers urmat apoi de discuții cu Constantin

Bălăceanu, care întâi îi verifică cunoștințele lui Gheorghe Lazăr punându-l să-i măsoare o moșie care deja fusese măsurată de un expert neamț, după care convins de competențele lui Gheorghe Lazăr convinge și pe alții de necesitatea împlinirii planului lui Gheorghe Lazăr pledând pentru aprobarea în divan a înființării unei școli de învățământ superior cu predare în limba română.

În înștiințarea publică din 1818, Gheorghe Lazăr subliniază necesitatea pentru înființarea unei forme de învățământ superior cu predarea în limba română: „Cu rușine vine un popor și un neam ce este așa vechi, așa vestit, proslăvit și înzestrat cu toate rodurile pământului... cu un cuvânt de neam împărătesc, să nu aibă și ei o școală mai de treabă, o academie cu știință chiar în limba maicii sale”.

Boerii efori, Nectarie mitropolitul, Grigorie Ghica,

Constantin Bălăceanu, Alexandru Mavrocordat și Iordache Goleșcu, au întocmit ceea ce noi am putea denumi actul de întemeiere al primei școli naționale românești respectiv anafora boierilor-efori pe care au trimis-o domnitorului Ioan Gheorghe Caragea prin care la data de 6 martie 1818 se cerea înființarea școlii unde se menționa „...întocmirea unei școli românești încadrată cu „dascăli iscusiți” care să predea tinerilor, limba română, atât „cele bisericesti”, cât și cele „filosoficești”, precum și în „celelalte limbi”.

Printre dascălii iscusiți era menționat „pă un Lazăr, inginerul care a venit acum de curând din părțile Transilvaniei”.

Documentul boierilor efori a fost aprobat și întărit prin rezoluția domnească la data de 24 martie 1818, de către domnitorul Ioan Caragea (1812-1818), care a consfințit deschiderea în august a primei școli superioare românești, în localul de la „Sf. Sava”, aceasta reprezentând data oficială a înființării școlii lui Gheorghe Lazăr de inginerie-hotărnicie, cu predare în limba națională, din Țara Românească.

În funcție de posibilitățile avute la acea vreme, Gheorghe Lazăr, întocmește planul de învățământ, după: profesorii pe care îi putea folosi; după necesitățile stingente; un plan complet, cu toate treptele, de la clasele elementare la învățământul superior, împărțit în patru trepte de învățământ. - *Istoria învățământului din România*, București, 1971, p. 55 – 62.

Prin introducerea în programa școlară a istoriei patriei, Lazăr va cultiva și dezvolta în rândul elevilor săi sentimentul patriotic al tânărului cetățean. Prin programul stabilit de Lazăr, școala are un pronunțat caracter practic, unii autori spun că ar fi un caracter realist - Ștefan Stoian, *Un aspect al dezvoltării învățământului*, în *Din istoria pedagogiei românești*, vol.I, București, 1956, p.42. – 49.

Structura învățământului lui Lazăr era următoarea:

- o cursul de gramatică care avea o durată de trei ani, fiecare an reprezentând câte o clasă (prima, secunda și tertia) unde se învăța cititul, scrisul, aritmetica, geometria, religia;

- o cursul de retorică numit și humanitar cu o durată de doi ani unde se învăța poetică și retorică;

- o cursul filozofic cu o durată de doi ani unde se învăța logica, algebra, fizica, arhitectura, istoria, chimia, mineralogia;

- o cursul academic de 2 ani, cu dreptul, filozofia, medicina, arhitectura, etc.

Gheorghe Lazăr a întocmit un plan complet de școlarizare începând de la clasele de la clasele elementare la învățământul superior, un loc importat avându-l stuiul matematicii la nivel superior: aritmetica „cu toate părțile ei”, geometria teoretică, trigonometria, algebra, arhitectura, geodezia sau ingineria câmpului, acesta întocmind și întocmit primele manuale necesare învățământului superior românesc.

Treapta cea mai de jos a învățământului pentru cei

„slăbănogi” sau „de tot nedeprinși”; având următoarele specialități de deprins:

- Cunoașterea slovelor și slovinisirea cuvintelor;
- Cunoașterea numerilor și întrebuintarea lor;
- Citirea desăvârșit;
- Scrisoarea cu ortografia, și de mai multe feluri;
- Catehismul, istoria viclească, Vechiul Testament și Noul Testament

- Gramatica și aritmetica încâtva, precum și „alte științe mai mici folosite pruncilor”.

După acestea vor trece la altă „tagmă” de învățături unde vor avea a asculta:

- Gramatica desăvârșit cu sintacsu dimpreună;
- Poetica cu mitologii și geografia globului pământesc;

- Retorica și Istoria neamului cu a patriei dimăpreună cu „alte științe” ce sunt de trebuință spre înțelesul acestora.

Cei mai de vârstă și deprinși la acestea toate vor avea de a auzi:

- Aritmetica cu toate părțile ei;
- Geografia „despre toată fața pământului”, așijderea cu toate părțile ei.
- Geometria teoretică, trigonometria, algebra și altele.
- Geodezia sau inițierea câmpului cu iconomia și arhitectura.

Pentru această treaptă de învățământ erau prevăzute „cele mai înalte tagme filosoficești”, precum și „tagmele iuridicești sau nomice”

- *Istoria învățământului din România*, București, 1971, p. 55 – 62.

Trebuie menționat faptul că școala înființată de Lazăr se baza pe multă practică.

A militat pentru cultura națională, pentru cultivarea dragostei de patrie, pentru formarea unor oameni care cunoștințele acumulate la un nivel superior, să poată fi de folos societății. Cursurile ținute de el și de colegi de-ai săi au demonstrat că științele se pot preda și în limba română cu profesori români.

„Prețuind cartea de lectură, apreciind valoarea ei educativă, Gheorghe Lazăr a acordat importanță bibliotecii școlare. Astfel, biblioteca de la Sfântul Sava ajunsese în scurtă vreme cea mai mare din țară. De asemenea, a acordat o importanță deosebită manualelor școlare în limba maternă, fără de care nu se poate face un învățământ temeinic. Încă din timpul studiilor de la Viena a elaborat cărți. Activitatea o continuă și la București, alcătuiind cursuri de matematică și filosofie. Se păstrează: Aritmetica matematică, Trigonometria cea dreaptă, Geometria. A introdus cursul de filosofie a lui Kant, precum și logica și metafizica, după același autor.

Aritmetica matematică cuprinde însemnarea: „Alcătuită acum întâi în limba română prin Gheorghe Lazăr, întru folosul școlarilor săi den școala den Sfântul Sava, București, 1821, februarie 26, Lazăr”.

Academicianul Dimitrie Pompeiu sublinia că

„este o carte științifică”, cuprinzând „atât probleme de matematică rațională, cât și probleme de matematică practică”, că ea „se distinge printr-o mare claritate”, putând aduce mai ales contribuții la fixarea terminologiei matematice. Cealaltă lucrare, Trigonometria cea dreaptă, scrisă în 1821, a fost transcrisă de Traian Lalescu, care a și publicat-o. În concluziile sale, Traian Lalescu, editorul Trigonometriei lui Gheorghe Lazăr, afirma că, independent de epoca în care a fost scrisă, lucrarea este bună, având „un loc istoric de cinste” în literatura noastră științifică, iar limba „neaoșă”, „cu adaptări naive dar interesante”, constituie o lectură plăcută și azi, la nivelul pateticilor cronici ale secolului al XVIII-lea.

Gheorghe Lazăr aparține învățământului științific, așa cum încheie Traian Lalescu, fiind primul inginer român din Muntenia, „primul mare dascăl de ideal românesc”, cum l-a numit Nicolae Iorga, și primul autor de manuale didactice pentru disciplina matematicilor.

Alături de școală, de învățătura din clasă, Gheorghe Lazăr s-a gândit și la activitatea din afară, a căutat ca ucenicii săi să prețuiască teatrul, să facă din el o tribună de educație. Ioan Heliade Rădulescu a relatat eforturile depuse de Gheorghe Lazăr, împreună cu Iancu Văcărescu, în acțiunea de organizare a unui teatru în limba română. Astfel, ei au încurajat pe profesorul Ludovic Erdeli să traducă în limba română piesa „Avarul”, de Molière, care s-a prezentat în limba română pe o scena, pentru prima oară. Actorii au fost elevii lui Gheorghe Lazăr. L” - Gheorghe Nistor, Cristian Onu, Gabriel Săndulache 200 de ani de la înființarea Școlii Superioare de Inginerie – Hotărnicie în limba națională din Țara Românească (1818-2018). Remember: Gheorghe Lazăr

La școala lui Gheorghe Lazăr au venit tineri din cele trei principate române; aici prelegerile profesorilor, discuțiile dintre ei despre originea comună, despre evenimentele istorice, despre limbă, despre obiceiuri, contribuie la dezvoltarea conștiinței naționale – acesta fiind unul din visurile lui Lazăr ce este pe cale de a se împlini; putem adăuga că la această școală era frecventată de elevi de „toată starea” - Ștefan Stoian, *Din istoria pedagogiei românești*, vol. I, București, 1956, p.42. – 49.

Dar și din școlile mahalalelor, cei mai mulți fii de cococari, croitori, cavași, băieți de prăvălie. V.A.Urechia, *Istoria românilor*, vol. X A, p. 40 – 45; V.A.Urechia, *Istoria școalelor*, vol. IV, p. 190 – 196.

„Despre elevii și colegii lui Lazăr de la școala din București, trebuie să scoatem în evidență rolul avut de aceștia, în dezvoltarea culturii, în deșteptarea credinței naționale dar nu în ultimul rând în răspândirea învățaturii; aceștia au fost conducătorii ai națiunii și ai țării, au fost scriitori de frunte în renașterea literară.” - I.Bianu, *Despre cultura și literatura românească în secolul al XIX-lea*, București, 1891, p. 65-67.

Despre aceștia Ștefan Cioculescu spunea „Aici unde a răsunat cuvântul lui Gheorghe Lazăr, unde Nicu Bălcescu, aplecat asupra vechilor cronici, a descoperit istoria neamului său, unde și-a purtat visurile adolescenței Barbu

Delavrancea, unde la flacăra prieteniei au învățat respectul cuvintelor potrivite Arghezi, Cocea, Gala Galaction, zeci și zeci de serii de elevi au învățat să-și iubească cu tărie pământul în care s-au născut, să-și cunoască istoria și să înțeleagă că poporul nostru a dat atâtea jertfe, a vărsat atâtea sânge, spre a-și apăra „sărăcia și nevoile și neamul”. - Ștefan Cioculescu, *Urare*, în revista Cutezătorii nr. 10, din 1968.

„La școala lui Gheorghe Lazăr erau peste douăzeci de școlari, care frecventau regulat. Dintre ei, erau: Ioan Heliade Rădulescu, Petrache Poenaru, Ion Pandele, Christian Tell, viitorul general, Costache Moroiu, Anton Pann, Scarlat Rosetti și alții. La aceștia, se adaugă cei șase tineri moldoveni bursieri, pe care i-a trimis mitropolitul Moldovei, Veniamin Costache la „vestitul Parnas al muzelor mult învățatului domn Gheorghe Lazăr”, după desființarea școlii de hotărnicie de la Iași. Documentele inedite de la sfârșitul secolului al XVIII-lea dovedesc prezența tinerilor transilvăneni la școala de la Colțea, din București. Se crease o tradiție în această privință. Unii dintre aceștia au învățat și la școala de la Sfântul Sava, ca și la alte școli bucureștene, de la Sfântul Gheorghe-Vechi, Antim etc.” - Gheorghe Nistor, Cristian Onu, Gabriel Săndulache 200 de ani de la înființarea Școlii Superioare de Inginerie – Hotărnicie în limba națională din Țara Românească (1818-2018). Remember: Gheorghe Lazăr

O lege scurtă, formată doar din patru articole, instaurează și în România o zi aparte, Ziua Învățătorului,

dedicată tuturor învățătorilor din România, care într-o formă sau alta contribuie la binele celor care merg să își formeze o educație formală în băncile școlilor din România.

Propunerea legislativă a fost adoptată în Senat la 20 iunie 2007, iar apoi în Camera Deputaților la 9 octombrie 2007, legea fiind publicată în Monitorul Oficial la data de 5 noiembrie 2007, data de 5 iunie fiind aleasă ca data reprezentativă întrucât este data nașterii întemeietorului învățământului modern din România, Gheorghe Lazăr, (n. 5 iun. 1779 - m. 17 sept. 1823) un om cu o viață scurtă, doar de 44 ani, dar cu o vastă implicare în domeniul învățământului.

Legea 289/2007, așa cum am spus, este scurtă, formată din patru articole pe care le redau mai jos:

Articolul 1 Se instituie Ziua Învățătorului, manifestare festivă educațională, cu caracter național, apolitic și cultural, organizată anual pe data de 5 iunie.

Articolul 2 Ziua Învățătorului va fi sărbătorită în toate unitățile de învățământ de stat, particulare și confesionale din sistemul românesc,

Iar în următoarele două ce se va or

Articolul 3 Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului și alte instituții abilitate ale statului vor acorda, cu ocazia Zilei Învățătorului, premii, distincții, medalii și titluri onorifice cadrelor didactice și elevilor, pentru merite deosebite.

Articolul 4 Ministrul educației, cercetării și tineretului elaborează și aprobă anual, prin ordin, un plan care să includă manifestările specifice Zilei Învățătorului.

Într-o lucrare dedicată lui Gheorghe Lazăr, Gheorghe Pârnuță spunea: „*Gheorghe Lazăr n-a plecat la Buda sau la Viena, unde cunoscuse profesori și-și creează legături, nu a făcut tranzacții cu dușmanii milenari ai neamului, spre a-și asigura o existență liniștită, ci trece în capitala Țării Românești, simțind că are de îndeplinit o misiune înaltă, patriotică*”.

La școala românească de la „Sf. Sava” au studiat personalități de seamă ale culturii românești, cum ar fi: Grigore Alexandrescu, Nicolae Bălcescu, Dimitrie Bolintineanu, Cezar Bolliac, Ion Ghica, iar mai târziu: Barbu Ștefănescu Delavrancea, Gala Galaction, Alexandru Odobescu, Tudor Arghezi, artistul Constantin Nottara și pictorul Theodor Aman.

„După anul 1821 (după răscoală), dascălul Gheorghe Lazăr se îmbolnăvește grav de o boală necruțătoare. Simțindu-și sfârșitul aproape în anul 1823, cheamă pe fratele cel mare Ion (Onu) - pe atunci primar al Avrighului, să-l ducă acasă.

Acesta sosește la București cu o căruță țărănească cu coviltir avrigenesc cu care Gheorghe Lazăr pe fânul așezat în căruță din lunca Oltului cu flori mirositoare părește Bucureștiul în alaiul trăsurilor discipolilor săi care mergeau în pasul cailor ca la o înspăimântătoare înmormântare. La Băneasa, „profesorul valah” își ia ultimul rămas bun de la discipolii săi, îi îmbrățișează pe rând pe toți ca un adevărat apostol, lacrimile îi umplură obrazul

veșted și picură din barba brună. Traseul de parcurs a fost următorul: București-Pitești-Rm. Vâlcea-Turnu Roșu-Avrig.

În data de 11 iulie 1823, căruța ce-l transporta pe cărturarul bolnav Gheorghe Lazăr ajunge în punctul vamal Turnu Roșu. După 5 (cinci) zile de carantină (perioadă obligatorie), pe data de 16 iulie, căruța pleacă spre Avrig, care sosește acasă în 17 iulie 1823 la sora Ana (casa părintească). Gheorghe Lazăr este îngrijit de sora Ana (preoteasă în Avrig).

După două luni de suferință (de la sosirea sa la Avrig), „dascălul” Gheorghe Lazăr își dă sufletul - moare în casa unde s-a născut pe data de 15 septembrie 1823. În mormântarea lui Gheorghe Lazăr „teologul” s-a petrecut în ziua de 17 septembrie 1823, în Avrig, unde au slujit 7 preoți.

La înmormântare a participat toată suflarea Avrighului, indiferent de religie sau etnie. Marele „cărturar”, „primul dascăl de ideal românesc”, cum îl denumesc marele nostru istoric Nicolae Iorga, a fost înmormântat în curtea Bisericii Ortodoxe „Sfânta Treime”, partea dreaptă din „Dealul Gruului”. Aici își doarme somnul de veci în liniște și pace.

Învățăturile și opera marelui „dascăl” Gheorghe Lazăr au fost continuate de urmașii săi pe care merită să-i amintim: I. H. Rădulescu, E. Poteca, Petre Poenaru, S. Marcovici, C. Moroiu. Odată cu apariția și înființarea Școlii românești de la „Sf. Sava” din 1818 s-au pus bazele Universității din București (în anul 1887 s-a amplasat Bustul lui Gheorghe Lazăr în fața Universității), care în următorii ani ia ființă. Gheorghe Lazăr a fost primul inginer cadastral (hotarnic) român.

A pus bazele limbii române (științifice și tehnice - în toate domeniile), limba română își recapătă, redobândește identitatea; limba română a fost aruncată în eclipsa întunericului de regimurile fanariote.

Gheorghe Lazăr este transilvăneanul care a oprit prăbușirea nației sale, a românimii din vechiul teritoriu al Daciei-Romane și a dat un nou imbold culturii și civilizației românești, a sco-s-o din „amorțeala și degenerația” în care intrase; de aceea o personalitate a secolului XX-lea îl denumesc „voievodul culturii românești”. Fiecare român să fie vrednic și mândru de moștenirea ce ne-a lăsat-o Gheorghe Lazăr.

Fondatorul învățământului în limba națională, Gheorghe Lazăr va rămâne veșnic viu în sufletele și inimile românilor. „ - „*Dascălul Gheorghe Lazăr (1779-1823), alături de răscoala (revoluția) condusă de Tudor Vladimirescu*” - Petru MAREȘ, Nocrich

Este cu neputință să apreciem de la bun început ce poate ajunge un copil care își începe școala la nouă ani și care provine dintr-o familie de țărani, dar cu siguranță putem aprecia deplin viața unei persoane ajunsă al maturitate și locul pe care îl poate ocupa în conștiința națională, iar Gheorghe Lazăr își merită numele de Luceafăr fondator al învățământului modern în limba națională și Soare al învierii dragostei de patrie!

Din însemnările unui cadru didactic

Prof. **Ecaterina TELETIN**

„Fără școală să nu aștepte nimeni nici părinți buni, nici fii buni, nici slujbe bune, nici cetățeni buni și prin urmare, nici stat bine organizat, bine cârmuit și păstrorit”.

Ion Heliade Rădulescu

Istoria învățământului românesc este bogată în fapte și personalități deosebite care și-au adus contribuția la evoluția ascendentă a acesteia participând la îmbogățirea culturii naționale și implicit a celei universale.

La Bârlad, istoria învățământului începe cu 29 mai 1803 când Constantin Moruzi, „om de mare interes pentru cultură”, a dat un hrisov pentru înființarea la Focșani și Bârlad, Galați și Chișinău, încă alte școli de limbă elenească și moldovenească. El s-a ocupat și de organizarea școlilor: statutul și normele pedagogice necesare dascălilor.

Iată că îndrumările date de Constantin Moruzi dascălilor sunt valabile și astăzi pentru OMUL care a îmbrățișat meseria de dascăl:

- să-și dea toată silința pentru instruirea elevilor;
- să-i întâmpine cu răbdare, să le înțeleagă greutățile, să-i vadă în perspectiva devenirii lor;
- învățătura trebuie sporită de la cele știute la cele neștiute iar nu cu noțiuni din cele neștiute;
- să nu se învețe numiri și cuvinte care încarcă mintea copiilor cerând să le memoreze ca papagalul.

Mai târziu, în 1832, Regulamentul Organic stabilește școala ca instituție de stat, cu limba de predare română. După Regulamentul Organic „educația este o știință, de aceea copii trebuie educați de oameni bine pregătiți. Aceștia trebuie să fie cinstiți, iar pentru vrednicia lor să li se hotărască un rang în societate:

- titluri și răsplată materială;
- trebuie să li se hotărască o soartă plăcută după o carieră care, cu cât este mai anevoioasă a se împlini, cu atât trebuie să se cinstească mai mult”.

Am făcut un scurt preambul cu privire la începuturile învățământului românesc, a grijii pe care societatea de atunci o purta dascălilor. De amintit rolul lui Gheorghe Asachi în Moldova și Gheorghe Lazăr în Muntenia, părinții

învățământului românesc modern.

În fiecare zi și mai ales de „ziua învățătorului” să ne gândim că ceea ce suntem astăzi se datorează învățătorilor și profesorilor noștri. E momentul să o omagiez pe învățătoarea mea ANA SANDU de la Școala Primară „Maria Gâlcă” Bârlad, care ne-a întâmpinat în curtea școlii, ne-a mângâiat pe fiecare în parte, întrebându-ne cum se strigă părinții pe numele de alint. Era la 1 septembrie 1941. Ne striga pe fiecare pe numele de alint pentru a ne acomoda mai bine cu școala. Aveam mare grijă ca să nu se spargă tăblița pe care scriam socotelile și literele alfabetului cu un creion de grafit.

La fiecare început de an mă pregăteam să-mi primesc elevii așa cum m-a primit buna mea învățătoare. La prima oră de practică pedagogică mi-am pregătit lecția, m-am pregătit sufletește și îmi imaginam că sunt într-o scenă de film așa cum îmi aminteam fiecare deschidere de an școlar. Vor rămâne elevii mei cu amintiri frumoase din primii ani de școală?

Mama, absolventă de Școală Normală, îmi povestea de învățătoarea ei: bună, blândă, exigentă, înțelegătoare. Întâmplarea face ca învățătoarea ei din primul an de învățământ, Ana Sandu, să fie învățătoarea și învățătoarea mea.

Pentru noi, școala era o sărbătoare din prima zi de școală și până la absolvire. O amintire pentru veșnicie! Atât de mult am iubit această profesie, încât în familia mea mama era învățătoare, eu cadru didactic, băiatul și nepotul meu tot cadre didactice și sper ca și strănepoții mei să îmbrățișeze această profesie.

E norma ca societatea să respecte ÎNVĂȚĂTORUL, acordând în timpul anului o zi a învățătorului. Pe 30 iunie, cea mai veche dintre sărbători când, după serbarea de sfârșit de an sărbătoreau cadrele didactice. În antichitate, pe 30 iunie, se convoca Soborul celor 10 apostolați (erau numiți cei care lucrau în învățământ).

Elevă în clasa a III-a

Ei înmânau în prima zi de școală elevului un STYLLUM – instrument de scris, îi învățau literele și primele cunoștințe despre lumea din jur. Iată că și la noi învățătorul pune în mână creionul sau stiloul elevului, înlocuind pana de scris. Cu toate acestea, primele liniuțe, cercuri și ovale se fac cu ajutorul învățătorului care conducea mâna copilului cu grijă părintească. De aceea, figura învățătorului rămâne pentru totdeauna în amintirea elevului.

Iată un citat dintr-o scrisoare adresată de un elev de clasa a XII-a:

„Acum vă mulțumim din suflet și ne cerem iertare pentru faptul că la tâmpile Dvs. am semănat și noi cu nevinovăție câteva fire argintii.

Către dirigintă Dendrino Ecaterina, Promoția 1971-1975”.

În toate regimurile politice, ziua învățătorului s-a sărbătorit la 30 iunie. Îmi amintesc, elevă fiind, în anul III Școala Pedagogică Galați că am participat alături de profesorii noștri la sărbătoarea și manifestările dedicate învățătorului. Cu această ocazie, se evidențiau școlile cu rezultate deosebite, se înmânau: titluri, medalii, premii și gradatii cadrelor didactice cu rezultate deosebite.

Au fost mai multe modificări cu privire la ziua învățătorului. În 9 octombrie 2007 s-a hotărât ca această

zi să fie sărbătorită pe 5 iunie, în memoria profesorului Gheorghe Lazăr. Din 2013 se sărbătorește ziua de 5 iunie ca zi internațională a educației, dar și ziua învățătorului.

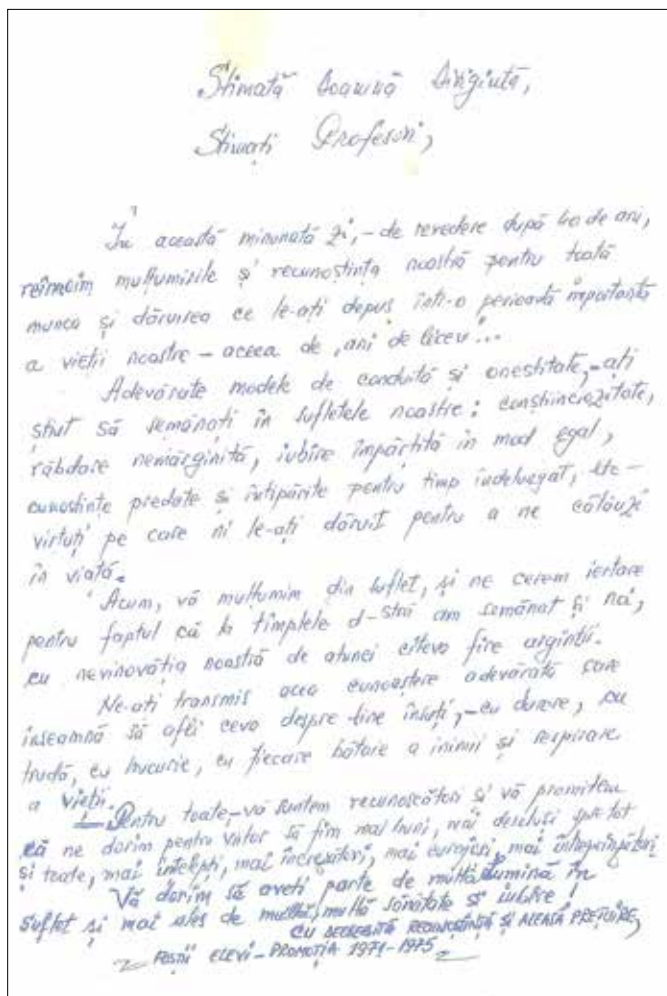
De fapt, ziua învățătorului trebuie sărbătorită în fiecare zi. Dacă părinții și dascălii fără diplomă ar educa

copiii înainte de intrarea la școală – „cei șapte ani de acasă”- concomitent cu pregătirea pentru viață (reguli elementare) elevul va fi mai bine pregătit.

De la țaranul ars de soare și bătut de vânt, la muncitorul care topește metalul în furnale, la academicieni și savanți, toți, dar absolut toți au început cu liniuțele și cerculețele, cu bastonașele și numărătoarea sub privirea părintească a învățătorului.

În încheiere, doresc învățătorilor și domnilor profesori viață lungă, sănătate și să se bucure de rezultatele dumnealor și ale elevilor dumnealor. Să aibă bucuria mea, ca la 87 de ani să particip la întâlnirile de promoție și sunt bucuroasă când foștii elevi amintesc profesorilor cele mai importante evenimente din timpul școlii. Întâlnirea cu un fost elev care-ți mulțumește pentru efortul tău de a-i lumina mintea și mai ales

cei care au îmbrățișat o specialitate din cea predată este cel mai eficace medicament pentru un cadru didactic pensionar!

30.06.1985. La serbarea de sfârșit de an cu elevul premiant I.

Clasa a XII-a A, reîntâlnirea din 2013

Nu există zâne, dar eu am cunoscut una: doamna mea învățătoare, Zîna Angheluță

Andrei-Nicolaie MIHAI

Motto: „Păzește-ți inima mai mult decât orice, căci din ea ies izvoarele vieții.” Solomon 4, 23

Zgomotul firav al unei tresăriri: mâna mamei. „Andrei, trebuie să mergi la școală.” Mă mângâia pe cap cu răbdare. Deschideam ochii ca dintr-o reverie. Rememoram într-o clipită: mama, tata, blocul, cartierul, colegii, școala, doamna învățătoare, bunicii... România. Nu româneț; chiar așa era. Singurul lucru care se mai schimba era ordinea, iar dacă cu o zi înainte primeam vreo jucărie sau banane sau portocale sau altceva, nerăbdarea gândului începea cu asta.

Mă spălam pe față. Din păcate, la noi, în acea vreme nu exista cultul rugăciunii de mulțumire către Dumnezeu, cel care ne-adus la viață pe toți. Un mare gol. Noi nu ne rugam Lui, dar Dânsul se ruga continuu către noi...

Mă îmbrăcam: cămășuță albă, scrobită, călcată, pantalon negru la dungă, ciorăpei albi, pantofi, mă simțeam ca un prinț. Eram în clasa a doua, anul 1992. Era ora 7 fără un sfert de dimineață.

Tata mă întâmpina cu un zâmbet cald și glumeț, plin de voie bună: „Bună dimineața, domnule elev; ți-ai făcut ghiozdanul de aseară?” Dacă da, atunci primeam premiul: mă uitam la desenele animate de la televiziunea română sau de la moldoveni: „Tom și Jerry” sau „Nu zaietz, nu, pagadi!”. Băteam din palme de plăcere. Mama îmi pregătea tacticoasă, cu mult drag, pachetulul. Priveam spre desene și mai mult visam: încă nu mă dezmeticisem de tot de somn.

Plecăm la școală: ce frumos era! Nu există pentru mine amintire mai personală și intimă decât mersul singur către școală. Nu dura decât maxim 15-20 de minute. Dacă m-aș fi grăbit, nu ar fi durat mai mult de 5. Dar cum să mă grăbesc, când totul în jurul meu era o taină și o poezie?! Priveam

adânc înspre copaci, înspre cer, înspre oameni, înspre soare, prin insecte – în forfota aceasta binecuvântată a dimineții. Eram copleșit: toate mă fascinau, îmi vorbeau, mă chemau – dincolo de zarea acestei vieți, de sub beton, din pământ, din oameni și vietăți striga – mă striga – Însăși Viața. Fiecare drum către școală era inițiat, fiecare nou, din ce în ce mai viu și mai fascinant. Pe străzi, oameni noi sau aceiași, dar de fiecare dată altfel. Câte întrebări îmi zguduiau pieptul, așa micuț cum eram: ce este viața, ce este moartea, ce este zâmbetul și lacrima, verdele viu din copaci, fluturii, rândunelele și cățeei – din care și din aceștia țâșnea viața. Fiecare chip de om, o mare taină; mă întrebam: cine este oare omul acesta?

Tot drumul dura pentru mine o înfiorată și caldă veșnicie. În această stare ajungeam la școală. Zâmbetele colegilor. Dragostea maternă a doamnei învățătoare Zîna. Ce nume predestinat! Zânele nu există, nu am crezut niciodată în ele, dar o aveam pe doamna Zîna. De multe ori, concretețea școlii mă zguduia (noi nu suntem făcuți pentru lumea aceasta) – nu întotdeauna, dar foarte des, îmi lua destul de mult timp să mă trezesc din fascinația drumului către școală; dar căldura Doamnei mă înfășura. La fel și curăția și zâmbetele tăcute ale celor mai curați sufletește colegi. Viața atunci era nepământească.

Câteodată Doamna întârzia. Dintr-un imbold pe care nici astăzi nu mi-l explic prea bine, mă urcam pe postamentul cu două trepte din fața tablei și începeam să le povestesc copiilor, colegilor mei, piesele de teatru pe care le ascultam cât mai des la pick-up și de care eram îndrăgostit; sau povestirile bunicilor, ale părinților și în general ale adulților care ne treceau sau cărora le treceam pragul. Doamna Zîna era fericită, găsea liniște.

Cui aş putea să-i mulţumesc mai mult, afară de părinţilor şi bunicilor mei, pentru felul în care m-am format ca om, decât doamnei învăţătoare? Îmi aduc aminte, cum ne pregătea de olimpiade, în propria ei casă, în propriul ei dormitor, zeci de copii care primeau atunci o zestre pe care poate nici părinţii lor nu o înţelegeau cum se cuvine (şi poate nici astăzi). Alături de dânsa, marele meu învăţător a fost tata – aceştia doi împreună, şi mai târziu împreună cu profesorii: de matematică Neculai Rotaru, de limba şi literatura română Lucia Munteanu, de istorie Vasile Pintilie, de religie Ursu şi Ivona Măgdăliniş, de engleză Smaranda Marinescu (Dumnezeu s-o ierte!), de muzică Liliana Arteni, de fizică Rodica Lipşa şi doamna de geografie Aneta Apostol (dânsa m-a învăţat demnitatea, corectitudinea şi dreptatea) – mi-au şlefuit gusturile şi năzuinţele, împlinindu-mi adânc chemări interioare nerostite. Atunci nu le-am înţeles acribia, dar astăzi le mulţumesc pentru ea. Pentru profesorii din liceu, voi scrie altădată. Cel mai mult, în cartea sufletului meu s-au întipărit doamna învăţătoare şi profesorii din generală, excepţie făcând doamna profesoară de istorie Maria Marin, pe lângă care am şi copilărit. Dar pe toţi profesorii mei i-am iubit. Şi îi iubesc şi mai mult, mai ales de când l-am întâlnit pe Marele Învăţător şi Dumnezeu nostru: Hristos. Cu cât Îl iubesc mai mult, cu atât mai mult creşte recunoştinţa mea faţă de aceşti oameni şi faţă de tatăl meu şi mama mea; şi faţă de bunici.

Pe doamna învăţătoare nu o pot uita, e atât de vie în sufletul meu! Dintotdeauna avut o vitalitate şi hărnicie molipsitoare – este veşnic tânără, dar o tinereţe matură, echilibrată. Dânsa a primit în suflet pe toţi elevii săi pentru eternitate. Eu asta am văzut cu ochii mei: aveam 28 de ani şi sufeream o mare nedreptate la care dânsa, din

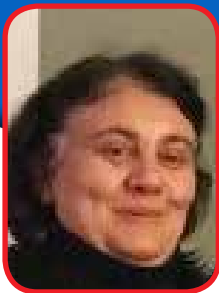

coincidenţă şi fără voia ei, a fost prezentă. Nu pot exprima felul atât de cald şi ferm cu care mi-a luat apărarea. Dezinteresat. Cuvintele sunt banale. Ca o a doua mamă: cu toate că adult, căsătorit şi cu copii, eu încă eram elevul său iubit; şi pe toţi ne-a iubit! Acest lucru aproape că astăzi nu mai există, iar dacă există, este mult prea rar, atât de rar...

Orice greşeli ar fi fost – pentru că toţi greşim, acest lucru: dragostea şi respectarea chemării lui Dumnezeu, căci după preot şi părinţi este învăţătorul – acoperă toate şi orice păcat. După atâta timp îi mulţumesc zânei mele din copilărie, dar şi de astăzi, doamnei mele învăţătoare şi lui Dumnezeu pentru că mi-a dăruit-o. A doua zână, astăzi, este soţia mea, căreia, având mulţi copii, îi povestesc tot timpul de mama, de tata, de bunici şi de doamna mea învăţătoare.

Deasupra tuturor, modelul femeii şi mamei este Maica Domnului. Pe care o rugăm să ne apere pe toţi. Avem nevoie! Mare!

Demnitatea de a fi Dascăl

Prof. Gabriela GIUȘCĂ

„Iubește și fă ce vrei!” spunea Fericitul Augustin și, cred că nu se adresa doar creștinilor din vremea sa, ci și dascălilor, pedagogilor, educatorilor din toate timpurile. Această nobilă misiune nu se poate exercita la nivel înalt, fără dăruire, implicare și mai cu seamă, fără a-ți iubi elevii.

„Care artă poate fi egală cu arta de a educa sufletul copilului, de a-i forma mintea tânărului? Cel care practică această artă trebuie să fie mai priceput și mai talentat decât un pictor și decât un sculptor”(Sf. Ioan Gură de Aur).

Un pedagog afirma faptul că, profesorii de împart în trei categorii: 1. Profesori care știu carte; 2. Profesori care știu carte și știu să predea; și 3. Profesori care formează oameni. De aceștia din urmă are nevoie societatea actuală!

Dincolo de latura informativă a oricărei discipline predate, Dascălul are menirea de a forma oameni, de a-i crește, de a-i construi, de a-i face puternici. Dacă e greu? Da, este dificil uneori dar nu imposibil! Chiar dacă roadele educației se vor vedea peste 20-30 de ani, tot vom avea recompensa lucrului bine făcut și bucuria conștiinței împăcate. Dacă e nevoie de exigență? Cu siguranță! Întotdeauna exigența generează performanțe, pe toate planurile și, în mod paradoxal, nu elimină iubirea, dimpotrivă! Cred că asta trebuie să înțeleagă o mare parte din elevi, că noi nu suntem în tabere adverse și că, în mod cert, le dorim binele pe termen lung. E nevoie de încredere pentru ambele părți! Mai cu seamă, în context actual e foarte provocator să fii învățător/profesor; nu ai șansa să-ți cunoști foarte bine elevii, nu poți interacționa eficient cu ei și te lovești de un ecran rece unde apar, de cele mai multe ori, buline divers colorate în locul chipurilor

senine ale copiilor! Noi doar intuim că elevii ne urmăresc din spatele acestor incofinite, ne imaginăm, unii chiar ne ascultă cu interes. Uneori când profesorul pune întrebări, apar probleme tehnice, cade internetul, ne auzim cu întârziere, etc. Astfel, se impun metode interactive, prelegeri argumentate, dezbateri susținute încât să avem posibilitatea de a trezi și capta interesul elevilor. Chiar și în aceste condiții este frumos să fii Dascăl, să înveți noi metode, strategii, să te dumirești cum se lucrează pe diferite platforme, să concepi materiale atractive prin care să atingi mintea și inima elevilor iar în ultimă instanță, să faci față condițiilor actuale. Și cine știe de ce alte provocări vom mai avea parte?

Și noi, educatorii, învățăm de la elevii noștri, procesul instructiv-educativ este bidirecțional; de la profesor la elevi dar și de la elevi la profesor; ne împletim existența cu cea a copiilor pe care-i educăm și, mărturisesc că nu de puține ori, mi-au îmbogățit existența!

Astfel încât pot afirma și eu, alături de alți pedagogi că „multe am învățat de la profesorii mei, mai multe de la colegii mei dar cele mai multe am învățat de la elevii mei!”

În încheiere vă propun o scurtă meditație asupra îndemnului pe care ni-l transmite Sfântul Porfirie Kafsokalicitul: „Să vă rugați pentru fiecare copil pe care-l vedeți, iar Dumnezeu va trimite harul Său și-l va uni cu El. Înainte de a intra în clasă, și mai ales în clasele mai dificile, să spuneți rugăciunea: *Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul/păcătoasa*. Intrând, să îmbrățișați cu privirea toți copiii, să vă rugați și apoi să vorbiți”

Dascălul este cel care îți poartă copilul de mână spre locuri pentru care-i rămâi recunoscător toată viața.

Tot el le spune copiilor „Învăță plângând și vei câștiga râzând!”

Înv. pens. **Dumitru ANDREI**

5 Iunie - Ziua Învățătorului

*„Pe drumul drept ce duce către școală
O vezi ades trecând încet, tăcută...
Ca o crăiasă mirosind a flori de toamnă
Pășește-ncet, frumoasa noastră DOAMNĂ.”*

Potrivit Ministerului Educației Naționale (MEN), Ziua Învățătorului va fi sărbătorită prin activități extrașcolare, organizate de fiecare unitate de învățământ și nu vor avea loc cursuri normale.

„În conformitate cu prevederile contractului colectiv de muncă unic, încheiat între Ministerul Educației Naționale și federațiile sindicale reprezentative din învățământ, părțile semnatare convin să sărbătorească pe 5 Iunie - Ziua Învățătorului și pe 5 octombrie - Ziua Internațională a Educației, organizând împreună în timpul programului de lucru manifestări specifice dedicate acestor evenimente. (...) De asemenea se stipulează ca în perioada desfășurării acestor activități specifice nu se vor presta activitățile prevăzute în fișa postului a fiecărui salariat din învățământ”, susține Ministerul Educației.

Instituirea acestei zile a învățătorului a fost aprobată în 9 octombrie 2007 de Parlament și apoi prin Legea nr. 289/29 octombrie 2007. Manifestarea are caracter educațional, național, apolitic și cultural.

Sărbătorim Ziua Învățătorului în data de 5 Iunie, zi care coincide cu data de naștere a dascălului Gheorghe Lazar, întemietorul învățământului în limba națională din Țara Românească (5 iunie 1719 – 17 septembrie 1823). În 1818 a înființat în București prima școală cu predare în limba română - Școala de la Sf. Sava.

Pandemia care a apărut cu mai mult de un an în urmă a afectat profund sistemul de educație și a agravat inechitățile sociale existente pe teritoriul țării. Au avut și au de suferit copiii din familii cu venituri reduse, copiii care locuiesc în zonele rurale cu infrastructură

deficitară, copiii din cadrul minorităților etnice, copiii cu dizabilități, copiii care nu frecventează instituțiile educaționale, cei care locuiesc în condiții dificile cu bariere semnificative pentru participarea la educație și învățare și au parte de educație și de avantaje sociale mai reduse decât ceilalți de aceeași vârstă.

Școlile nu sunt doar un loc pentru educație academică, ci și pentru învățarea abilităților sociale și emoționale, interacțiune și sprijin social. Închiderea școlilor nu numai că a perturbat procesul de educație a copiilor, ci și accesul la mese oferite în cadrul școlii sau de alte instituții, sprijin pentru bunăstare și referire la servicii medicale și sociale de bază.

Provocarea pe care au întâmpinat-o educatoarele, învățătorii, profesorii, directorii de școli, responsabili din sistemul de educație și factorii de decizie de la nivel local și național este semnificativă. Dacă nu se face față acestei provocări, impactul asupra copiilor, tinerilor, familiilor, comunităților la un nivel mai larg se va resimți pe tot parcursul vieții, atât din punct de vedere social cât și economic. De aceea îmbunătățirea sistemului de educație, revenirea la activitatea normală cu prezența elevilor la cursuri în sălile de clasă, prin planificarea unei educații incluzive de calitate pentru cei mai marginalizați copii, ar trebui să fie o prioritate maximă pentru următoarele luni și ani și ar trebui să fie principiul de bază al reconstruirii unui învățământ mai bun și al unor școli mai bune.

Succesul anului școlar 2020-2021 va fi dat deopotrivă de starea de sănătate și de angajamentul conjugat pentru a continua învățarea sub toate formele ei. Când un elev spune „Îmi este dor de colegii mei și chiar aș vrea să mă întorc la școală din nou”, el dă glas unor nevoi emoționale, psihologice extrem de profunde: nevoia de apartenență, nevoia de conexiune, nevoia de a se raporta la un model, fie el în persoana învățătoarei sau a unui coleg mai popular, al unui lider informal al comunității școlare.

În România anului 2021, realitate în care ne-a impus pandemia de coronavirus face ca educatoarele, învățătorii și profesorii să aiba o sarcină mult mai dificilă decât în perioadele anterioare. În țara noastră sunt peste 220 000 de dascăli iar peste 50 000 dintre aceștia au peste 60 de ani și sunt incluși în categoria de risc.

Pericolul infectărilor a dus la situația în care sute de profesori au cerut ieșirea la pensie anticipată înainte de începerea anului școlar 2020-2021.

Școala online este o altă provocare cu care profesorii și elevii s-au confruntat și se mai confruntă în această nouă realitate, problemele tehnice și lacunele în predarea online făcând din școală o încercare atât pentru elevi cât și pentru dascălii lor, asta dincolo de situațiile în care și astfel de cursuri au fost și sunt întrerupte, bruiate de diferiți indivizi.

Profesorii sunt indispensabili dintr-un învățământ de calitate, motiv pentru care Organizația Națiunilor Unite insistă ca toți profesorii care sunt recrutați să fie remunerați pe măsură și să beneficieze de formare profesională, tocmai pentru a fi motivați de resursele educaționale și financiare.

Fiind supranumit de-alungul timpului dascăl, apostol, învățător, profesor, omului de la catedră i s-a dedicat o zi în care gândurile și inimile atâtor generații se îndreaptă spre Ea, spre El, cei care au vegheat la urcușul către starea de Om, la cei care prin munca lor, prin grija și prin duiosia cu care se ocupă de cei mici și-au câștigat în sufletele acestora primul loc, poate la fel de important ca cel al mamei sau al tatei.

Nu doar munca conștiincioasă și sistematică, mobilizarea voinței și a sentimentelor, ingeniozitatea, creativitatea, calitatea gândirii, erudiția și pregătirea științifică constituie cheia succesului în activitatea pedagogului, ci vocația lui pentru ceea ce face. În educație, în sistemul educativ, atitudinea și conduita omului de la catedră trebuie să se ridice la cota cea mai înaltă. Personalitatea sa reprezintă factorul decisiv pentru reușita elevilor, filtrul care imprimă direcții și finalități nuanțate întregului demers educativ. Pentru că, în cele din urmă, educația este cea care dă sens și utilitate vieții.

Pentru dascălii școlii – învățători, ziua de 5 iunie

este un prilej de sărbătoare, de găsire și regăsire a noastră și a celor cărora le-am dat sau le dăm aripi, este momentul în care fiecare culege roadele muncii și privește cu optimism spre viitor. Este momentul pentru cei care au misiunea de a șlefui caractere, de a insufla învățăcelilor dorința de cunoaștere, de a încuraja COPIII de azi să devină OAMENII MARI de mâine.

Chiar dacă traversăm încă o perioadă grea, cu provocări pe toate planurile, nu trebuie să ne pierdem speranța că lucrurile se vor așeza pe făgașul lor firesc, că stă în puterea noastră să depășim aceste momente și să găsim resursele motivaționale necesare pentru a merge mereu mai bine și mai departe. În aceste vremuri neprielnice, tulburi chiar, mai mult ca oricând elevii au nevoie de toată susținerea și încrederea dascălilor pentru ca visele lor să prindă contur. Atenția fiecăruia dintre cei aflați la catedră se îndreaptă și asupra celor care susțin teste și evaluări, cărora pe această cale le transmitem succes și înțelepciune.

Iar dumneavoastră, dragi colegi de breaslă mai tineri sau mai vârstnici (activi sau pensionari), vă urez să fiți sănătoși, să vă păstrați tinerețea spiritului, tactul, dăruirea, harul de a modela suflete - toate acestea fiind coordonatele unui cadru didactic modern - de succes!

Ziua Învățătorului, în contextul pandemic, nu mai este ca în alți ani, este o zi... altfel. Dar spiritul nostru rămâne același, la fel și menirea fiecăruia dintre noi, care am ales să fim dascăli.

„Învățătorul? Ce-i învățătorul? E-o lumină
Ruptă din Rai, menită să vegheze,
În codrul astei lumi este un pom...
Crește copii... din prunc el face OM!”
(versuri – Gabriela Munteanu)

**LA MULȚI ANI,
foști și actuali sculptori de suflete!**

Mioara (Darie) TIMOFTE

DASCĂLI NU MOR NICIODATĂ!

„Învățătorul e o lumânare care arde,
Luminându-i pe alții.”

Tudor Arghezi

In memoriam domnului Constantin Mocanu, DASCĂL prin excelență

Mi s-a tăiat respirația! Mi se pare că pentru o veșnicie, dar este imposibil!

Președintele CARP Bârlad, domnul magistrat pensionar Nicolaie Mihai, mi-a cerut să scriu un articol cu ocazia sărbătoririi Zilei Învățătorului, marcată pe data de 5 iunie.

Îmi țin respirația deoarece a trecut foarte puțin timp de când mi-am luat rămas bun de la bunul meu dascăl, domnul învățător Constantin Mocanu.

Luminat de soarele blând al toamnei, așa mi-l amintesc! Aceasta este prima imagine!

În toamna anului 1980, în curtea din spatele vechii școli numărul 2 - acum în ruină, dar înlocuită de o altă instituție de învățământ, modernă - o cloșcă atât de iubitoare și protectoare cum greu îmi este să așez în cuvinte, își aștepta puii!

Asta am simțit că am fost în primii patru ani de școală, pentru domnul învățător Constantin Mocanu: unul dintre cei 36 de pui.

36! Nici mai mulți, nici mai puțini!

Doar Dumnezeu și dumnealui au știut cum a reușit să strunească 36 de năzdrăvani - toți cu personalități diferite. Este adevărat că prin mâinile dumnealui trecuseră mii de ștrulubatici.

Doamne și cât de mult ne-a iubit! Și cât de mult ne-a apărât! Și cât de mult ne-a protejat!

A reușit astfel, domnul meu învățător, Constantin Mocanu, să clădească, pas cu pas, cărămidă cu cărămidă, încrederea, dragostea de învățătură, dorința de a descoperi universul din noi și din jurul nostru.

Pentru mine, continuă să fie un model de viață!

Cel mai bun exemplu a încrederii pe care o aveam în domnia sa, este o întâmplare de la orele de atelier din clasa a VI-a.

Pe vremea mea...Doamne, ce fel sună!...Pe vremea mea se făcea atelier de fete și atelier de băieți. La cel de fete - unde am rezistat doar două săptămâni, se făcea mâncare, se cosea, se croșeta.

La cel de băieți, se tăia tablă, printre altele, perspectivă mult mai atrăgătoare pentru mine! Fiecare băiat avea standul lui separat de lucru. Acolo am ajuns și eu, după

ce l-am rugat frumos pe domnul diriginte să fie de acord! Singura fată între băieți. De atunci știu câte tipuri de șurubelnițe sunt și care este diferența dintre o pilă și o rașpilă.

Într-o zi m-am tăiat foarte tare, la degetul inelar de la mâna stângă, într-un geam. A început să curgă foarte mult sânge! Puteam să merg la maistrul care ne coordona sau la asistenta de la cabinet sau la biroul directoarei din școală, care, de altfel, era în fața atelierului.

Am mers, însă, direct la domnul învățător care m-a „doftoricit” cu răbdarea tatălui care are grijă de copilul lui.

Nicio secundă nu m-a întrebat de ce nu am mers la cei la care ar fi fost logic să apelez. A simțit că este absolut normal să mă îngrijească! Am, pentru tot restul vieții, semnul lăsat de tăietură dar și dovada iubirii necondiționate cu care, dascălul meu, s-a aplecat asupra suferinței mele!

Puțini oameni am cunoscut în viață care să exemplifice mai bine definițiile adjectivelor: bun, blând, iubitor, dedicat, decât dascălul meu, domnul Constantin Mocanu.

Noi, românii avem o vorbă: „Pâinea Lui Dumnezeu!”

Exact așa era, „Pâinea Lui Dumnezeu”, omul care a meșterit la crearea a ceea ce sunt acum.

Am ajuns, providențial, bineînțeles, în clasa domniei sale, la aproape șapte ani! Părinții mei s-au despărțit greu de „prințisorul” lor. Așa îmi spuneau mama și tata, deși eram fetiță.

Cu certitudine a văzut ceva la mine, pentru că m-a așezat în prima bancă din mijloc, pe partea stângă.

Acolo unde este inima!

De fapt, dascălul meu, domnul Constantin Mocanu, a cărui elevă am fost, ne ținea pe toți la inima domniei sale și am rămas acolo mult timp după terminarea ciclului primar de învățământ!

Din toată inima îmi doresc ca școala modernă românească, înființată de către un mare dascăl, nemuritorul Gheorghe Lazăr, să fie onorată de mulți dascăli care să își clădească nemurirea în sufletele copiilor lor de la școală.

Îmi doresc, din tot sufletul ca fiecare elev să se bucure de un dascăl sau o dascăliță, care să pună mai presus de orice bunătatea, blândețea, iubirea, dedicarea, pentru

învățăceii lor.

Dumitru Delcă a scris: "Învățătorul este un iscusit șlefuitor de suflete. El dă strălucirea de care are nevoie orice copil ca să se înalțe. Îl înzestrează cu cunoștințe despre lume și viață, îi netezește drumul spre reușită."

Fiecare dascăl rupe din sufletul său o fărâamă și o așează, cu blândețe și iubire, în cel al copilului, apoi o întreține, până când aceasta crește și creează omul pregătit să pășească în viață!

Un astfel de OM continua să fie în sufletul meu, chiar și după 40 de ani, bunul și blândul și îngăduitorul și iubitorul meu dascăl, domnul Constantin Mocanu!

Simt, din toată inima, că a ars pentru această vocație transformată în profesie, până în ultima clipă a vieții domniei sale.

La mulți ani, dragi dascăli! Meritați să fiți onorați și apreciați și valorizați, în fiecare clipă a vieții și, mai presus decât orice, iubiți necondiționat pentru tot ce dăruiti!

Cu smerenie și recunoștință, mă înclin în fața simbolului pe care îl reprezentați!

DASCĂLII NU MOR NICIODATĂ! EI TRĂIESC VEȘNIC în povestirile celor ale căror destine le-au creat și în cele ale urmașilor acestora! Din simplul motiv - de fapt este un motiv extrem de complex și important - că, întotdeauna, fără excepție, povestim copiilor și nepoților experiențele din școală!

Da, cu mâna pe inimă pot să spun că am avut șansa să îl cunosc pe **Domnul meu Trandafir!**

Cu pioșenie,

eleva Mioara (Darie) Timofte

ÎN VIAȚA MEA A FOST O ÎNVĂȚĂTOARE

Pe drumul drept ce duce către școală,
O vezi ades trecând încet, tăcută...
Ca o crăiasă mirosind a flori de toamnă
Pășește-ncet, frumoasa noastră DOAMNĂ.

Subțire, aplecată- ușor de spate,
Cu iarna-n păr și soarele-n privire,
Ea trece-ncet, salută pe oricare...
Mulți o iubesc... le-a fost învățătoare.

Își amintesc de alte vremuri... era toamnă,
Când a pășit întâia oară-n școală.
Pe umeri tineri ea purta codițe
și-o regăseai pierdută-ntre fete...

Părea o zână ruptă din poveste,
Cu chipul blând, cu degete subțiri,
Iar vorba-i caldă, blândă și domoală
Umplea de prunci micuța noastră școală.

Ea îi iubea, pe fiecare-n parte,
Îi îndruma pe căi bătătorite,
Ei culegeau din vorba sa povețe
și adorau să scrie și să-nvețe!

De unul nu-nvăța cât trebuia,
Doamna-l certa blajin, cu vorba-nceată:
„Copile, -n viață să sădești un pom
Și carte să înveți, ca să fii OM!”

Și cei mai mulți acum sunt domni cu carte,
Și de-s țărani sunt oameni de-omenie,
Când o zăresc trecând surâzătoare

Cu toții spun: „Mi-a fost învățătoare!”
Învățătorul? Ce-i învățătorul? E-o lumină,
Ruptă din Rai, menită să vegheze,
În codrul ăstei lumi este un pom...
Crește copii...din prunc, el face OM!

.....
Pe drumul drept ce duce către școală,
Pășește-ncet, frumoasa noastră DOAMNĂ.
Când o zăresc trecând surâzătoare
Cu toții spun: „Mi-a fost învățătoare!”

Gabriela MUNTEANU

la, povestea brodată de mâini pricepute

Irina NECHIFOR

„Costumul popular este un prețios document artistic, social și istoric.”

(L. Ștefănuță, *Culegere de cusături populare*)

Era o vreme în care lumea satului a fost în stare să genereze și să aducă în lumină comori de nebănuite, ivite parcă din basmele de odinioară. Spre norocul nostru mai există încă persoane care se încapățânează, în ciuda freamăturii vieții, să ducă mai departe un meșteșug păstrat din străbuni: confecționarea iei care face parte din portul popular românesc al femeii, legând istoria de odinioară de istoria actuală a noastră, a tuturor. Ea reușește prin motivele și simbolurile brodate să exprime apartenența la o comunitate, la o regiune, să exprime stări sufletești și evenimente importante sau uzuale din viața omului (nunți, botezuri, sărbători religioase, statusul marital, zona de apartenență), precum și modificări care apar odată cu influențele venite dinspre lumea orașului.

În *li și cămăși românești*, Aurelia Doagă scrie că „Portul românesc prezintă două caracteristici esențiale: unitatea și continuitatea sa. Prin continuitate înțelegem drumul parcurs de portul popular născut pe străvechea vatră a civilizației dace, până în zilele noastre. Prin unitate trebuie să înțelegem acele trăsături, acele aspecte esențiale care se văd în portul românesc din întreaga țară.”

Pe 24 iunie se sărbătorește ziua iei românești. Nu este o întâmplare faptul că data acestui eveniment coincide cu o sărbătoare importantă a românilor, respectiv Sânzienele, deoarece ia are brodate simboluri magice, destinate să o apere de rele și de ghinioane pe cea care o poartă. Femeile satului erau atente la momentele în care își lucrau prețioasele ii, alegând intervale ferite de influențe nefaste. „Iarna, lucrau la opaiț, se trezeau pe la 5 și lucrau până se însera, când își făceau apariția demonii. Programul era stabilit și potrivit superstițiilor. Ele lucrau după ora 4 dimineața, după ce demonii le părăseau spațiul – zmeii și toate închipuirile lor, pentru că se temeau că aceștia vin să le fure inspirația” (Ana Maria Ilie, consultant de artă).

De la împletirea coroniței din flori de Sânziene la aruncarea ei pe casă, de la portul unei cămeși, în speță, ia gătită cu cele mai frumoase cusături, până la descifrarea simbolurilor cusute pe ea, toate ne îndeamnă să purtăm cu mândrie ia noastră care cu adevărat este o operă de artă populară creată prin contribuția nenumăratelor

generații de femei. Pe vremuri, fetele moșteneau de la mamele și bunicile lor nu doar arta de a croi o ie, ci învățau și rugăciunile care se spuneau înaintea începerii torsului lânii, a țesutului sau a împletitului firelor. Din acest punct de vedere, un lucru mă emoționează profund și anume puritatea cu care femeia de la țară alege să își dezgolească sufletul, lăsând copiilor și nepoților secrete doar de ele știute, astfel încât acest meșteșug să nu dispară. Mai ales, în condițiile în care este suficient ca o generație, două să renunțe la aceste îndeletniciri, pentru ca deja la cea de-a treia generație o tradiție să se piardă prin negura vremilor.

Așadar, ia parte integrantă a costumului popular românesc ajunge la noi din cele mai vechi timpuri, iar rădăcinile sale își au originea în portul tracilor, geților și dacilor. Pentru români, ia tradițională este și trebuie să rămână, un simbol național, un element care să ne evidențieze istoria, prezentul, trăinicia și continuitatea, dar și o caracteristică a viitorului nostru

cultural. Unii istorici presupun că ia a fost purtată pentru prima dată în perioada culturii Cucuteni (aprox. 5500 î.e.n.-2750 î.e.n.), una dintre cel mai vechi civilizații din Europa. Cultura Cucuteni era răspândită pe teritoriul de astăzi al Moldovei, nord-estul Munteniei, sud-estul Transilvaniei și Basarabia.

Se pare că din punct de vedere lingvistic, românii au moștenit atât termenul latin *ie*, derivând din latinescul *tunicae lineae* (tunică subțire purtată pe piele), pentru cămașa femeiască, cât și un termen împrumutat de romani din fondul celtic și anume *camisa*, atestat pentru prima oară în limba latină în secolul IV [menționat, de pildă, și în *Glossarium mediae et infimae Latinitatis* al lui Du Cange cu o serie de versiuni demonstrând o arie largă de folosință a obiectului vestimentar – n.r.], din care provine românescul cămașă, denumind deci o piesă purtată în zonele mai reci ale Europei”. Astfel, în timp ce cămașă are un înțeles generic, termenul de ie se aplică doar cămeșii femeiești.

Ile aveau semnificații multiple: acopereau goliciunea trupeză, transmiteau un mesaj pentru comunitatea din care făcea parte persoana (unele ii se poartă la nunți, botezuri, altele arată statutul social, meseria, vârsta) și au

semnificații magico-religioase (prin motivele, cromatica și lucrătura folosite). Ia era realizată la început din in, cânepă, lână, iar mai târziu și din bumbac tors la fuior. Era împodobită preponderent cu broderii la mâneci, piept și gât. În prezent, se observă din ce în ce mai mult, chiar în zona urbană, disponibilitatea tinerilor de a folosi ia la evenimentele importante din viața lor, precum nunta și botezul, exprimând astfel legătura puternică cu trecutul, cu glia și dând astfel posibilitatea valorizării unei țesături cusută cu sudoarea sufletului și dibăcia mâinilor. De altfel, ia originală nu este terminată, deoarece femeile de la sat considerau că perfecțiunea nu este a omului, ci îi aparține lui Dumnezeu. Ea este creată din pânză potrivit de rară, așa-numita pânză de casă sau pânză nălbită (țesută la războiul cu două ite) și cusută cu arnici sau mulineuri, fluturi și mărgelile, fir metalic alb sau galben și beteală.

În Ardeal, Moldova, Muscel și Vlașca se folosește pânza cu firul mai gros, deoarece costumele populare are motive mai bogate, mai robuste, cu punctul buclat, iar la costumele din Oltenia, Muntenia și Dobrogea se folosește o pânză mai rară, cu firul bine răsucit; lâna, borangicul (vopsit vegetal), arniciurile și mulineurile, mătasea vegetală trebuiau să fie de bună calitate, pentru a nu se decolora. Țăranii foloseau vopsitul vegetal: frunze de arin, de nuc, măr pădureț, flori de nălbă, în combinație cu zeamă de varză, borș, oțet, sare etc. creau culori calde, necontrastante. Fetițele și fetele tinere poartă pe fondul alb broderii cusute cu galben auriu și portocaliu, femeile care au copii albastru, femeile recent căsătorite roșu, iar albastru închis și negru sunt culorile pe care le poartă femeile văduve sau în vârstă. Recent, broderiile negre

sunt folosite și de tinere în momente de sărbătoare, iar firului negru i se adaugă combinații de galben-auriu, brun-roșcat, violet, verde, albastru. Acestea din urmă nu-și acopereau capul cu ștergarul de îmbrobodit (privilegiu rezervat nevestelor) și nu purtau nici șorț de protecție din același motiv.

Îmbrăcămintea de iarnă a femeilor cuprindea și un pieptar cusut din blană de miel, brodat cu fire de lână în motive geometrice sau un soi de jiletcă fără mâneci cusută din lână și căptușită cu lână scărmanată. În unele sate, unde oieritul era dezvoltat, cojocelul era împodobit și cu alt tip de piele în culoare contrastantă.

Costumul femeilor era completat, în anumite împrejurări, de traistă, strămoșul sacoșei de astăzi, în care erau așezate cumpărăturile de la târg. Traista era și ea împodobită cu motive ornamentale variate și se deosebea de desagi, alcătuiți din lână cu râuri orizontale colorate. La sărbători, portul era completat de inele, cercei, mărgelile din aur și argint.

Deseori, frumusețea ie românești a făcut ca numeroase personalități ale României să integreze în garderoba lor ia: regina Maria, principesele Ileana și Elena, cântăreața Maria Tănase. Regina Maria s-a lăsat fotografiată deseori în ia populară, datorită ei această cămașă a devenit un adevărat etalon vestimentar pentru toate femeile din aristocrația acelor vremuri.

În ultimul timp, s-au remarcat eforturile depuse pentru declararea ie românești ca obiect de identitate culturală de către UNESCO alături de nu mai puțin spectaculoase și impresionantele elemente de pe Lista Patrimoniului Imaterial - ritualul călușului.

La-nceput a fost Cuvântul
Și-n imensa-i îndurare
Dumnezeu ne-a dat pământul
De la munte pân' la mare.

Ne-a dat dealuri și câmpie,
Ne-a dat râuri cu izvoare
Și ne-a dat frumoasa ie
Pentru zi de sărbătoare.

Fata poartă cu mândrie,
Un răzor de flori e-altița
Și cum e-mbrăcată-n ie
Pare-n câmpuri garofița.

Când stă gata să-nflorească
Ea tot farmecu-și sporește
la noastră românească
Lumea largă cucerește.

Iar un tânăr roș la față
O tot fură cu privirea,
Încă dis de dimineață
Îi dă ghes mereu iubirea.

Când îi vezi stând împreună
la noastră și bujorul
Știi că sub un clar de lună
Au adus pe lume dorul.

Am adorat...

Am adorat pe maica-nvățătoare
De cum am întâlnit-o-ntâi în clasă,
Părea-n altar icoana luminoasă
Că-n ochi îi străluceau raza de soare

Și-avea un glas blajin de preoteasă
Cu vorba caldă și mângâietoare
Cum susură pârâul la izvoare
Și mâinile subțiri de stirpe-aleasă.

Ea a venit spre mine ca o zână
Și, după ce mi-a pus creionu-n mână,
M-a învățat să scriu cuvântul „Mamă”.

O văd mereu la fel de zâmbitoare
Cum pe un munte s-ar aprinde-o floare
Iar chipul ei în inimă e-o ramă.

Petruș ANDREI

Trec grăbite zile întregi
Și se duc pe nu știu unde,
Timpule unde alergi?
Hai, oprește-te la mine!

Uite ce ogradă mare,
Cu de toate c-am trudit.
Uite-mi fata ca o floare
Și băiatul meu voinic.

Stau la pândă, îmi dau târcoale
Și mă cheamă tot întruna,
Merg la deal, cobor la vale
Mamă este numai una.

Parcă n-au asemănare
Și-mi sunt dragi, că sunt ai mei,
Iar pe-a vieții întortocheată cale
Îmi sunt și mângâiere și temei.

De aceea timp îți cer,
Dacă poți să poposești la mine
Cu copiii un colț de cer
Am atins și mult mi-e bine.

Irina NECHIFOR

Legenda bujorului

Selecție de **Emil Cosmin MIHAI**

Demult, trăia un împărat în a cărei împărăție se afla o pădure unde trăiau niște zâne blestemate. Zânele transformau în animale, buruieni sau flori pe orice muritor care ajungea în acea pădure. Cu teamă în suflet, împăratul l-a avertizat pe fiul său, Bujor, să nu se apropie de pădurea unde trăiau zânele malefice.

Cât timp împăratul a fost în viață, a putut să-l păzească pe băiat. După ce a murit, însă, n-a mai putut să-l țină departe de tentație.

Într-o zi, Bujor, care era acum împărat, s-a pornit să cerceteze țara pentru a vedea cum stau lucrurile și ce nevoi mai sunt. Mergând pe jos, în lung și-n lat, a ajuns la marginea pădurii. Era răcoare acolo și vegetația îl îmbia la popas. S-a gândit să intre, zicându-și că poate zânele nu-s atât de rele pe cât le mergea vestea sau, mai bine, poate sunt plecate. Cum a pus, însă, piciorul în pădure a fost cuprins de un somn, căruia nu i se putea împotrivi. Slujitorii din alaiul împărătesc de-abia își mai puteau ține ochii deschiși.

Transformarea lui Bujor în floare

Vraja începuse să lucreze, slujitorii au fost transformați în flori mici, unii în buruieni. Pe împăratul Bujor zânele l-au transformat într-o floare mare roșie, plăcut mirositoare.

Înainte de a se preschimba, Bujor și-a amintit de tatăl său și de avertizarea acestuia și i-au curs câteva lacrimi.

Acele lacrimi se văd și astăzi în roua ce apare în zori de zi pe petalele parfumatei flori, pe care noi o numim bujor.

Bujorul, această floare cu aspect minunat, cu colorit spectaculos și miros îmbătător apare în zilele de vară. Ea amintește de răcoarea pădurii în care fiul de împărat a fost prins în mrejele zânelor. Vraja apare și astăzi atunci când ne apropiem să simțim aroma ei extraordinară.

*

Simbol al dragostei, BUJORUL (*Paeonia officinalis*) este supranumit „Rege al Florilor” și este una dintre cele mai senzuale flori ale lumii.

Bujorul este, prin excelență, o plantă rustică, rezistentă, cu viață lungă, foarte decorativ, cu unele soiuri puternic parfumate, dar cu parfumul extrem de plăcut. Înflorește la sfârșitul primăverii, în luna MAI.

Formează tufe dese, cu frunze lucioase de un verde închis care rămân decorative și după înflorit.

Există specii și varietăți de talie mică, medie și înaltă.

Florile de bujor au tije înalte, rezistente, dar care se apleacă maiestros sub greutatea florilor.

Florile sunt simple sau bătute, acoperind o gamă largă de culori și nuanțe, de la nonculoarea alb, la roșu, purpuriu, galben, chiar și violet, iar unii norocoși au în grădina și bujori cu flori bicolore.

Există în lume exemplare care au fost plantate de mai bine de 90 de ani și înfloresc și astăzi.

Acesta mai poartă și denumirea de „Floare a Bogăției și a Onoarei”.

Bujorul este floarea oficială a Chinei. Floarea de bujor, în special cea de culoare roz, este utilizată de multa vreme în Feng Shui pentru dragoste și sentimente romantice. Timp de secole, florile de bujor au făcut parte din ceremoniile de mariaj din China, conferind cuplului noroc și bogăție.

Astăzi se consideră că prezența bujorilor în casă aduce noroc.

Potrivit mitologiei și folclorului, bujorii sunt considerați semne ale norocului și ale căsniciei fericite, aceștia întruchipând prosperitatea și romantismul.

Bujorul deține și un sens simbolic al frumuseții feminine, dar înfățișează și pudoarea și compasiunea.

Pădurea bujorului de la Plenița, Dolj

Bujorul de stepă (*Peonia romana peregrina*) este considerată una din cele mai „vechi” flori din România, țara noastră mândrindu-se cu mai multe rezervații naturale: Rezervația naturală din Borz (nord vestul Câmpiei Banatului), Rezervația Naturală de la Zăul de Câmpie (Mureș), Parcul Natural Comana, Parcul Natural din Munții Măcinului, Pădurea Plenița, Pădurea Troianu, Pădurea Călugărească, ultimele cinci situate în pădurile din Câmpia Română sau la marginile acestora, în Dobrogea, Muntenia și sudul Moldovei.

Bujorii din Rezervația Naturală de la Enisala

Bujorul românesc este o plantă ocrotită de lege, florile lui au culorile roșu de diferite nuanțe sau liliachiu apropiat

de mov, florile fiind mai mici decât bujorii din grădina și adeseori cu frunzele diferite ca formă.

Bujorii sunt flori spectaculoase care înveselesc orice grădină, ne încântă privirile necesitând doar puțină îngrijire.

Marco Polo când a văzut pentru prima dată floarea de bujor în călătoria lui pe Drumul Mătăsii l-a asemuit cu o varză frumos colorată!!!

Linne l-a botezat *Paeonia officinalis* după legenda mitică a Greciei, elenii închinând floarea de bujor zeilor și nu oricărui zeu, ci medicului zeilor Paeon. Legenda spune că în Grecia antică, Paeon - doctorul iscusit al zeilor l-a infuriat pe al său profesor - zeul Asclepius, după ce l-a vindecat pe Pluto, extrăgând un ser miraculos dintr-un bujor. Cu alte cuvinte, discipolul l-a eclipsat pe profesor cu inteligența sa, iar acest lucru i-a atras mânia profesorului, care a vrut să-l ucidă. Însă, Zeus, impresionat de istețul și inteligentul Paeon, îl salvează transformându-l în bujor, care va înflori în fiecare an în luna MAI, pentru a aminti de inteligența sa.

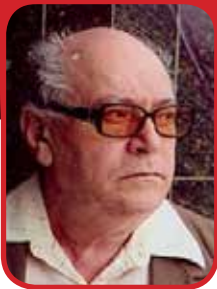
Grecii antici credeau în puterea magică a bujorului, în credința că bobocii de bujor căpătau puteri nebănuite în nopțile cu lună plină, iar aceștia puteau fi folosiți în tratarea bolilor și în descântece.

Exista credința, în antichitate, că semințele de bujor puteau preveni coșmarurile dacă erau înghițite seara sau se umpleau pernele cu petale de bujor pentru a îndepărta duhurile rele din timpul somnului.

În China, bujorii sunt folosiți în medicina tradițională pentru tratarea astmului, a răcelii și a durerilor de cap.

Bujorii sălbatici din Munții Măcinului

DISTIHURI

Adrian VOICA

COPII LA TARABĂ

- Mamă, vinde iarba cea
Care-ai spus că-i vinderea.

vinderea = plantă erbacee cu flori
purpurii și cu proprietăți medicale

COPII SĂRAC

Flori galbene de brâncuță,
Buchețel pentru măicuță.

brâncuță = plantă erbacee cu flori
galbene.

CODANA ÎN PĂDURE

- Măre, nuculiță,
Cântă-i lui Gheorghiță.

nuculiță = pitulice

MICA MICROBISTĂ

- Ne jucăm de-a pițigaia?
Tu ești Piți, eu sunt Gaia!

pițigaie, pițigă = 1. pițigoi; 2. (în expr.)
de-a pițigaia = numele unui joc de copii.

ILIUȚĂ

Pe-un biet pogon se ostenise cel
Numit de veacul trist, pogonicele.

pogonicele = băiețuș care mână vitele la
plug.

FIUL CEL MIC

- Apă e zburdalnic
Ca un mic spurdalnic.

spurdalnic = diavol

FEȚIȚA REVOLTATĂ

- În basm se spune că un grăsun duce
vreo patru-cinci, nu trei sunduce!

sunduc = casetă, cufăr, ladă.

PRÂSLEA

- Am o surorea
Ca o viorea. Rea.

surorea = surioară.

SONETUL... SONETULUI

(Acrostih)

Sonetu-i o fantastă galaxie,
O nebuloasă-n care se încheagă
Neantul și vecia, lumea-ntreagă,
Eterna, efemera poezie,

Teluricele scânteieri ce leagă
Un univers de-un strop de nebunie,
Lumini și beznă, vechea simfonie

Stelară, fata care-ți este dragă,

Olimpul și Tartarul, curcubeie,
Năluci înfiripându-se din noapte,
Ecouri, unduiri de Galatee,
Titani și elfi durând în nori fiorduri,
Umor și lacrimi, strigăte și șoapte,
Legende prinse-n vraja unor coduri.

Eugen DEUTSCH

Scurtissime

- Faptele nu s-au adevărit... în schimb ce de-a minciuni au ieșit!
- Timpul este judecătorul care-i judecă pe judecători.
- Aceasta nu-i casa de nebuni, ci congresul psihiatrilor.
- Poporului care s-a trezit îi cântau un cântec de leagăn.
- Cunosc un nemernic, căruia i s-ar potrivi numele dumneavoastră de familie.
- Animalele din basme sunt oameni. În viață totu-i invers.
- Li s-au potrivit caracterele, iar acum nu știu cum să divorțeze.
- Accident de muncă: a căzut... în ochii șefului.
- Tăind un țap, n-ai nici carne, nici lână.

Kolea KURELIUK

COVID-19

OPȚIUNI TERAPEUTICE PENTRU FIECARE STADIU AL BOLII

Prof. dr. biofizician **Virgiliu GHEORGHE**

Suplimente recomandate în COVID-19

Următoarele suplimente pot fi administrate preventiv și înaintea apariției bolii. Nu au efecte adverse, ci, dimpotrivă, chiar rezolvă diferite probleme ale organismului nostru care ar putea să determine o formă foarte severă de COVID-19.

Vitamina D3 în doze mari. Se începe cu o doză mare inițială în prima zi, de 60.000-100.000 UI, după care se continuă cu 20.000 UI/zi, câteva săptămâni de la declanșarea bolii. Se asociază cu vitamina K2 50-100 μg/zi.

Zinc 50 mg x 2/zi. Foarte important!

Vitamina C orală – la limita de toleranță a intestinului. Minim 4 g/zi, optim peste 10 g/zi.

Melatonină – antiinflamatoare, antioxidantă, antivirală, o veritabilă armă în a reduce furtuna de citokine, recomandată din mai multe puncte de vedere în tratamentul anti-COVID-19, recomandată în sepsis. Se administrează 12-15 mg/zi (unii autori recomandă până la 200 mg/zi) pe perioada virozei. Se începe cu doze mai mici și se crește, până se ajunge la doza optimă. Efectele puternice ale melatoninei în stăvilirea furtunii de citokine o recomandă în cazul unei inflamații puternice și a unei saturații foarte mici, în doze de până la 500 mg/zi. Studiile de siguranță dovedesc că nu apar efecte adverse la aceste doze, mai ales dacă sunt luate pe perioade scurte de timp.

Clorura de magneziu – antiinflamatoare și antifibrotică, combate tusea. Sub forma de soluție în concentrația de 25 g la litrul de apă: se iau până la 300-500 ml/zi din această soluție, în porții de câte 100 ml. Atenție, cantitatea zilnică trebuie luată fracționat în porții mici, ca să nu producă diaree. Dacă apare diareea, se vor reduce dozele. Suplimentarea magneziului este esențială în COVID-19, protejează împotriva fibrozei pulmonare și a inflamației, iar Clorura de magneziu joacă un rol foarte important, atât în combaterea bacteriilor, cât și în eliminarea tusei prin suportul pulmonar pe care îl asigură.

Curcumin – antiinflamator, antioxidant, antiviral, anticoagulant, 3-4 g/zi. Este important de știut că are o absorbție foarte scăzută, fiind foarte puțin solubil în apă. Se recomandă folosirea unor produse de calitate, adică combinate cu piperină, care crește absorbția, sau în forma fitozomilor sau a lipozomilor sau a altor preparate care cresc absorbția. Un astfel de produs ar putea ajuta enorm în COVID-19 și, în general, în toate bolile inflamatorii, inclusiv în cancer.

Quercetinul – antiinflamator, antioxidant, antiviral. Acționează sinergic cu Vitamina C și Zincul. Fiind ionofor, ajută Zinc să pătrundă în celulă pentru a bloca replicarea virală. Din mai multe puncte de vedere, Quercetinul constituie un bun înlocuitor pentru Plaquenil. Există și o formulă care poate fi nebulizată și ajută mult în recuperarea plămânilor. De asemenea, se poate încerca înlocuirea Dexametazonei cu Quercetin, în cazul în care bolnavii nu răspund la tratamentul cu Dexametazonă prin creșterea eficiență a saturației. Studiile de siguranță merg până la 5 g/zi, dar pentru bolile pulmonare 2 g/zi sunt suficiente.

Artesunate – antiinflamator, antioxidant, antiviral. Și Artesunatul, un medicament antimalarie ca și Plaquenilul, poate fi socotit un bun înlocuitor al acestuia, în condițiile în care Plaquenilul a fost scos de pe piață tocmai pentru eficiența lui semnificativă împotriva coronavirusului.

Omega 3 – antiinflamator esențial, imunomodulator și antiviral.

STUDIU REALIZAT DE
DR. BIOFIZ. VIRGILIU GHEORGHE V.

IMUNOMEDICA

CENTRUL DE PREVENȚIE,
DIAGNOSTIC ȘI TRATAMENT
SPITALUL IOAN BOTEZĂTORUL

Seleniul – Deficitul este asociat cu o creștere a mortalității în COVID-19. Antioxidant, reduce apoptoza celulelor endoteliale și agregarea trombocitară.

Albastru de metilen – puternic antiviral, poate înlocui, de asemenea, Plaquenilul, ca ionofor al Zincului. Doza recomandată este de 50-75 mg x 3/ zi, ceea ce înseamnă 5-7,5 ml soluție 1% în 200 ml apă x 3/zi.

Acidul butiric – contribuie la menținerea integrității barierei intestinale, blocând inflamația cronică originară în intestin, de care suferă foarte multă lume.

Oleuropein – antiinflamator, antioxidant, antiviral.

N-acetilcisteina – antiinflamator și antioxidant.

Metformin – 250 mg dimineața, iar pentru persoanele obeze și seara, aceeași doză, în cazul în care nu li se administrează o doză mai mare pentru diabet.

Berberina – antiinflamatoare, antioxidantă, antivirală.

Epigallocatechine galate – antiinflamator, antioxidant.

Ashwagandha – antiinflamatoare, în plus, modulatează starea psihică, îmbunătățește somnul, adaptogenă, imunomodulatoare, antivirală.

Reishi (ganoderma) – joacă un rol important în reducerea efectelor negative ale virusului asupra parametrilor hematologici.

Vitaminele din complexul B – acționează sinergic unele cu altele. În sepsis este deosebit de utilă Vitamina B1 (tiamina), iar pentru refacerea secreției suprarenaliene blocate de corticoizi este util acidul pantotenic. Vitamina B6 are rol important în activitatea celulelor T, reglând

răspunsul imun celular și umoral (producerea de anticorpi).

Vitamina E (400-1200 UI/zi) – important efect imunomodulator.

Vitamina A (25.000-50.000 UI/zi, 30 zile) – cu multiple efecte pozitive în COVID-19.

Vitamina C, perfuzabilă 15-25 grame, injectabil intravenos, în 250 ml ser fiziologic o dată pe zi. Se poate administra zilnic, până începe să apară inflamația. Este poate cel mai bun protector în fața escaladării inflamației.

Odată cu amplificarea stării de rău se poate trece de la o perfuzie cu vitamina C la două perfuzii pe zi și de la 15-25 grame până la 50 grame. În situația unei reacții inflamatorii puternice, cu senzația de sufocare și scăderea majoră a saturației sub 90%, trebuie administrate doze mai mari de 50 gr., de două ori pe zi. Se vor putea constata imediat efectele benefice.

Am cunoscut cazuri în care, chiar și la saturații de sub 80%, dozele mari perfuzabile de Vitamina C făceau minuni, crescând rapid saturația. Este importantă eliminarea excesului de sare și apă acumulate prin intermediul perfuziilor de Vitamina C în doză mare. În acest scop, va fi folosit Furosemidul injectabil în doză de 1 fiolă (20 mg), de 1-2/zi. Pentru a evita acumularea de lichid în țesuturi, mai ales când se face tratament în paralel cu steroizi, se recomandă folosirea apei pentru preparate injectabile, în locul serului fiziologic, pentru doze de Vitamina C mai mari de 25 grame.

Să râdem cu Gheorghe Niculescu

COPII ȘI COPII

Notarii toți fac copii
La tot felul de hârtii,
Iar nevestele - cum știi -
Cu vecinii fac copii.

SURPRIZĂ

Surpriza părintelui,
De ziua copilului :
Azi a aflat dumnealui,
Că nu e copilul lui.

DĂSCĂLEALĂ

Când dascălul le zicea
Să vină cu plugușorul,
Bulă, atent nu era,
Și a venit cu toporul.

ÎNVĂȚĂMINTE

Toți dascălii și-au propus
Să-i predea învățăminte
Și uite unde s-a ajuns :
Copilul minte !

SFAT

Ca părinte, e util
Să ai grijă de copil
Căci, dacă devii senil,
El te-a duce la azil.

FLORI

Toți i-au adus lăcrămioare
Domnișoarei profesoare
Numai Bulă, nimic n-are,
Că n-a făcut vinul floare.

DE SFÂNTUL GHEORGHE

DOTĂRI

Sfântul Gheorghe cal avea
Și balauri ucidea;
Dac-ar fi avut mașină,
Poate călca o găină .

DESTIN

Un balaur a ucis
Și-a ajuns în Paradis;

Un drac dacă omora,
Acuma în lad era.

ANTICOVID

Sfântul Gheorghe,-n mod
precis,
Un balaur a ucis;
Acuma, de mai trăia,
El de COVID ne scăpa.

MOARTE PRIN IMPRUDENȚĂ

De balaur când a dat
Gheorghe l-a decapitat,
După care a aflat
Că-i animal protejat.

DENUMIRI

Brațul Sfântului vestit
Dunăre a devenit.
Și în timpul acelaș
Sfântul deveni oraș.

VIS DE COPIL

Copil fiind, cutreiera
Păduri, ca Eminescu
Și șef de stat el se voia,
La fel ca Ceaușescu ;

Văzând apoi ce au pățit,
Nefericiții,
S-a răzgândit și și-a dorit
Să folosească sateliții.

Să zboare-n Cer, n-a apucat,
Fiind un pierde-vară,
Dar din serviciu a zburat,
Fiind poftit afară.

Acuma, bietul pauper,
Tot umblă, dând din coate,
Fiind un cunoscut șomer,
Că doar atâta poate.

Prof. Ion DOBRIN

UMORISTICE

În Țara lui Namhabar

În Țara lui Namhabar
Toată lumea-i megastar.

Din Vaslui pân' la Drobeta
Lumea face pe vedeta.

Mers plutit și tacticos
Și salutul „ce faci, boss”?

Țigări, semințe, tupeu
Și figuri a la BMV-eu.

De răsună Habarnam
De maneaua lui Salam.

La tot pasul doar prosteli
Hăhăit și decibeli.

Ce ridic-un habarnist
Pân' la rangul de artist.

Și-orice lălăit anume,
E de aur sau minune.

Și la nuntă, invitații
Reciproc fac dedicații.

Și-aruncă ban după ban
Amintind nume de clan.

Iar surpriza, mai pe sară
E-o dansatoare la bară.

Care-i slabă, costelivă
Și, desigur, mare divă.

Ce-ar putea prosti pe loc
Eminent și dobitoc.

La TV mereu ne-arată
Cât e una de buzată.

Sau că are în balcon
Cinci kile de silicon.

Nu mai sunt fâlci boșolcate
Și nici nasuri corioate.

Toate vor să fie star
După același tipar.

Mașină, dezmăț, parai
Și plimbare prin Dubai.

Peste tot băieți și fete
Cu pretenții de vedete.

Chiar și la înmormântare
Ruj și ochelari de soare.

La pomană, de colivă
Responsabilă-i o divă.

La terase, baruri, mall-uri
Divi și dive dau ocoluri.

Viața lor e o plimbare
Prin reviste și ziare.

De la una „gen” cu fiță
Până la ciobanul Ghiță.

De-asta-mi pun eu o-ntrebare:
Pe când o deratizare?

La noi

La noi, omul călător
Îi la toate știutor.

Treaba merge ca pe roate,
Că suntem experți în toate.

Fotbal, table, șah, chimie
Virusuri și pandemie.

Suntem plini de analiză,
Experiența-i „expertiză”.

Totu-i clar și răspicat
Cu „subiect și predicat”.

Interlopii, la cortegii,
Peste tot, „oamenii legii”.

Și-accidentele sunt toate,
„Fiare contorsionate”.

Victima, la noi, se știe
O ia „cu sălbăticie”.

Tot românul are planuri
Și-i organizat în clanuri.

Peste tot deziderate
La tot omul, doctorate.

Ne lovim cu pumnul-n piept
Că suntem popor deștept.

Trimitem, fără motoare,
Și rachete pân' la soare.

Un lucru nu putem face:
La canal, niște capace.

Unele aproape nu-s,
Altele-s puse prea sus,
Și pentru a ta mașină
Îi groapă sau trambulină.

Dar, după-ntâi iunie, lasă,
Că ieșim noi la terasă,
Și după beri nenumărate
Le vom rezolva pe toate.

Măcar fie ce-o să fie
La nivel de teorie.
Să râdem și noi, am zis,
Până nu e interzis!

Vânt de liliac

La-nceput era vârtos
Și foarte contagios.

Apoi când ne-am pregătit
Vântul s-a mai liniștit.

Mai dădea el câte-o boare
În ajun de sărbătoare.

Dar a reușit natura
Să astupe crăpătura.

Din cocoșă, vârf de ou
Iată-ne pe un platou.

Ce să zic, suntem în stare
Măcar de o relaxare!

Poți merge pe străzi la pas,
Poți să te srobești în nas,
Ori s-arăți trei dințișori
Și limba la trecători.

Toate astea ne parvin
Datorită lui vecin.

Care-n față totul rade
La minus 80 de grade.

Ei, apoi s-a îmblânzit
Și cu noi s-a potrivit,
Că mi-a zis ieri un cutare
Că l-a văzut în parcare
Colo-n față la grădină
Dădea lecții de tulpină,
Singur, așa, în eter,
Nici vorbă de frigider.

Că se-ntreba țața Veta
Unde-i, maică, izoleta?

De aleși culeși

Una are doar succesuri,
Alta se-ncalță cu fesuri.

Una se miră la poartă
Că nu s-a trezit vreo moartă.

Altul și-a făcut viloasă
C-a greșit grinda la casă.

Unul strigă-n gura mare
Că mărirea-i micșorare.

Ghiță vede-un cal măiastru
Văr cu pixelul albastru.

Și expert e-un ardelean
Ce se trage din Traian.

Și o blondă - păr de lapte
Numără din trei în șapte.

Una spune fără glas
Băgându-și un deșt în nas,
Că e sfântă și-ar vrea, dar
S-o trecem în calendar.

Alta zice c-a prestat
Într-un bar la masterat
Și-ar fi bună, măi jupâne
Șef la Apele Române.

O cucoană durdulie
Îi expertă-n geografie:
„Dragu-mi-i Ardealul, zău
Și acel județ - Zalău”.

Unul stă noapte și zi
Poartă-n pârtia de schi.

Nimic n-are importanță,
Doar chiolhanuri și vacanță.

Altul - viață de nabab,
Din șomer - e mare ștab.

Așa-i strada: gropi, gunoi
Și politica la noi.

Mihai LIVESCU

PROBLEMĂ DE LOGICĂ

PROPRIETARUL PAPAGALULUI

ENUNȚUL:

- 1) Există un șir de cinci case, fiecare de altă culoare;
- 2) În fiecare casă locuiește doar o singură persoană, fiecare de altă naționalitate;
- 3) Fiecare locatar bea o anumită băutură (pe care nu o bea niciunul din ceilalți locatari), fumează o anumită marcă de țigări (pe care nu o fumează niciunul din ceilalți locatari) și deține un animal de companie diferit de al celorlalți locatari;

ÎN PLUS, SE ȘTIE CĂ:

- 1) Englezul locuiește în casa roșie;
- 2) Suedezul are un câine;
- 3) Danezul bea ceai;

- 4) Casa verde se află în stânga casei maro;
- 5) În casa verde se bea cafea;
- 6) Fumătorul de Pall Mall are un canar;
- 7) În casa din mijloc se bea lapte;
- 8) În casa mov se fumează Dunhill;
- 9) Norvegianul locuiește în prima casă;
- 10) Fumătorul de Marlboro locuiește lângă casa cu pisică;
- 11) Proprietarul calului locuiește lângă casa în care se fumează Dunhill;
- 12) Fumătorul de Kent bea bere;
- 13) Norvegianul locuiește lângă casa albastră;
- 14) Neamțul fumează Rothmans;
- 15) Fumătorul de Marlboro are un vecin care bea coca cola.

ÎNTREBARE: Cine este proprietarul papagalului ?
Răspunsul în pagina 98.

Acrostih epigramatic: Eugen Deutsch

Epigrama

...E-o lovitură de gârbaci,
Din partea unui tip dibaci
Ce, cu magia unui vraci,
Plesnește ca s-alunge... draci!

Un critic orientat

De-i întrebat de epigramă
Răspunde, fără de umor,
Tot ascuțindu-și dura lamă:
„Nu știu s-o fac... deci o omor!”

Geneză

Mulți astăzi, se pare,-o condamnă
Gândindu-se cu fantezie,
Că FACEREA LUMII înseamnă -
La noi cel puțin - și... beție.

Eminesciană

Vreme vine, vreme trece,
Orișice guvern ne minte,
Deci, rămas a toate rece,
Nu ne duce înainte.

Noi și ele

Să lăsăm o clipă damele
Spre-a gândi precum artiștii;
NOI suntem epigramiști
ELE... epigramele.

Diplomație...

Șefului știindu-i rostul
Și-a modificat conceptul:
Nu mai face pe deșteptul
Ci pe prostul !

Eva

La capătul lumii rebele,
Lansată, în clipa cea fastă,
Pe țărmul cu jaruri de stele,
E prima... vedetă de coastă!

Urare (?)

Urarea „PAȘTE FERICIT!”
Era la modă; n-am știut
Că astăzi textu-i prohibit:
Nu poți ieși nici la păscut!

Tinerețea

Elanul ce te-mpinge către zări,
Spre-a căpăt mereu un suflet plin,
Chiar învățând și alte desfătări,
De poți uita ce scrie-n buletin!

Slujbașul „orientat”

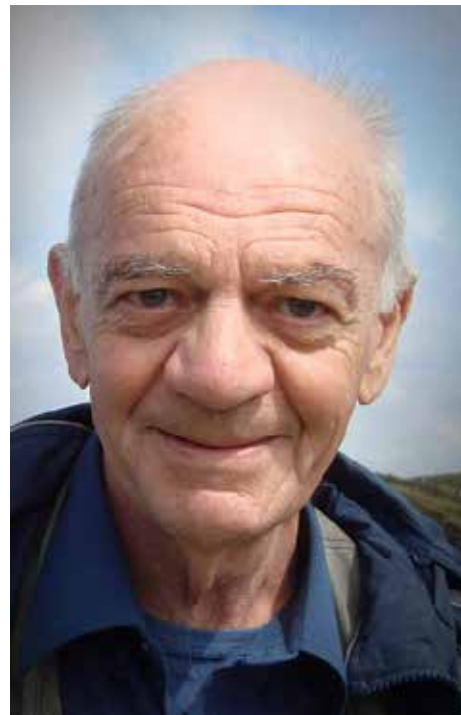
Așa cum am primit povață,
Deși nu este chiar fricos,
El intră, spre a face față,
Tiptil, pe ușa cea din dos!

Ciudățenie

Notez un fapt cam straniu,
Născând un handicap:
Un tip cu vid în craniu
E foarte greu de cap.

Horoscopică

Drapată-n frunza ei de laur,
FECIOARA ce râvnește GEMENI,
Fiind vedetă printre semeni,
Va pune... coarne unui TAUR!

Epigrama

...E-un ascuțit tăiș de brici,
E șfichiul dur al unui bici,
Sau o plăcintă de urzici,
Servită-n... piele de arici!

...E un penalty într-un meci
Cu toate capetele seci
Și-având prestații de zvezeci,
Sau cei ce-oferă,-n scris,... ghiveci!

Epigramist în Elada

La poante n-are spor,
Nu-i nici sardonice,
Dar are un umor...
platonice!

Epigramist în Spania

E mândru de-ale sale note,
Când se înscrie la cuvânt,
Căci e un fel de Don Quijote,
Luptând cu morile de vânt !

Selecția epigramelor:
Serghei COLOȘENCO

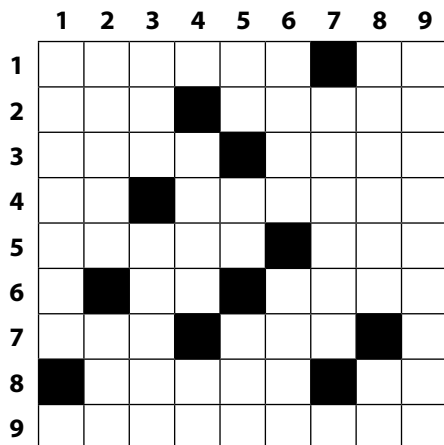

REBUS

Serghei COLOȘENCO

AMINTIRI DIN COPILĂRIE

Ion Creangă

[...]

Și mama, care era vestită pentru năzdrăvăniile sale, îmi zicea cu ...(1) uneori, când începea a se ivi ...(2; nom.) dintre ...(3) după o ...(4) îndelungată: „leși, copile cu părul ...(5, l) afară și râde la ...(2), doar s-a îndrepta vremea” și vremea se îndrepta după ...(5, ll; nom.) meu...

Știa, vezi...(6), ...(2; nom) cu cine are de-a face, căci eram feciorul (7; pl.) mamei, care și ea cu adevărat că știa a face ...(8) și mari ...(9) ... [...]

Celelalte definiții: 1) Teme! 2) Timp în geologie. 3) „Tennessee Valley Archaeological Research” (siglă). 4) Olga Mureșanu. 6) Unealtă de croitorie. 7) E ozonat la munte. 8) Șmecher (fam.).

VERTICAL: 1) Nume feminin. 2) Parfum – Debutul lui Eminescu! 3) Pom fructifer – Munte în Franța. 4) De asemenea (inv.) – Leu de pluș! 5) Eugenia Stoian – Lidia Neacșu – „Finger tonse” (abr. med.). 6) Etc. în limba japoneză – „British Insitute in Eastern Africa” (siglă). 7) Stricăciuni. 8) Nume masculin – Stau la stână. 9) Localitate în județul Vâlcea.

Dicționar: IPAC, FTN, TOTO.

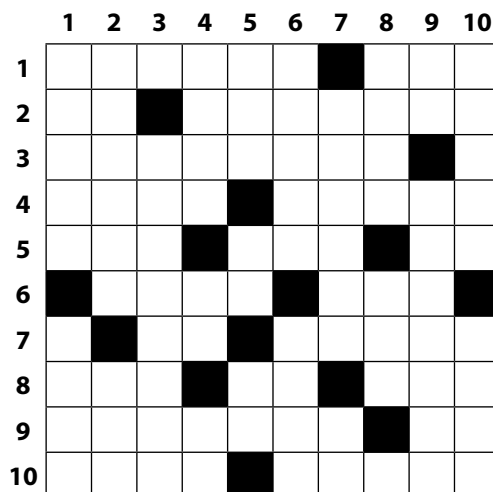
COPILUL CEL MIC

(Scart anagramat: XXXXXXXXE = 7)

COPILOR

Octavian Goga

Veniți la sânul meu cu toții,
Copii cu frunțile ...(1),
Veniți să premeniți izvorul
...(2; nom.) mele de mai bine!

Voi sunteți roua ...(3; nom.)
Ce scânteie neștiutoare
Ce poartă-n ea întreg argintul
Curat al razelor de soare.

Din glasul nostru-un dulce clopot
Ce mângâie-un amurg de...(4),
Învață sufletul meu, bietul,
Să creadă-n flori (5, l; sg.) și-n primăvară? (5, ll).

Și parcă înțeleg mai bine
Privighetoarea care cântă ...(6)
Veniți, veniți! Mi-atât de dragă
Zburdălnicia voastră sfântă.

Căci râsul vostru plin, năvalnic,
Ca unda ...(7; pl.; nom.) de minte,
Îmi amintește-ndurerata
Poveste-a ... (8; nom.) cărunte.

Și parcă-mi picură un ...(9; pl.)
La poarta minții mele reci:
O dulce-ntârziată rază
Din raiul (10, l) meu pierdut pe veci ...(10, ll).

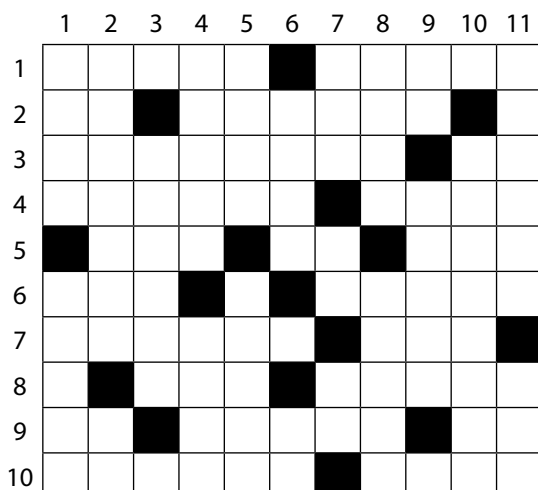
Celelalte definiții: 1) Garanție. 2) Cel ce cuvântă. 4) Stea din Constelația Gemeni. 5) Dânsul. 6) „National Toxicology Program” (siglă). 7) Produs galinaceu. 8) Exprimă satisfacția – Pană de despicat lemne. 9) Zece jumătate!

VERTICAL: 1) Prăpăd, nenorocire (pop.) – Liniște. 2) Stat arab – Foarte urât. 3) Vârf mic, ascuțit, cu care se termină unele organe ale plantelor (pl.). 4) „Insulă”, în toponimia celtică – Chiot – Catene! 5) Pitic – Județul Vâlcea (abr.) – Cămașă rustică. 6) Vechi oraș în Asia Mică – Aeroport din insula Taiwan (cod). 7) Veșnică – Capăt de alee! 8) „Georgetown Journal of International Affairs”, SUA (siglă) – Rocă vulcanică poroasă. 9) Ilie Datcu – Părți ale unor meciuri. 10) Banchet, petrecere – Berbec (rg.).

Dicționar: ORUS, INIS, RCCM, IREU.

FIIND BĂIET PĂDURI CUTREIERAM

Mihai Eminescu

Fiind băiet păduri cutreieram
Și mă culcam ades lângă...(1, I),
Iar brațul drept sub cap eu îl puneam,
S-aud cum apa sună-ncetișor:
Un freamăt lin trecea din ram în ram! (2, I)
Și un...(1, II) venea adormitor.
Astfel ades eu nopți întregi am mas,
Blând îngânat de-al...(2, II; nom.) glas.

Răsare luna,-mi bate drept în față:
Un rai din basme văd printre pleoape,
Pe câmpi un vâl de ... (3, I, pl.) ceață,
Sclipiri pe cer! (3, II), văpaie preste ape,
Un bucium cântă...(4, I), cu dulceață,
Sunând din ce în ce tot mai aproape...
De...(7) – uscate sau prin naltul ierbii,
Părea c-aud venind în cete...(4; nom.).

Alături...(5; nom.) vechi mi se deschise:
Din el ieși o tânără crăiasă,
Pluteau în lacrimi ochii-i plini de vise,
Cu fruntea ei într-o maramă...(6),
Cu ochii mari, cu gura-abia închisă;
Ca-n somn încet-încet pe ...(7) pusă,
Călcând pe vârful micului picior,
Veni alături, mă privi cu dor (8).

Și ah, era atâta de frumoasă,
Cum numa-n vis o dată-n ...(9, II) ta
Un înger blând cu fața radioasă,
Venind din cer! (9, I) se poate arăta;
Iar păru-i blând și moale ca ...(10, I)
Grumazul alb și ...(10, II; nom.) – i vădea.
Prin hainele de tort subțire, fin,
Se vede trupul ei cel alb deplin.

Celelalte definiții: 5) Instrument muzical japonez – Împreună. 6) Lac în Scoția. 7) „Unijocion tranzistor” (abr. elec.). 8) Variantă de scaun hipic. 9) În stoc!

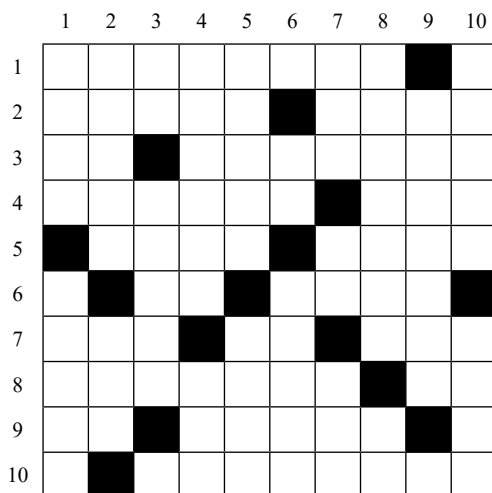
VERTICAL: Venit domnesc (od.) – Cărturar român (sec. 16). 2) Fir de aur (înv.) – În prag! 3) Sat în județul Mureș. 4) Mioare – Fluviu în Rusia. 5) Leziuni – Filozof francez (sec. 19). 6) „Loading tackle/ containers categiry” (abr. com.) – Aurora Avram. 7) „Milioane de unități internaționale” (abr. farm.) – Stropit cu apă – Stau în față! 8) „International Relations Institute of Cambodgea” (siglă) – Localitate în Germania. 9) Cuprins de frig! – Înălțimile blocurilor. 10) Cu tăieturi. 11) Țară balcanică – Perdea solară.

Dicționar: FUE, EIL, AZAIS.

CÂNTEC DE LEAGĂN

- Corinei -

Șt. O. Iosif

Hai, odor, hai, ... (1),
Dormi, o, dormi, fără de ... (2),
Să te-alinte
Moș ... (3)
Și să-ți cânte-ncetinel:
„Mugur, mugur, mugurel...”;

... (4) vin tiptil și-alene
Să le mângâie pe gene,
Și mi-ți leagă-n
Dulce leagăn
Fraged trupușor de ... (5),
Ca s-adormi frumos și lin.

Ce tresari?... Nu-i nime, nime...
Liniște și-ntunecime.
Doar zefirul
Musafirul
Cel șăgalnic și pribeag,
A trecut pe lângă ... (6) ...

Și-a trimis o găză (8) mică
Să-ți aduc-o scrisorică
Și să-ți spună
Noapte bună (9),
Că și el, sătul de drum (10),
Merge să se culce-acum...

Celelalte definiții: 2) „Association of Medical Schools in Europe” (siglă). 3) Ion Igna. 4) La garou! 5) Persoane. 6) Aurel Enache. 7) Lună de primăvară - Ana Ichim - Broboadă. 8) Tudor Arghezi. 9) Dimpotrivă.

VERTICAL: 1) Redă șuieratul unei mașini - Prieteni. 2) Arbori de munte - Vârste. 3) Nota 7 - Rocă alcătuită din

cuarț, feldspat și mică. 4) Intrări - Localitate în Germania. 5) Ape curgătoare - Neplăcuți la gust. 6) Maria Ifrim - Pâine (reg.). 7) Bidivii - Crom (simbol) - La barem! 8) Bricheta strămoșilor (dim.) - Eugenia Rotaru. 9) Vociferare. 10) Edificiu greco-latin (antic.) - Dafin.

Dicționar: ARO, EUT, ARE.

SADOVENIANĂ

Copii, fete și băieți, din opera lui Mihail Sadoveanu. Pe coloanele rasterate numele părinților lui Gheorghită și ai Minodorei din romanul „Baltagul”. Familia: LIPAN.

		5	7	1	12	10		
		11	15	2	3	12		
16	7	8	7	3	2	11	1	12
		13	5	4	11	5		
		5	15	5	2	16		
		16	2	6	2	8		
10	5	13	7	10	2	5		
		5	7	8	14	11		

	9	11	8	9	11	8	11
		5	8	5	1	11	
		16	11	10	12	1	
14	11	8	7	11	6	11	
	13	11	8	14	11		
	11	1	5	10	11		
11	14	15	11	5	10	11	

Dezlegări rebus: *Amintiri din copilărie:* ZAMBET - TM - ERA - SOARE - NORI - TVAR - OM - PLOAIE - BALAN - RAS - I - AC - BINE - AER - FII - S - MULTE - OT - MINUNATII. *Copilul cel mic:* PRÂSLEA (păsărele). *Copiii:* SENINE - GIR - OM - NADEJDE - DIMINETI - G - ORUS - SEARA - MAC - VAR - EL - TRIL - NTP - P - OU - RAURI - AHA - IC - FIR - CANTECE - ZE - EDEN - MEREU. *Fiind băiet....:* IZVOR - MIROS - RA - VALURI - E - ARGINTII - CR - TAINIC - CERB - FUE - CU - TEI - EIL - A - DEASA - FRUNZE - UJT - R - SEA - ALEAN - ER - VIATA - TO - MATASA - UMAR. *Cântec de leagăn:* PASARICA - O - FRICA - AMSD - II - CUMINTE - INGERI - ARO - INSI - CRIN - A - AE - PRAG - MAI - AI - SAL - INSECTA - TA - CI - URARE - U - I - ITINERAR. *Sadoveniană:* IONUT, ALECU, SOROCEANU, MIHAI, ILIEȘ, SEFER, TIMOTEI, IORGU; VARVARA, IRINA, ȘATUN, GAROAFĂ, MARGA, ANITA, AGLAITA.

PROPRIETARUL PAPAGALULUI

RASPUNSUL PROBLEMEI DIN PAGINA 94: **Neamțul.**

	Casa 1	Casa 2	Casa 3	Casa 4	Casa 5
Naționalitatea					
Băutura					
Animalul					
Culoarea casei					
Marca de țigări					

Se completează, treptat, căsuțele acestui tablou (conform raționamentelor succesive). Ordinea raționamentelor (numerele acestora corespund cu numerele de ordine ale indicațiilor) este următoarea: **9, 7, 13, 4+5** (gândite împreună), **1, 8, 11, 3+12+14** (gândite împreună), **2, 3, 12, 15, 6, 10;**

Acest număr al revistei a apărut prin bunăvoința și cu sprijinul membrilor Asociației C.A.R. Pensionari „Elena Cuza”: Veronel Aionițoaie, Petruș și Livia Andrei, Bogdan Artene, Sorin Gheorghită Bocan, Mihaela Burghilea, Mădălina Elena Cărăbăț, Vasile Chelaru, Cristian Paul Clisu, Elena Cocioabă, Claudia Comănescu, Ingrid Daniela Cozma, Daniel Drăgan, Dumitru Dima, Alina-Mihaela Ene, Stelian Filip, Silvia Fitcal, Mariana Gavrila, Neculai Ghețau, Alina Eugenia Helgiu, Cristina Hriscu, Vlad Andrei Hriscu, Virginia Iftimie, Ionel Irimia, Eugen Claudiu Micu, Andrei Nicolaie Mihai, Cristian Mihai, Emil Cosmin Mihai, Nicolaie Mihai, Luminița Munteanu, Petru-Sorinel Neniță, Virginica Petrea, Daniela-Elena Potîrniche, Virgil Potîrniche, Adriana Rîpan, Liviu Adrian Rîncu, Tincuța Siberescu, Frosica Stratulat, Veruța Tănase, Daniela-Tudorița Teodoru, Mihaela Loredana Tufaru.

ISTORICUL SECȚIEI de RUGBY de la Clubul Sportiv Școlar BÂRLAD

Florian PRICOP

Clubul Sportiv Școlar Bârlad a luat ființă la 01.09.1975, prin transformarea Școlii sportive de elevi, care a funcționat pe lângă Liceul nr.2 din municipiul Bârlad, de la 01.09.1973.

La început, Clubul de pe lângă Liceului nr. 2 a avut în structură următoarele secții: atletism, gimnastică, handbal și volei, iar după transformarea în club de sine stătător, a fost structurat pe patru secții: atletism, gimnastică, fotbal și rugby.

Anii de început ai secției de rugby a constituit-o perioada de selecție și de formare de tinere talente pentru echipa de seniori a orașului. Astfel, primii jucători care debutează în anii '80 la *Rulmentul* Bârlad au fost rugbyștii Cezar Arhip și Dinu Rășcanu. După anii '85-'87, încep să apară rezultate, atât prin continuarea muncii de selecție, formare și promovare către echipe de seniori din țară a sportivilor bârlădeni, cât și rezultate la selecțiile loturilor naționale. Amintim din acea perioadă numele unor sportivi care au făcut cinste clubului: frații Marius și Liviu Nedelcu, Puiu Șandru, Viorel Botezatu, frații Sorin și Liviu Ciorăscu, Cătălin Popa, Mihai Rădean și alții. Începând cu anii '90, secția se dezvoltă din ce în ce mai mult, mulți tineri alimentând anual loturile echipei de seniori (Sorin Bucur, Eugen Broștic, Ionel Oprea, Mihai Rădean, Valentin Grigoriu, Ovidiu Toniță), precum și loturile naționale de juniori (Cioriciu Cosmin, Dănescu Sorin, Toniță Ovidiu, Harnagea Vlad). Aceste rezultate imprimă secției un real avânt și în debutul anilor 2000 secția intră pe un drum cu rezultate excepționale. Anul 2004 aduce prima medalie în vitrina rugbylui (locul III juniori la categoria a III-a), urmând apoi 2005 (locul III, juniori II), 2007 (locul II, la juniori II),

2008 (locul II, la juniori III), 2009 (locul IV la junior II, locul II juniori III, locul I la juniori IV), 2009 (locul II la juniori III), 2011 (locul I la juniori II), șirul medaliilor continuând până astăzi.

Trebuie amintit că anul 2009 a fost cel mai prolific, F.R.R. decernând instituției titlul de cel mai bun club de juniori din România. Sportivii cei mai reprezentativi, care au ajuns în loturile naționale în acești ani au fost: Ionuț Dimofte, Bogdan Zebega, Laurențiu Micu, Georgian Toniță, Paul Bolat, Gabriel Marin, Cătălin Gaur, Florin Ibănescu, Ionuț Dimofte, Ionuț Neacșu, Marius Munteanu, George Mătase, Vasilică Balan, Mihai Andronchi. Lotul actual al echipei R.C Bârlad are în componență sportivi crescuți la Școala sportivă..

Toată această activitate a stat pe umerii antrenorilor: Zizi-Eugen Coja (1975-1980), Constantin Nedelcu (1980-1996), Ion Harnagea (1988-2021), Ciprian Popa (1997-2011), cât și a unor colaboratori care au activat pe perioade scurte de 6 luni, un an în cadrul secției: Victor Peiu, Luca Abutoaie, Petrică Florescu, Costel Reclaru, Liviu Postolache, Marius Gîmbuță, Daniel Tufaru.

Încununarea acestor rezultate s-a materializat în anul 2011 prin înființarea Centrului Național Olimpic de Pregătire la Bârlad, aceasta reprezentând pentru cei de la C. S. S. munca de aproape 30 de ani, de la nivelul echipelor de juniori. Mai trebuie amintit că și baza sportivă a C.S.S. este una modernă, cu două terenuri de joc, sală de forță, vestiare, iar piramida competițională cuprinde grupe de la „optari” până la juniori, care dă speranța că rugbylul la Bârlad poate dăinui mult timp.

Cântec pentru fiul meu

de Dan Verona

Ca un vis frumos crește lumea de copii,
Renăscând sub cer speranța lumii vii,
Prin copii se-ntorc cele mai frumoase ploi,
Care ne-au iubit când eram copii și noi.

Pe pământul mare,
Un copil e-o floare,
E un zeu,
Să trăiască-n pace
Toți copiii lumii
Și al meu!

Când se mai lovesc de o treaptă, de un zbor,
Râd ades și plâng și-ades genunchii dor,

Ei ne amintesc că am fost copii și noi
Și din visul lor ne dau visul înapoi.

Pe pământul mare,
Un copil e-o floare,
E un zeu,
Să trăiască-n pace
Toți copiii lumii
Și al meu!

Vin copii mereu, cerul fraged din priviri
Să-l doneze iar bătrânei omeniri,
Peste lumea lor să nu ningă fără rost,
Apărați-i voi, voi, copiii care-ați fost!